

НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ ЦРНЕ ГОРЕ

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE
CRNE GORE**

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI GODIŠNJEG PROGRAMA
UPRAVLJANJA ZA 2021. GODINU**

Podgorica, decembar 2022. godine

SADRŽAJ

Uvod	4
Zakonska regulativa	4
Organizacija poslovanja JPNPCG	6
1. SLUŽBA ZAJEDNIČKIH POSLOVA	8
1.2. Socio ekonomski savjet	8
1.3.1. Nelegalna gradnja i nedozvoljene promjene u prostoru.....	10
1.3.2. Objekti privremenog karaktera u nacionalnim parkovima	10
1.4. Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj	12
1.4.1. Zaštita i unapređivanje prostora.....	13
1.4.2. Zaštita flore i vegetacije	13
1.4.3. Zaštita i razvoj šuma.....	14
1.4.4. Zaštita faune.....	15
1.4.5. Zaštita kulturno-istorijskog nasljeđa	16
1.4.6. Međunarodna i domaća saradnja, učešće na konferencijama, okruglim stolovima, radnim grupama i komisijama	17
1.5. Služba za projekte i međunarodnu saradnju	18
Međunarodna i domaća saradnja, učešće na konferencijama, okruglim stolovima, radnim grupama i komisijama	18
1.6. Služba za promociju, marketing i turizam	26
1.6.1. Promocija i marketing	27
1.6.2. Odnosi sa javnošću	29
1.6.3. Turizam	30
1.6.4. Etnografsko nasleđe.....	32
1.7. Služba za pravne poslove	39
1.7.1. Izveštaj o zastupanju u sudskim procesima	47
1.8. Služba za finansijske poslove	49
1.9. Služba za logistiku.....	57
2. NACIONALNI PARK LOVČEN	63
2.1. Fizička zaštita i ambijentalna higijena	63
2.2. Stručna zaštita.....	64
2.2.1. Flora i vegetacija	65
2.2.2. Zaštita šuma	65
2.2.3. Fauna	66
2.2.4. Kulturno-istorijsko i etnografsko nasljeđe	67
2.3. Pružanje usluga.....	67

2.4. Promocija i edukacija.....	67
3.NACIONALNI PARK SKADARSKO JEZERO	68
3.1.Fizička zaštita i ambijentalna higijena.....	68
3.2. Stručna zaštita.....	71
3.2.2. Zaštita faune.....	72
3.2.3.Kulturno-istorijsko i etnološko nasljeđe	73
4.NACIONALNI PARK DURMITOR.....	105
4.1.Fizička zaštita i ambijentalna higijena.....	105
4.2. Stručna zaštita.....	110
4.2.1. Zaštita flore.....	110
4.2.2. Zaštita šuma.....	111
4.2.3. Zaštita faune.....	112
4.2.4. Kulturno-istorijsko nasljeđe.....	113
4.3. Korišćenje dobara.....	114
4.4. Pružanje usluga	117
4.5. Turizam i rekreacija	118
4.6. Edukacija i interpretacija.....	119
4.7. Promocija i marketing	120
4.8 Uređenje prostora.....	121
5.NACIONALNI PARK BIOGRADSKA GORA.....	121
5.1. Fizička zaštita i ambijentalna higijena.....	121
5.2. Stručna zaštita.....	126
5.2.1. Zaštita flore.....	126
5.2.2. Zaštita šuma.....	127
5.2.3. Zaštita faune.....	127
5.2.4. Kulturno-istorijsko nasljeđe i etnografsko nasleđe	128
5.3. Promocija i marketing	129
5.5. Saradnja sa domaćim i stranim organizacijama i institucijama.....	129
5.6.Korišćenje dobara i pružanje usluga.....	130
5.7.Uređenje prostora.....	131
6. NACIONALNI PARK PROKLETIJE	131
6.1. Fizička zaštita i ambijentalna higijena.....	132
6.2. Stručna zaštita.....	135
6.2.1. Zaštita flore.....	135

6.2.2. Zaštita šuma.....	136
6.2.3. Fauna.....	136
6.2.4. Kulturno-istorijsko nasljeđe.....	137
6.3.Korišćenje dobara i pružanje usluga.....	137
6.4.Edukacija i promocija.....	139
ZAVRŠNA RAZMATRANJA	140
PREPORUKE:.....	141
ANALIZA REALIZACIJE PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI	142
PRILOG I: TABELARNI PRIKAZ STATUSA PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI	145
NP LOVĆEN	145
NP SKADARSKO JEZERO	162
NP DURMITOR	185
NP BIOGRADSKA GORA	210
NP PROKLETIJE	227

Uvod

Poslovanje JPNPCG u 2021. godini odlikuje se ostvarivanjem poslovnih funkcija koje su definisane Zakonom o nacionalnim parkovima, a koje se primarno odnose na zaštitu, unaprijeđenje i razvoj prostora crnogorskih nacionalnih parkova. Izveštaj o realizaciji godišnjeg programa upravljanja Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore (JPNPCG), daje prikaz programskih aktivnosti, podatke o finansijskom poslovanju i Izveštaj o realizaciji javnih nabavki u 2021. godini. Metodološki je koncipiran na način daje prikaz realizovanih aktivnosti u toku programske godine, uzimajući u obzir osnovne funkcije zaštite i razvoja, korišćenje dobara i pružanje usluga kroz rad službi zajedničkih poslova i organizacionih jedinica JPNPCG. Programske aktivnosti realizovane su u skladu sa planiranom dinamikom čija je implementacija praćena na kvartalnom nivou, kako je definisano Programima upravljanja za nacionalne parkove Crne Gore za 2021. godinu. Pored aktivnosti koje su realizovane u cilju postizanja programski definisanih ciljeva, JPNPCG je sprovodilo brojne vanredne i vanprogramske aktivnosti u cilju pospješivanja sveukupnog upravljanja nacionalnim parkovima, rješavanja organizacionih pitanja, kao i unaprjeđenja poslovanja. JPNPCG je osim upravljanja nacionalnim parkovima Crne Gore, realizovalo još dva Programa upravljanja i to Ulcinjskom solanom i Botaničkim vrtom „Dulovine“, što je predstavljalo izazov postojećim ljudskim, materijalnim i tehničkim kapacitetima i dodatno poboljšalo indikatore ukupnog dobrog i efikasnog upravljanja i poslovanja u 2021. godini. Važno je napomenuti da se ukupno poslovanje i rad preduzeća odvijalo u složenim i izazovnim uslovima uzrokovanim globalnom pandemijom Korona virusa, a što je imalo vrlo direktne implikacije, naročito na turistički promet i rezultate u nacionalnim parkovima.

Zakonska regulativa

Zakon o životnoj sredini („Službeni list“, broj 52/16) uređuje principe zaštite životne sredine i održivog razvoja, subjekte i instrumente zaštite životne sredine, učešće javnosti o pitanjima životne sredine i druga pitanja od značaja za životnu sredinu. Zaštitom životne sredine obezbjeđuje se cjelovito očuvanje kvaliteta životne sredine, očuvanje biološke i pejzažne raznovrsnosti, racionalno korišćenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za životnu sredinu, kao osnovni uslov održivog razvoja. Temeljni pravni dokument kojim se uređuje zaštita i očuvanje prirode je Zakon o zaštiti prirode („Službeni list“, broj 54/16). Ovim zakonom uređuje se zaštita i očuvanje prirode, definišu kategorije zaštićenih područja, odgovorne institucije, kao i osnovne upravljačke dokumente za zaštićena područja. Nacionalni parkovi kao zaštićena prirodna dobra uživaju posebnu zaštitu, pa je iz tog razloga Zakonom o nacionalnim parkovima („Službeni list“, broj 28/14, 39/16) regulisana njihova zaštita, unapređivanje i razvoj i ove djelatnosti definisane su kao djelatnosti od javnog interesa. Ovaj Zakon u članu 13 definiše ključna planska akta koja uređuju poslovanje preduzeća a to su: - Prostorni planovi posebne namjene u skladu sa Zakonom; - Plan upravljanja (donosi Vlada na period od 5 godina); - Godišnji program upravljanja (donosi Preduzeće u skladu sa Prostornim planom posebne namjene i petogodišnjim Planom upravljanja uz prethodnu saglasnost Ministarstva). Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2019. godinu 5 Navedeni zakoni (Zakon o životnoj sredini, Zakon o zaštiti prirode i Zakon o nacionalnim parkovima) definišu misiju Preduzeća „Održivo očuvanje životne sredine na zaštićenim područjima“ kao i primarne ciljeve njegovog poslovanja: - Obezbeđivanje uslova za zaštitu, unaprjeđivanje i racionalno korišćenje dobara nacionalnih parkova; - Stvaranje povoljnih uslova za održavanje i razvoj biljnih i životinjskih vrsta i gljiva i njihovih zajednica; - Očuvanje i unaprjeđivanje posebnih prirodnih vrijednosti; - Istraživanje i korištenje parkova za potrebe razvoja nauke, obrazovanja, turizma, kulture i rekreacije; -

Sprečavanje radnji koje mogu da naruše osnovna svojstva i osobine nacionalnih parkova i očuvanja životne sredine.

Poslovanje JPNPCG u 2021. godini

JPNPCG je koordiniranim aktivnostima službi zajedničkih poslova i organizacionih jedinica u prošloj 2021. godini nastavilo se sa realizacijom aktivnosti definisanim u planovima i programima upravljanja za područja svih pet nacionalnih parkova. Izveštaj o radu JPNPCG ima za cilj da realno, pojedinačno i objektivno prikaže sprovođenje funkcije fizičke i stručne zaštite, korišćenje dobara, pružanje usluga, promotivno–edukativnih poslova i marketinga, aktivnosti na uređenju prostora, istraživačkom radu, saradnji sa domaćim i međunarodnim organizacijama, kao i stanje ukupnih prihoda i rashoda.

U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih prihoda i rashoda JP NPCG u 2021. godini po kategorijama.

Opis	31.12.2021. (u eurima)
Prihodi od prodaje	1.695.249
- Prihodi od ulaznica	1.136.512
- Prihodi od raftinga	210.521
- Ostali prihodi od naknada	348.216
Ostali prihodi	2.195.033
- Prihodi od subvencija iz budžeta	1.705.360
- Drugi poslovni prihodi	489.673
Finansijski prihodi	1.158
Ukupno prihodi	3.891.440
Troškovi poslovanja	812.595
- Troškovi materijala	137.167
- Troškovi goriva i električne energije	136.938
- Troškovi amortizacije	226.551
- Ostali troškovi poslovanja	311.939
Troškovi zarada i ostalih ličnih primanja	2.460.471
Ostali rashodi	322.758
Vrijednosno usklađivanje	4.887
Rashodi kamata	10.651
Ukupno rashodi	3.611.362
REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA	280.078

U izvještaju su navedene aktivnosti koje su planski predstavljene u Programima upravljanja svih pet nacionalnih parkova i koji su determinisani ciljevima zaštite i unapređivanja zaštite prirode i životne sredine. Pored aktivnosti koje su realizovane za postizanje programski definisanih ciljeva, koji su bili u funkciji fizičke i stručne zaštite, uređenja prostora, održivog korišćenja dobara i pružanja usluga, saradnje sa domaćim i međunarodnim organizacijama, promocije, edukacije i marketinga, JPNPCG je sprovodilo brojne vanredne i vanprogramske aktivnosti u cilju pospješivanja ukupnog upravljanja nacionalnim parkovima, rješavanja organizacionih pitanja, kao i unaprijeđenjem ukupnog poslovanja.

Tokom poslovne 2021.godine poslovanje je prilagođeno uslovima koje je uzrokovala pandemija Kovida 19.

➤ U tom kontekstu se, a u krajnje specifičnim uslovima izazvane pandemijom odvijala se turistička sezona koja se može karakterisati uspješnom u datim okolnostima. U odnosu

na repenu i rekordnu 2019.godinu ostavren je ukupan turistički promet od 65% u svim nacionalnim parkovima kumulativno.

➤ U cilju zaštite prostora, a u skladu sa mogućnostima ulagano je u jačanje kapaciteta službi fizičke zaštite, a koje su u saradnji sa nadležnim državnim institucijama i organizacijama imale zapažene rezultate u suzbijanju nelegalnih aktivnosti (krivolova, nelegalnog izlova ribe na Skadarskom jezeru, bespravne gradnje, nelegalne sječe šuma).

➤ Sa aspekta stručne zaštite Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj realizovala je brojne, Programom definisane aktivnosti.

➤ Početkom juna mjeseca održana je naučna konferencija pod nazivom: Anti eroziona zaštita i rješavanje hidroloških problema u slivu Biogradske rijeke i Biogradskog jezera. Tokom ove godine došlo je do dramatičnog usložnjavanja hidroloških prilika (osilacija nivoa vode), pa je uz podršku resornog ministarstva formiran multidisciplinarni tim koji je na bazi istraživanja uradio Studiju rehabilitacije jezera

➤ Nastavljena je uspješna saradnja sa brojnim NVO organizacijama sa kojima preduzeće ima saradnju, a koja se naročito manifestovala u realizaciji ranije započetih projektnih aktivnosti.

➤ Pored prostora 5 (pet) nacionalnih parkova JPNCG je nastavilo sa upravljanjem Botaničke bašte "Dulovine" u Kolašinu, a na osnovu prethodnog Ugovora o poklonu nepokretnosti sa pravom produžavanja.

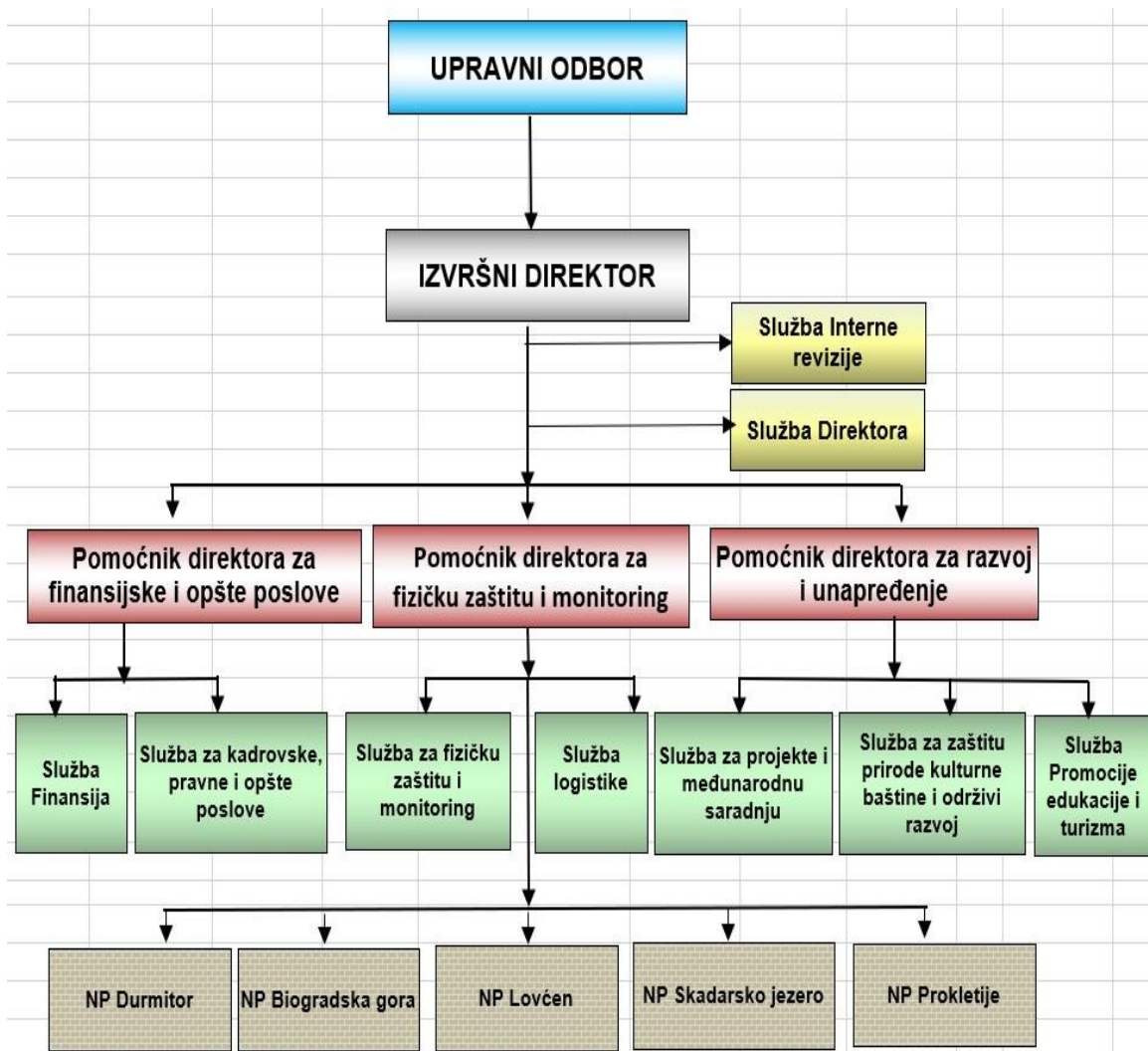
➤ JPNCG je nastavilo sa upravljanjem parkom prirode "Ulcinjaska solana" na osnovu odluke Vlade iz 2016.godine. s tim u vezi, a na osnovu Anexa Ugovora o zakupu br. 01-2082 od 23.08. 2016.godine produžen je Ugovor o zakupu na period od šest mjeseci, počev od 01.02.2022.godine do 01.08.2022.godine.

➤ Na kraju sumirajući cijelu poslovnu godinu ostvaren je pozitivan finansijski rezultat, zahvaljujući izdašnoj podršci Vlade i relativno uspješnoj turističkoj sezoni.

Organizacija poslovanja JPNPCG

Organizacija poslovanja JPNPCG Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore osnovano je na osnovu Odluke o osnivanju Javnog preduzeća za nacionalne parkove („Službeni list Crne Gore,“ broj 39/92), a nastavilo sa radom u skladu sa Zakonom o nacionalnim parkovima („Službeni list Crne Gore,“ broj 28/14, 39/16) i Odlukom o organizovanju Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore („Službeni list Crne Gore,“ broj 20/11 od 15.04.2011. godine). Statut preduzeća je donešen od strane Upravnog odbora dana 09.05.2011. godine, a stupio na snagu nakon davanja saglasnosti na isti nadležnog Ministarstva održivog razvoja i turizma. Poslednje izmjene i dopune Statuta Preduzeća donešene su 21.06.2017. godine, a stupile na snagu 22.06.2017. godine. Osnivač preduzeća je Skupština Crne Gore. U skladu sa navedenim određene su unutrašnje organizacione jedinice Preduzeća: - Nacionalni park Biogradska gora; - Nacionalni park Durmitor; - Nacionalni park Lovćen; - Nacionalni park Skadarsko jezero i - Nacionalni park Prokletije. Pored nacionalnih parkova, JPNPCG upravlja spomenikom prirode Botanički vrt Dulovine. U okviru organizacionih jedinica, formirane su sljedeće službe: - Služba za stručno administrativne poslove; - Služba zaštite; - Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture. Radi obavljanja zajedničkih poslova i objedinjenih funkcija na nivou Preduzeća formirane su Službe zajedničkih poslova sa sjedištem u Podgorici: - Služba direktora; - Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj; - Služba za promociju, edukaciju i turizam; - Služba za pravne poslove; - Služba za finansijske poslove; - Služba za administrativno - tehničku podršku i poslove kontrole. Shodno Zakonu o

nacionalnim parkovima („Službeni list Crne Gore,“ broj 28/14, 39/16), Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore upravlja sa prirodnim dobrima nacionalnih parkova Crne Gore i preuzima potrebne mjere u cilju njihove zaštite, unapređivanja i razvoja, kao djelatnosti od javnog interesa. Članom 13 stav 2 Zakona o unapređenju poslovnog ambijenta („Službeni list Crne Gore,“ broj 40/10), propisano je da će se javna preduzeća reorganizovati u skladu sa Zakonom o Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2019. godinu 6 privrednim društvima („Službeni list Crne Gore,“ broj 6/02 i („Službeni list Crne Gore,“ broj 17/07, 80/08, 40/10, 73/10, 36/11 i 40/11) u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Zakonom o Nacionalnim parkovima („Službeni list Crne Gore,“ broj 28/14, 39/16), definisano je da nacionalnim parkovima treba da upravlja privredno društvo i da isto osniva Vlada Crne Gore. Zakonom je takođe definisano da će se privredno društvo osnovati u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. JPNPCG još uvijek nije transformisano. Organi upravljanja Preduzećem su: - Upravni odbor - Izvršni direktor Organizaciona šema Preduzeća je prikazana na sledećem dijagramu:

Upravni odbor JPNPCG imenuje Vlada CG na period od četiri godine, a sačinjavaju ga pet članova, koji mogu biti ponovo imenovani. Način rada i odlučivanja UO regulisan je Poslovníkom o radu. Izvršnog direktora Preduzeća takođe imenuje Vlada Crne Gore, na period od 4 godine i može biti ponovo imenovan. Naučni savjet za nacionalne parkove je savjetodavno tijelo, koje formira Upravni odbor, radi davanja predloga za odlučivanje o

stručnim pitanjima i za stručnu pomoć u postupku donošenja odluka i pripreme propisa iz oblasti zaštite nacionalnih parkova. Organizacija Naučnog savjeta je bliže uređena Poslovnikom savjeta. Od 2016. godine, formalno, Naučni savjet nije funkcionalno tijelo. Djelatnost Preduzeća: - Preduzimanje mjera i aktivnosti za ostvarivanje utvrđene politike u upravljanju, korišćenju, zaštiti, razvoju i unapređenju nacionalnih parkova; - Realizacija Planova i Programa upravljanja nacionalnim parkovima;

- Sprovođenje mjera zaštite u skladu sa režimom zaštite;
- Čuvanje, unapređivanje i promocija nacionalnih parkova;
- Održavanje oznaka kojima su obilježene granice nacionalnih parkova;
- Obezbeđivanje nesmetanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korišćenja nacionalnih parkova; -
- Praćenje stanja u nacionalnim parkovima i dostavljanje podataka organu uprave nadležnom za poslove zaštite prirode i pravnom licu; -
- Davanje mišljenja u vezi korišćenja i istraživanja nacionalnih parkova za potrebe razvoja nauke, turizma, kulture i rekreacije;
- Davanje na korišćenje dobara i objekata nacionalnih parkova za potrebe turizma, ugostiteljstva, lova i ribolova; - Vještački uzgoj ribe, proizvodnja riblje mlađi;
- Sanitarna sječa šume, branje šumskih proizvoda i sakupljanje sjemena;
- Drugi poslovi u funkciji zaštite, unapređivanja i racionalnog korišćenja nacionalnih parkova u skladu sa zakonom. Sredstva za rad preduzeća obezbjeđuju se iz: - Budžeta Crne Gore;
- Naknada za korišćenje nacionalnih parkova iz člana 21 Zakona o nacionalnim parkovima; - Donacija; - Kredita;
- Drugih izvora u skladu sa Zakonom.

1. SLUŽBA ZAJEDNIČKIH POSLOVA

1.1. Kapitalne investicije u Nacionalnim parkovima

Tokom 2021.godine nije bilo kapitalnih investicija iz razloga što Javno preduzeće nije apliciralo za projekte u 2020 godini kod resornog Ministarstva, pa je izostalo ulaganje u nacionalne parkove po tom osnovu.

1.2. Socio ekonomski savjet

NP Biogradska gora

U dijelu programskih aktivnosti saradnje sa lokalnim zajednicama i korisnicima prostora parka organizovana je radna sjednica Socio ekonomskog savjeta za NP Biogradska gora 16.09.2021.godine. Sjednici su prisustvovali reprezentativni predstavnici turističke privrede, NTO, LTO Kolašina i Mojkovca, predstavnici NVO sektora i dr. U sklopu sjednice formirani su zaključci i sačinjen zapisnik.

NP Durmitor

Sjednica Socio ekonomskog savjeta za NP Durmitor održana je 21.10.2021.godine. Sjednici su prisustvovali reprezentativni predstavnici lokalne turističke privrede, Opštine Žabljak, NTO CG, LTO Žabljaka, Šavnika i Mojkovca, renomiranih turističkih agencija sa crnogorskog primorja, udruženja raftera, NVO sektora. Na sjednici je izvršena analiza turističke sezone koja se realizovala u uslovima još uvijek aktuelne pandemije Kovida 19, realizacija tekućih programskih aktivnosti, i druga značajna pitanja u vezi unaprjeđenja odnosa između NP Durmitor i lokalnih stejk holdera. Formirani su zaključci i sačinjen zapisnik sa sastanka.

NP Prokletije

U sklopu programske aktivnosti Saradnja sa lokalnim zajednicama i korisnicima prostora parka u Plavu je održana sjednica Socio ekonomskog savjeta za NP Prokletije. Sjednici su prisustvovali: predsjednici opština: Plav i Gusinje, lokalne turističke privrede, lokalnih udruženja im sektora šumarstva, NVO sektora, NTO, lokalnih turističkih organizacija Plav i Gusinja i drugih zainteresovanih stejk holdera. Na sjednici su istaknuti brojni problemi koji godinama opterećuju odnose na relaciji Park - lokalne strukture i definisane određene mjere za njihovo unaprjeđenje na svim nivoima. S obzirom da se radi o našem najmlađem nacionalnom parku, a u kontekstu velikih očekivanja lokalne zajednice od JPNPCG i NP Prokletije, dogovoreno je da se intenzivira komunikacija između upravljača i zainteresovanih strana i da se svi izazovi rješavaju na obostranu korist i zadovoljstvo.

NP Skadarsko jezero

U Upravnoj zgradi na Vranjini 29.10.2021.godine održana je sjednica Socio ekonomskog savjeta za NP Skadarsko jezero. Sjednici su prisustvovali: predstavnici lokalne turističke privrede, turističkih agencija sa crnogorskog primorja, LTO Glavnog grada, Bara i Prijestonice Cetinje, NVO organizacija iz oblasti zaštite prirode i drugih zainteresovanih strana. Na sjednici je analizirana situacija u vezi realizacije programskih aktivnosti, a u kontekstu aktuelne pandemije Kovida 19 i njenog uticaja na implementaciju određenih projektnih aktivnosti, a naročito njenog negativnog uticaja na turističke posjete. Sastanak je imao konstruktivan efekat i dogovorene su dalje aktivnosti na unaprjeđenju modela saradnje između upravljača i lokalnih stejk holdera.

1.3 Uređenje prostora u nacionalnim parkovima

Tokom 2021.godine Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore vršilo je redovne aktivnosti na uređenju prostora u nacionalnim parkovima. Tokom čitave godine radilo se na uklanjanju otpada, uređenju prostora i održavanju staza koje su u službi posjetilaca. Pored toga vršene su redovne aktivnosti u vezi postavljanja i održavanja info i edukativnih tabli na pješačkim i edukativnim stazama, kao i postavljanja i održavanja sitnog mobilijara (klupe, stolovi, nadstrešnice, korpe za otpatke i dr.).

U NP Durmitor u sklopu projekta koji je implementirao Creative twining centar i CSTI Montenegro postavljeno je više info tabli širom durmitorskog masiva. U sklopu istog projekta postavljene su info table na području NP Prokletije.

U NP Skadarsko jezero uređena je staza "Putevima Obluna", Ilirske gradine u saradnji sa NVO "Psiho vodič", a uz finansijsku podršku Gradske Opštine Golubovci.

Tokom prethodne godine, izvršen je presjek stanja o pojedinim najznačajnijim i najfreventnijim pješačkim, planinarskim i biciklističkim staza u svih 5 nacionalnih parkova, i na osnovu toga napravljen Izveštaj sa predlogom mjera za njihovu adaptaciju i dodatno uređenje.

1.3.1. Nelegalna gradnja i nedozvoljene promjene u prostoru

Na prostoru 5 nacionalnih parkova je ukupno tokom 2021. godine registrovano **119** slučajeva nelegalne gradnje i drugih nedozvoljenih promjena u prostoru. Za sve protivpravne aktivnosti sačinjeni su zapisnici o izvršenoj kontroli kao i foto dokumentacija koja je prosljeđena na dalju proceduru Službi za pravne, opšte poslove i kontrolu Javnog preduzeća, nadležnom ministarstvu i Komunalnim inspekcijama. Glavnog grada Podgorice, Prijestonice Cetinje i Opštine Bar. Svi evidentirani slučajevi bespravne gradnje ili drugih oblika devastacije prostora su procesuirani nadležnim institucijama na dalje postupanje i odlučivanje.

U NP Lovćen evidentirana su **8** slučajeva nedozvoljenih promjena u prostoru. Na području NP Skadarsko jezero evidentirano je ukupno **69** slučajeva nelegalne gradnje i drugih nedozvoljenih promjena u prostoru. U NP Prokletije registrovano je **11** slučajeva nedozvoljene gradnje. U NP Biogradska gora evidentirano je 9 slučajeva nedozvoljene gradnje.

Na prostoru NP Durmitor tokom 2021. godine zabilježeno je **21** slučaj nelegalne gradnje i drugih nedozvoljenih aktivnosti u prostoru.

1.3.2. Objekti privremenog karaktera u nacionalnim parkovima

Programima objekata privremenog karaktera za područje: NP Durmitor za period 2019 - 2023. godine broj: 101- 242/ 57 od 31.07.2019. godine, NP Biogradska gora broj: 04-41/57 od 25.05.2020. godine, izmjenom i dopunom Programa za NP Skadarsko jezero broj: 01-116/43 od 07.09.2021. godine i NP Lovćen broj: 04-41/64 od 15.07.2020. godine za period 2020-2024. godine donijetih od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, predviđene su lokacije za postavljanje privremenih objekata na zemljištu u državnoj svojini čiji je korisnik Javno preduzeće za nacionalne parkove, lokacije za privremene objekte postavljene na zemljištu u državnoj svojini i lokacije za privremene objekte postavljene na zemljištu u privatnoj svojini.

Za postavljanje objekata privremenog karaktera u nacionalnim parkovima nalaze se lokacije i to u:

- NP Biogradska gora 17 lokacija koje imaju jednu ili više podlokacija,
- NP Durmitor 25 lokacija koje imaju jednu ili više podlokacija,
- NP Lovćen 44 lokacije koje imaju jednu ili više podlokacija
- Izmjene i dopune NP Skadarsko jezero 43 lokacije koje imaju jednu ili više podlokacija (mikrolokacija).

Shodno Uredbi o povjeravanju dijela poslova resornog ministarstva Javnom preduzeću za upravljanjem morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore ("Sl. list CG", br. 87/18, 75/19 i 116/20), JP za nacionalne parkove Crne Gore izdaje urbanističko-tehničke uslove za privremene objekte koji se nalaze u Programima objekata privremenog karaktera. Izdati urbanističko-tehnički uslovi vremenski važe koliko i Program objekata privremenog karaktera za određeni nacionalni park.

U 2021. godini ovo Javno preduzeće je izdalo urbanističko-tehničke uslove i potpisalo ugovore i anekse ugovora o zakupu zemljišta za postavljanje objekata privremenog karaktera i to:

- Na prostoru NP Biogradska gora izdati su urbanističko-tehnički uslovi za postavljanje odnosno izgranjju jednog objekta privremenog karaktera na zemljištu u državnoj svojini.
- Na prostoru NP Durmitor izdata su tri urbanističko-tehnička uslova za postavljanje odnosno građenje objekata privremenog karaktera i to: dva za privremene objekte postavljene na zemljištu u privatnoj svojini i jedan za privremene objekte postavljene na zemljištu u državnoj svojini. Potpisano je 13 aneksa ugovora o zakupu zemljišta za postavljanje objekata privremenog karaktera za period 2019 - 2023. godina.
- Na prostoru NP Skadarsko jezero izdati su urbanističko-tehnički uslovi za postavljanje odnosno građenje jednog objekta privremenog karaktera na zemljištu u državnoj svojini. Zbog neuređenih listova nepokretnosti, Javno preduzeće za nacionalne parkove ove godine nije moglo da raspiše javni poziv za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini radi postavljanja objekata privremenog karaktera.
- Na prostoru NP Lovćen izdati su jedni urbanističko-tehnički uslovi za postavljanje odnosno građenje objekata privremenog na zemljištu u državnoj svojini. Potpisana su četiri ugovora i tri aneksa ugovora o zakupu zemljišta za postavljanje objekata privremenog karaktera na području NP Lovćen za period 2020 - 2024. godine.
- NP Prokletije nema usvojeni Program objekata privremenog karaktera, pa se svi privremeni objekti koji su trenutno u izgradnji, kao i ostale promjene identifikuju kao nelegalne aktivnosti.

Tabela: Pregled izdatih urbanističko-tehničkih uslova u nacionalnim parkovima

Izdati urbanističko-tehnički uslovi	Privremeni objekti na zemljištu u državnoj svojini-JPNPCG	Privremeni objekti na zemljištu u državnoj svojini-fizička lica	Privremeni objekti na zemljištu u državnoj svojini-pravna lica	Privremeni objekti na zemljištu u privatnoj svojini-fizička lica	Privremeni objekti na zemljištu u privatnoj svojini-pravna lica	Zakup zemljišta u državnoj svojini
NP Biogradska gora	1	0	0	0	0	0
NP Durmitor	0	0	1	0	2	0
NP Skadarsko jezero	1	0	0	0	0	0
NP Lovćen	0	1	0	0	0	1
UKUPNO	2	1	1	0	2	1

1.4. Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj

Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj je pored terenskih aktivnosti učestvovala u izradi i donošenju različitih planskih dokumenata, dostavljanju potrebnih mišljenja i drugih akata neophodnih za sprovođenje formalno-pravnih procedura. Između ostalih aktivnosti, izdvajamo sledeće:

- Urađeni su su godišnji Programi upravljanja za sve nacionalne parkove za 2021. godinu i Izveštaj o realizaciji programskih aktivnosti JP za 2020. godinu.
- Izrađen je Izveštaj o radu Ulcinjske solane 2021. godina.
- Dati su prijedlozi izmjena i dopuna Zakona o zaštiti prirode;
- Stručni saradnici za floru i faunu bili su angažovani od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine na projektu koji se realizuje u cilju izrade mreže zaštićenih područja NATURA 2000 na području Crne Gore. Terenske aktivnosti vezane za ovaj projekat obavljali su na području NP Lovćen, Orijena i Komova.
- Dat je Izveštaj DRI-u u cilju realizacija preporuka za preventivnu zaštitu od požara;
- Izrađivani su periodični izvještaji o realizaciji i planovima realizacije preporuka Stalnog odbora Bernske konvencije u vezi stanja u NP Skadarsko jezero;
- Dostavljeni su podaci i informacije za potrebe izrade Periodičnog izvještaja za nacionalni park Durmitor prema Konvenciji o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine
- Zatvaranje Projekta LASPEH. U saradnji sa zaštićenim područjima u Italiji i Albaniji, od strane Evropske Unije, odobren Interreg IPA CBC projekat „Ugrožene vrste i staništa Jadranskog područja“ (LASPEH).
- Dato je mišljenje kao i dopune i izmjene na Akcionim plan za smanjenje rizika od katastrofa u cilju sprovođenja Strategije za smanjenje rizika od katastrofa.
- Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj izradila je veliki broj izvještaja, predmeta i stručnih analiza i informacija u skladu sa zahtjevima resornog ministarstva, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine i drugih ministarstava i državnih institucija. Između ostalog, za potrebe Izvještaja o stanju uređenja prostora za 2020. godinu, data je informacija o uređenju prostora u nacionalnim parkovima, kao i mišljenje na predlog Izvještaja o implementaciji Nacionalne strategije biodiverziteta sa Akcionim planom i mišljenje na predlog Izvještaj o stanju životne sredine na bazi indikatora sa Akcionim planom. Takođe izdvajamo davanje mišljenje na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu za projekat rekonstrukcije postojećeg hotela Vir, Virpazar, Opština Bar, mišljenje na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu za izgradnju luke Virpazar sa pratećim objektima
- U vezi sa prostorno-planskom dokumentacijom, izdvajamo davanje mišljenja na nacrt Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kotor.
- U saradnji sa D&D ing d.o.o. Berane urađen je novi akt o procjeni rizika, Pravilnik, normativ, kao i osposobljavanja zaposlenih iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Nadležnim organima su dostavljena brojna druga mišljenja i zahtjevi u vezi predmeta koji su se ticali zaštite životne sredine i zaštite prirode i upravljanja u nacionalnim parkovima.

Takođe pored redovnih programskih aktivnosti, u izvještajnom periodu stručni saradnici Službe bili su uključeni u realizaciju brojnih vanprogramskih aktivnosti.

U toku 2021. godine aktivnosti vezane za ornitofaunu realizovane su u redukovanom obimu jer nije angažovan stručni saradnik za poziciju sistematizovanog radnog mjesta stručni saradnik za ornitologiju.

1.4.1. Zaštita i unapređivanje prostora

Na osnovu člana 116 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl.list CG", br. 64/2017, 44/2018, 63/2018, 11/2019 i 82/2020) i člana 23 Zakona o nacionalnim parkovima ("Sl.list CG", br. 28/14, 39/16), resorno ministarstvo je donijelo Programe objekata privremenog karaktera za područja: NP Biogradska gora broj: 04-41/57 od 25.05.2020. godine, izmjene i dopune Programa za NP Skadarsko jezero broj: 01-116/43 od 07.09.2021. godine, NP Lovćen broj: 04-41/64 od 15.07.2020. godine za period 2020-2024. godine, dok je Program objekata privremenog karaktera za područje NP Durmitor za period 2019-2023. godine, broj 101-242/57 od 31.07.2019. godine donešen 2019. godine.

Programom objekata privremenog karaktera se predviđa izgradnja objekata privremenog karaktera, a u cilju obezbjeđenja kvalitetnih sadržaja na području nacionalnog parka. Program se sastoji od grafičkog i tekstualnog dijela i donosi na period od pet godina. Programom se utvrđuju privremene lokacije (zone) na kojima se, do njihovog privođenja planskoj namjeni, mogu postavljati objekti privremenog karaktera, određuju se vrste, oblik i dimenzije privremenih objekata kao i smjernice sa urbanističkim uslovima za postavljanje, odnosno građenje privremenih objekata, saglasno članovima 115 i 116 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 64/2017, 44/2018, 63/2018, 11/2019 i 82/2020).

Određene lokacije na zemljištu u državnoj svojini su predviđene za postavljanje privremenih objekata za potrebe Javnog preduzeća, dok se dio lokacija daje u zakup u skladu sa Javnim pozivom. Programom su takođe planirane lokacije za privremene objekte koji se postavljaju na zemljištu u privatnoj svojini.

NP Prokletije nema usvojeni Program objekata privremenog karaktera, pa se svi privremeni objekti koji su trenutno u izgradnji, kao i ostale promjene identifikuju kao nelegalne aktivnosti. Izuzetak su objekti koji dobijaju odobrenja od nadležnih institucija, a u skladu sa PPPN za NP Prokletije. Zbog navedenog, postoji veliki otpor lokalne zajednice, s obzirom na to da im je svaka aktivnost po zakonu nelegalna, te da ne mogu legalizovati svoje katune i privremene objekte i slično.

1.4.2. Zaštita flore i vegetacije

Nastavljen je rad na inventarizaciji vaskularne flore u svim nacionalnim parkovima. U postojeću elektronsku bazu podataka unijeti su terenski podaci dobijeni tokom istraživačkog rada stručnih saradnika za floru i vegetaciju, u 2021. godini. Literaturni podaci su preuzeti iz Kataloga vaskularne flore Crne Gore, tom 2 (Čaković, Stešević, 2021), za 215 biljnih taksona (65 redova, 5 familija) koji su prisutni na različitim lokalitetima i staništima područja nacionalnih parkova. Kompletna baza (za sve nacionalne parkove) je dopunjena sa 783 tabelarna reda. Ukupno sadrži 12946 tabelarnih redova, što je ekvivalentno broju terenskih i literaturnih navoda.

Urađena su nomenklatura usaglašavanja naučnih naziva sa zvaničnim evropskim listama (Flora Europaea, Euro+Med Plantbase, Med-Checklist, The Plant List). Upoređivanjem sa EU IUCN listom provjeren je i ustanovljen konzervacijski status svakog pojedinačnog taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou.

Tokom 2021. godine posebna pažnja bila je usmjerena na istraživanje i kartiranje brojnih habitata, uz identifikovanje i popis dijagnostičkih vrsta i vrsta pratilica i ocjenu njihove reprezentativnosti. Istraživani su sledeći habitati po parkovima:

- NP Lovćen: *4090 Endemične oromediteranske ježolike vrištine i *3180 Povremena kraška

jezera (turlozi)

- NP Skadarsko jezero: 92A0 Galerije bijele vrbe i bijele topole

- NP Durmitor: 4060 Alpske i borealne vrištine i 7230 Prelazne tresave

- NP Biogradska gora: 7230 Alkalne tresave i 7140 Prelazne tresave

- NP Prokletije: 7250* Zapadno balkanske alpijske tresave (*Narthecon scardici*)

U NP Skadarsko jezero nastavljen je monitoring rijetkih vrsta od nacionalnog i međunarodnog značaja *Marsilea quadrifolia* na rijeci Moračici (Žabljačke livade) i *Caldesia parnassifolia* na lokalitetu Crni žar. U ovom nacionalnom parku nastavilo se sa prikupljanjem podataka o distribuciji pojedinih invazivnih biljnih vrsta, sa akcentom na monitoring makrofite *Egeria densa* u vodotoku Plavnice i u Šegrtnice.

Na osnovu prikupljenih podataka, korišćenjem GPS-a i primjenom GIS i Google Maps programa, urađene su mape staništa/distribucije za sve vrsta obuhvaćenih istraživanjima i monitoringom.

1.4.3. Zaštita i razvoj šuma

Dajemo kratak pregled najznačajnijih aktivnosti koje su se realizovale u šumskim ekosistemima nacionalnih parkova:

- U cilju unapređenja zdravstvenog stanja šuma, realizovane su sanitarne aktivnosti, mjere njege i druge mjere u šumama u državnoj svojini;
- U svim nacionalnim parkovima (izuzev NP Skadarsko jezero), realizovan je Plan gazdovanja šumama u privatnoj svojini za 2021. godinu i sprovedena procedura izdavanja rešenja za korišćenje šuma u privatnoj svojini;
- Sproveden je monitoring štetnih insekatskih vrsta. Postavljene su feromonske klopke za prikupljanje potkornjaka, a koji prvenstveno ugrožavaju vrste smrče i jele. Tokom izvještajne godine, izvršeno postavljanje feromonskih klopki u NP Biogradska gora, NP Prokletije i NP Durmitor;
- Uspostavljanje multifunkcionalne baze (prostorna baza podataka sa podacima prikupljenim na terenu), podacima iz prostorno planske dokumentacije i drugih izvora relevantnih za analizu. U prethodnom periodu je izvršena obuka dva stručna saradnika za korišćenje softverskog rješenja (ArcGIS), što predstavlja ograničavajući faktor za prikupljanje, obradu i analizu podataka. Potrebno je obuka većeg broja stručnih saradnika, te obavezno uključivanje Službe zaštite;
- Shodno Akcionom planu Strategije za smanjenje rizika od katastrofa (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Direktorat za vanredne situacije), obrazovana je međuinstitucionalna

komisija. Zadatak komisije je izrada Studije o postavljanju video nadzora za potrebe ranog otkrivanja požara u nacionalnim parkovima;

1.4.4. Zaštita faune

Fauna insekata

Započeto je istraživanje literature i sakupljanje podataka o prethodnim istraživanjima faune Lepidoptera na području svih pet nacionalnih parkova.

Literaturni podaci o prisutstvu 32 vrste dnevnih leptira na prostoru NP Biogradska gora unijeti su u internu Excel tabelu podataka. Dobijeni podaci značajni za sagledavanje stanja faune dnevnih leptira, po pitanju njihove prisutnosti i distribucije. Takođe su realizovana terenska istraživanja u cilju rekognosciranja faune dnevnih leptira sa posebnim osvrtom na zakonom zaštićene i Natura vrste. Na transektima Zekova glava - Pešića jezero i Vranjak - Šiško jezero u toku septembra mjeseca registrovano je 19 vrsta dnevnih leptira svrstanih u 5 familija. Od registrovanih vrsta samo je *Parnassius apollo* - apolonov leptir, registrovan na lokaciji katun Reljine zaštićen prema Rješenju o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta. Apolonov leptir je za sada jedina Natura vrsta koja je registrovana tokom ovih terenskih istraživanja.

Realizovana su terenska istraživanja u cilju rekognosciranja faune dnevnih leptira sa posebnim osvrtom na zakonom zaštićene i Natura vrste. Na transektu Ivanova korita - Bjeloši u toku juna i jula mjeseca registrovano je 47 vrsta dnevnih leptira svrstanih u 5 familija. Od registrovanih vrsta samo je *Iphiclides podalirius* – prugasto jedarce zaštićeno prema Rješenju o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta.

Ihtiofauna

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede oformilo je radnu grupu za suzbijanje nelegalnog ribolova. Ispred JPNPCG za člana ove grupe delegiran je stručni saradnik za ribarstvo. Cilj radne grupe je da svojim radom smanji nelegalne aktivnosti, osnaži Službu zaštite Parka, dodatno ih tehnički opremi, izmjeni legislativu i ostvari usku saradnju svih institucija uključenih u problem nelegalnog ribolova. U toku 2021.godine radna grupa je održala više sastanaka. Za sada su dati su predlozi aktivnosti i usvojen je akcioni plan.

Donesena je i „Dopuna Naredbe o ribolovnim zabranama, lovostaju i minimalnim veličinama riba i drugih vodenih organizama ispod kojih je zabranjen ulov.“ Naredbom će se proširiti staza za sportski ribolov koja će omogućiti da se ova aktivnost nesmetano odvija i bez negativog uticaja na riblji fond na lokaciji Tanki rt u NP Skadarsko jezero. Problem evidencije ulova još uvijek nije riješen i u narednom periodu kroz saradnju sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede pokušaće se se kroz sastanke i nove mjere uticati na ribolovce da se uredi i ovaj dio ribarstva.

Na Biogradskom jezeru prepoznata je potreba da se izvjesnom količinom poribi jezero, ali usled nepostojanja adekvatnog nasadnog materijala (pastrmke crnomorskog sliva) ovo nije sprovedno. Tokom 2021. godine nađen je adekvatni nasadni materijal u reprocentru u Pljevljima i planirano je da se izvrši poribljavanje u oktobru 2022 godine.

Ornitofauna

U toku 2021. godine aktivnosti vezane za ornitofaunu realizovane su u redukovanom obimu jer nije angažovan stručni saradnik na poziciji sistematizovanog radnog mjesta stručni saradnik za ornitologiju.

U okviru projekta „Pannonia Adria Connection“ (PA.CON) realizovana je projektna aktivnost postavljanje platforme za gniježđenje pelikana u rezervatu Pančeva oka u NP Skadarsko jezero. Projekat PA.CON se realizuje u okviru INTEREG-IPA programa prekogranične saradnje za Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru 2014-2020.

Stara, dotrajala platforma za gnježđenje pelikana je iz rezervata Pančevo oko uklonjena kroz projekat „Osnaženje lokalnih zajednica i interesenata u održivom upravljanju biodiverzitetom Skadarskog jezera“, koji je finansiran od strane Critical Ecosystem Partnership Fund i Francuske razvojne agencije, NVO Noe Conservation.

Fauna sisara

Nastavljen je rad na registrovanju aktivnosti i formiranju liste prisutnih vrsta sisara na teritoriji nacionalnih parkova. Započet je rad na formiranju baze do sada poznatih i istraženih speleoloških objekata na teritoriji svih pet nacionalnih parkova. Istraživanja slijepih miševa izvršena su metodom ultrazvučne detekcije i inspekcije skloništa. Staništa su kartirana u Google Earth-u. Organizovana je i Prva evropska noć slijepih miševa u Crnoj Gori. Noć je obilježena kroz izložbu fotografija staništa i skloništa, metoda istraživanja i neke od 32 prisutne vrste slijepih miševa u Crnoj Gori.

Nastavljen je rad na prikupljanju podataka o značajnim staništima krupnih sisara, a posebno medvjeda (*Ursus arctos*) i divokoze (*Rupicapra rupicapra balcanica*) na teritoriji NP Durmitor i NP Prokletije. U saradnji sa NVO CZIP, kroz projekat „Bear in Mind“ izvršena je obuka za uspostavljanje monitoringa mrkog medvjeda kojoj su prisustvovali stručni saradnici za zaštitu faune sisara i nazornici Službe fizičke zaštite NP Durmitor. Kroz isti projekat NVO CZIP donirao je nacionalnim parkovima uniforme za nadzornike iz NP Durmitor i stručnog saradnika za zaštitu faune sisara, 3 dvogleda i 5 foto-zamki. Aktivnost vuka (*Canis lupus*) zabilježena je samo u NP Biogradska gora. U NP Prokletije registrovani su tragovi prustnosti (otisci) nedaleko od postavljene foto-zamke, ali vuk nije uslikan.

U cilju realizacije aktivnosti monitoringa i kartiranja vrsta iz porodice *Mustelidae* nastavljen je rad na monitoringu vidre (*Lutra lutra*) standardnom metodom transekata na kojima su registrovani tragovi aktivnosti (izmet najčešće). Posebna pažnja u NP Prokletije vezana za ovu grupu sisara usmjerena je ka registrovanju vrste šareni tvor (*Vormela peregusna*) koja je u prošlom periodu registrovana od strane lokalnog stanovništva. Postavljene su foto-zamke, ali vrsta nije još uvijek registrovana. Šareni tvor nalazi se na Aneksu II Direktive o staništima i predstavlja jednu od Natura 2000 vrsta.

U saradnji sa njemačko-švajcarskom TV ARTE izvršeno je video-snimanje najvrijednijih i najbogatijih lokaliteta u svih pet nacionalnih parkova i Ulcinjskoj solani. Snimanje je imalo za cilj prikupljanje materijala za izradu dokumentarnog filma o nacionalnim parkovima Crne Gore.

1.4.5. Zaštita kulturno-istorijskog nasljeđa

U izvještajnom periodu iz oblasti kulturno istorijsko-nasljeđe realizovane su sljedeće aktivnosti:

- U NP Lovćen vršena su terenska istraživanja ublova i gumana na širem prostoru njeeguških zaseoka Vališta, Velji i Mali Zalazi, Gornji i Donji Gačevići i Knež do;
- U NP Skadarsko jezero kroz implementaciju INTEREG PA.CON projekta adaptiran je izložbeni prostor u Centru za posjetioce u Virpazaru, osmišljena i realizovana nova stalna postavka *Tradicionalno privređivanje i ribolov na Skadarskom jezeru* i upriličeno zvanično otvaranje;
- Obavljena su terenska istraživanja mlinova na rijeci Cijevni i u Hotima u Malesiji;
- Vršeno je istraživanje građe o mlinovima sa prostora Crmnice u fondovima Arhiva u Bara;
- U NP Durmitor vršena su istraživanja vodenica u Pošćensko-komarskom kraju, na Vreljanskom potoku ispod Aluga i na Tvrdom potoku u Kaludri;
- Centru za posjetioce na Žabljaku predato je na korišćenje 35 izložbenih tabli, koje prezentuju *Durmitorske motive kroz objektiv prvih istraživača 1890-1940*;

- Za NP Biogradska gora obavljeno je literaturno istraživanje o tradicionalnoj planinskoj arhitekturi kolašinsko mojkovačkog kraja i evidentiranje fotografija iz starije građe;
- U NP Prokletije vršeno je istraživanje literature o narodnom graditeljstvu plavsko-gusinjskog basena i prikupljanje skeniranih starih fotografija iz raspoložive građe;
- Za sve Parkove je obavljeno istraživanje i evidentiranje umjetničkih slika sa motivima prostora nacionalnih parkova, starije generacije crnogorskih likovnih stvaralaca, a koje se nalaze u muzejskim zbirkama, u vlasništvu galerista i reprodukovane u monografskim i kataloškim izdanjima;
- Pripremljen i objavljen tekst o potopljenom parobrodu Skenderbeg u časopisu *National geography of Montenegro* i u dnevnim novinama *Pobjeda*

1.4.6. Međunarodna i domaća saradnja, učešće na konferencijama, okruglim stolovima, radnim grupama i komisijama

Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj i Služba za promociju, edukaciju i turizam je tokom programske godine aktivno učestvovala na većem broju konferencija i okruglih stolova, participirala u različitim radnim grupama i međunarodnoj i domaćoj saradnji.

Međunarodna i domaća saradnja, učešće na konferencijama i okruglim stolovima

- Kroz „FAO-Turkey Forestry Partnership Programme“ (FTFP), uspostavljena saradnja sa Ministarstvom poljoprivrede i šumarstva Republike Turske u cilju unapređenja stanja zaštite biodiverziteta i održivog gazdovanja šumama modela i uključivanja NPCG u realizaciju međunarodnog FAO projekta „Unaprjeđenje biološke raznolikosti i održivog šumarstva“.
- U saradnji sa resornim ministarstvom održani su radni sastanci i pokrenut je projekat pod radnim nazivom „Rehabilitacija Biogradskog jezera“, u čijoj realizaciji učestvuje međunarodna konsultantska kuća KOWI.
- Organizovana je naučna konferencija sa temom „Antieroziona zaštita i rješavanje hidroloških problema u slivu Biogradske rijeke i Biogradskog jezera“. U radu konferencije učestvovali su predstavnici Geološkog zavoda Crne Gore, Biotehničkog instituta, Građevinskog fakulteta iz Podgorice, PMF-a iz Podgorice, kao i predstavnici renomiranih naučnih institucija iz inostranstva.
- Učešće na Plenarnoj konferenciji u vezi mapiranja NATURA 2000 staništa na području NP Lovćen, Orijena i Visitora;
- Učešće na projektu u vezi jačanja kapaciteta za smanjenje rizika od katastrofa („Capacity Building for Disaster Risk Reduction through National Forest Fire Information System (NFFIS) and Ecosystem-based Solutions“). Projekat se sastoji od dva dijela i to: sanacija klizišta i erozivnih procesa u Crnoj Gori i uspostavljanje informacionog sistema za procjenu rizika od šumskih požara u Crnoj Gori. Projekat vodi MUP - Direktorata za zaštitu i spašavanje.
- Učešće na okruglom stolu „Strane i invazivne strane vrste na teritoriji Crne Gore“, u organizaciji „Parkovi Dinarida – mreža zaštićenih područja Dinarida“.
- Onlajn sastanci vezani za zaštitu šuma od nelegalnih aktivnosti u organizaciji NVO SNV i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
- Studijska posjeta NP Prespa u cilju razmjene iskustva o očuvanju močvarnih staništa, kroz projekat koji u Crnoj Gori impementira NVO CZIP.

Učešće u radnim grupama i komisijama

- Učešće u rezultantskoj grupi Održivost životne sredine u cilju izrade UN okvira za razvojnu saradnju
- Učešće u radnoj grupi za Izmjene i dopune Zakona o zaštiti prirode
- Učešće u radnoj grupi za izradu Studije procjena rizika od katastrofa u Crnoj Gori, segment procjena rizika od požara na otvorenom prostoru;
- Učešće u radnoj grupi za realizovanje metodologije za procjenu ugroženosti šuma od požara, kroz projekat „Support to Flood Prevention and Forest Fires Risk Management“. Projekat je odobren od strane IPA fondova, realizuje ga MUP, Direktorat za zaštitu i spašavanje;
- Učešće u mapiranju Natura 2000 staništa na području NP Lovćen, Orijen i Visitora;
- Učešće u radnoj grupi za suzbijanje nelegalnog ribolova pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Jačanje kapaciteta stručnih službi

- Vebinar o ekosistemskim uslugama za državne službenike sa Zapadnog Balkana. Centar za klimatske promjene, prirodne resurse i energiju (CCCNRE) organizovao je webinar koji je osmišljen za lokalne i državne službenike koji se bave upravljanjem i zaštitom prirodnih resursa.

1.5. Služba za projekte i međunarodnu saradnju

Javnom preduzeću je u saradnji sa zaštićenim područjima u Italiji i Albaniji, od strane Evropske Unije, odobren Interreg IPA CBC projekat „Ugrožene vrste i staništa Jadranskog područja“ (LASPEH). Projekat se odnosio na zaštitu i revitalizaciju bora munike (*Pinus heldreichii*), na padinama Jezerskog vrha u NP Lovćen. Planirane aktivnosti su realizovane kroz tri paketa mjera, a odnose se na izradu konzervacijskog plana, promociju i konkretne aktivnosti za na terenu. Ovdje se prvenstveno misli na šumu munike (*Pinus heldreichii*) ispod Jezerskog vrha, kao posebnog rezervata. Podnešeni su potrebni izvještaji i tokom 2022. godine se očekuje nadoknada preostalih sredstava utrošenih od strane JP Nacionalni parkovi Crne Gore

Međunarodna i domaća saradnja, učešće na konferencijama, okruglim stolovima, radnim grupama i komisijama

Služba za projekte i međunarodnu saradnju je tokom programske godine aktivno učestvovala na većem broju konferencija i radnih sastanaka, a u vezi sa koncipiranjem, odnosno, realizacijom projektnih aktivnosti.

- *Učešće na online konferenciji*, preko ZOOM aplikacije, u vezi sa realizacijom projekta Panonsko-jadranska veza/PA.CON (Interreg IPA CBC Croatia Bosnia and Herzegovina Montenegro 2014 2020, sufinansirana sredstvima ERDF i IPA II fondova EU). Tom prilikom je široj javnosti predstavljen širi okvir projekta, njegovi glavni ciljevi, očekivani i ostvareni rezultati, i na taj način promovisano uspostavljanje prekogranične turističke ponude; (april)
- *Učešće na radnim sastancima* o realizaciji projektnih aktivnosti projekta PA.CON, a u organizaciji projektnih partnera Udruženje za razvoj NERDA iz Tuzle i Grad Tuzla.

Sastancima su, pored predstavnika iz Crne Gore (Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore i Centra za proučavanje ptica (CZIP)), učestvovali i partneri iz Hrvatske (predstavnicima Opštine Nijemci); (jun)

- *Učešće na sastanku* upravnog odbora projekta PA.CON, na izletištu Sopotac - Centar za posmatranje ptica (Nijemci, HR). Sastanku su prisustvovali predstavnici sve tri države: Opština Nijemci (HR), Grad Tuzla i Udruženje za razvoj NERDA (BiH), Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore i Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore; (septembar)

- *Učešće na sastanku* Projektnog tima projekta PA.CON u organizaciji projektnog partnera Opština Nijemci (HR). Sastanku su prisustvovali predstavnici svih projektnih partnera Grad Tuzla (BiH), Udruženje za razvoj NERDA (BiH), Centar za zaštitu i proučavanje ptica, Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore (CG); (septembar)

Učešće i koordinacija radnim grupama formiranim u cilju koncipiranja i pisanja projektnih aplikacija:

Služba za projekte i međunarodnu saradnju je, tokom programske godine, formirala radni tim za praćenje Javnih poziva za finansiranje projekata, traženje projektnih partnera, koncipiranje aktivnosti u skladu sa realnim potrebama svakog pojedinačnog nacionalnog parka koji pripadaju projektnim područjima. Tokom navedenog perioda identifikovana su četiri Javna poziva za dostavljanje predloga projekata, i to:

1. **Treći poziv za dostavljanje predloga projekata Programa prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina-Crna Gora IPA II 2014-2020** (3rd Call for Proposals Cross-border programme Bosnia and Herzegovina – Montenegro under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II)).

Za tematski prioritet 2: *Poboljšana prevencija i upravljanje rizikom i ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama* podnesena su dva predloga projekta.

1. *Naziv projekta:* Regionalni obrazovni uslužni centar - Jedinica za hitne slučajeve – (Regional Educational Service Center- Unit Emergency- RESCUE)

Nosioc projekta: Nacionalni park Sutjeska (BiH)

Projektni partner 1: Parkovi Dinarida (Crna Gora)

Pridridruženi partner: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Cilj projekta: Jačanje ljudskih i tehničkih kapaciteta odgovornih institucija i lokalnih zajednica na teritoriji Opština Foča i Plužine i zaštićenih područja Nacionalnih parkova Sutjeska, Piva i Durmitor za suočavanje sa posledicama klimatskih promena na tom području.

2. *Naziv projekta:* Jačanje mehanizma podrške za smanjenje rizika u područjima OČUVANE PRIRODE (Supportive mechanism for risk reductions in the PRESERVED NATURE areas SCALING UP).

Nosioc projekta: NVO ZID (Crne Gore)

Projektni partner 1: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Projektni partner 2: Kantonalna javna ustanova za zaštićena prirodna područja Bosne i Hercegovine;

Projektni partner 3: Mreža mladih jugoistočne Evrope iz Bosne i Hercegovine;

Cilj projekta: Podrška poboljšanju prevencije rizika, upravljanje, ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama u prekograničnom području;

Specifični cilj: Jačanje kapaciteta institucija za upravljanje zaštićenim područjima prirode u prekograničnom području u sprečavanju rizika i upravljanju vanrednim situacijama.

II. Program IPA Crna Gora – Kosovo (Cross-Border Cooperation Programme Montenegro - Kosovo* 2014-2020 under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II)) konkurisali smo sa jednim projektom i to:

1. *Naziv projekta:* Kreiranje ruta za praćenje divljih životinja preko crnogorsko-kosovske granice Prokletije/ Bjeshket e Nemuna (Wildlife-tracking and tradition-experiencing routes in across the Montenegro-Kosovo border of Prokletije/ Bjeshkët e Nemuna).

Za tematski prioritet: *Unapređenje kvantiteta, kvaliteta i vidljivosti turizma orjentisanog ka valorizaciji kulturnog i prirodnog nasleđa i vrijednosti.*

Nosioc projekta: Parkovi Dinarida (CG)

Projektni partner 1: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Projektni partner 2: NGO ERA Group (Environmentally Responsible Action (ERA) group)

Projektni partner 3: Agencija za zaštitu prirode Kosova

Cilj projekta: Unaprijeđenje socio-ekonomske situacije u prekograničnom regionu Prokletije/ Bjeshkët e Nemuna osnaživanjem turizma baziranog na prirodnim i kulturnim vrijednostima.

Specifični cilj 1: Poboljšati turističku industriju u prekograničnom regionu razvojem novih ponuda i infrastrukture zasnovane na valorizaciji kulturnog i prirodnog nasleđa i vrijednostima.

Specifični cilj 2: Podizanje kapaciteta osoblja koje radi u zaštićenim područjima, turističkih operatera i preduzetnika za valorizaciju životinjskog svijeta (wildlife), prirodnih i kulturnih resursa u zaštićenim područjima.

III. Program IPA CBC MNE-ALB (Cross-Border Cooperation Programme Montenegro - Albania 2014-2020 under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II))

1. *Naziv projekta:* Jačanje dobrosusjedskih odnosa kroz zapošljavanje mladih (Strengthen good neighbourly relations through youth employment).

Nosioc projekta: Albanski institut za javne poslove – AIPA (Albanian Institute of Public Affairs – AIPA)

Projektni partner 1: Omladinski centar u Tirani (Youth Act Centre in Tirana, Albania)

Projektni partner 2: Centar za obrazovanje mladih u Podgorici (partneri)

Pridirruženi partner: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Cilj projekta: Poboljšanje zapošljivosti i socijalna uključenost u prekograničnom području;

Specifični cilj: Jačanje kapaciteta institucija i poboljšan pristup tržištu rada.

2. *Naziv projekta:* Turizam, nasleđe, inovacije, odgovornost, tehnologija, mladi (THIRTY – Tourism, Heritage, Innovation, Responsibility, Technology, Youth)

Nosioc projekta: NGO Green Home iz Podgorice

Projektni partner 1: opština Gur i Zi

Projektni partner 2: Regionalni savjet Skadra (Shkodra Regional Council)

Pridruženi partner: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Cilj projekta: Konkurentnost turističkog sektora unapređena je ekonomskom valorizacijom kulturnog i prirodnog nasleđa;

Opšti cilj: Razvoj kulturnog i prirodnog turizma koji će doprineti povećanim mogućnostima zapošljavanja i održivom stvaranju prihoda u prekograničnom području Ana e Malit, Gur i Zi, Zogaj iz Albanije i Podgorice, Cetinje, Tuz iz Crne Gore.

3. *Naziv projekta:* Održivo upravljanje Skadarskim jezerom (SUMAS - Sustainable Management of Skadar lake)

Tematska oblast: Unapređenje zaštite ekoloških resursa u jezerskim i planinskim područjima (The protection of environmental resources in lake and alpine areas is furthered)

Nosioc projekta: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Projektni partner 1: Organizata e Menaxhimit te Peshkimit (Fishery Management organisation Shkodra Lake)

Cilj projekta: Poboljšano upravljanje nacionalnim resursima u Skadarskom jezeru kroz izradu zajedničke strategije za bolje upravljanje ribom i ugroženim vrstama, konkretne akcije, plan očuvanja i kampanje.

4. *Naziv projekta:* Uvođenje sliva Skadarskog jezera u UNESCO svetsku mrežu rezervata biosfere (Introducing Lake Skadar/Shkoder Watershed to UNESCO Biosphere Reserve World Network)

Nosioc projekta: EDEN, Albanija

Projektni partner 1: EnvPro, Crna Gora (<https://envpro.me/>),

Projektni partner 2: Nacionalna agencija za zaštićena područja (National Agency for Protected Areas (Regional Directory of Shkoder)), Albanija

Projektni partner 3: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Pridruženi partner: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Crne Gore, UNESCO Nacionalna komisija Crne Gore, Ministarstvo životne sredine i turizma, Albanija, UNESCO Nacionalna komisija Albanije.

Cilj projekta:

1. PAMETNI koraci za sliv Skadarskog jezera u Uneskovu svetsku mrežu biosfere (SMART Steps for Skadar/Shkoder Lake Watershed into the UNESCO Biosphere World Network)

2. Sliv Skadarskog jezera – prekogranični rezervat biosfere između Albanije i Crne Gore (Skadar/Shkoder Lake Watershed - a Transboundary Biosphere Reserve between Albania and Montenegro)

5. *Naziv projekta:* Inovacije u turizmu u službi ekoloških i kulturnih potencijala Skadarskog jezera – INTEC (Innovation in Tourism in the service of Environmental and Cultural potentials in Skadar Lake – **INTEC**)

Nosioc projekta: Privredna komora Crne Gore

Projektни partner 1:

Projektни partner 2:

Pridruženi partner: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Cilj projekta: Unapređenje konkurentnosti turističkog sektora ekonomskom valorizacijom kulturnog i prirodnog nasleđa (The competitiveness of the tourism sector is enhanced by the economic valorisation of the cultural and natural heritage).

Projektom je planirana nabavka 4 turistička čamca za pružanje turističkih usluga krstarenja brodom sa vodičima NP Skadarsko jezero i organizovanje izleta. Kapacitet čamaca bio bi 18-20 putnika, sa brodarom i turističkim vodičem. Projektom je planirana i rekonstrukcija osmatračnica/ vidikovac za posmatranje ptica i panorama jezera, kao i njeno opremanje dvogledima/ durbinom koji bi omogućili bolji i realističniji pogled na floru i faunu jezera. Rekonstrukcija podrazumijeva popravku drvenog krova i stepeništa koje vodi od restorana i parkinga marine do osmatračnice/ vidikovca.

6. Naziv projekta: Nature Connects Us

Nosioc projekta: Protection and Preservation of Natural Environment in Albania (PPNEA)

Projektни partner 1: Parkovi Dinarida (Parks Dinarides)

Projektни partner 2: Prefecture of Shkodra

Pridruženi partner: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Opšti cilj: Da doprinese jačanju dobrosusjedskih odnosa i društveno-ekonomskom razvoju pograničnog regiona kroz podizanje svijesti o održivom korišćenju resursa životne sredine u jezerskim i planinskim oblastima;

Specifični cilj: Zaštita ekoloških resursa kroz izgradnju javne podrške i podizanje svijesti o održivom korišćenju u zaštićenim područjima u Crnoj Gori i Albaniji;

7. *Naziv projekta:* **Skadar Lake withOut chemical pollution - SOLUTION**

Za tematski prioritet 2: Unapređenje i zaštita ekoloških resursa u jezerskim i planinskim područjima (The protection of environmental resources in lake and alpine areas is furthered)

Nosioc projekta: Centar za ekotoksikološka ispitivanja (CETI) (Centre for Ecotoxicological Research LLC)

Projektни partner 1: University of Tirana, Albania

Projektни partner 2: Green Centre Albania Association , SHKODER, Albania

Pridruženi partner: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Opšti cilj: Promovisanje zaštite sistema upravljanja životnom sredinom u prekograničnom području Skadarskog jezera;

Specifični cilj: Podrška zajedničkom i koordinisanom istraživanju opasnih hemijskih supstanci u prekograničnom području Skadarskog jezera;

8. *Naziv projekta:* Istraživanje biodiverziteta Skadarskog jezera – POVEZANO (ExpLorING SKadar Lake biodiversity – LINKED)

Za tematski prioritet 1. Povećanje konkurentnosti u turističkom sektoru kroz poboljšanu ekonomsku valorizaciju kulturnog i prirodnog nasleđa.

Nosioc projekta: Univerzitet Crne Gore, Institut za biologiju mora (Crna Gora)

Projektни partner 1: Prirodnački muzej Crne Gore (Crna Gora)

Projektни partner 2: Opština Skadar (Albanija)

Pridruženi partner: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Glavni cilj projekta: Unapređenje održivosti turizma u prekograničnom području;

Specifični cilj projekta 1: Poboljšanje održivosti turizma u prekograničnom području;

Specifični cilj projekta 2: Smanjenje emisije gasova staklene bašte iz lokalnog turističkog saobraćaja;

IV. Program za razmjenu znanja između članica EU i zemalja koje nisu članice EU ali su članice CEI - The Know-how Exchange Programme (KEP), Donator Centralno evropska inicijativa.

Za tematski prioritet: Izgradnja kapaciteta upravljača zaštićenih područja za prepoznavanje negativnih uticaja klimatskih promjena na zaštićena područja i njihove specifične ekosisteme kao i njihovo integrisanje u strateška dokumenta u oblasti klimatskih promjena

1. *Naziv projekta:* Jačanje kapaciteta u zaštićenim područjima za smanjivanje uticaja klimatskih promjena

Nosioc projekta: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Partner: Regionalni park Škocjanske jame u Sloveniji.

Ciljevi projekta:

1. Unapređenje znanja o metodologiji mapiranja habitata i šumskih zajednica (Natura 2000) na prostoru parkova kao osnova za utvrđivanje i praćenje ekološkog kapaciteta, uticaja negativnih pritisaka i praćenja ublažavanja i adaptacije na klimatske promjene;

2. Identifikacija prioriternih mjera za adaptaciju zaštićenih područja u Crnoj Gori na rizike povezane sa klimatskim promjenama, radi njihovog integrisanja u strateška i planska dokumenta u oblasti životne sredine i klimatskih promjena.

3. Uspostavljanje Protokola monitoringa relevantnih indikatora na osnovu kojih je moguće pratiti uticaj klimatskih promjena, kao i praćenje adaptivnih i mjera ublažavanja klimatskih promjena;

V. Raspodjela sredstava fonda za zaštitu i spašavanje, Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore

1. *Naziv projekta:* Unaprijeđenje zaštite Nacionalnog parka Skadarsko jezero

Za tematski prioritet 1: Finansiranje projekata za nabavku opreme i sredstava za zaštitu i spašavanje;

Nosioc projekta: Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Opšti cilj projekta: unaprijeđenje zaštite prirodnih resursa i lica u nacionalnom parku Skadarsko jezero.

Specifični ciljevi projekta:

1. Unaprijeđenje tehničkih kapaciteta rendžerske službe – ostvaruje se kroz kupovinu čamca i vanbrodskog motora za potrebe patrolnih aktivnosti u nacionalnom parku Skadarsko jezero;
2. Povećanje broja rendžerskih patrola na području nacionalnog parka Skadarsko jezero – kupovinom čamca i vanbrodskog motora ostravuje se veći broj patrola i patrolnih dana;
3. Povećanje sigurnosti rendžera u obavljanju patrolnih aktivnosti – dodatno plovilo na terenu omogućava pružanje pomoći patrolama u slučaju nevremena, povreda ili oštećenja plovila/ kvara na vodi;
4. Povećanje sigurnosti lica tokom plovidbe nacionalnim parkom Skadarsko jezero – veći broj plovila daje veću šansu u pronalasku lica kojima je potrebna pomoć u akvatorijumu NP Skadarsko jezero.

Jačanje kapaciteta službe

- *Učešće na radionici* na temu: Osnaživanje lokalnih zajednica i interesenata u održivom upravljanju biodiverzitetom Skadarskog jezera. Organizator radionice: Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore, a u okviru projekta Panonsko-jadranska veza/ PA.CON; (jun)

- *Učešće na trodnevnoj edukativnoj radionici* na temu: Važnost brendiranja u turizmu, imidžu, kao i proces stvaranja identiteta turističke destinacije i primjenama koncepcije brendiranja. Radionica je organizovana za 30 polaznika pružaoca turističkih usluga iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Organizator edukacije: Opština Nijemci, a u okviru projekta Panonsko-jadranska veza/PA.CON; (septembar)

- *Učešće na trodnevnoj edukativnoj radionici* na temu: Digitalni marketing. Radionica je organizovana za 30 polaznika pružaoca turističkih usluga iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Organizator edukacije: Udruženje za razvoj NERDA iz Tuzle, a u okviru projekta Panonsko-jadranska veza/ PA.CON; (novembar)*Učešće na online konferenciji*, preko ZOOM aplikacije, organizovanoj u cilju povezivanja partnera u okviru EU programa za istraživanje i inovacije Horizont Evropa: Horizon Europe Matchmaking Event – Crna Gora. Organizator konferencije: Privredna komora Crne Gore, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore i Ministarstvo ekonomskog razvoja Crne Gore. Tom prilikom je Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore registrovano na sajtu Horizon Europe i kreiran profil za saradnju (cooperation profile)

<https://horizon-europe.b2match.io/my/profile> ; (decembar)

Realizacija projektnih aktivnosti

1. Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore tokom 2021. godine realizovalo je projekat Panonsko-jadranska veza/ PA.CON kojeg finansira Evropska unija kroz EU IPA INTERREG Program prekogranične saradnje između Hrvatske, BiH i Crne Gore 2014-2020. Realizacija projekta je počela 15. oktobra 2020. i trajaće 24 mjeseca. Vodeći partner projekta je Opština Nijemci iz Hrvatske, dok su partneri iz BiH Grad Tuzla i Udruženje za razvoj NERDA iz Tuzle, a iz Crne Gore, Centar za zaštitu i proučavanje ptica i Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore. Glavni cilj projekta je dati direktan doprinos

razvoju održivog turizma u ciljanoj regiji HR, BIH, CG korištenjem i aktiviranjem neiskorištenih prirodnih resursa i dobara povezanih s ornito-faunom.

Projektne aktivnosti, planirane u cilju unapređenja zaštite i promocije bogatstva biodiverziteta, a realizovane na teritoriji NP Skadarsko jezero, u toku programske godine, su:

✓ *Nabavka IT opreme*, nakon sprovedene single tender procedure za nabavku IT opreme odabran je ponuđač Datalink doo sa ponudom od 4.179 Eura, dok je budžetom planirani iznos bio 4.300 Eura. Ukupno je nabavljeno 5 kompjutera koji su podijeljeni zaposlenima u Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore.

✓ *Adaptacija info centra u Virpazaru*. Za ovu aktivnost sprovedena je single tender procedura u prvom kvartalu 2021. godine i odabrano preduzeće E&R Enterijer doo. Ukupan trošak je bio 15.316,25 Eura. Planirani iznos za ovu budžetsku liniju je iznosio 15.400 Eura. Svi planirani radovi su okončani tokom jula mjeseca.

✓ *Izgradnja osmatračnice za posmatranje ptica u Radušu i rekonstrukcija osmatračnice za posmatranje ptica na Stanaju, na Skadarskom jezeru*. Za ove radove krajem juna mjeseca raspisana je single tender procedura nakon koje je odabran najpovoljniji ponuđač Ž Trans doo, sa ponudom od 19.860 Eura, dok je planirani budžetski iznos bio 20.000 Eura. Na Radušu je izgrađena potpuno nova osmatračnica, dok je na Stanaju uspješno rekonstruisana postojeća osmatračnica. Svi radovi okončani su u septembru mjesecu.

✓ *Vanjski 3D gradski znak*. Nakon sprovedene single tender procedure u septembru, za izradu znaka odabran je skulptor Nikola Radonjić. Ukupan trošak za izradu, prevoz i postavljanje 3D znaka je bio 2.600 Eura, koliko je i planirano budžetom projekta. Znak je postavljen u dvorištu pored Upravne zgrade NP Skadarsko jezero na Vranjini.

✓ *Nabavka splavova za gniježđenje dalmacijskog pelikana na Skadarskom jezeru*. Tokom oktobra mjeseca sprovedena je i single tender procedura za ovu aktivnost, a projektom je planirano 20.000 Eura. Kao najpovoljniji ponuđač odabrana je kompanija CGroup doo sa ponudom od 18.600 Eura. Sam splav je postavljen krajem decembra 2021. godine u rezervatu Pančeva oka na jezeru, čime su se poboljšali uslovi za gniježđene ove zakonom zaštićene vrste.

✓ Hidroizolaciona adaptacija eksterijera Info centra NP Skadarsko jezero na Vranjini u iznosu od 30.000 Eura. Za ovu aktivnost, raspisan je tender 30-tog novembra, a krajnji rok za predaju ponuda je 02.02.2022. godine.

✓ Za potrebe realizacije daljih aktivnosti u sklopu projekta Panonsko-jadranska veza/ PA.CON, u toku 2021. godine, JPNPCG je finansiralo izradu sledeće dokumentacije:

- Konzervacijski plan/Elaborat mjera sanacije pješačke staze na nasipu u Virpazaru, na području NP Skadarsko jezero.
- Idejno rješenje za rekostrukciju Centra za posjetioce na Vranjini, na području NP Skadarsko jezero.

2. Realizacija aktivnosti iz druge faze programa očuvanja kudravog pelikana u Mediteranskom basenu (NP Skadarsko jezero) koji je počeo 2013.godine i finansiran je većinski od Critical Ecosystem Partnership Fund-a, MAVA Fondacije i Francuske Razvojne Agencije.

Ova faza programa, koji finansira AFD, podrazumjeva finansiranje goriva za čamac za patrole oko kolonije pelikana i monitoring kudravog pelikana od strane ornitologa iz Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore. Ova faza programa, koji finansira CEPF, pokriva gorivo za čamac za patrole oko kolonije pelikana. Ugovori pokrivaju aktivnosti koje podrazumijevaju uplatu sredstava JPNPCG po programu, ali sam program ima više aktivnosti: zonacija NPSJ, uspostavljanje održive eko-turističke ponude bazirane na odgovornom posmatranju pelikana i lokalnim proizvodima, edukacije o održivom ribarstvu i poljoprivredi, studija o "pelican friendly" markici za proizvode, edukacija za turističke radnike, očuvanje kolonije kroz lokalne čuvare, opremu i gorivo, uspostavljanje lokalnih komiteta i

njihovo povezivanje sa predstavnicima iz Albanije. U okviru ovog projekta sprovedene su aktivnosti:

✓ *Uklanjanje starog splava za gniježđenje pelikana* koji je postavljen 2013. godine, a sastoji se od 4 međusobno povezana drvena splava ispunjena stiroporom i ankerisan je sa 4 betonska bloka. Tom prilikom su bila angažovana dva plovila rendžerske službe NP Skadarsko jezero, koja su pošla u Pančeva oka, uklonila stari splav i odvezli ga do prilaza jezeru Samobor - ispod brda Hum u Podhumu, a sa te lokacije dovezli nove splavove (finansirane od strane PA.CON projekta) u Pančeva oka.

✓ *Realizacija aktivnosti 2.4. Sistem video nadzora za nezakonite aktivnosti*, planiran je iznos od 500 Eura za servisiranje kamere i nabavku SIM kartice za potrebe službe za monitoring i video nadzor u Nacionalnom parku Skadarsko jezero, a u cilju podrške, održavanja i ojačavanja rendžerskih patrola u osjetljivim staništima. Kako je Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore izvršilo popravku kamere i nabavku SIM kartice iz sopstvenih sredstava da bi video nadzor bio operativan, navedeni iznos je realociran za nabavku monitora i keyboard-a za postojeći/ stari računar koji će koristiti zaposleni u JP za nacionalne parkove Crne Gore u Službi za monitoring i videonadzor NP Skadarsko jezero.

1.6. Služba za promociju, marketing i turizam

Služba za promociju, marketing i turizam u okviru Preduzeća implementira aktivnosti koje imaju za cilj promociju prirodnih i kulturnih vrijednosti nacionalnih parkova Crne Gore. Služba razvija u svom opsegu djelovanja, u sistemu Preduzeća, turističku infrastrukturu, turističke proizvode u funkciji razvoja održivog turizma, izrađuje edukativne programe i organizuje radionice za školsku populaciju, osmišljavaju događaje i manifestacije vezane za određene ekološke datume, takođe osmišljava i aktivo učestvuje u izradi Planova i godišnjih Programa upravljanja NPCG, učestvuje u radnim grupama na vaninstitucionalnom nivou u vezi donošenja strateških dokumenata.

U martu 2021. godine, Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta promjenjen je naziv Službe za promociju, edukaciju i marketing u Službu za promociju marketing i turizam, te i opis poslova za određena radna mjesta.

Izveštaj o radu Službe za promociju, marketing i turizam sadrži i realizovane aktivnosti zaposlenih koji su angažovani u Centrima za posjetioce pet nacionalnih parkova koji su do marta 2021. funkcionisali u okviru Službe za zajedniče poslove JPNPCG a kasnije novouspostavljenom sistematizacijom djelovali u okviru organizacionih jedinica na nivou pojedinačnih parkova kako su i raspoređeni aktom donešenog dokumenta.

Izveštajem su obuhvaćeni različiti aspekti poslovanja, jer se u samim opisima poslova kojima se Služba bavi nalaze različiti nivoi djelatnosti, kao i raznolikost aktivnosti koji se u izveštaju kategorizuju kao posebne stavke.

U sklopu izvršenja programskih aktivnosti realizovane su aktivnosti koje nisu definisane PU 2021. a vezane za učešće u radnim grupama na radionicama, seminarima, panel diskusijama, vebinarima, aktivnostima na realizaciji projekata „PA.CON“, na projektu „Obradujmo prirodu“ u partnerstvu s NP Sutjeska koji je finansiran od strane NVO „Dinaridi“, kao i aktivnosti koje se odnose na projekat koji se provodio u NP Skadarsko jezero.

Pandemija korona virusa COVID 19 i finansijska situacija u Preduzeću u velikoj mjeri su uticali na realizaciju programskih aktivnosti, koje su u nadležnosti Službe za promociju, marketing i turizam.

Učešće u raznim skupovima, konferencijama, radionicama:

- Uzeto učešće na Program vebinara Upravljanje posjetiocima i edukacija u zaštićenim područjima.
- Prisustvo na prezentaciji rezultata prvog i drugo dijela strategije razvoja turizma.
- Uzeto učešće u online konferenciji projekta SMARTMED Interreg MED Programme.
- Webinar U pravljanje posjetiocima I edukacija u zaštićenim područjima (Parkovi Dinarida I WWF Adria)
- Trening o invazivnim vrstama - Bagremac na plavnim livadama S.jezera I metode uklanjanja (CZIP)
- Posmatranje ptica I promocija Centra za posjetioce Parka prirode Katič (CZIP I MedCEM)
- Društvene mreže u službi zaštite prirode (CZIP)
- Digitalni marketing I brendiranje u turizmu (CZIP)
- Uzeto je učešće u Zoom panel diskusiji „Kako se pripremiti za ljetnju turističku sezonu 2021.godine“.
- Učešće u radnoj grupi odbor za turizam Privredna komora Crne Gore
- Učešće u radu Koordinacionog tijela za praćenje turističke sezone Ministarstvo ekonomije

1.6.1. Promocija i marketing

Usled pandemije korona virusa COVID 19, koja je direktno uticala na finansijsko poslovanje Preduzeća odrazilo se u velikoj mjeri na rad Službe. Shodno datim okolnostima i kasnom usvanju Programa upravljanja NPCG 2021. kao i Plana iz Javnih nabavki (ugovor potpisan krajem septembra 2021.) realizacija programskih aktivnosti se obavlja uz korišćenje minimalnih novčanih sredstava. Pored toga, poštujući preporuke i Vlade Crne Gore, realizacija manifestacija i obilježavanje događaja, kao i edukativne aktivnosti su bile značajno ograničene i prilagođavale su se situaciji i preporukama koje su bile na snazi u tom periodu.

Shodno navedenom, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Za potrebe turističkog proizvoda „šuma za čitanje“ obezbjeđeno je preko 400 naslova knjiga za NP Biogradska gora, NP Lovćen i NP Durmitor;
- Serijal tekstova o prirodnim, kulturnim, istorijskim, turističkim i naučnim potencijalima Nacionalnog parka Lovćen publikovan je u sledećim medijima i portalima: Dnevni list Pobjeda, portali: Pobjeda, Analitika, Aktuelno, Odgovor.me, Crnogorski portal, Glas Crnogorca, Skala radio, Montenegrina, Avlija, turistički magazin Putovanja, Standard media, kao i na Facebook stranici NPCG;
- U okviru aktivnosti “Dan evropskih parkova “ postavljena je skulptura divokoze na obali Crnog jezera;
- Povodom obilježavanja Svjetskog dana vlažnih staništa 2. februar sa temom „Nerazdvojni-voda, vlažna staništa i život“, organizovano je likovno takmičenje djece školskog uzrasta;
- U NP Durmitor u Centru za posjetioce, organizovana je osmomartovska izložba ručnih radova i suvenira koja je imala osim izložbenog/promotivnog karaktera i takmičarski karakter, koji podrazumijeva nagradnu kao i odabir najkvalitetnijih ručnih radova koji se kroz otkup dalje distribuiraju kroz suvenirnicu parka;

- Upućen je predlog Pošti Crne Gore na određenu temu (flora, fauna, zaštita životne sredine, turizam, etno nasljeđe, kulturno-istorijski spomenici) za izdanje poštanskih markica sa motivima iz nacionalnih parkova;
- Učešće u pripremi, nabavci i izradi porpatne dokumentacije i logistike za potrebe suvenirnica u nacionalnim parkovima.
- U toku ribolovnog zabrana na Skadarskom jezeru (15. mart – 15. maj) sprovedena je kampanja "Stop krivolovu";
- U NP Lovćen obilježen je Dan kopriva (18.juna);
- U NP Skadarsko jezero obilježena je manifestacija „Priganica fest“ (24. jula). koji je organizovan u saradnji sa TO Bar i MZ Virpazar;
- Na zahtjev Ministarstva ekonomije uzeto je učešće u Koordinacionom tijelu za pripremu i praćenje turističke sezone“;
- Aktivno učešće u toku izrade Strategije razvoja turizma sa akcionim planom u smislu davanja sugestija i komentara na dokument kao i učešće na javnim raspravama u vezi sa istim;
- Ministarstvu ekonomije, Direktoratu za turizam, redovno su prosleđivani planovi aktivnosti u vezi sa ljetnjom sezonom, izvještaji realizacije aktivnosti u vezi sa ljetnjom turističkom sezonom i izvještaj o planu pripreme zimske turističke sezone u NPCG;
- Služba je bila u stalnoj komunikaciji sa Zavodom za intelektualnu svojinu u vezi sa realizacijom uspostavljanja sertifikata za Georafsko porijeklo;
- Na zahtjev tadašnje predsjednice UO Služba je organizovala sastanak sa eksperima za tehnike pustovane vune kako bi se izvršila obuka žena iz lokalnih zajednica koje gravitiraju parkovima, za izradu suvenira i predmeta od pustovane vune;
- Održan je sastanak sa predstavnicima Biciklističkog saveza CG u vezi sa održavanjem postojećih i eventualno uspostavljanje novih biciklističkih staza u NP;
- Uzeto je učešće u organizaciji posjete skauta iz Francuske NP Lovćen i NP Durmitor;
- Izrađen je Izvještaj o potrebi servisiranja bicikala, kajaka i drvenih čamaca;
- Organizovan je konkurs za izbor autentičnih suvenira za NP Durmitor, NP Lovćen, NP Biogradska gora, NP Prokletije, NP Skadarsko jezero i PP Ulcinjska solana;
- Izrađen je promotivno/edukativni materijal o vidri (*Lutra lutra*), čiju je izradu finansiralo preduće LUTREX;
- Služba je radila na izradi vaučera za dobrovoljne davaoce krvi, izradi akreditacija za zaposlene u PP Ulcinjska solana i izradi dizajna dnevnih ulaznica za potrebe nacionalnih parkova.

Uz poštovanje mjera i preporuka Vlade Crne Gore, a u vezi sa pandemijom, sprovedene su edukativne radionice za obilježavanje sljedećih ekoloških datuma:

- U NP Durmitor 26. januara obilježen je „Svjetski dan obrazovanja o zaštiti životne sredine“;
- U cilju obilježavanja „Svjetskog dana vlažnih staništa“ u NP Skadarsko jezero, organizovana je radionica za djecu osnovnih škola;
- U NP Durmitor 22.marta, obilježen je „Svjetski dan vode“;
- Povodom „Dana planete Zemlje“ 22. aprila organizovana je akcija čišćenja na dvije lokacije u NP Skadarsko jezero (Godinje i Lesendro);
- U martu mjesecu je u Centru za posjetioce Vranjina NPSJ organizovana tematska radionica za učenike osnovnih škola na temu Ribolovni zabran u NP Skadarsko jezero;
- U NP Biogradska gora 10. maja obilježen je „Dan ptica i drveća“;

- Povodom 24. maja „Evropski dan parkova“, održana je edukativna radionica (Čuvajmo muniku-subendem) sa učenicima prvog razreda gimnazije iz Cetinja;
- U cilju obilježavanja Svjetskog dana zaštite biodiverziteta (22. maja) i Evropskog dana parkova (24. maj) u NP Skadarsko jezero i NP Durmitor organizovane su radionice za djecu skolskog uzrasta;
- Povodom Međunarodnog dana biodiverziteta (22. maja) u centru za posjetioce NP Prokletije u Gusinju održana je edukativna radionica o značaju zaštićenih područja za učenike OŠ "Hajro Šahmanović" i učenike JUSMŠ "Bećo Bašić";
- Održan edukativni čas Izviđačkoj četi "Prokletije" iz Plava, i podjeljene edukativne brošure;
- U NP Skadarsko jezero u cilju obilježavanja Svjetskog dana vidre dana 27.maja organizovan je edukativni čas koji je izveden na brodu za učenike dvije osnovne škole koje gravitiraju u Parku;
- „Svjetski dan zaštite životne sredine“ 5. jun obilježeni su u NP Skadarsko jezero i NP Biogradska gora obilježen nizom aktivnosti koje su podrazumijevale interaktivne radionice za studente, učenike i djecu predškolskog uzrasta;
- U NP Biogradska gora i NP Durmitor dana 26. septembra obilježen je „Dan čistih planina“ setom edukativnih sadržaja;
- U NP Skadarsko jezero 26. juna održana je manifestacija u cilju obilježavanja „Dana Skadarskog jezera“;
- U NP Biogradska gora i NP Durmitor 4. oktobra obilježen je „Dan zaštite životinja“;
- U NP Durmitor 7. oktobra obilježen je „Dan Dinarida“, setom edukativnih aktivnosti;
- Povodom Dana proglašenja NP Durmitor 6. septembra organizovan je promotivno-edukativni događaj pod nazivom „Nacionalni park Durmitor otvara svoja vrata“.
- Izrađen je novi vizuelni identitet za JPNPCG, i novi vizuelni identite za svih pet parkova pojedinačno;
- Organizovanje otvaranja stalne postavke „Tradicionalno privređivanje i robolov na Skadarskom jezeru“ u Centru za posjetioce na Virpazaru;
- Izrađen dizajn: akreditacija, ulaznica, postera, flajera, brošura, bilborda, objava na DM, za sve događaje koji su organizovani kako edukativne tako i promotivne kampanje, izrađen dizajn za kompletan prodajni/marketing materijal prodajnog asortimana za suvenirnice za svaki NP posebno, i td.

1.6.2. Odnosi sa javnošću

Saradnici za odnose sa javnošću obavljali su poslove u okviru Službe direktora JP do 26.03.2021. godine, a nakon usvajanja novog Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u Službi za promociju, marketing i turizam. Tokom izvještajnog perioda medijima su u kontinuitetu pripremane i dostavljane informacije za javnost, a u cilju informisanja o najznačajnijim aktivnostima Javnog preduzeća i nacionalnih parkova. U saradnji sa menadžmentom i šefovima službi u kontinuitetu su pružani odgovori na pitanja medija na različite aspekte upravljanja i funkcionisanja NPCG.

Takođe, redovno su se tokom programske godine ažurirale i postavljale informacije na društvenim mrežama preduzeća. U cilju unapređenja vidljivosti vrijednosti NPCG, inicirana je komunikaciju sa različitim subjektima (blogeri, instagrami), te organizovana nagradna igra sa Portalom Share Montenegro. Saradnja je ostvarena i sa određenim stranicama na društvenim mrežama koje redovno obavještavaju svoje pratiocima o dešavanjima u zaštićenim područjima.

Tokom izvještajnog perioda promovisane su i svi značajni ekološki datumi, sve manifestacije i događaji, kao i projektne aktivnosti u okviru projekta PA.CON. Tokom ljetnje sezone redovno je informisana javnost o lokacijama u NPCG zahvaćene požarom i razvoju situacije.

U sklopu redovnih aktivnosti u kontinuitetu su se pratile i pružale informacije i odgovori na službeni mail JP i vršile redovne pripreme press clipping za potrebe menadžmenta.

Organizovane su dvije press konferencije, kao i 20 televizijskih i 5 radijskih gostovanja predstavnika JPNPCG u cilju informisanja javnosti o različitim temama koje su obilježile poslovnu godinu u JPNPCG. S tim u vezi poslato je medijima oko 90 informacija za javnost (saopštenja, pozivno pismo za medije, najave događaja), a realizovano 20 TV gostovanja, 5 radio gostovanja, 14 izjava za javnost, i pripremljeno 15 odgovora JP na upite medija na različite teme.

1.6.3. Turizam

NP Skadarsko jezero, NP Lovćen, NP Durmitor i NP Prokletije sa izuzetkom NP Biogradska gora, otvoreni su za posjete tokom cijele godine, ali obzirom na izraženu sezonalnost u toku zimskih mjeseci bilježi se mala posjećenost parkovima. Ljetnja turistička sezona u nacionalnim parkovima počinje u maju, a završava se u novembru. Posjetioci nacionalnih parkova Crne Gore su najčešće individualni turisti koji dolaze u vlastitom aranžmanu, zatim slijede organizovane grupe posjetilaca koje dolaze posredstvom turističkih agencija.

S obzirom na trendove u svijetu, informisanje posjetilaca, prije samog ulaska u parkove, vrše stručni saradnici za odnose sa posjetiocima u svim centrima za posjetioce, koji predstavljaju najvažnije punktove u cjelokupnoj ponudi parkova. Veliku važnost približavanja vrijednosti parkova posjetiocima imaju elektronski mediji, posebno web stranica, aplikacija i socijalne mreže, te informisanje neposredno prije dolaska, na za to predviđenim mjestima. Razlog posjete nacionalnim parkovima Crne Gore su u prvom redu odmor zasnovan na aktivnostima kao što su pješčenje, biciklizam, kampovanje, kajakarenje, rafting, splavarenje, vožnja čamcima, krstarenje i dr. Za sve navedene aktivnosti u parkovima je razvijen sistem staza kako kopnenih tako i vodenih kao i mogućnost rentiranja opreme (bicikla, krpelje, šatori, kajaci, čamci i dr.).

Poštujući mjere i preporuke broj posjetilaca u centrima za posjetioce nacionalnih parkova Crne Gore bio je ograničen u zavisnosti od površine centara.

Tokom turističke sezone u Centrima za posjetioce sprovedene su ankete za posjetioce Parka, u cilju dobijanja strukture posjetilaca i analize njihovog mišljenja, potreba i očekivanja. Najveći broj anketnih listića popunjen je u NP Biogradska gora. Anketa je sadržala 12 pitanja, koja su obuhvatala: podatke o anketiranom posjetiocu, poziciju NP „Biogradska gora“ kod posjetilaca, informiranost o Parku i način dolaska u Park, informacije o lokalitetima koje je posjetilac posjetio i njegovim interesovanjima, zadovoljstvo i predlozi posjetilaca sadržajem Parka. Najveći broj ispitanika, o čemu svjedoče i statistički podaci su posjetioci iz regiona potom iz Njemačke, Francuske, Španije, Rusije, Švajcarske itd., kao i veliki broj domaćih posjetilaca. Iako su istraživanjem bile zastupljene sve starosne grupe, najviše je bilo ispitanika u dobi od 30 do 50 godina. Prema stepenu obrazovanja, najviše je bilo visokoobrazovanih, više od 70 %. Informacije o Nacionalnom parku posjetioci su dobili posredstvom interneta, preporukom prijatelja (uglavnom gosti iz regiona) kao i u turističkom

vodiču. U Parku su prvi put i uglavnom su došli na jedan dan. Posjetioci najčešće obilaze pješačko planinarske staze i zainteresovani su za obilazak drugih parkova.

Aktivnosti vezane za poboljšanje turističke infrastrukture (obnova i postavljanje novih informativnih i edukativnih tabli, unaprijeđivanje centara za posjetioce i expo prostora, idr.) i štampu promotivnog i marketinškog materijala (mape, flajeri, brošure, folije za informativne i edukativne table) nisu realizovane, zbog finansijske situacije u Preduzeću, te i kasnijeg potpisivanja ugovora sa dobavljačima.

Realizovane su sledeće aktivnosti:

- Urađen je audio vodič za potrebe turističkih voziča u NP Lovćen i NP Durmitor na maternjem, engleskom i ruskom jeziku. Vodič obuhvata informacije o flori, fauni, kulturno-istorijskom naslijeđu, aktivnom odmoru i ostalim znamenitostima za oba Parka;
- U Centru za posjetioce NP Skadarsko jezero na Virpazaru uzeto je učešće za otvaranje izložbene postavke „Tradicionalno privređivanje i robovol na Skadarskom jezeru“. Postavka eksponata dijela kulturnog naslijeđa Skadarskog jezera ima višestruki značaj ne samo u očuvanju tradicije i kulture ovih prostora, već doprinosi i unapređenju turističke ponude Nacionalnog parka, Opštine Bar i Virpazara kao naselja koje je od nedavno proglašeno kulturnim dobrom;
- Izvršene je analiza stanja pješačke (grebenska-lokalna) staze „Laništa-Jarčeve strane-Razvršje-Svatovsko groblje“ kako bi se utvrdilo stanje na terenu i izvršena fotodokumentacija i GPS;
- Izvršena je analiza stanja planinarskih staza Žabljak – Zmijinj jezero – Ališnica – Planinica, Momčilov grad – Jablan jezero - Crvena greda i pj. Staze Crno-Zmijinjje-Barno jezero, radi utvrđivanja stanja staze (prohodnost, markacija, mobilijar, informativne table i td.) i dat predlog njihovog uređenja;
- Osmišljen je program obilaska NPD za lakše planinarske i pješačke ture;
- Osmišljen je program obilaska NPP za jednu planinarsku i četiri pješačke staze i urađen dizajn flajera;
- Unaprijeđena saradnja sa arheolozima iz Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore;
- Urađena je analiza stanja staze „Kružna tura do Kuka“ radi utvrđivanja stanja staze (prohodnost, markacija, mobilijar, informativne table itd.) i dat predlog njenog uređenja;
- Urađena je analiza stanja staze „Volušnica-Popadija-Talijanka“. Izvršeno je analiza stanja dionica pješačke staze od sela Vusanje do Ropojanskog jezera, odakle vodi glavna staza za „Peaks of the Balkans“ i od Ropojane do Vusanjskog Zastana gdje idu staze za Maja e Rosit i Maje Jezerce i pripremljen prijedlog njenog uređenja (info table i smjerokazi), kao i dio staze koje vode prema Kolatama. - Maja Podgojs/ Podgoja, kao i analiza: Dolja - Gropa Vezirova - Čafa Brade - Maja Podgojs/Podgoja, Katun Vezirove Brade; Dolja - Gropa Vezirova - Čafa/Sedlo, Svatoovsko groblje - Katun Vezirove Brade; Plav - Paljevi (Kofiljača) - Treskavica - Orlov krš - vrh Horolac; Hridsko jezero - šumskom pješačkom stazom; Plav - Babino Polje - Bajrovića katun - Hridsko jezero;
- Odražan sastanak sa Planinarskim savezom Crne Gore, a u vezi sa unapređenjem saradnje i plana izrade Analize stanja staza u zonama nacionalnih parkova;
- Izrada Plana pripreme ljetnje turističke sezone 2021. godine u nacionalnim parkovima Crne Gore, koji je upućen Ministarstvu ekonomskog razvoja;
- U cilju realizacije projekta PA.CON, zaposleni u Službi učestvovali su u pripremi tenderske dokumentacije za radove na Centru za posjetioce na Virpazaru i za nabavku IT opreme i fotoaparata, a uzeto učešće u pripremi za 3D znak. Pripremljen je i poslat izvještaj

za tri perioda o realizaciji projektnih aktivnosti, uzeto je učešće na svim radnim sastacima sa projektnim partnerima na Projektu;

- Uzeto učešće u prvoj fazi pripreme projektnih predloga za IPA poziv prekogranične saradnje sa BiH;

- Uzeto je učešće u pripremi bukleta za djecu osnovnog obrazovanja, a u skladu sa projektom „Obradujmo prirodu“. Tokom decembra 2021. godine kroz edukativne radionice, promovisan je buklet u nekoliko osnovnih škola u Crnoj Gori. Program je namijenjen NP Durmitor i posvećen je osnovcima koji kroz obilazak Parka i uz buklet radnih listića i svojih nastavnika ili edukatora iz NP, imaju priliku da upoznaju, otkriju, nauče o brojnim vrijednostima ovog zaštićenog područja. Radionice su održane u OŠ „Olga Golović“ - Nikšić, OŠ „Dušan Obradović“ – Žabljak i OŠ „Mirko Srzentić“ - Petrovac.

1.6.4. Etnografsko nasleđe

U kontekstu redovnih aktivnosti kroz rad na popisu i dokumentovanju nematerijalne kulturne baštine na prostoru NP Skadarsko jezero zabilježena je vještina, izrade starih ribolovnih sprava u oblasti Skadarskog basena. Iz domena gastronomije dopunjena je lista autentičnih recepata iz oblasti Krajine. Za ove elemente popunjeni su Upitnici NKN.

U toku Osmomartovske izložbe u Centru za posjetioce, utvrđeno je stanje domaće radinosti u durmitorskom kraju kao značajnog segmenta etnografskog nasljeđa.

U okviru javnog poziva za dostavljanje „Priča o Evropskoj kulturnoj baštini“ kandidovana je priča, legenda pod nazivom „Anđelija ljuba osvetnica“, ili „Pogibija Vojvode Ilije Kosorića“, „Pašina voda“ sa likacije Jezera u NP Durmitor.

Nastavljeno je stručno istraživanje – rekognosciranje, identifikovanje i dokumentovanje nematerijalne kulturne baštine u NP Prokletije. Markiran je element iz običajne prakse „Pahanje“. Upravi za zaštitu kulturnog dobra pupućen je predlog inicijativa za uspostavljanje zaštite nematerijalnog kulturnog dobra, običaja „Pahanja“- strižbe ovaca u plavsko-gusinjskoj oblasti s ciljem njene stručne zaštite, koja je i prihvaćena od strane ove institucije.

Tokom istraživačkog rada na prikupljeni su podaci od nosioca nematerijalnih kulturnih dobara u vezi sa tkanjem autentičnih plavsko-gusinjskih ćilima.

U NP Biogradska gora prikupljeni su podaci od pojedinaca koji čuvaju običajnu praksu, znanja i vještine, a koji se manifestuju kroz ručni rad sa vunom (pređenje i tkanje), kao i u okviru domaće radinosti (pletenje, heklanje, vez). Kroz rad na inventarisiranju NKN, dokumentovane su tradicionalne igre kolaškog kraja.

U okviru aktivnosti na prikupljanju, očuvanju i promociji audiovizuelne baštine nabavljeno je nekoliko filmova sa prostora Parka (čija je tematika etnografsko nasljeđe), zatim stare fotografije iz privatne kolekcije koje naći svoju primjenu u okviru realizovanja različitih događaja na prostoru Parka.

Pod okriljem Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, 29.09.2021. godine, realizovan je program manifestacije „Dani evropske baštine“ pod nazivom „Dan obojen nasljeđem“ za osobe s posebnim potrebama iz Multidisciplinarnog i obrazovnog centra „Pamark“ iz Podgorice na obali Biogradskog jezera.

Nacionalni park Lovćen

Promocija i edukacija

Uz poštovanje mjera i preporuka Vlade Crne Gore organizovana je:

- Manifestacija „Dan koprive“ 18. juna, kojom se promovše ljekovitost koprive i gastronomski recepti zasnovani na njenoj upotrebi.
- Povodom 24. maja „Evropski dan parkova“, održana je edukativna radionica sa učenicima prvog razreda gimnazije iz Cetinja, sa akcentom na suendemsku vrstu bora-munika.

Vanprogramske aktivnosti: Publikovan je serijal tekstova o prirodnim, kulturnim, istorijskim, turističkim i naučnim potencijalima Nacionalnog parka Lovćen u medijima i portalima, i to: Dnevni list Pobjeda, portal Pobjeda, Analitika, Aktuelno, Odgovor.me, Crnogorski portal, Glas Crnogorca, Skala radio, Montenegrina, Avlija, turistički magazin Putovanja, Standard media, kao i na Facebook stranici NPCG.

Turizam

- Izvršena je analiza stanja staza „Kružna tura do Kuka“, „Njegoševa staza“ i „Staza vuka“. Sa staze su uklonjena suva i oborena bukova stabla, zamijenjen je dio signalizacije i uklonjen otpad.

Kasno usvajanje Programa upravljanja u velikoj mjeri je uticalo na realizaciju programskih aktivnosti, vezanih za oblast Turizam i rekreacija.

Nacionalni park Skadarsko jezero

Promocija i edukacija

Već dugi niz godina NPSJ kontinuirano, u sklopu svojih programskih aktivnosti, kroz obilježavanje važnih ekoloških daruma, realizuju razne edukativne radionice za djecu različitog uzrasta. Uz poštovanje mjera i preporuka Vlade Crne Gore, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Povodom Svjetskog dana vlažnih staništa, organizovana je edukativna virtuelna tura brodom, a u vidu online interaktivnog edukativnog časa za djecu osnovnog obrazovanja. Djeca su ovoga puta pratila turu preko svojih računara ili mobilnih telefona (korišćenjem aplikacije Teams), od kuće ili iz škole. Interaktivno su učestvovali u ovoj turi, mogli su da vide dobar dio ovog vlažnog staništa i njegove karakteristike u ovom periodu godine. Kroz kratko izlaganje edukatora iz NP saznali su više o ovogodišnjoj temi Svjetskog dana vlažnih staništa, a najbolji odgovori tokom online časa bili su nagrađeni. Ovoj aktivnosti prisustvovali su učenici iz četiri osnovne škole koje gravitiraju okruženjem NP Skadarsko jezero, to su: OŠ „Pavle Rovinski“ Podgorica; OŠ „Milan Vukotić“ Golubovci; OŠ „Zarija Vujošević“ Mataguži; OŠ „Vladika Danilo“ Gornja Zeta. Zbog loših vremenskih prilika i osjetljivosti tehničke opreme, edukativna virtuelna tura je odrađena u srijedu 03. februara. Druga sprovedena aktivnost je likovni konkurs koji je raspisalo Preduzeće, a u pitanju je likovno takmičenje za djecu uzrasta od 5 do 14 godina, u pet kategorija, na temu „Nerazdvojni – voda, vlažna staništa i život“. Mogućnost učešća imala su sva djeca ovog uzrasta sa teritorije Crne Gore. Nakon čega su odabrani najbolji radovi, a nagrade su uručene djeci na kućnu adresu.

- Povodom obilježavanja Dana planete Zemlje 22. aprila organizovana je akcija čišćenja na dvije lokacije (Godinje i Lesendro), u kojoj su učestvovali radnici Službe za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture i ostali zaposleni.

- Realizovane su edukativne aktivnosti na temu Ribolovni zabran u NP Skadarsko jezero. U OŠ „Pavle Rovinski“ Podgorica odrađena je radionica za učenike VI razreda, pored prezentacije na temu Ribolovnog zabrana od strane stručnih saradnika iz NPSJ, aktivno je učestvovao je lokalni ribolovac. Prezentacije su održane i u OŠ „Milan Vukotić“ u

Golubovcima učenicima VI i VIII razreda i u OŠ „Vladika Danilo“ u Gornjoj zeti za učenike VI i VII razreda, do su predmetni nastavnici/ce iz OŠ „Sutjeska“ – Podgorica, OŠ „Zarija Vujošević“ – Mataguži i OŠ „Jovan Tomašević“ – Virpazar, preuzeli prezentacije koje će tokom svojih časova prezentovati učenicima i skrenuti im pažnju na značaj ribolovnog zabrana, jer zbog epidemioloških mjera i prostornih kapaciteta nijesmo mogli da budemo njihovi gosti.

- Realizovana je edukativna radionica povodom obilježavanja Svjetskog dana zaštite biodiverziteta na temu "Mi smo dio rješenja" (22. maja) i Evropskog dana parkova na temu "Sljedeća generacija" (24. maja). Radionica je obuhvatila pješačku turu od Virpazara prema Godinju, a učesnici su bili učenici dvije osnovne škole: učenici VII razreda OŠ "Dr Dragiša Ivanović" - Podgorica i učenici VI razreda OŠ "Vladika Danilo" - Gornja Zeta u edukativnom dijelu djeca su imala priliku da saznaju o značaju biodiverziteta i njegove zaštite, o značaju zaštićenih područja i njihovom biodiverzitetu, a na terenu, kroz kreativan rad da vide i upoznaju karakteristične vrste u okruženju samog Skadarskog jezera.

- Realizovana je edukativna aktivnost povodom obilježavanja Svjetskog dana vidre (27. maja), organizovanjem jednočasovne vožnje brodom za učenike VI razreda iz dvije osnovne škole koje gravitiraju prostorom Parka, OŠ „Zarija Vujošević“ – Mataguži i OŠ „Vladika Danilo“ – Gornja Zeta. Tokom vožnje učenici su dobili informacije o staništima vidre, njenom načinu života, značaju u slatkovodnim ekosistemima, o tome šta je sve ugrožava i zašto je zaštićena vrsta u Crnoj Gori i Evropi. Poslije vožnje brodom, učesnici su obišli i Centar za posjetioce na Vranjini. Aktivnost je pratila i ekipa iz Dječjeg kreativnog centra Beauty koja realizuje dječju emisiju „Pčelica“ na TV „Vijesti“.

- Realizovana je edukativna aktivnost u NPSJ Svjetski dan zaštite životne sredine (05. jun). Ovim povodom, organizovane su edukativne aktivnosti za studenta PMFa (biologija), za učenike III razreda OŠ "Milorad Musa Burzan" i za predškolce iz Edukativno-kreativnog centra Mozgalica. Za studente je, na zahtjev njihovih pratećih profesora, organizovano predavanje u Centru za posjetioce na Vranjini na temu Flora i fauna Skadarskog jezera, a zatim i terenska nastava duž južne obale Skadarskog jezera sa ciljem upoznavanja ekosistema Skadarskog jezera a u skladu sa ovogodišnjom temom Dana zaštite životne sredine „Obnavljanje ekosistema“. Djeca predškolskog i školskog uzrasta su imala organizovanu vožnju brodom, tokom koje su od strane edukatora iz NPSJ dobili informacije o značaju životne sredine i njenog očuvanja, saznali o karakteristikama Skadarskog jezera, a zatim su u Centru za posjetioce imali prezentaciju i kreativni dio radionice.

- U NP Skadarsko jezero je 27. jun održana je manifestacija povodom obilježavanja Dana Skadarskog jezera. U saradnji sa Fondacijom za zaštitu čuna i lokalnim preduzetnicima, turističkim organizacijama, organizovane su razne aktivnosti. Aktivnosti su počele posmatranjem ptica na lokalitetu Stanaj u jutarnjim časovima, zatim je na prostoru Virpazara organizovna ponuda brojnih lokalnih proizvođača na štandovima, te i takmičenjem tradicionalnim drvenim čamcima – regata od Žabljaka Crnojevića do Virpazara, dodjelom nagrada i muzičkim programom.

- U NP Skadarsko jezero započet je edukativni program "Mladi čuvari parka" djeci osnovnog obrazovanja u osnovnim školama u Crnoj Gori. Program je istraživačkog tipa i podrazumijeva edukativne aktivnosti u NP kroz koje djeca uz pomoć edukatora iz NPSJ istražuju prirodne i kulturne vrijednosti ovog zaštićenog prostora i dobijaju zadatke za samostalno istraživanje. Tokom jeseni realizovane su tri istraživačke aktivnosti: Ptice Parka, Insekti Parka, Kestenova šuma.

S obzirom na situaciju sa pandemijom, tokom izvještajnog perioda bila je manja posjećenost Centra za posjetioce. Tokom 2021. godine Centar za posjetioce na Vranjini obišlo je 4.350 posjetilaca. Što se tiče strukture posjetilaca, najviše je bilo Rusa (2.259), zatim Francuza (833), a na trećem mjestu su bili domaći posjetioци (323). Naplaćeno je 66 ulaznica za kajake, kao i 16 sati korišćenja jednosjeda i 29 sati dvosjeda. Organizovane su dvije ture posmatranja ptica.

U Centru za posjetioce NP Skadarsko jezero na Virpazaru otvorena je izložbene postavke „Tradicionalno privređivanje i robolov na Skadarskom jezeru“. Postavka eksponata dijela kulturnog nasljeđa Skadarskog jezera ima višestruki značaj ne samo u očuvanju tradicije i kulture ovih prostora, već doprinosi i unapređenju turističke ponude Nacionalnog parka, Opštine Bar i Virpazara kao naselja koje je od nedavno proglašeno kulturnim dobrom.

U cilju dobijanja strukture posjetilaca i analize njihovog mišljenja, potreba i očekivanja, tokom turističke sezone u Centru za posjetioce na Vranjini sprovodila se anketa koja se odnosila na učestalost posjeta, dužinu boravka, utiscima o programima obilaska Parka, stanju staza, čistoći i urednosti Parka, o promotivnom materijalu, ljubaznosti i uslužnosti osoblja. Ispunjeno je 124 anketnih listića – starih i 12 novih višestranih.

Rezultati sprovedene ankete:

Nacionalne parkove Crne Gore turisti posjećuju najviše jedan put godišnje (98%) i to su većinom jednodnevni izleti (82,3%). Što se tiče oznaka na stazama, posjetioци su se izjasnili da su jasni (81,5%), a za staze da su dobro uređene i pripremljene za posjetu (81,5%). Posjetioци su ocijenili sa najvišom ocjenom ljubaznost i uslužnost osoblja (97%), a čistoću i urednost visokom ocjenom (66%), a srednjom ocjenom (32%) Što se tiče promotivnih materijala ocijenjeno je da bi trebalo da ih bude više.

Vršena je analiza i promovisanje pješačke staze do pećine Obod.

U saradnji sa TO Bar, MZ Virpazar, konoba Badanj, konoba Winery Virpazar i ostalim lokalnim preduzetnicima organizovana je manifestacija „Priganica fest“ (24. jula), a u cilju obogaćivanja sadržaja turističke ponude Virpazara, kao i promocije gastronomske ponude i proizvoda ovog kraja. Manifestacija je obuhvatala degustaciju prignica, vina i meda, uz muzički program i kulturno umjetničko društvo.

Vanprogramske aktivnosti

Edukativnom radionicom sa djecom VII razreda osnovne škole, u NP Skadarsko jezero obilježen je „Dan zaštite Dinarida“ (07. oktobar) pod sloganom „Edukacija sada“ i posvećen je važnosti edukacije u zaštićenim područjima kao bitnom aspektu rada i funkcionisanja ovih najvrijednijih područja koje svaka država ima. U tom smjeru, Mreža Parkovi Dinarida donirala je nacionalnom parku Skadarsko jezero uređaje, projektor i štampač u boji, kao tehničku podršku u realizaciji edukativnih programa u ovom Parku. Donacija je realizovana kroz projekat „Zaštićena područja za prirodu i ljude“, a uz podršku WWF Adria.

U Centru za posjetioce na Vranjini održana je radionica sa djecom VII razreda lokalnih škola, OŠ „Milan Vukotić“- Golubovci i OŠ „Vladika Danilo“- Gornja Zeta. Obzirom da je

tokom iste sedmice jedan od važnih ekoloških datuma, 04. oktobar – „Dan zaštite životinja“, edukativni dio radionice posvećen je ovoj temi sa naglaskom raznovrsnosti životinja na teritoriji Dinarskog luka. U kreativnom dijelu radionice djeca su učestvovala u edukativnom kvizu posvećenom Nacionalnim parkovima Crne Gore, a učesnici sa najviše tačnih odgovora dobili su titulu „Mladi čuvari Parka“ i imaju priliku da budu učesnici istoimenog edukativnog programa u NP Skadarsko jezero.

Nacionalni park Biogradska gora

Promocija i edukacija

U izvještajnom periodu realizovane realizovane su tematske radionice u cilju obilježavanja važnih datuma i to:

- 10. Maj Dan ptica i drveća
- 05. Jun Dan zaštite životne sredine
- 26. Septembar Dan čistih planina
- 04. Oktobar Dan zaštite životinja

Sprovedeni su i interpretativni program obilaska parka za djecu predškolskog i školskog uzrasta i to za djecu iz Svetionika Bar 26. jula, djecu iz Zelenog karavana 03. avgusta, djecu iz KUD-a Sv. Trojica 23. avgusta.

Vanprogramske aktivnosti

U organizaciji Saveza sportsko ribolovnih organizacija Crne Gore i tehničkog organizatora NP Biogradska gora na Biogradskom jezeru i rijeci Tari (04. jul) održano je takmičenje u Mušičarenju (Fly Fishing).

U NP Bioradska gora sprovedena je aktivnost „Šuma za čitanje“, gdje je na različitim lokacija postavljeno pet ležaljki sa kutijama za knjige. Knjige za šumu za čitanje poklonili su zaposleni JPNCG, zaposleni Nacionalnog parka Biogradska gora, Narodna biblioteka „Ljubo Anđelić“ iz Kolašina, NVO Društvo prijatelje biblioteke Njegoš iz Nikšića, Nacionalna biblioteka „Radosav Ljumović“ iz Podgorice, članovi društva Mntenegro Phototrakking itd.

Turizam

Nacionalni park Biogradska gora u kontinuitetu ostvaruje saradnju sa domaćim i inostranim organizacijama i institucijama. U programskoj godini unaprijeđena je saradnja sa sljedećim organizacijama i institucijama: Opština Kolašin, NTO, OB Kolašin, OB Mojkovac, LTO Kolašin, LTO Mojkovac, NVO Parkovi Dinarida, NVO Natura, Skijalista Crne Gore, TA Explorer, Lovачko društvo ' Lovac' Kolašin i SRK ' Tara'.

Izvršene je analiza stanja pješačke (grebenska-lokalna) staze „Laništa-Jarčeve strane-Razvršje-Svatovsko groblje“ kako bi se utvrdilo stanje na terenu i izvršena fotodokumentacija i GPS.

Nacionalni park Durmitor

Promocija i edukacija

U okviru svojih redovnih aktivnosti predviđenih Planom upravljanja Parka u saradnji sa vrtićem „Eko bajka“, OŠ „Dušan Obradović“ i SMŠ „17 septembar“ održane su edukativne radionice u Centru za posjetioce i promotivne šetnje u prirodi i za važne ekološke datume:

- 26. januar - Svjetski dan obrazovanja o zaštiti životne sredine
- 22. mart - Svjetski dan vode
- 22. april - Dan planete zemlje

- 22. maj - Dan zaštite biodiverziteta
- 24. maj - Dan evropskih parkova
- 6. septembar - Dan NP Durmitor
- 26. septembar - Dan čistih planina
- 4. oktobar - Svjetski dan životinja
- 7. oktobar - Dan zaštite Dinarida

U cilju promovisanja zimske turističke ponude u januaru je organizovana promotivna šetnja na krpeljama u okviru manifestacije „Durmitorski zimski dani“. Staza za hodanje na krpeljama markirana je zimskom markacijom i vodi od Crnog jezera do Savinog kuka.

Tradicionalnom Osmomartovskom izložbom ručne radinosti pružena je podrška lokalnim proizvođačima sa područja Opština: Žabljak, Plužine, Pljevlja, Šavnik i Mojkovac, da predmete ručne izrade predstave na tradicionalnoj postavci. Izložba je bila takmičarskog karaktera, od 22 učesnika, njih 12 je nagrađeno novčanim nagradama. Jedan broj eksponata je otkupljen za prodavnicu suvenira u Centru za posjetioce. Organizovanje izložbe za mještane ovih pet opština, predstavlja značajnu motivaciju za dalju i veću proizvodnju i izradu predmeta domaće radinosti, što značajno i istovremeno utiče na poboljšanje turističke ponude i unapređenja saradnje NPD sa mjestanima.

Povodom 6. septembra, Dana NP Durmitor organizovan je promotivno-edukativni događaj pod nazivom Nacionalni park Durmitor otvara svoja vrata.

Turizam

Za ljubitelje aktivnog odmora organizovana je pješačka tura: „Tri jezera – Barno, Zminje i Crno jezero“ sa stručnim vodičima iz NP Durmitor.

Za djecu iz prvog razreda OŠ „Dušan Obradović I vrtića „Eko bajka“ organizovana je promotivna vožnja vožićem do Crnog jezera, kao I radionica u Centru za posjetioce na temu „Divokoza,„

Svi posjetioci Parka mogli su da uživaju u besplatnoj vožnji kajacima I čamcima na Crnom jezeru I posjete „Izložbu leptirova,„ u Centru za posjetioce NPD.

Izvršena je analiza stanja planinarskih staza Žabljak – Zmijanje jezero – Ališnica – Planica, Momčilov grad – Jablan jezero - Crvena greda i pj. Staze Crno-Zminje-Barno jezero, radi utvrđivanja stanja staze (prohodnost, markacija, mobilijar, informativne table i td.) i dat predlog njihovog uređenja.

Osmišljen je program obilaska NPD za lakše planinarske, te i pješačke ture.

Nacionalni park Prokletije

Promocija i edukacija

- Održana je edukativna radionica povodom Međunarodnog dana biodiverziteta (22. april) za učenike OŠ "Hajro Šahmanović" i učenike JUSMŠ "Bečo Bašić", u okviru koje su podijeljene edukativne brošure o svih pet Nacionalnih parkova u Crnoj Gori.

- Održan edukativni čas Izviđačkoj četi "Prokletije" iz Plava, i podjeljene edukativne brošure.

- Odrađena prezentacija "Biodiverzitet Prokletija."

- Određena prezentacija o šumama, zaštiti šuma i o šumama NP "Prokletije" povodom Dana šuma (prezentacija objavljuje na portalu nacionalnih parkova).

- Uzeto učešće na radionici "Biljke Prokletija" 26 - 28. maj, Centar za zaštitu i proučavanje ptica organizovao je dvodnevni trening "Biljke Prokletija", koji se održao u Vusanju u periodu od 26-28.maja. Trening je imao za cilj upoznavanje učesnika sa karakterističnim biljnim vrstama Nacionalnog parka Prokletije, s posebnim akcentom na endemične, reliktno, zaštićene vrste kao i ljekovito bilje. Nakon teorijskog dijela organizovana je posjeta botaničkoj bašti "Velemun" u Plavu, i jedan terenski dan u dolini

Ropojana. Uzeto učešće na sastanku u Opštini Gusinje, a u vezi sa turističkom sezonom 2021 - izvještaj, stanje u pogledu posjetioca, prijedlozi za unapređenje turističke infrastrukture itd.

- Promocija Prokletija putem društvenih mreža - u kontinuitetu.
- Uradjen je program obilaska Parka i priprema za dijazim brošure "Otkrij mističnu ljepotu Prokletija" (4 odabrane staze)

Turizam

Urađena je analiza i izvještaj planinarskih staza:

- Maja Podgojs/ Podgoja (2.021 mnv)
- Dolja - Gropa Vezirova - Čafa Brade - Maja Podgojs/Podgoja (2.021 mnv)
- Katun Vezirove Brade
- Dolja - Gropa Vezirova - Čafa/Sedlo, Svatovsko groblje - Katun Vezirove Brade
- Horolac (2.199 mnv)
- Plav - Paljevi (Kofiljača) - Treskavica - Orlov krš - vrh Horolac (2.199 mnv)
- Hridsko jezero - šumskom pješačkom stazom
- Plav - Babino Polje - Bajrovića katun - Hridsko jezero
- dio trase Vrhovi Balkana (Peaks of the Balkans), Vusanje - Theth (kroz Ropojansku dolinu, dio teritorije našeg Nacionalnog Parka, koja se nastavlja dalje u Albaniju)
- Vusanje - Ropojana – Zastan
- Vusanje - Ropojana - Ropojansko jezero
- Bajrovića katun - Hridsko jezero
- Staza za Kolate : Vusanje - Zarunice - Fuš Širma - Čafa Borit
- Obilazak staze Grebaje- Popadija - Talijanka - Maja e Can (tzv. Hamdova staza).

Fotografije s terena slate PR službi. Objavljene na stranici Nacionalnih parkova.

- U saradnji sa Opštinom Plav, u ime Nacionalnog parka uzeto je učešće u formiranju tradicionalnog pohoda "Putaćama Hrida" (25. jul).
- Uzeto učešće na pripremi tradicionalnog pohoda, i češće u pohodu, u saradnji sa TO Plav, Opštinom Plav i planinarskim društvima: "Putaćama Hrida" (održavanje 25. jula).
- Učešće na pohodu "Hamdova staza 2021" napravljene fotografije i izvještaj sa pohoda.

U sklopu programske aktivnosti zaštita kulturnih vrijednosti, konkretno, popularizacija kulturno-istorijskih vrijednosti obiđena i fotografisana crkva u okolini Plava (neposredno okruženje Nacionalnog parka) i napisan tekst o njoj - sabrano iz raznih izvora. Takođe, a u sklopu navedene aktivnosti obiđeno i fotografisano staro groblje u dolini Ropojana. U toku je istraživanje informacija od kada datira, čije je, priče ili legende o njemu, itd.

U izvještajnom periodu unaprijeđena saradnja sa areolozima iz Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore. Nedavno je završen rad o petroglifima na Volušnici, a sada se radi na fotogrametrijskom snimanju Vezirove Brade i priprema za spektralnu analizu naredne godine.

Obilježene lokacije svih planinskih grobalja na prostoru Nacionalnog parka, napravljen je fotografije i tekstualni opis svakog od njih. U saradnji sa TO Gusinje, radiće se brošura vezano za to.

Kada je riječ o broju posjetilaca u Centru za posjetioce zabilježen je rast u odnosu na prethodnu godinu.

Posjetioci iz sljedećih zemalja: Njemačka, Švajcarska, Rusija, Izrael, Poljska, Austrija, Francuska, Češka, Belgija, Mađarska, Ukrajina, Indija, Novi Zeland, Engleska, Bugarska, Slovenija, Makedonija, Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Kosovo.

U strukturi ukupnih posjeta Centru, najviše posjeta su ostvarili ljudi iz stranih zemalja (najviše Njemačka), dok najmanje domaći (napomena: domaćih je znatno više nego ranijih

godina, zbog bolje promocije na nivou Crne Gore, a i zbog novog graničnog prelaza preko Albanije, koji znatno je skratio put Podgorica - Gusinje).

Nepostojanje table (ili drugih vidova oznaka) koja bi upućivala na Centar doprinijelo je manjem broju posjeta Centru nego se očekivalo.

1.7. Služba za pravne poslove

Služba za pravne poslove obavljala je sve poslove iz djelokruga rada utvrđene opštim aktom, a koji se odnose na:

- Izradu opštih akata Javnog preduzeća i aktivnost u vezi pribavljanja saglasnosti na ove akte;
- Izrada rješenja, potvrda, naloga i ostale dokumentacije;
- Učešće u izradi materijala za potrebe Upravnog odbora i izrada donijetih odluka;
- Izrada ugovora koje je Javno preduzeće zaključivalo sa korisnicima dobara nacionalnih parkova;
- Obrada zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i krivičnih prijava podnijetih kod nadležnih državnih organa, zbog protivpravnog korišćenja dobara nacionalnih parkova i zastupanje u postupcima pred ovim organima;
- Obrada žalbi, zahtjeva i drugih podnesaka kod nadležnih sudova;
- Aktivnosti u vezi sa kolektivnim osiguranjem zaposlenih i objekata;
- Izrada rješenja o odobravanju pristupa informacijama u posjedu Javnog preduzeća po podnijetim zahtjevima;
- Izrada svih pojedinačnih akata iz oblasti radnih odnosa i ostvarivanju prava po osnovu rada, rešavanje po zahtjevima zaposlenih;
- Vođenje personalnih dosijea, obrada prijava na osiguranje, prikupljanje potrebne dokumentacije i dr.;
- Rješavanje po zahtjevima stranaka za povraćaj privremeno oduzetih predmeta i sredstava po odlukama organa za prekršaje, tužilaštva i suda;
- Rješavanje po drugim zahtjevima stranaka;
- Obrada potrebnih informacija i izrada mišljenja Javnog preduzeća u vezi sa podnijetim ponudama pravnih i fizičkih lica za prodaju nepokretnosti na području nacionalnih parkova po pravu preče kupovine;
- Prikupljanje dokumentacije i sačinjavanje izvještaja po zahtjevu drugih institucija i državnih organa;
- Saradnja sa nacionalnim parkovima u cilju efikasnijeg obavljanja poslova zaštite u parkovima;
- Izrada rješenja o odobravanju sječe doznačenih stabala u šumama u privatnoj svojini;
- Izrada pravnih mišljenja i informacija za potrebe direktora i Upravnog odbora Javnog preduzeća;

- Praćenje pravne problematike u vezi primjene određenih zakona koji se odnose na nacionalne parkove i upoznavanje direktora Javnog preduzeća sa ovom problematikom;
- Sprovođenje postupka javnog nadmetanja davanja u zakup zemljišta u državnoj svojini radi postavljanja objekata privremenog karaktera na području nacionalnih parkova;
- Stalna saradnja sa advokatskim kancelarijama i praćenje predmeta koje ove kancelarije vode;
- Saradnja sa resornim i ostalim ministarstvima po pitanjima iz pravnog domena;
- Prisustvovanje okruglim stolovima, radionicama itd. sa pravnim temama, a tiču se problematike koja je od interesa za nacionalne parkove;

SPISAK AGENCIJA KOJE SU ZAKLJUCILE UGOVOR SA JPNPCG ZA 2021

R ed. b roj	NAZIV AGENCIJE	SJEDIŠ TE	DATUM ZAKLJUČEN JA UGOVOR A	KONTAKT: Broj telefona i e-mail	PIB i zavodni br.
1	„DAMAVI TRAVEL” D.O.O.	BUDVA	09.02.2021 . god.	069 527 738 vlado.djuric@damavi-travel	PIB 03295443 Zavodni br.01-292, 09.02.2021.
2	„VENN TOUR D.O.O.	PODGO RICA	11.02.2021 . god.	020-653-754 milica.kastratovic@venntour.me info@venntour.me	PIB 03149609 Zavodni br.01-292, 09.02.2021.
3	„CARINE - DMC“ D.O.O	PODGO RICA	03.03.2021 . god.	020 406 408 carine@t-com.me	PIB 02094754 Zavodni br.01-528, 03.03.2021.
4	„MONTENE GRO CRUISING” D.O.O.	BUDVA	04.05.2021 . god.	068 821 300 office@montenegrocruising.com	PIB 02447525 Zavodni br.01-1127, 4.5..2021.
5	„LUMINALIS D.O.O.	BUDVA	28.04.2021 . god.	067 288 649 mirko@luminalis.net	PIB 02412845 Zavodni br.01-

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

					1070,28.4.2021.
6	„LOTOURS“ D.O.O.	BAR	06.05.2021 .god.	069 315 470 lotos@t-com.net !!	PIB 02704943 Zavodni br.01- 1188,06.5.2021.
7	„GARDAŠEVIĆ“ D.O.O.	NIKŠIĆ	04.05.3032 .god.	067 266 910 gardasevic@t-com.me	PIB 02398052 Zavodni br.01- 1118,04.5.2021.
8	„KOMPAS MONTENEGRO“ D.O.O.	BUDVA	10.05.2021 .god.	069 378 046, 033 457 133 kompas@kompas.co.me	PIB 02321688 Zavodni br.01- 1238,11.5.2021.
9	„GORBIS“ D.O.O.	HERCEG NOVI	12.05.2021 .god.	020 205215 info@gorbis.com	PIB 02221870 Zavodni br.01- 1252,12.5.2021.
10.	„3E TRAVEL“ D.O.O.	PODGORICA	14.05.2021 .god.	067 232 427 temper@3etravel.me	PIB 02697360 Zavodni br.01- 1278,14.5.2021
11.	„APOLOTOURS“ D.O.O.	BUDVA	14.05.2021 .god.	067 582 274 apolotours.bdv@gmail.com	PIB 02242982 Zavodni br.01- 1293,14.5.2021
12.	„GLOBTOUR“ D.O.O.	BUDVA	13.05.2021 .god.	033 451 050 069 369 991 sanja@globtour.me	PIB 02090147 Zavodni br.01- 1275,13.5.2021

1 3.	„BIBLIO GLOBUS“ D.O.O.	BUDVA	17.05.2021 .god.	069 774 422 reservations@bgoperator.me	PIB 03016277 Zavodni br.01- 1326,17.5.20 21
1 4.	„EXPLORE R“ D.O.O.	PODGO RICA	17.05.2021 .god.	067 604 466 saleski@explorer.co.me	PIB 02443112 Zavodni br.01- 1308,17.5.20 21
1 5.	„FLY MONTENEGRO TRAVEL“ D.O.O.	PODGO RICA	18.05.2021 .god.	067 604 466 co.office@flaymontenegro.aero	PIB 03018997 Zavodni br.01- 1347,18.5.20 21
1 6.	„PELIKAN“ D.O.O.	BAR	19.05.2021 .god.	069 251 215, 069 529 540 pelikanzec@t-com.me	PIB 02370239 Zavodni br.01- 1364,19.5.20 21
1 7.	„TALAS-M“ D.O.O.	BUDVA	19.05.2021 .god.	069 331 287 snezana@talas-montenegro.com	PIB 02327023 Zavodni br.01- 1368,19.5.20 21
1 8.	„BELAVIST A TREND MONTENEGRO“ D.O.O.	HERCE G NOVI	14.05.2021 .god.	069 344 687 belavistatrend@t-com.me	PIB 02658321 Zavodni br.01- 1291,14.5.20 21
1 9.	„NORTH TOUR MONTENEGRO“ D.O.O.	KOLAŠI N	26.05.2021 .god.	067 022-033 info@northtour.me	PIB 03175871 Zavodni br.01- 1471,26.5.20 21
2 0.	„VUJANOV IĆ“ D.O.O.	NIKŠIĆ	28.05.2021 .god.	069 101 003	PIB 02193027,

				info@anitra.me	Zavodni br.01- 1496,28.5.20 21
2 1.	„MONTOU RS-1990“ D.O.O.	CETINJ E	03.06.2021 . god.	068 015 095 info@montours.me	PIB 03037002 Zavodni br.01- 1575,03.6.20 21
2 2.	„MONTENE GRO TOURIST SERVICE“ D.O.O.	PODGO RICA	07.06.2021 . god.	069 120 543 info@booking.me	PIB 02685825 Zavodni br. 01-1625
2 3.	„ŠUKA“ D.O.O.- LUX TOURS“	BUDVA	09.06.2021 .god.	069 082 324 luxtours@t-com.me	PIB 02447061 Zavodni br. 01-1649
2 4.	„ADRIA DESTINATIO N MANAGEMEN T“ D.O.O.	BUDVA	11.06.2021 . god.	069 369 897 vesna@adriadmc.me	PIB 02745 Zavodni br. 01-1669
2 5.	„MAC SUN D.M.C. MONTENEGRO“ D.O.O.	BUDVA	11.06.2021 . god.	069 501 630 office@macsun-montenegro.travel	PIB 03302539 Zavodni br. 01-1670
2 6.	„MERIDIAN DMC“ D.O.O.	KOTOR	08.06.2021 . god.	069 378 177 tamarae@t-com.me	PIB 02707047 Zavodni br. 01-1637
27.	„EAGLE“ D.O.O.	BAR	17.06.2021 . god.	068 618 030 eagleskadarlake@gmail.com	PIB 01- 1746 Zavodni br. 01-1746
2 8.	„GOLD TRAVEL“	PODGO RICA	23.06.2021 . god.	069 060 308	PIB 03326128

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

	D.O.O.			info@goldtravel.me	Zavodni br.01-1836
2 9.	„VILA JELKA” D.O.O.	KOLAŠI N	29.06.2021 .god	069 400 094 vilajelka@t-com.me	PIB 02349752 Zavodni br. 01-1912
3 0.	„VOYAGER AU MONTENEGRO” D.O.O.	BUDVA	30.06.2021 .god.	+0033627257617 contact@voyageraumontenegro.com	Pib 03170080 Zavodni br.01-1960
3 1.	„MARKO POLO TRAVEL AGENCY” D.O.O.	PODGO RICA	09.07.2021 .god.	020 220 700 office@marcopolotravel.me	PIB 02920905 Zavodni br.01-2104
3 2.	„MONTENEGRO DESTINATIONS” D.O.O.	TIVAT	23.06.2021 .god.	069 559 448 info@mdestination.net	PIB 02919095 Zavodni br.01-1840
3 3.	„MONTENEGRO MEMORIES” D.O.O.	KOLAŠI N	19.07.2021 .god.	067 553 515 scepanovic.boban@gmail.com	PIB 03243087 Zavodni br. 01-2166
3 4.	„ADRIALINE” D.O.O	BUDVA	23.07.2021 .god.	067 733 177 adrialine@t-com.me	PIB 02932156 Zavodni br. 01-2225
3 5.	„MONTENEGRO CONCIERGE DMC” D.O.O.	TIVAT	26.07.2021 .god.	069 723 234 info@montenegroconcierge.com	PIB 03340449 Zavodni br. 01-2234
3 6.	„APPLICON TOURS MONTENEGRO” D.O.O.	BUDVA	06.08.2021 .god.	069 345 905 apolotours.bdv@gmail.com ljljana@applicon-tours.com	PIB 03066827 Zavodni br. 01-2357

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

	Korisnik	Registarska oznaka	Kapacitet	Broj ugovora	Datum Potpisivanja
1	Petranović Milo	396 - VP	12 putnika	01-1146 od 05.05.2021. god	05.05.2021. god.
		786 - VP	10+2 putnika	01-2063 od 08.07.2021. god.	09.07.2021. god.
2	Vuletić Predrag	571 - VP	12 putnika	01-1147 od 05.05.2021. god.	05.05.2021. god.
3	Petrović Ranko	123 - VP	50 putnika	01-1442 od 25.05.2021. god.	25.05.2021. god.
		426 - VP	10 putnika		
4	"Pelikan" d.o.o, Marko Zec	32 - VP	9 putnika	01-1456 od 26.05.2021. god.	24.05.2021. god.
		33 - VP	14 putnika		
5	"Brod Milica" d.o.o., Jelena Dabanović	562 - VP	12 putnika	01-1462 od 26.05.2021. god.	26.05.2021. god.
		609 - VP	10+2 putnika	01-1463 od 26.05.2021. god.	26.05.2021. god.
		120 - VP	12 putnika	01-1940 od 30.06.2021. god.	30.06.2021. god.
		395 - VP	12 putnika	01-2246 od 27.07.2021. god.	27.07.2021. god.
6.	"Lotours" d.o.o, Stevan Đurović	101 - VP	52 putnika	01-1473 od 27.05.2021. god.	26.05.2021. god.
		403 - VP	46 putnika		
		733 - VP	10+2 putnika		
		99 - VP	49 putnika	01-2180 od 21.07.2021. god.	21.07.2021. god.
		100 - VP	50 putnika		
7	"Kormoran Virpazar" d.o.o., Ivan Georgijev	97 - VP	28 putnika	01-1474 od 27.05.2021. god.	26.05.2021. god.
		705 - VP	47+2 putnika		
		372 - VP	30 putnika	01-1823 od 23.06.2021. god.	23.06.2021. god.
8	Vukašević Radovan	106 - VP	46 putnika	01-1500 od 27.05.2021. god.	28.05.2021. god.
9	Vukašević Goran	103 - VP	82 putnika	01-1501 od 27.05.2021. god.	28.05.2021. god.
1	"Golden frog boat" d.o.o.,	377 - VP	12 putnika	01-1528 od	31.05.2021.

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

0.	Marković Željko			31.05.2021. god.	god.
		777 - VP	13+2 putnika	01-2340 od 04.08.2021. god.	04.08.2021. god.
1 1.	Stojović Dušan	674 -VP	12 putnika	01-1573 od 03.06.2021. god	03.06.2021.god
1 2.	Vukašin Stijepović preduzetnik	108-VP	12+2 putnika	01-1646 od 09.06.2021.god	09.06.2021.god.
1 3.	Jolicic Petar preduzetnik	731-VP	12 putnika	01-1692 od 11.06.2021.god.	11.06.2021.god
1 4	Milo Petranovic	681-VP	42 putnika	01-1729 od 15.06.2021.god	15.06.2021.god
1 5.	Suzana Muratović	151-VP	13 putnika	01-1745 od 17.06.2021.god	17.06.2021.god
1 6.	Nikola Jovanović	781- VP	12 putnika	01-1747 od 17.06.2021.god	17.06.2021.god
1 7.	Dragan Jovanović	675-VP	12+2 putnika	01-1782 od 18.06.2021. god	18.06.2021. god
1 8.	Petranović Žarko	746-VP	12 putnika	01-1790 od 21.06.2021. god.	21.06.2021. god.
1 9.	“LDS team A” d.o.o., Snežana Klisić	110-VP	12 putnika	01-1847 od 24.06.2021. god.	24.06.2021. god.
2 0.	Preduzetnik Đalac Ivan	491-VP	7 putnika	01-1933 od 30.06.2021. god.	30.06.2021. god.
2 1.	“Konoba- vinoteka Virpazar” d.o.o., Dabović	117-VP	12 putnika	01-2029 od 06.07.2021. god.	06.07.2021. god.
2 2.	“Vir food&travel” d.o.o., Srđa Vukosavović	454 - VP	14 putnika	01-2065 od 08.07.2021. god.	08.07.2021. god.
		459 - VP	10 putnika		
2 3.	“Outdoor&mo re” d.o.o., Sara	596 - VP	12 putnika	01-2181 od 20.07.2021. god.	20.07.2021. god.
2 4.	“Monte frog” d.o.o., Ana Halas- Petranović	567 - VP	10 putnika	01-2211 od 23.07.2021. god.	21.07.2021. god.
2 5.	Preduzetnik Slobodan Đurišić	477 - VP	12 putnika	01-2283 od 29.07.2021. god.	29.07.2021. god.
		559 - VP	12 putnika		

2 6.	“Eko DNUV” d.o.o.	570 - VP	12+2 putnika	01-2289 od 29.07.2021. god.	29.07.2021. god.
---------	----------------------	----------	--------------	--------------------------------	---------------------

1.7.1. Izveštaj o zastupanju u sudskim procesima

1. P.br. 191/21 – Osnovni sud Cetinje (tužilac: Martinović Nataša u vezi naknade štete zbog povrede nastale u NP Lovćen prilikom pada sa konja), rasprava je zaključena dana 25.01.2022 godine. Donesena prvostepena presuda 9.2.2022 po tužbi za naknadu nematerijalne štete prema kojoj JPNPCG treba da isplati 3850 eura.

2. P.br. 3714/20 – Osnovni sud Podgorica (tužilac: Bečanović Momir radi poništaja aneksa ugovora o radu - protiv presude Viseg suda gž.br.5237/21). Revizija izjavljena dana 09.02.2022 godine.

3. Pp.br. 1046/21 – Sud za prekršaje Berane – odeljenje Bijelo Polje - zahtjev za sudsko odlučivanje o izdatim prekršajnim nalogima UIP - odsjek za inspekciju rada u vezi prekršaja definisanih Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu. Održan pretres 20.1.2022.

4. Pp.br. 167/21 – Sud za prekršaje Žabljak. Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv JPNPCG i odgovornog lica u pravnom licu. (Sledeće ročište zakazano za 07.04.2022.godine)

5. P.br. 5563/19 – Osnovni sud Podgorica (tužilac: Maraš Milenko). Sledeće ročište zakazano za 23.03.2022. godine. Tužba zbog ponistaja odluke u disciplinskom postupku.

6. Mal.br. 180/19 – Privredni sud CG (tužilac: DOO Ajdin Plav radi naknade štete u vezi prodaje drveta u NP Prokletije). Postupak je u toku. Predmet je kod advokata Joksimovića

7. P.br. 105/21 – Osnovni sud Kolašin (tužilac Popović Batrić radi poništaja aneksa ugovora o radu). Sledeće ročište zakazano za 18.03.2022. godine.

8. U.br. 1109/20 – Upravni sud CG (tužena: Opština Žabljak). Tužba pred Upravnim sudom radi poništaja rešenja opštine Žabljak koje se odnosi na naplatu lokalne komunalne takse.

9. PP.br.214/21 – Sud za prekršaje Žabljak (zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog neizdavanja fiskalnih računa na kontrolnom naplatnom punktu u NP Durmitor). Sledeće ročište zakazano 07.04.2022 godine

10. P.br. 3317/20 - Osnovni sud Podgorica (tužilac: Dunav Osiguranje) Postupak pokrenut po tužbi Kompanije „Dunav osiguranje“ ado Beograd radi naknade štete. Uložen odgovor na tužbu u kojem je istaknut prigovor stvarne nenadležnosti nakon čega je Privredni sud Crne Gore donio Rješenje P.br. 338/20 kojim se oglosio stvarno nenadležnim za postupanje u ovom postupku. Postupak nastavljen pred osnovnim sudom u Podgorici. Vrijednost spora: 115.000,00 eua. Ročište zakazano za 02.03.2022.godine

11. P.br. 343/21 – Osnovni sud Podgorica - Tužba Elvira Klice protiv JPNPCG se odnosi na poništaj odluke Upravnog Odbora o njegovom razrešenju.

12. U.br. 3241/20 – Upravni sud CG (tužilac: Božovic Ranko radi poništaja odluke 031717). Odluka se odnosi na prigovor Božovic Ranka podnijet na odluku komisije za sprovođenje postupka javnog nadmetanja JPNPCG br.01-1423 od 23.6.2020.

13. Postupak pred Centrom za alternativno rešavanje sporova zbog poništenja rešenja o prestanku radnog odnosa Nikoli Vukanoviću br.03-965 od 19.4.2021.

14. Postupak pred Centrom za alternativno rešavanje sporova po predlogu Dražena Ivanovića za poništaj odluke u disciplinskom postupku kojom mu je izrečena mjera prestanka radnog odnosa.

15. U.br.888/20 - Tužba Upravnom sudu protiv opštine Žabljak zbog poništaja rešenja u vezi naplate lokalne komunalne takse.

16. P.br.477/19 – Osnovni sud Bijelo Polje (tužilac: Vidaković Miladin) .Tužba se odnosi na naknadu materijalne štete - umanjenje prihoda zbog nemogućnosti sječe stabla bora i smrče u mjestu Crna Poda – rezervatu prirode.Spor je pravosnažno okončan u korist tužioca na način sto mu je dosuđena naknada materijalne štete za 6 stabala četinarara u iznosu od 2306,40 eura sa zateznom kamatom pocev od 21.01.2021 godine do konačne isplate.

17. P.br. 380/19 - Osnovni sud Plav (tužilac Feratović Džafer zbog naknade štete za ograničavanje prava svojine za sječū šume u privatnoj svojini).Sledeće ročiste zakazano za 23.02.2022.Predmet je kod advokata Joksimovića

18. P.br. 53/20 -Privredni sud CG (tužilac Doo Niksen Trade Čavor).Postoji predlog za izvršenje da se isplati naknada za koriscenje dobara JPNPCG – NP Lovćen po riječima kolege Vladimira Vukićevića koji je upoznat sa predmetom u iznosu oko 10000 eura. Predmet je kod advokata Joksimovića.

19. P.br.292/21 – Privredni sud CG (tužilac Imperija Hotel Grupa - Nikšić).Tužba zbog naknade štete i izgubljene dobiti.Punomoćnik tužioca je dostavio tražene dokaze i napomenuo da JPNPCG nije donio odluku po izjavljenoj žalbi. Sledeće ročište zakazano za 17.03.2022 godine

20. P.br. 1903/20 – Osnovni sud Podgorica (tužilac Vujačić Bojan i dr.) Tužba za povraćaj stvari - oduzete tri barke na Skadarskom jezeru.Izjavljen odgovor na tužbu.Održano pripremno ročište.Vrijednost spora neodrediva. Sledeće ročište zakazano za 19.04.2022.godine.

21. P.br. 780/17 – Privredni sud CG (tužilac DOO Obnova – Pljevlja). Po tužbi „G.P.Obnova“ DOO Pljevlja radi naknade materijalne štete nastale usljed neispunjenja ugovora o izvođenju radova) i po našoj protivtužbi za naknadu štete. Glavna rasprava u toku. Vrijednost spora: 24.070, 60 eura. Sledeće ročište zakazano za 10.03.2022 godine.

22. Predmet protiv “Đurković Company” koji je pravosnažno okončan u korist privrednog društva Đurković Company a odnosio se na naknadu štete u vezi događaja u kojem je izgorio restoran na Crnom jezeru - (izjavljena ustavna žalba 14.2.2020) .

23. U.br. 1261/21 – Upravni sud CG (tužilac: AD “Plantaže” Podgorica).Tužba Upravnom sudu za poništenje konačne odluke komisije JPNPCG br. 01-700 od 22.03.2021 god. u vezi izdavanja restorana Jezero koji se nalazi u NP Skadarsko jezero.Dostavljen odgovor na tužbu 29.4.2021 godine.

24. Uprava za katastar i državnu imovinu PJ Berane broj 111-954-221/1/2.Zhtjev koji se odnosi na promjenu upisa u vezi zauzimanja državnog zemljišta u NP Biogradska gora.Podnesena je žalba 1.6.2021,a odluka jos nije donesena iako je rok 45 dana za odlučivanje.Upućen je podnesak drugostepenom organu kao urgencija za odlučivanje pogotovu sto je osnov odlučivanja predlog za ponavljanje postupka.

25. Uprava za nekretnine PJ Žabljak broj 953-114-UPI -446/17 u vezi zahtjeva preduzeća radi upisa prava upravljanja na dijelu kat.parcele br.2234 iz ln br.181 KO Žabljak 1 i dijela kat.parcele br.395 iz ln br.87 KO Pašina voda 2,kao i upisa prava upravljanja na dijelu kat parcele br.2155/1 iz ln br.198 KO Žabljak 1 i dijelu kar parcele br.2230 i 2232 iz ln br.194 KO

Žabljak 1. Drugostepeni organ je uvažio žalbu i vratio predmet na ponovno odlučivanje ali prvostepeni organ ni posle godinu neće da odluči. Zatraženo što hitnije odlučivnje.

26. Tri žalbe na rešenja Uprave lokalnih javnih Prihoda Glavnog grada Podgorica u vezi utvrđivanja poreza na nepokretnosti za objekte koji se nalaze u NP Skadasko jezero, radi se o žalbama na rešenja br. 15-411/21-257784, 15-411/21-257783 i 15-411/21-257782.

27. P.br.320/21 – Ilijaz Duraković -tužilac . Postupak pred Osnovnim sudom u Plavu za naknadu štete u vezi korišćenja zemljišta za postavljanje kontrolno-naplatnog puncta u NP Prokletije. Postupak je obustavljen.

1.8. Služba za finansijske poslove

Služba za finansijske poslove Javnog preduzeća za nacionalne parkove je u toku 2021. godine, vršila svoje redovne aktivnosti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore koji nalaže primjenu svih Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI). Tu se prije svega misli na sledeće: izradu periodičnih obračuna i obračuna poslovanja Društva; knjiženje cjelokupne finansijske dokumentacije; obračun i isplatu zarada i drugih naknada; likvidaciju računa; fakturisanje i kontrolu naplate potraživanja; izradu analiza i izvještaja za potrebe organa Društva; izradu Planova i Programa upravljanja u nacionalnim parkovima; pripremu i realizaciju projekata međunarodne saradnje; pripremu budžeta i praćenje implementacije projekata, kao i pripremu finansijskih izvještaja za projekte, te nacрте opštih akata iz djelokruga rada službe.

Javno preduzeće uredno servisira svoje dugoročne obaveze prema Investiciono-Razvojnom Fondu Crne Gore na ime dugoročnog kredita uzetog za potrebe rekonstrukcije Restorana Crno jezero.

Troškova poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada od 180,000.00€ nijesu izmireni u 2021. godini, te je ta obaveza prenešena u 2022. godinu.

Služba finansija održava permanentnu komunikaciju sa predstavnicima resornog Ministarstva na planu kontinuiranog praćenja obaveza koje proizilaze iz Zakona o sistemu unutrašnjih kontrola u javnom sektoru, što pored ispunjavanja zakonske obaveze ujedno i poboljšava kvalitet rada unutrašnje reviz

1.8.1. Izveštaj o javnim nabavkama

Sprovedeni postupci javnih nabavki u toku 2021. godine su navedeni u sljedećim tabelarnim prikazim

Javne nabavke sprovedene putem postupaka jednostavne nabavke

R.B.	Opis predmeta	Procijenje na vrijednost	Ugovore na vrijednost nabavke	Naziv i PIB izabranih ponuđača
1	Nabavka roba-softvera za fiskalizaciju 1 komad i 20 komada štampača	4.545,46 EUR	2.280,00 EUR	DRUŠTVO ZA KOMPJUTERSKO PROGRAMIRANJE "RUBIK" DOO NIKŠIĆ (03000214)
2	Nabavka kancelarijskog materijala	4.132,24 EUR	3.527,96 EUR	Ljetopis doo (02065002)
3	Nabavka roba-nabavka termalne kamere za potrebe NP Skadarsko jezero Cpv 35125300	11.983,48 EUR	11.860,00 EUR	DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA ZAŠTITU LICA I IMOVINE "VECTOR SYSTEM SECURITY" NIKŠIĆ (03012395)
4	Nabavka usluga mobilne telefonije za potrebe JPNPCG-CPV 64212000	16.528,93 EUR	15.360,00 EUR	CRNOGORSKI TELEKOM AD PODGORICA (02289377)
5	Nabavka higijene –sredstava za čišćenje	5.785,13 EUR	5.666,00 EUR	TEKOM PROMET DOO (02046733)
6	Nabavka materijala za održavanje objekata Nacionalnim parkovim	6.611,57 EUR	6.611,57 EUR	TEKOM PROMET DOO (02046733)
7	Nabavka usluga-osiguranje zaposlenih u JPNPCG	7.000,00 EUR	6.797,28 EUR	OSIGURAVAJUĆE DRUŠTVO "GRAWE NEŽIVOTNO OSIGURANJE" A.D. PODGORICA (02096064)
8	Usluge obezbjeđenja prostora u NP Skadarsko jezero	12.396,69 EUR	12.330,00 EUR	DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA ZAŠTITU LICA I IMOVINE "VECTOR SYSTEM SECURITY" NIKŠIĆ (03012395)
9	Nabavka opreme za šumarstvo, pločice za doznaku i prijem šume u državnom	3.500,00 EUR	2.445,00 EUR	D.O.O. "TENEGRO GROUP" ZA PROIZVODNJU, PROMET I USLUGE EXPORT-IMPORT PODGORICA (03144747)

	privatnom vlasništvu			
10	Usluge osiguranja imovine JPNPCG	12.000,00 EUR	10.562,01 EUR	LOVČEN OSIGURANJE AD (02018560)
UKUPNO		84.483,50	77.439,82	

Javne nabavke sprovedene putem otvorenih postupaka

R.B.	Opis predmeta	Procijenjena vrijednost	Ugovorena vrijednost nabavke	Naziv i PIB izabranih ponuđača
1	Nabavka i isporuka goriva	49.586,78 EUR	49.586,78 EUR	"JUGOPETROL" AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA ISTRAŽIVANJE, EKSPLOATACIJU I PROMET NAFTE I NAFTNIH DERIVATA - PODGORICA (02013258)
2	Nabavka usluga pripreme, reprinta, dizajna, štampe, promotivnog i marketinškog materijala (flajera, kataloga, brošura, naljepnica, cjenovnika, ulaznica)	11.500,00 EUR (Štampa outdoor)	3.286,89 EUR	AP Print doo (02416786)
3	Nabavka usluga pripreme, reprinta, dizajna, štampe, promotivnog i marketinškog materijala (flajera, kataloga, brošura, naljepnica, cjenovnika, ulaznica)	21.086,00 EUR (Štampa promotivnog materijala)	21.086,00 EUR	GRAFO GROUP DOO PODGORICA (02957574)
4	Nabavka usluga pripreme, reprinta, dizajna, štampe, promotivnog i marketinškog materijala (flajera, kataloga, brošura, naljepnica, cjenovnika, ulaznica)	7.000,00 EUR (štampa marketinškog materijala)	5.409,00 EUR	"GOLBI" D.O.O. PODGORICA (02311160)
5	Nabavka usluga pripreme, reprinta, dizajna, štampe, promotivnog i marketinškog materijala (flajera, kataloga, brošura, naljepnica, cjenovnika, ulaznica)	10.000,00 EUR (Štampa dnevnih ulaznica)	10.000,00 EUR	"GOLBI" D.O.O. PODGORICA (02311160)
UKUPNO		99.172,78	89.368,67	

Ugovori o javnim nabavkama

Odjeljenje za javne nabavke vodi evidenciju zaključenih ugovora o javnim nabavkama. U 2021. godini zaključeno je **38 ugovora**, i to: 5 na osnovu sprovedenih otvorenih postupaka preko elektronskog sistema javnih nabavki, 10 na osnovu sprovedenih jednostavnih nabavki i 23 na osnovu jednostavnih nabavki procijenjene vrijednosti do 5.000,00 eura.

Ukupna ugovorena vrijednost (svih 38 ugovora) sa PDV-om iznosi **273.407,32 €**.

U nastavku slijedi hronološki prikaz zaključenih ugovora:

R. B.	Vrsta postupka	Datum zaključenja ugovora	Datum isteka ugovora	Opis predmeta	Naziv i PIB dobavljača	Ugovorena vrijednost [u EUR]	Ugovorena vrijednost sa PDV-om [u EUR]
1	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	22.01. 2021	31.12. 2021	Održavanje poslovnog informacionog sistema MGA soft	MG SOFT DOO PODGORICA (02206951)	3,000.00	3,630.00
2	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	25.02. 2021	01.05. 2021	Izvođenje radova ispred Upravne zgrade u NP Durmitor	TEHNO KOP KOVAČEVIĆ DOO ŽABLJAK (03065308)	1,070.00	1,294.70
3	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	03.03. 2021	15.03. 2021	Nabavka plovila	PINS PLUS DOO PODGORICA (02794241)	2,625.00	3,176.25
4	Jednostavna nabavka	05.03. 2021	25.03. 2021	Nabavka roba - softvera za fiskalizaciju 1 komad i 20 komada štampača	RUBIK DOO NIKŠIĆ (03000214)	2,280.00	2,758.80
5	Jednostavna nabavka	12.03. 2021	12.03. 2022	Nabavka kancelarijskog materijala	LJETOPI S DOO PODGORICA (02065002)	3,527.96	4,268.83
6	Jednostavna nabavka	01.04. 2021	01.06. 2021	Nabavka termalne kamere za potrebe Skadarsko jezero	VECTOR SYSTEM SECURITY DOO NIKŠIĆ (03012395)	11,860.00	14,350.60

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

7	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	12.04. 2021	12.03. 2022	Usluge održavanja sistema za praćenje vozila i plovila za potrebe JPNPCG	GPS MONTENE GRO DOO PODGORICA	3,272.50	3,959.72
8	Jednostavna nabavka	14.04. 2021	14.04. 2022	Nabavka usluga mobilne telefonije	CRNOGORSKI TELEKOM AD PODGORICA (02289377)	15,360.00	18,585.60
9	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	16.04. 2021	16.04. 2022	Provjera zaposlenih na prisustvo alkohola instrumentom alko test aparatom	VECTOR SYSTEM SECURITY DOO NIKŠIĆ (03012395)	1,000.00	1,210.00
10	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	16.04. 2021	14.05. 2021	Izrada idejnog rješenja adaptacije objekta Centralna posjetiočna Vranjini	VIGORIS ECOTECH DOO PODGORICA (03129896)	2,700.00	3,267.00
11	Jednostavna nabavka	23.04. 2021	23.04. 2022	Nabavka sredstava za higijenu	TEKOM PROMET DOO PODGORICA (02046733)	5,666.00	6,855.86
12	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	29.04. 2021	29.06. 2021	Dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija za potrebe JPNPCG	SLAVISSIAN DOO PODGORICA (02402076)	1,236.00	1,495.56
13	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	15.06. 2021	15.06. 2021	Izrada elaborata mjera sanacije pješačke staze u Virpazaru, NP Skadarsko jezero	STUDIO PROSTOR DOO PODGORICA (02752182)	3,000.00	3,630.00
14	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	17.06. 2021	01.07. 2021	Sigurnosne kamere za potrebe NP Skadarsko jezero ugradnja	NORTH LIGHT DOO PODGORICA (03170977)	4,103.20	4,964.87
15	Jednostavna nabavka	25.06.	25.09.	Uzimanje u zakup eko	VIGARD MONTENE	756.67	915.57

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

	(do 5.000,00 €)	2021	2021	toaleta u NP Durmitor	GRO DOO PODGORICA (02976650)		
16	Jednostavna nabavka	28.06. 2021	28.06. 2022	Nabavka materijala za održavanje objekata	TEKOM PROMET DOO PODGORICA (02046733)	6,611.57	8,000.00
17	Jednostavna nabavka	02.07. 2021	02.07. 2022	Nabavka usluga osiguranja zaposlenih	GRAWE NEŽIVOTNO OSIGURANJE AD PODGORICA (02096064)	6,797.28	6,797.28
18	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	05.07. 2021	15.07. 2021	Nabavka klima uređaja	TERMO TIM PG DOO PODGORICA (02837471)	1,578.92	1,910.49
19	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	16.07. 2021	23.07. 2021	Nabavka lezibegova za potrebe JPNPCG	KVART SOP DOO BIJELO POLJE (03345653)	132.36	160.16
20	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	22.07. 2021	31.12. 2021	Nabavka i isporuka tečnog naftnog gasa za potrebe JPNPCG - NP Skadarsko jezero	ENERGO GAS DOO PODGORICA (02364735)	4,000.00	4,840.00
21	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	22.07. 2021	22.08. 2021	Oprema za ugostiteljski objekat posuđe i posteljine	CUNGU&CO DOO -ULCINJ (02256134)	3,507.38	4,243.93
22	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	27.07. 2021	27.07. 2022	Usluge arhiviranje dokumentacije JP nacionalne parkove Crne Gore	KNJAZ DOO PODGORICA (02263637)	4,055.55	4,907.21
23	Jednostavna nabavka	28.07. 2021	01.11. 2021	Nabavka usluga obezbjeđenja prostora u NP Skadarsko	VECTOR SYSTEM SECURITY DOO NIKIĆ	12,330.00	14,919.30

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

				jezero	(03012395)		
24	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	30.07. 2021	30.07. 2022	Nabavka djelova za popravku i servis plovila za potrebe JPNPCG	OPREMA DOO PODGORICA (02299950)	4,132.23	4,999.99
25	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	10.08. 2021	17.08. 2021	Protivpožarna oprema	CENTRO SLAVIJA DOO PODGORICA (02064634)	3,885.00	4,700.85
26	Jednostavna nabavka	26.08. 2021	05.09. 2021	Nabavka opreme za šumarstvo, pločice za doznaku prijem šume u državnom privatnom vlasništvu	TENEGR O GROUP DOO PODGORICA (03144747)	2,445.00	2,958.45
27	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	08.09. 2021	08.10. 2021	Izrada akta o procjeni rizika za JPNPCG	D&D INGBERANE (03054616)	4,130.00	4,997.30
28	Otvoreni postupak	14.09. 2021	14.09. 2022	Nabavka i isporuka goriva	JUGOPE TROL AD PODGORICA (02013258)	49,586.78	60,000.00
29	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	16.09. 2021	16.09. 2022	Popravka i održavanje bicikala	Preduzetnik Zdravko Radulović ABY SKI BIKIKLO SERVIS PODGORICA (0205949219039)	934.00	934.00
30	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	24.09. 2021	24.09. 2022	Nabavka računara i računarske opreme	FRANCA INŽENJERING DOO BIJELO POLJE (03293564)	4,876.04	5,900.00
31	Jednostavna nabavka	29.10. 2021	29.10. 2022	Usluge osiguranja imovine u JPNPCG	LOVČEN OSIGURANJE AD PODGORICA (02018560)	10,562.01	10,562.01

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

32	Otvoreni postupak	03.11. 2021	03.11. 2022	Nabavka usluga pripreme, reprinta, dizajna, štampe, promotivnog marketinškog materijala (flajera, kataloga, brošura, naljepnica, cjenovnika, ulaznica)	AP PRINT DOO PODGORICA (02416786)	3,286.89	3,977.14
33	Otvoreni postupak	03.11. 2021	03.11. 2022	Nabavka usluga pripreme, reprinta, dizajna, štampe, promotivnog marketinškog materijala (flajera, kataloga, brošura, naljepnica, cjenovnika, ulaznica)	GRAFO GROUP DOO PODGORICA (02957574)	21,086.00	25,514.06
34	Otvoreni postupak	08.11. 2021	08.11. 2022	Nabavka usluga pripreme, reprinta, dizajna, štampe, promotivnog marketinškog materijala (flajera, kataloga, brošura, naljepnica, cjenovnika, ulaznica)	GOLBI DOO PODGORICA (02311160)	5,409.00	6,544.89
35	Otvoreni postupak	08.11. 2021	08.11. 2022	Nabavka usluga pripreme, reprinta, dizajna, štampe, promotivnog marketinškog materijala (flajera, kataloga, brošura, naljepnica,	GOLBI DOO PODGORICA (02311160)	10,000.00	12,100.00

				cjenovnika, ulaznica)			
36	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	25.11. 2021	25.07. 2022	Pružanje usluga vođenja poslova zaštite na radu	D&D ING BERANE (03054616)	3,888.00	4,704.48
37	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	02.12. 2021	30.04. 2022	Revizija finansijskih i drugih izvještaja za 2021. godinu	RACIO MONT DOO KOLAŠIN (02461765)	2,700.00	3,267.00
38	Jednostavna nabavka (do 5.000,00 €)	27.12. 2021	11.01. 2022	Nabavka auto guma	GOODWILL CORPORATION DOO PODGORICA (02801612)	1,740.02	2,105.42

1.9. Služba za logistiku

Služba za logistiku objedinjava trebovanja organizacionih jedinica za potrebe izrade plana javnih nabavki; priprema plan javnih nabavki, sprovodi postupke javnih nabavki u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i opštim aktima Preduzeća; vrši nabavku ugovorenih roba i usluga i prati realizaciju zaključenih ugovora o javnim nabavkama, sprovodi administrativne procedure vezano za upotrebu službenih vozila i plovila, vrši poslove održavanja i servisiranja motornih vozila i plovnih objekata, vrši poslove prevoza i dostavljanja službene pošte; vrši održavanje higijene administrativnih prostorija sistema i vrši sve druge poslove iz djelokruga rada službe, kao i druge poslove shodno Planovima i Programima upravljanja.

Odjeljenje za logistiku

U navedenom periodu, po nalogu šefa Službe za logistiku, zaposleni su:

- Sačinjavali odobrenja o upotrebi službenih vozila;
- Vodili evidenciju o registraciji službenih vozila i plovila;
- Vršili primopredaju MTS-a;
- Vršili ispitivanje tržišta (javne nabavke);
- Izvršili popis hrane i pića u restoranu „Jezero“ u Nacionalnom parku Skadarsko jezero;
 - Učestvovali u komisiji za sačinjavanje liste kandidata za prijem na radno mjesto nadzornik u NP Skadarsko jezero;
 - Vršili druge poslove po nalogu šefa službe i direktora.

Odjeljenje za javne nabavke

Odjeljenje za javne nabavke u 2021. godini obavljalo je sljedeće poslove i aktivnosti:

- Planiranje javnih nabavki JPNPCG za 2021. godinu;
- Administrativne poslove na pripremi dokumentacije i izradi tehničkih specifikacija;
- Sprovođenje postupaka javnih nabavki predviđenih Planom javnih nabavki Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama,
 - Sprovođenje jednostavnih nabavki preko ESJN (elektronskog sistema javnih nabavki);
 - Realizacija jednostavnih nabavki do 5.000,00 eura, direktnim izborom predmeta nabavke, u skladu sa Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki.
 - Vođenje evidencije javnih nabavki i evidencije zaključenih ugovora;
 - Vođenje evidencije o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila i primjenjivanje metodologije analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki;
 - Sačinjavanje polugodišnjih izvještaja za periode od 1. januara do 30. juna i od 1. jula do 31. decembra tekuće godine;
 - Praćenje realizacije ugovora o javnim nabavkama, pripremanje i objavljivanje izveštaja o realizaciji ugovora u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskom regulativom;
 - Izrada Uputstva o postupku i načinu sprovođenja jednostavnih nabavki roba, usluga i radova.

Planiranje javnih nabavki

Na osnovu Člana 84 Zakona o o javnim nabavkama (*Sl. list CG", br. 74/2019*), Naručilac je dužan da do 31. januara tekuće finansijske godine sačini i dostavi plan javnih nabavki Ministarstvu, radi objavljivanja na ESJN (elektronski sistem javnih nabavki).

Nakon što je komisija za izradu predloga Plana javnih nabavki za 2021. godinu, obrazovana rešenjem br. 03-32 od 15.01.2021. godine, pripremila nacrt Plana isti je predala na saglasnost Upravnom odboru Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, a nakon dobijene saglasnosti (Odluka o usvajanju Plana javnih nabavki Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, broj 01-162 od 29.01.2022. godine), službenici za javne nabavke dostavili su Ministarstvu finansija i socijalnog staranja na objavljivanje Plan, koji je odobren od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja i objavljen na CeJN (Crnogorske elektronske javne nabavke) pod šifrom br. 233, lokalni zavodni br. 01-159.

Odlukom Upravnog odbora JPNPCG o izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki br. 01-1911 od 29.06.2021 godine, i Amandmanom od 29.06.2021. godine br. 01-1927, izvršene su izmjene i dopune Plana javnih nabavki JPNPCG za 2021. godinu.

Postupci javnih nabavki

Shodno Zakonu o javnim nabavkama, nabavke se razvrstavaju na:

- nabavke roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou do 5.000,00 eura;
- nabavke roba i usluga procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake i veće od 5.000,00 eura, a manje od 20.000,00 eura;
- nabavke radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake ili veće od 5.000,00 eura, a manje od 40.000,00 eura;
- javne nabavke roba i usluga procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake ili veće od 20.000,00 eura;
- javne nabavke radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake ili veće od 40.000,00 eura;
- javne nabavka roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake ili veće od vrijednosnih razreda Evropske unije.

Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore u 2021. godini sprovelo je tri otvorena postupka. Nakon postupaka prikazanih u Tabeli 1, zaključeni su ugovori, dok je postupak prikazan u Tabeli 2 poništen Odlukom o poništenju postupka br. 01-3352 od 17.11.2021. godine, ovlaštenog lica Naručioca.

Tabela 1: Otvoreni postupci

OTVORENI POSTUPCI					
R .b.	Datum objave postupka	Opis predmeta nabavke	Procijenjena vrijednost nabavke (bez PDV-a)	Ugovorena vrijednost nabavke (bez PDV-a)	Naziv i PIB ponuđača
1	15.07.2021	Nabavka isporuka goriva	49.586,78 EUR	49.586,78 EUR	Jugopetrol AD Podgorica (02013258)
2	16.08.2021	Nabavka usluga pripreme, reprinted, dizajna, štampe, promotivnog i marketinškog materijala (flajera, kataloga, brošura, naljepnica, cjenovnika, ulaznica)	49.586,00 EUR	39.781,80 EUR	AP Print doo Podgorica (02416786) Grafo Group doo Podgorica (02957574) Golbi doo Podgorica (02311160)
Ukupno			99.172,78 EUR	89.368,67 EUR	

Tabela 2: Poništeni postupci

PONIŠTENI (OTVORENI) POSTUPCI					
R .b.	Datum objave postupka	Opis predmeta nabavke	Procijenjena vrijednost nabavke (bez PDV-a)	Ugovorena vrijednost nabavke (bez PDV-a)	Naziv i PIB ponuđača
1	13.08.2 021	Nabavka hrane i pića za potrebe restorana u NP Skadarsko jezero	206.611,57 EUR	-	-
Ukupno			206.611,57 EUR	-	

U Tabeli 3 prikazane su jednostavne nabavke roba i usluga procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake i veće od 5.000,00 eura, a manje od 20.000,00 eura, kao i jednostavne nabavke manje vrijednosti sprovedene preko ESJN.

Tabela 3: Jednostavne nabavke

JEDNOSTAVNE NABAVKE					
R .b.	Datum objave postupka	Opis predmeta nabavke	Procijenjena vrijednost nabavke (bez PDV-a)	Ugovorena vrijednost nabavke (bez PDV-a)	Naziv i PIB ponuđača
1	19.02.2 021	Nabavka roba - softvera za fiskalizaciju (1 kom) i štampača (20 kom)	4.545,46 EUR	2.280,00 EUR	Rubik doo Nikšić (03000214)
2	23.02.2 021	Nabavka kancelarijskog materijala	4.132,24 EUR	3.527,96 EUR	Ljetopis doo Podgorica (02065002)
3	11.03.2 021	Nabavka roba - termalne kamere za potrebe NP Skadarsko jezero	11.983,48 EUR	11.860,00 EUR	Vector System Security doo Nikšić (03012395)
4	15.03.2 021	Nabavka usluga mobilne telefonije za potrebe JPNPCG	16.528,93 EUR	15.360,00 EUR	Crnogorski Telekom AD Podgorica (02289377)

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

5	07.04.2 021	Nabavka higijene sredstava za čišćenje	5.785,13 EUR	5.666,00 EUR	Tekom promet doo Podgorica (02046733)
6	21.06.2 021	Nabavka materijala za održavanje objekata nacionalnim parkovima	6.611,57 EUR	6.611,57 EUR	Tekom promet doo Podgorica (02046733)
7	22.06.2 021	Nabavka usluga osiguranja zaposlenih JPNPCG	7.000,00 EUR	6.797,28 EUR	Osiguravajuće društvo Grawe neživotno osiguranje AD Podgorica (02096064)
8	16.07.2 021	Usluge obezbjeđenja prostora u NP Skadarsko jezero	12.396,69 EUR	12.330,00 EUR	Vector System Security doo Nikšić (03012395)
9	11.08.2 021	Nabavka opreme za šumarstvo, pločice za doznaku i prijem šume u državnom i privatnom vlasništvu	3.500,00 EUR	2.445,00 EUR	Tenegro Group doo Podgorica (03144747)
10	14.10.2 021	Usluge osiguranja imovine u JPNP	12.000,00 EUR	10.562,01 EUR	Lovćen osiguranje AD Podgorica (02018560)
Ukupno			84.483,50 EUR	77.439,82 EUR	

Jednostavne nabavke roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou do 5.000,00 eura, u skladu sa Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki, sprovode se direktnim izborom predmeta nabavke određenog ponuđača uz prihvatanje predračuna, fiskalnog računa ili ugovora u zavisnosti od vrste predmeta nabavke.

Izveštaj o jednostavnim nabavkama do 5.000,00 eura Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore za 2021. godinu sadrži **447 stavki** ukupne vrijednosti **204.119,42 €** sa uračunatim PDV-om.

Analiza i kontrola rizika u postupcima javnih nabavki

Odjeljenje za javne nabavke vodi evidenciju o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila i primjenjuje metodologiju analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki radi proaktivnog djelovanja u prevenciji i ranom otkrivanju koruptivnih radnji i drugih djela sa obilježjem korupcije, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Metodologija analize rizika primjenjuje se u fazi:

- 1) planiranja i pripreme postupka javne nabavke;
- 2) sprovođenja postupka javne nabavke;
- 3) realizacije ugovora o javnoj nabavci.

Evidenciju o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila i analizu rizika za 2021. godinu, Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore dostavilo je Ministarstvu finansija i socijalnog staranja 28.12.2021. godine.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika za javne nabavke

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama ("Sl. list CG", br. 74/2019) lica zaposlena kod naručioca na poslovima javnih nabavki dužna su da se stručno osposobljavaju i usavršavaju, a naručilac je dužan da obezbijedi stručno osposobljavanje i usavršavanje za službenika za javne nabavke i druga lica zaposlena kod naručioca angažovana na poslovima javnih nabavki.

Službenici za javne nabavke Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore u 2021. godini pohađali su niz obuka i programa usavršavanja s ciljem dopunjavanja i usavršavanja znanja iz oblasti javnih nabavki.

- **03.03.2021** – *Elektronski sistem javnih nabavki* – Uprava za kadrove Crne Gore
- **09.03.2021** – *Online obuka "Javne nabavke"* – Uprava za kadrove Crne Gore

(Osnovne odredbe Zakona o javnim nabavkama; Postupci i posebni oblici javnih nabavki; Sprovođenje postupka javne nabavke; Ponuda i prijava za kvalifikaciju; Zaštita prava u postupcima javnih nabavki)

- **07.04.2021** – *Evaluacija ponuda* – Direktorat za politiku javnih nabavki, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja Crne Gore
- **29.04.2021** – *Praktična primjena Zakona o javnim nabavkama* – Uprava za kadrove Crne Gore
- **15.06.2021** – *Online training on public procurement for contracting authorities* - Direktorat za politiku javnih nabavki, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja Crne Gore

(Online obuka o javnim nabavkama namijenjena naručiocima organizovana je u okviru Komponente 3 Projekta „Poboljšanje i jačanje institucionalnog i pravnog okvira u oblasti javnih nabavki i državne pomoći u Crnoj Gori“, čija je svrha unapređenje znanja učesnika u postupcima javnih nabavki u domenu relevantnih formalnih uslova i ograničenja, ali i o mogućnostima koje donosi novi Zakon o javnim nabavkama).

- **05.10.2021** – *Online obuka "Javne nabavke"* – Uprava za kadrove Crne Gore

2. NACIONALNI PARK LOVČEN

U izvještaju o radu datom kroz podatke o fizičkoj i stručnoj zaštiti, korišćenju dobara, pružanju usluga i razvoju, prikazano je stanje u Nacionalnom parku Lovćen. Aktivnosti izvedene u ovom periodu koje su pratile jednogodišnji Program upravljanja Nacionalnog parka Lovćen za 2020. godinu, kao i druge aktivnosti, izvršene su u skladu sa zakonima, finansijskim mogućnostima i drugim propisima.

2.1. Fizička zaštita i ambijentalna higijena

Svakako da u glavnim ciljevima, odnosno u ciljevima zaštite i unapređenja Parka snažnu ulogu ima Služba fizičke zaštite koja je u 2021. godini imala šefa službe i 9 nadzornika koji su svakodnevno obavljali radne zadatke kao i dežurstva tokom dana, noći i za vrijeme praznika.

Radna angažovanost službe je bila, između ostalog na sledećim zadacima i poslovima:

- Sprječavanje svih vidova protivpravnih radnji u zoni Nacionalnog parka;
- Kontrolu naplate ulaznica na području Parka;
- Održavanje i zaštitu postojeće infrastrukture;
- Praćenje stanja flore i faune u Parku.

Nastavljena je dobra saradnja sa službama lokalne uprave i državnim institucijama, što je doprinijelo koordinisanom i efikasnom vršenju zaštite prostora Parka.

U cilju zaštite šuma, 1 nadzornik je nastavio da vrši poslove praćenja i kontrole sječe i otpreme drvnih sortimenata.

Na području Parka je u 2021. godini evidentirano 2 požara većih razmjera i to u mjestu Majstori i drugi na ivici Parka u mjestu Njeguši. Nadzornici su zajedno sa Službom zaštite i spasavanja Prijestonice Cetinje, Helikopterskom eksadrilom Vojske Crne Gore, kao i Direktoratom za vandredne situacije MUP CG učestvovali u gašenju i suzbijanju ovih požara. Evidentirano je i nekoliko manjih požara u parku, koji su se brzom reakcijom nadzornika i pripadnika Službe zaštite i spasavanja Prijestonice Cetinje, ugasili.

Na Javni poziv za korisnike privremenih objekata javile su se dvije zainteresovane stranke. Takođe na prostoru Parka i ove godine je bio izdat prostor za Avanturistički park, kao i prostor za Paintball.

Služba ambijentalne higijene i infrastrukture je u 2021. godini bila angažovana na unapređenju i saniranju postojeće infrastrukture kao i mobilijara. U kontinuitetu su čistili i održavali pješačke i biciklističke staze, kao i markiranje staza. Služba je pravila i postavljala novi mobilijar na mjesta gdje je bilo potrebno postaviti isti.

Zaposleni u ovoj Službi su održavali higijenu i sakupljali otpad kako u užem, tako i u širem dijelu Parka. Vršili su i pripremu drva za ogrijev kao i skladištenje istih.

U zimskom periodu zaposleni u službi su čistili snijeg ispred Centra za posjetioce na Ivanovim koritima.

Stručne službe NP „Lovćen“ su vršile redovne radne zadatke, a u saradnji sa kolegama iz JPNPCG i po nalogu Direktora Parka učestvovali su u sprovođenju aktivnosti iz Programa upravljanja.

Pregled evidentirane devastacije prostora u NP Lovcen u 2021. godini

R.br.	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je proslijeđen zapisnik
1.	Skela 03.01.2021 Zapisnik03/2-1/1	Devastacija prostora -vozilom	OB Cetinje
2.	Dolovi 12.01.2021 Zapisnik12/2-1	Napusteni konji	Komunalna policija Cetinje
3	Blatista 02.02.2021 Zapisnik 33/2	Devastacija prostora	Komunalna policija Cetinje
4.	Ivanova njiva 05.03.2021 Zapisnik 64/2-1	Devastacija prostora	Komunalna inspekcija Cetinje Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
5.	Kuk 18.05.2021 Zapisnik192	Devastacija prostora	Pravna sluzba JPNPCG Komunalna policija
6	Kuk 09.07.2021 Zapisnik 190/3-1	Nadogradnja na objekat	Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Komunalnoj policiji Sefu za adm.poslove i kontrolu
7.	Grabov Do 13.08.2021 Zapisnik 225/2-1	Pronadjene lovacke kamere	-Pravna sluzba JPNPCG -OB Cetinje -Inpektor za lovstvo
8.	Kremeni brijeg 06.10.2021 Zapisnik279/2-1	Spontana deponija	Komunalna policija Cetinje Pravna sluzba JPNPCG

2.2. Stručna zaštita

Stručne službe JPNPCG i NP Lovćen sprovodili su programske aktivnost, predviđene Programom upravljanja za 2021 godinu.

2.2.1. Flora i vegetacija

Nastavljen je rad na inventarizaciji vaskularne flore NP Lovćen. Elektronska baza je dopunjena terenskim podacima sa 14 lokaliteta (koordinati) koji odgovaraju stanišnim tipovima *4090 Endemične oromediteranske ježolike vrištine, 7230 Prelazne tresave (sa dominacijom *Menyanthes trifoliata*) i 6450 Sjeverne borealne aluvijalne livade (sa dominacijom *Deschampsia caespitosa*). Popisane su dijagnostičke vrste i vrste pratilice navedenih habitata, uz ocjenu njihove reprezentativnosti. Iz Kataloga vaskularne flore Crne Gore, tom 2 (Čaković, Stešević 2021), preuzeti su podaci za 87 biljnih taksona (43 roda, 5 familija), koji su zabilježeni za različita područja i staništa ovog nacionalnog parka. Baza trenutno sadži 4384 tabelarna reda, što je ekvivalentno broju terenskih i literaturnih navoda. Upravo su rađena nomenklatura usaglašavanja naučnih naziva sa zvaničnim evropskim listama (Flora Europaea, Euro+Med Plantbase, Med-Checklist, The Plant List). Upravo sa IUCN Red List, provjeren je i ustanovljen konzervacijski status svakog pojedinačnog taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou. Zbog obilnosti materijala ova aktivnosti se nastavlja u kontinuitetu.

Istraživanja i monitoring: Tokom 2021 godine rad Stručne službe bio je usmjeren na istraživanje i kartiranje habitata *4090 Endemične oromediteranske ježolike vrištine i *3180 Povremena kraška jezera (turlozi).

Endemične oromediteranske ježolike vrištine evidentirane su na 13 lokaliteta na području Parka. Od 13 lokaliteta na kojima je evidentiran ovaj habitat, njih 8 ima reprezentativnost B (dobra), četiri su ocijenjena sa A (odlična) i jedan sa C (loša). Od dijagnostičkih vrsta evidentirane su: *Genista sylvestris* ssp. *dalmatica*, *Astragalus angustifolius*, *Genista sericea*, *Globularia cordifolia*, *Edrianthus tenuifolius*. Od pratećih vrsta evidentirane su: *Bromus erectus*, *Eryngium amethystinum*, *Juniperus oxycedrus*, *Peucedanum longifolium*, *Salvia officinalis*, *Teucrium chamaedrys*, *Teucrium montanum*, *Viburnum maculatum*, *Inula salicina*, *Teucrium arduinii*, *Sesleria robusta*, *Asperula scutellaris*, *Anthyllus vulneraria* aggr., *Festuca bosniaca*, *Plantago atrata*, *Rosa glauca*, *Sesleria juncifolia*, *Carex kitabeliana*, *Drypis spinosa*, *Stachys recta* ssp. *subcrenata*, *Silene marginata*, *Bromus erectus*, *Hypericum perforatum*, *Campanula pyramidalis*, *Dianthus petraeus*. Ni na jednom od lokaliteta na kojima je zabilježen ovaj habitat nije potrebna restauracija.

Na području Jezera ispod Jezerskog vrha rađeno je kartiranje NATURA 2000 habitata. U literaturi se navodi da je ovaj lokalitet označen sa kodom *3180 Povremena kraška jezera i turlozi. Međutim detaljnim kartiranjem područja, nijesu evidentirane dijagnostičke vrste koje se navode za ovaj habitat. S obzirom da vrste *Menyanthes trifoliata* i *Deschampsia caespitosa* zauzimaju najveću pokrovnost na ovom prostoru, ovaj lokalitet bi se mogao predstaviti kao mozak habitat 7230 Prelazne tresave (sa dominacijom *Menyanthes trifoliata*) i 6450 Sjeverne borealne aluvijalne livade (sa dominacijom *Deschampsia caespitosa*). Pored ovih vrsta kao prateće evidentirane su: *Taraxacum palustre* 1-25%, *Galium palustre* 1-25%, *Calliargonela cuspidate* 1-25%.

2.2.2. Zaštita šuma

Izvršeno je obilježavanje stabala sanitarno-uzgojnog karaktera za uklanjanje (doznaka stabala), u državnoj svojini na području Parka. Doznačena su stabla koja su tokom zime izvaljena i prelomljena, kao i suva stabla crnog bora koja su prijetnja za električne vodove. Doznaka je izvršena na području Ivanovih korita i Blatišta. Ova područja se nalaze u III zoni zaštite. Ovom prilikom je doznačeno ukupno 25,97 m³, od čega 3,14 m³ crnog bora i 22,83 m³ bukovog drveta. Na osnovu saglasnosti od Vlade, drvni sortimenti bukovog drveta su iskorišćeni za potrebe nacionalnog parka (za potrebe grijanja prostorija Centra za posjetioce i prostorija za Službu zaštite). Stabla crnog bora nijesu posječena jer nije bilo zainteresovanih za kupovinu ovih drvnih sortimenata.

Korišćenje šuma u privatnoj svojini realizovano je kroz Plan gazdovanja šumama u privatnoj svojini za 2021. godinu, a odobravanje određene količine drvene mase za sječu u šumama u privatnom vlasništvu na osnovu zahtjeva vlasnika šuma na teritoriji Parka i zdravstvenog stanja i kvaliteta šume. Plan je usvojen od strane Upravnog odbora ovog Javnog preduzeća. Ukupno je podnešeno 45 zahtjeva, a realizovano je 36, gdje su dva zahtjeva bila nepotpuna. Ukupno je doznačeno 1.050,00 m³ ogrevnog drveta bukve.

Shodno Baznoj studiji za upravljanje šumama, u NP Lovćen realizovan je monitoring stanja šumskih ekosistema. Praćenje procesa sušenja šuma, uticaja i prisustva štetnih saprofitskih gljiva i štetnih vrsta insekata je jedan od osnovnih aktivnosti zaštite šumskih ekosistema. Posebnu ulogu ima Služba zaštite koja evidentira određene promjene i prosljedjuje stručnoj službi na dalje postupanje. Na ovim prostorima nijesu ustanovljena žarišta štetnih insektskih ili parazitskih faktora. Monitoringom je evidentirano potpuno sušenje kultura crnog bora na lokalitetu Blatište. Takođe, evidentiran je jedan dio opožarenog područja koji ukazuje na postepen oporavak šume. Najveći problem u sanaciji je činjenica da nije moguće obezbijediti autohtoni sadni materijal bukve adekvatne provencijencije. Izrađen je nacrt Dopune Plana sanacije za opožarena područja kojim se planira sanirati preostali dio šumskih ekosistema degradiranih od požara.

Ostale aktivnosti koje nisu uključene u Program upravljanja za 2020. godinu

- Realizovane su preostale aktivnosti vezane za projekat LASPEH, a koje se odnose na sanaciju i revitalizaciju staništa bora munike (*Pinus heldreichii*) na padinama Jezerskog vrha. Podnešeni su svi potrebni izvještaji i trenutno se očekuje prenos utrošenih sredstava od strane JP Nacionalni parkovi Crne Gore.

- Kroz zajedničku aktivnost sa Agencijom za zaštitu životne sredine, izvršeno je prikupljanje podataka o staništima, u okviru mreže NATURA 2000.

2.2.3. Fauna

Realizovana su terenska istraživanja u cilju rekognosciranja faune dnevnih leptira sa posebnim osvrtom na zakonom zaštićene i Natura vrste. Na transektu Ivanova korita - Bjeloši u toku juna i jula mjeseca registrovano je 47 vrsta dnevnih leptira svrstanih u 5 familija. Od registrovanih vrsta samo je *Iphiclides podalirius* – prugasto jedarce zaštićeno prema Rješenju o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta. Započeto je istraživanje literature i sakupljanje podataka o prethodnim istraživanjima faune Lepidoptera na području NP Lovćen. Literaturni podaci o prisustvu 62 vrste dnevnih leptira unijeti su u internu Excel tabelu podataka. Dobijeni podaci značajni za sagledavanje stanja faune dnevnih leptira, po pitanju njihove prisutnosti i distribucije

U toku 2021. godine izvršena su literaturna istraživanja i formirana je baza poznatih speleoloških objekata na teritoriji Parka. Započet je monitoring vrsta slijepih miševa u nekoliko objekata metodom ultrazvučne detekcije i inspekcijom objekata. U Q-GIS rađena je karta staništa. Rezultati: Jama u Dolovima (ultrazvučna detekcija): *Myotis emarginatus*; *Miniopterus schreibersii* i *Rhinolophus hipposideros*; Majstori (ultrazvučna detekcija): *Rhinolophus hipposideros*, *Myotis nattererii*; Vilina pećina u Čavorima (ultrazvučna detekcija i inpekcija skloništa): *Myotis nattererii*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus euryale*. *Miniopterus schreibersii*, *Myotis oxygnathus*; Napuštena kuća u Veljim Zalazima (ultrazvučna detekcija i inspekcija skloništa): *Rhinolophus hipposideros* (13 adultnih jedinki i 13 mladih jedinki).

Aktivnosti vezane za istraživanje i kartiranje najznačajnijih staništa krupnih sisara su djelimično realizovane usled nedostatka tehničkih sredstava (planirana aktivnost nabavke

foto-zamki za istraživanje ovih vrsta sisara nije realizovana). Postavljena je jedna kamera na lokalitetu Velji zalazi i registrovana je lisica (*Vulpes vulpes*) i više jedinki sitnih sisara (rod *Apodemus*, najvjerovatnije kraški miš *Apodemus epimelas*).

2.2.4. Kulturno-istorijsko i etnografsko nasljeđe

Za NP Lovćen u izvještajnom periodu su vršena trodnevna terenska istraživanja guvana i otvorenih i svoltanih ublova na široj teritoriji njeguških zaseoka u jugozapadnoj lovćenskoj podgorini. Ukupno je popisano 18 guvana, 14 otvorenih i 1 svoltani ubao i to: u Valištima 4 guvna, 1 otvoreni i 1 svoltani ubao; u Malim Zalazima 5 guvana i 5 otvorenih ublova; u Veljim Zalazima 5 guvana i 4 otvorena ubla; u Donjim Gačevićima 1 guvno i 3 otvorena ubla; u Gornjim Gačevićima 1 guvno i 1 otvoreni ubao i u Knež dolu 2 guvna;

Tokom terenskog rada obavljeno je fotografisanje, mjerenje i GPS pozicioniranje objekata, nakon čega su o identifikovanim građevinama zabilježeni podaci od nekoliko žitelja Dobrote, Oraovca i Prčanja, porijeklom iz ovih odavno napuštenih zaseoka.

Svi evidentirani objekti su ozidani suvomeđom. Manji broj guvana je popločan kamenom nepravilnog oblika i sloga. U Malim Zalazima guvna su pločana fino obrađenim kamenom u pravilnim redovima, klesani majstorskom rukom lokalnih graditelja. Ublovi su zidani od pritesanog krečnjaka, kod nekih su stepeništa mjestimično izvaljena, a ploče na rubnoj površini razgrađene.

Zbog značajnog broja predmetnih građevina na području Veljih i Malih Zalaza i Gornjih Gačevića, kao i nekoliko lokacija sa objektima koji još nijesu popisani i dokumentovani, rad na terenu će se nastaviti prema Programu za narednu godinu;

Terenski podaci dosadašnjih istraživanja guvana, ublova i kaptiranih voda sa područja Lovćena (nazivi, lokacije, koordinate, statusi i dr.) su ažurirani u tabelama i dostavljeni kartografu za mapiranje i izradu kartografskog registra;

Uvidom u digitalnu bazu podataka Umjetničkog muzeja na Cetinju evidentirano je 9 likovnih radova sa motivima Lovćena starije generacije crnogorskih slikara; Istraživanjem monografskih i kataloških izdanja skenirano je 11 reprodukovanih umjetničkih djela sa lovćenskim pejzažima domaćih slikara XX vijeka.

2.3. Pružanje usluga

U 2021. godini ostvaren je prihod od prodaje dnevnih ulaznica od po 2€, u ukupnom iznosu od 157.079,50€, kao i prihod od prodaje godišnjih ulaznica u iznosu od 189,00€.

Od iznajmljivanja bungalova je prihodovano 840,00€, a od boravišnih taksi ukupno 34,40€. U ovom periodu, od suvenira je prihodovano 751,96€. Iznajmljivanje bicikala u NP „Lovćen“ je donijelo prihod u iznosu od 26,00€, a kroz iznajmljivanje, odnosno vožnje vozićem naš Park je prihodovao 396,00€.

2.4. Promocija i edukacija

Uz poštovanje mjera i preporuka Vlade Crne Gore organizovana je:

- Manifestacija „Dan koprive“ 18. juna, kojom se promovše ljekovitost koprive i gastronomski recepti zasnovani na njenoj upotrebi.
- Povodom 24. maja „Evropski dan parkova“, održana je edukativna radionica sa učenicima prvog razreda gimnazije iz Cetinja, sa akcentom na suendemsku vrstu bora-munika.

Vanprogramske aktivnosti: Publikovan je serijal tekstova o prirodnim, kulturnim, istorijskim, turističkim i naučnim potencijalima Nacionalnog parka Lovćen u medijima i portalima, i to: Dnevni list Pobjeda, portal Pobjeda, Analitika, Aktuelno, Odgovor.me, Crnogorski portal,

Glas Crnogorca, Skala radio, Montenegrina, Avlija, turistički magazin Putovanja, Standard media, kao i na Face book stranici NPCG.

2.5. Turizam

- Izvršena je analiza stanja staza „Kružna tura do Kuka“, „Njegoševa staza“ i „Staza vuka“. Sa staze su uklonjena suva i oborena bukova stabla, zamijenjen je dio signalizacije i uklonjen otpad.

Kasno usvajanje Programa upravljanja u velikoj mjeri je uticalo na realizaciju programskih aktivnosti, vezanih za oblast Turizam i rekreacija.

2.6. Uređenje prostora

Na prostoru NP Lovćen izdati su jedni urbanističko-tehnički uslovi za postavljanje odnosno građenje objekata privremenog na zemljištu u državnoj svojini. Potpisana su četiri ugovora i tri aneksa ugovora o zakupu zemljišta za postavljanje objekata privremenog karaktera na području NP Lovćen za period 2020 - 2024. godine.

3.NACIONALNI PARK SKADARSKO JEZERO

U izvještaju o radu datom kroz podatke o fizičkoj i stručnoj zaštiti, korišćenju dobara, pružanju usluga i razvoju, prikazano je realno stanje u nacionalnom parku Skadarsko jezero. Aktivnosti izvedene u ovom periodu koje su pratile jednogodišnji Program upravljanja NP Skadarsko jezero za 2021. godinu, kao i vanprogramske aktivnosti, izvršene su u skladu sa zakonima, finansijskim planom i drugim propisima.

3.1.Fizička zaštita i ambijentalna higijena

U Nacionalnom parku „Skadarsko jezero“ u toku 2021. godine bilo je ukupno na svim poslovima zaposleno 64 radnika. Od ovog broja je:

- 19 stalno zaposlenih u Službi zaštite (1 šef Službe zaštite, 18 nadzornika, 8 zaposlenih po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima u toku sezone za rad na terenu i za potrebe prodaje ulaznica, 4 zaposlena po ugovoru o djelu za poslove ribocuvara);
- 10 radnika na održavanju ambijentalne higijene i infrastrukture (1 šef Službe za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture, 9 zaposlenih);
- 24 radnika u Službi za stručno – administrativne poslove (zaposlenih u upravnoj zgradi, kao i Centrima za posjetioce Vranjina i Virpazar. (1 sekretarica, 1 vozač, 1 domar, 2 zaposlena na mjesto mehaničara, 2 radnika na održavanju higijene, 2 stručna saradnika za

saradnju sa lokalnim zajednicama, 1 stručni saradnik za opšte poslove, 1 stručni saradnik za komercijalne poslove, 2 administrativna radnika, 1 zaposleni za obavljanje poslova sezonskog karaktera, 1 zaposleni za prodju ulaznica, 1 zaposleni za prodaju suvenira, 2 referenta za promociju i edukaciju, 5 zaposlenih na poslovima stručnog saradnika za promociju, edukaciju i marketing i direktor NPSJ)

Služba zaštite u 2021. godini, u kontinuitetu sprovodila je mjere i aktivnosti na očuvanju i zaštiti prirodnih dobara. Tokom 2021. godine je podnijeto ili procesuirano inspektorki za slatkovodno ribarstvo Dragani Perović za nelegalan izlov ribe 26 prijava protiv 38 lica, podnijeto ili procesuirano ODT-u za nelegalan izlov ribe 19 prijava protiv 26 lica, proslijeđeno je pravnoj službi JPNPCG za nelegalan izlov ribe 96 prijava protiv nn lica. Ukupno je bilo 141 prijava za nelegalni izlov ribe.

Za nelegalni prevoz putnika u 2021. godini je podnijeto ili procesuirano Upravi za inspeksijske poslove i turističkoj inspekciji 18 prijava. Dok je Lučkoj kapetaniji podnijeto ili procesuirano 1 prijava.

Za nelegalnu gradnju tokom 2021. godine je podnijeto ili procesuirano Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma 45 prijava, Komunalnoj policiji 15 prijava, Upravi za inspeksijske poslove 3 prijave.

Za sječu šuma u toku 2021. godine je podnijeto ili procesuirano ODT-u 2 prijave, Upravi za inspeksijske poslove 1 prijava, Službi komunalne policije i inspekcije Tuzi 1 prijava.

Privremeno, usled nelegalnog izlova ribe, oduzeta su sledeća sredstva u toku ribolovnog zabrana:

Zaplijenjena sredstva		
Vrsta		količina
1.	Ribarske mreže	821
2.	Plovila	30
3.	VBM	26
4.	Ribolovni štapovi	16
5.	Rezervoar	23
6.	Osti	18
7.	Pl.boca	4
8.	Pl. lampa	9

9.	El. pretvarač	8
10.	Sonda	6
11.	Akumulator	9
12.	Veslo	13
13.	Prihvatilica	9
14.	Sak-vrša-bubanj	44
15.	Parangal	140
16.	Popunica	80
17.	Ribe	138 kg
18.	Alat	3
19.	Sijalice	2
20.	Grifuja	1
21.	Reflektor	1

Za potrebe Službe zaštite u toku 2021. godine ukupna potrošnja pogonskog goriva iznosila je 14 672 litara.

Aktivnosti Službe za ambijentalnu higijenu i infrastrukturu NP Skadarsko jezero

Tokom 2021. godine Služba za ambijentalnu higijenu i infrastrukturu NPSJ je u kontinuitetu obavljala čišćenje na različitim lokalitetima na prostoru Parka:

Svakodnevno je čistila oko Upravne zgrade na Vranjini, parkinga, dvije plaže u blizini Upravne zgrade kao i pristana. Takođe se čišćenje obavljalo svakodnevno i u mjestu Pothum.

Čišćenje moračkog i virskog kanala dva puta nedeljno, čišćenje pecaroške staze Lesendro tri puta nedeljno, čišćenje pecaroške staze Morača dva puta nedeljno, čišćenje i košenje tvrđave Lesendro, čišćenje i košenje tvrđave Žabljak Crnojevića, čišćenje košenje i markiranje pješačkih staza više puta u toku godine: Obodska pećina , Čukovići – Rijeka Crnojevića, Komarno – Poseljani, Zekova Glava, Boljevići – Godinje, Komarno- Komarni Vrh.stara kaldrma na Virpazaru. Vidikovac Vranjina, čišćenje košenje i markiranje Vidikovaca: Vranjina, Zekova glava i Punkt Stanaja.

Čišćenje platformi za pelikane.

Učestvovanje u akcije sa NVO sektorom na čišćenju unutar granica NP, više puta.

Pored ovih redovnih aktivnosti, radnici ambijetalne higijene su svakodnevno bili angažovani oko pomaganje Službi zaštite (oko glisera navoza, zaplijenjenih sredstava.)

Utovarali MTS (zaplijenjena sredstva) koja su odnešena u Upravu za nekretnine.

Šeganje drva i odvoženje za Podhum sa Vranjine, uklanjanje uginulih životinja i krupnog otpada iz samog jezera.

Nošenje eksponata sa Vranjine na Virpazar kao i farbanje mosta na Virpazaru kućica, ograda i toaleta na Vranjini.

U toku 2021. godine ukupno je prikupljeno 3163 kese smeća.

Prikupljeno je 39 auto prikolica krupnog otpada + 3 traktorske prikolica otpada.

Za potrebe Službe za ambijentalnu higijenu i infrastrukturu u toku 2021.godine potrošeno je ukupno 279 litara goriva.

3.2. Stručna zaštita

Stručne službe JPNPCG i NP Skadarsko jezero sprovodile su aktivnosti predviđene Programom upravljanja. Izdvojene su najznačajnije realizovane aktivnosti u 2021. godini.

3.2.1. Zaštita flore

Nastavljen je rad na inventarizaciji vaskularne flore NP Skadarsko jezero. Elektronska baza je dopunjena terenskim podacima sa lokaliteta Crni žar, Žabljake livade, obale Moračiice i Plavnice. Iz Kataloga vaskularne flore Crne Gore, tom 2 (Čaković, Stešević 2021), preuzeti su podaci za 80 biljnih taksona (42 roda, 5 familija) koji su evidentirani za različita područja i staništa ovog nacionalnog parka. Baza sadži 2518 tabelarnih redova, što je ekvivalentno broju terenskih i literaturnih navoda. Uporedo su rađena nomenklatura usaglašavanja naučnih naziva sa zvaničnim evropskim listama (Flora Europaea, Euro+Med Plantbase, Med-Checklist, The Plant List). Upoređivanjem sa IUCN Red List, provjeren je i ustanovljen konzervacijski status svakog pojedinačnog taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou. Zbog obilnosti materijala ova aktivnosti se nastavljua u kontinuitetu.

Obavljen je godišnji monitoring rijetkih biljnih vrsta *Marsilea quadrifolia* i *Caldesia parnassifolia*. Obje vrste su rijetke i ugrožene u Crnoj Gori i na području cijele Evrope (IUCN Red List, EU Habitat direktiva An IIb i An Ivb, Bernska konvencija An I). Zagađenja i ubrzani proces zarastanja staništa su glavna prijetnja i čine ih ranjivim i ugroženim vrstama.

Tokom julskog monitoringa *Marsilea quadrifolia* duž rijeke Moračice, ustanovljeno je da ova vrsta zauzima značajno veće površine u odnosu na 2017. godinu, kada je otkrivena duž 260m obale. Ovogodišnja istraživanja pokazuju da se na tom dijelu Moračice prostire u dužini od oko 320m, a u nastavku toka rijeke, bliže obali Skadarskog jezera, javlja se subpopulacija koja u kontinuitetu i u gustom sklopu nastanjuje obalu i plavni dio u dužini od oko 520m. Pružanje populacije uz obale definisano je samim staništem, ali najčešće i po nekoliko metara zalazi u okolnu travnu vegetaciju. Na osnovu rezultata monitoringa, može se konstatovati da je populacija vrste *Marsilea quadrifolia* brojna i za sada stabilna. Zbog tendencije zarastanja staništa, neophodno je nastaviti monitoring.

Nakon otkrića populacije *Caldesia parnassifolia* na lokaciji Crni žar, impresivne i u brojnosti i po površini koju zauzima, monitoring u avgustu i septembru 2021. godine je pokazao pad u prisustvu flontančnih djelova biljke, uz istovremeno mnogo bujniju vegetaciju dna. Obzirom da je ovo tek druga godina praćenja stanja na ovoj lokaciji, rano je donositi

zaključke, ali se može pretpostaviti da se ne radi o negativnom trendu usled zarastanja, već o prirodnim fluktuacijama na godišnjem nivou. Buduća istraživanja i stalni monitoring će omogućiti bolje upoznavanje ekologije vrste na ovom staništu. Sa velikom vjerovatnoćom se može pretpostaviti da je vrsta prisutna i na drugim, sličnim, još uvijek neistraženim staništima Skadarskog jezera, te treba proširiti područje istraživanja.

Kod međunarodnih institucija i organizacija (IUCN i The Global Conservation Consortium for Oak -GCCO), pokrenut je postupak za utvrđivanja taksonomskog statusa podvrste skadarskog hrasta, koji raste na području Plavnice i Gostiljske rijeke. Tim povodom, održano je nekoliko online sastanaka sa renomiranim ekspertima za rod *Quercus*, kako bi se definisale aktivnosti oko buduće saradnje.

Nastavilo se sa prikupljanjem terenskih podataka o distribuciji i stepenu invazivnosti pojedinih alohtonih biljnih vrsta duž sjeverne obale Skadarskog jezera. Invazivna makrofita *Egeria densa* pokazuje tendenciju daljeg širenja u koritu rijeke Šegrtnice. U Plavnici je evidentirana tek uzorkovanjem sa dna. Razlog je njeno uklanjanje od strane radnika motela „Plavnica“. Ovakvo nekontrolisano uklanjanje doprinosi njenom usitnjavanju i raznošenju. Na području Crnog žara, primijećeni su plutajući segmenti, što govori da je *Egeria densa* ušla u jezero. Za sada nemamo podataka da se ukorijenila na području jezera. Očekujemo da će nadležne institucije, shodno Zakonu o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, definisati mjere uklanjanja za svaku invazivnu vrstu i osnovati Komisiju koja će ustanoviti da li su mjere primjenljive u pojedinačnom slučaju.

Na osnovu prikupljenih podataka, korišćenjem GPS-a i primjenom GIS i Google Maps programa, urađene su mape staništa/distribucije za sve vrste obuhvaćenih istraživanjima i monitoringom.

Šume

Izrađena je prostorna baza podataka koja obezbeđuje prikaz i analizu prikupljenih podataka sa terena. Sakupljeni su terenski podaci koji definišu pozicioniranje značajnih biljnih vrsta, opožarene površine i manji broj evidentiranih nelegalnih aktivnosti na terenu. Analizom prostorno-planske dokumentacije, katastarskih podataka i drugih prostornih podataka omogućava se lakše planiranje i djelovanje na zaštiti Parka.

Izvršeno je praćenje stanja skadarskog hrasta (*Quercus robur* spp. *scutariensis*). Prikupljeni su fitocenološki snimci sa lokacija gdje se nalaze reprezentativna stabla ove šumske vrste.

U toku 2021.godine na teritoriji Parka i njegovog bližeg okruženja vršeno je distanciono praćenje požara uz pomoć sajta FIRMS (Fire Information for Resource Management System) pripremljenom od strane Nacionalne uprave za aeronautiku i svemir (NASA) (<https://firms.modaps.eosdis.nasa.gov/>)

3.2.2. Zaštita faune

Fauna beskičmenjaka

Započeto je istraživanje literature i sakupljanje podataka o prethodnim istraživanjima faune Lepidoptera na području NP Skadarsko jezero. Literaturni podaci o prisustvu 58 vrsta dnevnih leptira unijeti su u internu Excel tabelu podataka. Dobijeni podaci značajni za sagledavanje stanja faune dnevnih leptira, po pitanju njihove prisutnosti i distribucije.

Ribarstvo

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede oformilo je radnu grupu za suzbijanje nelegalnog ribolova. Ispred JPNPCG za člana ove grupe delegiran je stručni saradnik za

ribarstvo. Cilj radna grupe je da svojim radom smanji nelegalne aktivnosti, osnaži Službu zaštite Parka, dodatno ih tehnički opremi, izmjeni legislativu i ostvari usku saradnju svih institucija uključenih u problem nelegalnog ribolova. U toku 2021.godine radna grupa je održala više sastanaka. Za sada su dati su predlozi aktivnosti i usvojen je akcioni plan ove radne grupe.

Usled epidemije korona virusa smanjen je broj sastanaka sa lokalnim ribarima na Skadarskom jezeru, a većina aktivnosti su planirane na sastancima sa sektorom ribarstva pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Na sastancima je dogovoreno da se kroz moguće donacije nabavi barem još jedna kamera za video nadzor, a u cilju sprječavanja nelegalnih aktivnosti na dijelu jezera koji nije pokriven video nadzorom. Donesena je i Dopuna Naredbe o ribolovnim zabranama, lovostaju i minimalnim veličinama riba i drugih vodenih organizama ispod kojih je zabranjen ulov. Naredbom će se proširiti staza za sportski ribolov koja će omogućiti da se ova aktivnost nesmetano odvija i bez negativog uticaja na riblji fond na lokaciji Tanki rt. Problem evidencije ulova još uvijek nije riješen i u narednom periodu kroz saradnju sa Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede pokušaću se kroz sastanke i nove mjere uticati na ribiolovce da se uredi i ovaj dio ribarstva.

Ornitofauna

U toku 2021. godine aktivnosti vezane za ornitofaunu realizovane su u redukovanom obimu jer nije angažovan stručni saradnik na poziciji sistematizovanog radnog mjesta stručni saradnik za ornitologiju. U okviru projekta Pannonia Adria Connection (PA.CON) postavljena je platforma za gnijezđenje pelikana u rezervatu Pančeva oka. Projekat PA.CON se realizuje u okviru INTEREG-IPA programa prekogranične saradnje za Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru 2014-2020.

Stara, dotrajala platforma za gnjezđenje pelikana je iz rezervata Pančevo oko uklonjena kroz projekat „Oснаženje lokalnih zajednica i interesenata u održivom upravljanju biodiverzitetom Skadarskog jezera“, koji je finansiran od strane Critical Ecosystem Partnership Fund i Francuske razvojne agencije, NVO Noe Conservation.

Fauna sisara

U toku 2021. godine izvršena su i literaturna istraživanja i formirana je baza poznatih speleoloških objekata na teritoriji Parka. Započet je monitoring vrsta slijepih miševa u nekoliko objekata metodom ultrazvučne detekcije i inspekcijom objekata.

- Golubija pećina: *Myotis sp.* 13 jedinki
- Grbočica pećina: *Rhinolophus ferrumquinum* 18 jedinki, *Rhinolophus hipposideros* 8 jedinki, *Rhinolophus euryale/blasii* 31 jedinki, *Myotis blythii oxygnathus* 1 jedinka, *Myotis capaccinii* 3 jedinke, *Myotis emarginatus* 1 jedinka, *Miniopterus schreibersii* 240 jedinki.
- Babatuaša pećina: Nisu registrovane jedinke slijepih miševa.

Formirana je baza dosadašnjih istraživanja i nastavljeno je evidentiranje prisutnosti vidre na teritoriji Parka. Prisustvo vidre registrovano je na sljedećim lokalitetima: Malo Blato, Dodoši, Karuč, Prevlaka, Rudina, Grab, Šanik, Orlija, Ploče, Biški rep, Andrijska gora, Liponjak, Modra oka, Kamenik, Velika Čakovica, Virpazar i virpazarski kanal, Vranjina, ušće Morače u Skadarsko jezero, Godinjski zaliv, Grmožur, Seoce, Krnjice, Petrova ponta, Murići, Gostiljska rijeka, Kodra, Pančeva oka, Podhum, Vitoja, Stanaj i Božaj. Istraživanja su izvršena u saradnji sa Stefanom Ralevićem u svrhu prikupljanja podataka za izradu magistarske teze

3.2.3. Kulturno-istorijsko i etnološko nasljeđe

U NP Skadarsko jezero vršeno je trodnevno istraživanja mlinova na rijeci Cijevni i u Hotima u Malesiji. Na Cijevni je evidentirano 13 mlinskih objekata na lokacijama: Cijevna Zatrebačka 3; Cijevna Selište 1; Cijevna Lofke 3; Trgaja 2; Ljuljan 1 i Milješ 3 mlina. U selu

Nabom u Hotima registrovana su 2 mlina na izvoru Stari Traboin i u Pothumu na izvoru Vitoja 1 mlin. Identifikovani objekti su fotografisani, izmjereni i izvršeno je GPS pozicioniranje, nakon čega su zabilježeni podaci od lokalnog stanovništva o registrovanim građevinama. Svi mlinovi su van funkcije, u ruševnom stanju, sa propalim krovnim konstrukcijama. U unutrašnjosti je u većini objekata očuvano mlinsko kamenje, dok su drveni elementi sa vitlima uništeni. Kanali za dotok vode, zidane akumulacije i mlinske kuće zarasli su u krupno rastinje.

Istraživanjem građe u Barskom arhivu o mlinovima sa prostora Crmnice, u Dacijalnim knjigama o popisu imovine za period od 1903. do 1915. godine pronađeni su podaci o vlasništvu 5 mlinova na rijeci Oraovštici, za 3 na rijeci Bistrici i 3 mlina u Godinju.

U svrhu izrade kartografskog registra i mapiranja mlinova i starih kamenih mostova na vodotocima Skadarskog jezera, podaci dosadašnjeg istraživanja objekata (nazivi, lokacije, koordinate, statusi, pozicije i dr.) ažurirani su u tabelama i dostavljeni kartografu.

Kroz implementaciju INTEREG PA.CON projekta Centar za posjetioce u Virpazaru je adaptiran i osmišljen za potrebe nove stalne izložbene postavke *Tradicionalno privređivanje i ribolov na Skadarskom jezeru*, s namjerom da se široj javnosti približi dio raznolikosti etnografskog nasljeđa ovog zaštićenog područja, nakon čega je upriličeno i zvanično otvaranje.

Za potrebe postavke svi eksponati su prethodno pripremljeni za izlaganje, za koje je bilo neophodno čišćenje i tretiranje zaštitnim sredstvima.

Izložba je koncipirana u dvije tematske cjeline. Na prvoj etaži Centra prezentovano je tradicionalno privređivanje, sa mnogim predmetima koji su se u prošlosti upotrebljavali u raznim vidovima privređivanja: vinogradarstvu, maslinarstvu, stočarstvu, pčelarstvu i obradi zemljišta. Na drugom nivou su izloženi predmeti i alatke tradicionalno korišćeni u ribolovu na Jezeru. Na zidnim panoima uz prateće tekstove predstavljene su brojne stare fotografije;

Uvidom u digitalnu bazu podataka Umjetničkog muzeja na Cetinju, Zavičajnog muzeja u Baru i Galerije Veliša Leković u Baru evidentirano je 14 likovnih radova sa motivima Skadarskog jezera i Crmnice, starije generacije crnogorskih slikara; Istraživanjem monografskih i kataloških izdanja skenirano je 18 reprodukovanih umjetničkih djela domaćih slikara sa pejzažima Skadarskog jezera iz XX vijeka.

Evidencija nelegalnih aktivnosti za NP Skadarsko jezero- tabelarni presjek po mjesecima

Januar

R B	Ime prezime	Lokacija datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je proslijeđen zapisnik
1	NN	19.01.2021 Malo blato (Izvorište Bolje sestre)	Nelegalna gradnja	05-30/6 20.01.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direktorat za inspekcijske poslove i licenciranje
2	Vuković Nikola	19.01.2021 Malo Blato	Nelegalna gradnja	05-31/3 20.01.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

				Direktorat za inspekcijske poslove i licenciranje
3	NN	25.01.2021 Beška	Nelegalna gradnja	05-46 25.01.2021 Opština Bar Komunalna policija 05-49 25.01.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direktorat za inspekcijske poslove i licenciranje
4	NN	27.01.2021 Bolje sestre	Nelegalno postavljen splav	05-78 28.01.2021 Uprava za inspekcijske poslove Inspekcija za vode 05-77 28.01.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje 05-79 28.01.2021 Komunalna inspekcija-Podgorica 05-80 28.01.2021 Lučka kapetanija Bar 05-81 28.01.2021 JPNPCG Slučba za administrativno tehničke poslove

5	HH	27.01.2021 Bolje sestre	Nelegalno postavljen splav	05-78 28.01.2021 Uprava za inspeksijske poslove Inspekcija za vode 05-77 28.01.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspeksijske poslove i licenciranje 05-79 28.01.2021 Komunalna inspekcija Podgorica 05-80 28.01.2021 Lučka kapetanija Bar 05-81 28.01.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
---	----	----------------------------	----------------------------	---

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec februar

P 6.	Ime prezime	Lokacija datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je proslijeđen zapisnik
1.	HH	25.02.2021 Bobija	Nelegalna gradnja	05-246 03.03.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcije poslove i licenciranje 05-245 03.03.2021

				<p>Prijestonica Cetinje-Komunalna policija</p> <p>05-247</p> <p>03.03.2021</p> <p>JPNPCG</p> <p>Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
2.	HH	25.02.2021 Bobija	Nelegalna gradnja	<p>05-246</p> <p>03.03.2021</p> <p>Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>Direkcija za inspeksijske poslove i licenciranje</p> <p>05-245</p> <p>03.03.2021</p> <p>Prijestonica Cetinje-Komunalna policija</p> <p>05-247</p> <p>03.03.2021</p> <p>JPNPCG</p> <p>Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
3.	NN	25.02.2021 Krakala	Nelegalna gradnja	<p>05-249</p> <p>03.03.2021</p> <p>Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>Direkcija za inspeksijske poslove i licenciranje</p> <p>05-248</p> <p>03.03.2021</p> <p>Glavni grad Podgorica-Komunalna policija</p> <p>05-250</p> <p>03.03.2021</p> <p>JPNPCG</p> <p>Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec mart

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

R B	Ime i prezime	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je prosljeđen zapisnik
1	NN	09.03.2021 Plavnička Rijeka (Podgorica)	Nelegalna gradnja	05-308 11.03.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje 05-306 11.03.2021 Glavni grad Podgorica- Komunalna inspekcija 05-307 11.03.2021 JPNPCG Slučba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
2	NN	09.03.2021 Virpazar (Bar)	Odlaganje otpada	05-311 11.03.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje 05-310 11.03.2021 Opština Bar Komunalna inspekcija 05-309 11.03.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
3	Popović Predrag	16.03.2021 Morača	Nelegalna gradnja	05-335 17.03.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje

				05-336 17.03.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-334 17.03.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
--	--	--	--	---

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec april

R B	Ime prezime	Lokacija datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome prosljeđen zapisnik
1	NN	06.04.2021 Rijeka Gostiljska	Nelegalna gradnja	05-684 22.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje 05-682 22.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-683 22.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
2	NN	06.04.2021 Rijeka Gostiljska	Nelegalna gradnja	05-684 22.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i

				<p>urbanizma</p> <p>Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje</p> <p>05-682 22.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija</p> <p>05-683 22.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
3	NN	06.04.2021 Rijeka Gostiljska	Nelegalna gradnja	<p>05-684 22.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje</p> <p>05-682 22.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija</p> <p>05-683 22.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
4	NN	06.04.2021 Gostiljska rijeka	Nelegalna gradnja	<p>05-684 22.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje</p>

				<p>05-682 22.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija</p> <p>05-683 22.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
5	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	<p>05-665 19.04.2021 Mnistarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i kontrolu</p> <p>05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija</p> <p>05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
6	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	<p>05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje</p> <p>05-664 19.04.2021</p>

				<p>Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija</p> <p>05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
7	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	<p>05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i kontrolu</p> <p>05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija</p> <p>05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
8	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	<p>05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje</p> <p>05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija</p>

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

				05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
9	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma 05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
10.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspeksijske poslove i licenciranje 05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

1 1.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje 05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
1 2.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje 05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
1 3.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije,

				<p>prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje</p> <p>05-664</p> <p>19.04.2021</p> <p>Glavni grad Podgorica</p> <p>Komunalna inspekcija</p> <p>05-663</p> <p>19.04.2021</p> <p>JPNPCG</p> <p>Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
1 4.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	<p>05-665</p> <p>19.04.2021</p> <p>Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>05-664</p> <p>19.04.2021</p> <p>Glavni grad Podgorica</p> <p>Komunalna inspekcija</p> <p>05-663</p> <p>19.04.2021</p> <p>JPNPCG</p> <p>Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
1 5.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	<p>05-665</p> <p>19.04.2021</p> <p>Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>Direkcija za inspekcijske poslove i kontrolu</p>

				<p>05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija</p> <p>05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
1 6.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	<p>05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspeksijske poslove i licenciranje</p> <p>05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija</p> <p>05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
1 7.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	<p>05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija</p>

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

				05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
1 8.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje 05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
1 9.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma 05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica 05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

2 0.	NN	14.04.2021 Morača	Nelegalna gradnja	05-665 19.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma 05-664 19.04.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-663 19.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
2 1.	NN	14.04.2021 Gornja Prevlaka	Nelegalna gradnja	05-690 22.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspeksijske poslove i licenciranje 05-689 22.04.2021 Prijestonica Cetinje Komunalna inspekcija 05-691 22.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
2 2.	NN	14.04.2021 Karuč	Nelegalna gradnja	05-690 22.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i

				urbanizma 05-689 22.04.2021 Prijestonica Cetinje Komunalna inspekcija 05-691 22.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
2 3.	NN	14.04.2021 Karuč	Nelegalna gradnja	05-690 22.04.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma 05-689 22.04.2021 Prijestonica Cetinje Komunalna inspekcija 05-691 22.04.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec maj

R B	Ime prezime	Lokacija datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je prosljeđen zapisnik
1	NN	06.05.2021 Beška	Nelegalna gradnja	05-834 06.05.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

				<p>05-833 06.05.2021 Opština Bar Komunalna inspekcija</p> <p>05-835 06.05.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
2	NN	06.05.2021 Beška	Nelegalna gradnja	<p>05-834 06.05.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>05-833 06.05.2021 Opština Bar Komunalna inspekcija</p> <p>05-835 06.05.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
3	NN	06.05.2021 Beška	Nelegalna gradnja	<p>05-834 06.05.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>05-833 06.05.2021 Opština Bar Komunalna inspekcija</p> <p>05-835 06.05.2021</p>

				JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
4	NN	06.05.2021 Beška	Nelegalna gradnja	05-834 06.05.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje 05-833 06.05.2021 Opština Bar Komunalna inspekcija 05-835 06.05.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
5	NN	06.05.2021 Beška	Nelegalna gradnja	05-834 06.05.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma 05-833 06.05.2021 Opština Bar Komunalna inspekcija 05-835 06.05.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu
6	NN	06.05.2021	Nelegalna gradnja	05-834

		Beška		<p>06.05.2021</p> <p>Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>05-833</p> <p>06.05.2021</p> <p>Opština Bar</p> <p>Komunalna inspekcija</p> <p>05-835</p> <p>06.05.2021</p> <p>JPNPCG</p> <p>Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
7	NN	06.05.2021 Beška	Nelegalna gradnja	<p>05-834</p> <p>06.05.2021</p> <p>Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>05-833</p> <p>06.05.2021</p> <p>Opština Bar</p> <p>Komunalna inspekcija</p> <p>05-835</p> <p>06.05.2021</p> <p>JPNPCG</p> <p>Služba za administrativno tehničke poslove i kontrolu</p>
8	NN	06.05.2021 Beška	Nelegalna gradnja	<p>05-834</p> <p>06.05.2021</p> <p>Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p> <p>05-833</p> <p>06.05.2021</p>

				Opština Bar Komunalna inspekcija 05-835 06.05.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničku podršku i kontrolu
9	NN	06.05.2021 Beška	Nelegalna gradnja	05-834 06.05.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma 05-833 06.05.2021 Opština Bar Komunalna inspekcija 05-835 06.05.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničku podršku i kontrolu
1 0.	NN	06.05.2021 Karuč	Nelegalno postavljen objekat na vodi	05-830 06.05.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma 05-829 06.05.2021 Opština Bar Komunalna inspekcija 05-908 14.05.2021 Prijestonica Cetinje

				Komunalna inspekcija 05-831 06.05.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničku podršku i kontrolu
1 1.	Miloš Marković	13.05.2021 Plavnica	Nelegalna gradnja	05-911 14.05.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-909 14.05.2021 JPNPCG Služba za administrativno tehničku podršku i kontrolu 05-910 14.05.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna policija

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec jun

R B	Ime prezime	Lokacija datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je prosljeđen zapisnik
1	NN	03.06.2021 Tanki rt	Nelegalna gradnja Postavljanje ograde	05-1001 08.06.2021 Opština Bar Komunalna policija
2	NN	08.06.2021 Virpazar	Nelegalna gradnja	05-1009 09.06.2021 Centar bezbjednosti Bar Stanica kriminalističke policije-jedinica za suzbijanje kriminaliteta

3	NN	09.06.2021 Plavnica	Nelegalna gradnja	05-1043 16.06.2021 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede 05-1012 09.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna policija 05-1011 09.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija
4	NN	13.06.2021 Morača	Nelegalna gradnja	05-1028 15.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija
5	NN	13.06.2021 Kolađenica	Nelegalna gradnja	05-1031 15.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija
6	HH	13.06.2021 Morača	Неlegalна градња	05-1028 15.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-1027 15.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija
7	NN	16.06.2021 Gostilj	Nelegalna gradnja	05-1041 15.06.2021

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

				Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-1029 15.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcijas
8	NN	16.06.2021 Reon Gostiljske rijeke	Nelegalna gradnja	05-1041 16.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-1042 16.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija
9	NN	25.06.2021 Reon Gostiljske rijeke	Nelegalna gradnja	25.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-1105 28.06.2021 JPNPCG Služba za pravne i opšte poslove
10.	Knežević Zoran	25.06.2021 Reon Gostiljske rijeke	Nelegalna gradnja	25.06.2021 Glavni grad Podgorica Komunalna inspekcija 05-1105 28.06.2021 JPNNPCG Služba za pravne i opšte poslove

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec jul

R B	Ime prezime	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je prosljeđen zapisnik
1	NN	12.07.2021 Zeta	Nelegalna gradnja	05-1171 15.07.2021 Glavni grad Komunalna policija 05-1172 15.07.2021 Glavni grad Komunalna inspekcija 05-1192 20.07.2021 UIP-PG 05-1205 21.07.2021 Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Direktorat za inspekcijske poslove i licenciranje
2	NN	16.07.2021 Beška	Nelegalna gradnja	05-1181 16.07.2021 Opština Bar Komunalna policija

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec avgust

R B	Ime prezime	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je prosljeđen zapisnik
1	NN	08.08.2021 Raduš	Nelegalna gradnja	05-1294 10.08.2021 Opština Bar Komunalna policija

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec septembar

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

R B	Ime prezime	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je prosljeđen zapisnik
1	Dragoljub Kovačević	02.09.2021 Plavnički kanal	Devastacija prostora	05-1386 03.09.2021 JPNPCG Služba za pravne i opšte poslove
2	NN	03.09.2021 Kolađenica	Nelegalna gradnja	05-1384 03.09.2021 Glavni grad Komunalna policija 05-1385 03.09.2021 Glavni grad Komunalna inspekcija
3	NN	11.09.2021 Plavnica	Nelegalna gradnja	05-1407 13.09.2021 Glavni grad Komunalna inspekcija
4	NN	11.09.2021 Virpazir	Devastacija prostor	05-1409 13.09.2021 JPNPCG Služba za pravne i opšte poslove
5	NN	15.09.2021 Virpazar	Čišćenje marine- mašinom	05-1414 15.09.2021 JPNPCG Služba za pravne i opšte poslove 05-1414 15.09.2021 Opština Bar Komunalna policija

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec oktobar

RB	Ime i prezime	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je proslijeđen zapisnik
1	NN	09.10.2021 Plavnica	Devastacija prostora	05-1499 11.10.2021 JPNPCG Služba za pravne i opšte poslove
2	NN	13.10.2021 Čukovići	Devastacija prostora	13.10.2021 Služba za održavanje puteva-Cetinje 05-1508 14.10.2021 JPNPCG Služba za pravne i opšte poslove
3	HH	27.10.2021 Tanki rt	Zidanje terase.	05-1575 28.10.2021 JPNPCG Služba za pravne i opšte poslove 05-1576 28.10.2021 Komunalna policija Bar

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec novembar

Rb	Ime i prezime	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je proslijeđen zapisnik
1	NN	03.11.2021 Virpazar	Nelegalno postavljanje plovnog objekta	05-1607 04.11.2021 Komunalna policija Bar
2	NN	19.11.2021 Bazagur	Nelegalna gradnja	05-1636 19.11.2021 JPNPCG

				Služba za opšte i pravne poslove 05-1635 19.11.2021 Prijestonica Cetinje Komunalna policija
--	--	--	--	---

Evidencija nelegalnih aktivnosti za mjesec decembar

R B	Ime i prezime	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je prosljeđen zapisnik
1	NN	04.12.2021 Podhum	Devastacija prostora	05-1702 06.12.2021 JPNPCG Služba za pravne i opšte poslove 05-1701 06.12.2021 Opština Tuzi Služba komunalne policije i komunalne inspekcije

3.4. Korišćenje dobara

Uređenje prostora

Na prostoru NP Skadarsko jezero izdati su jedni urbanističko-tehnički uslovi za postavljanje odnosno građenje objekata privremenog karaktera na zemljištu u državnoj svojini. Zbog neuređenih listova nepokretnosti Javno preduzeće za nacionalne parkove ove godine nije moglo da raspiše javni poziv za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini radi postavljanja objekata privremenog karaktera.

Ribarstvo

U cilju daljeg uređenja i upravljanja ribljim fondom na Skadarskom jezeru kao i održavanju dobrog odnosa sa ribarima odrašan je veći broj sastanaka

U tabelarnom prikazu su izdate ribolovne dozvole po vrsti za sezonu 2021. godinu :

Vrsta ribolovne dozvole		Broj izdatih dozvola
1.	Šaran 10 mreža	101
2.	Skakavica	25
3.	Ukljeva	8
4.	Skobaljna	11
5.	Jegulja	61
6.	Pari	45
7.	Sportska godišnja	32
8.	Sportska godišnja (penzioneri, studenti)	97
9.	Dnevna	209

3.5. Pružanje usluga

U toku 2021. godine prodato je ukupno 58419 ulaznica koje se odnose isključivo na turiste koji koriste usluge krstarenja brodom.

Ukupan prihod od ulaznica iznosi 233 676,00 eura.

Redni broj	Vrsta prihoda	Iznos
1	Prihodi od prodaje suvenira	1.709,64 eura
2	Prihodi od prodaje ribolovnih dozvola	65.045,00 eura
3	Prihodi od naplate ulaznica od 4 eura	233.676,00 eura

4	Prihodi od naplate godišnjih ulaznica	796,50 eura
5	Prihodi od naplate posmatranja ptica	320,00 eura
6	Prihodi od izdavanja kajaka dvosjeda	155,00 eura
7	Prihodi od izdavanja kajaka jednosjeda	42,00 eura
8	Prihodi od naplate ulaznica za Centre za posjetioce	106,00 eura
9	Prihodi od naplate ulaznica za kajak	134,00 eura
10	Prihodi od prodaje mapa	136,00 eura
	Ukupno	302.120,14 eura

3.5. Promocija i edukacija

Već dugi niz godina NPSJ kontinuirano, u sklopu svojih programskih aktivnosti, kroz obilježavanje važnih ekoloških daruma, realizuju razne edukativne radionice za djecu različitog uzrasta. Uz poštovanje mjera i preporuka Vlade Crne Gore, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Povodom Svjetskog dana vlažnih staništa, organizovana je edukativna virtuelna tura brodom, a u vidu online interaktivnog edukativnog časa za djecu osnovnog obrazovanja. Djeca su ovoga puta pratila turu preko svojih računara ili mobilnih telefona (korišćenjem aplikacije Teams), od kuće ili iz škole. Interaktivno su učestvovali u ovoj turi, mogli su da vide dobar dio ovog vlažnog staništa i njegove karakteristike u ovom periodu godine. Kroz kratko izlaganje edukatora iz NP saznali su više o ovogodišnjoj temi Svjetskog dana vlažnih staništa, a najbolji odgovori tokom online časa bili su nagrađeni. Ovoj aktivnosti prisustvovali su učenici iz četiri osnovne škole koje gravitiraju okruženjem NP Skadarsko jezero, to su: OŠ „Pavle Rovinski“ Podgorica; OŠ „Milan Vukotić“ Golubovci; OŠ „Zarija Vujošević“ Mataguži; OŠ „Vladika Danilo“ Gornja Zeta. Zbog loših vremenskih prilika i osjetljivosti tehničke opreme, edukativna virtuelna tura je odrađena u srijedu 03. februara. Druga sprovedena aktivnost je likovni konkurs koji je raspisalo Preduzeće, a u pitanju je likovno takmičenje za djecu uzrasta od 5 do 14 godina, u pet kategorija, na temu „Nerazdvojni – voda, vlažna staništa i život“. Mogućnost učešća imala su sva djeca ovog uzrasta sa teritorije Crne Gore. Nakon čega su odabrani najbolji radovi, a nagrade su uručene djeci na kućnu adresu.

- Povodom obilježavanja Dana planete Zemlje 22. aprila organizovana je akcija čišćenja na dvije lokacije (Godinje i Lesendro), u kojoj su učestvovali radnici Službe za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture i ostali zaposleni.

- Realizovane su edukativne aktivnosti na temu Ribolovni zabran u NP Skadarsko jezero. U OŠ „Pavle Rovinski“- Podgorica odrađena je radionica za učenike VI razreda, pored prezentacije na temu Ribolovnog zabrana od strane stručnih saradnika iz NPSJ, aktivno je učestvovao je lokalni ribolovac. Prezentacije su održane i u OŠ „Milan Vukotić“ u Golubovcima učenicima VI i VIII razreda i u OŠ „Vladika Danilo“ u Gornjoj zeti za učenike VI i VII razreda, do su predmetni nastavnici/ce iz OŠ „Sutjeska“ – Podgorica, OŠ „Zarija Vujošević“ – Mataguži i OŠ „Jovan Tomašević“ – Virpazar, preuzeli prezentacije koje će tokom svojih časova prezentovati učenicima i skrenuti im pažnju na značaj ribolovnog zabrana, jer zbog epidemioloških mjera i prostornih kapaciteta nijesmo mogli da budemo njihovi gosti.

- Realizovana je edukativna radionica povodom obilježavanja Svjetskog dana zaštite biodiverziteta na temu "Mi smo dio rješenja" (22. maja) i Evropskog dana parkova na temu "Sljedeća generacija" (24. maja). Radionica je obuhvatila pješačku turu od Virpazara prema Godinju, a učesnici su bili učenici dvije osnovne škole: učenici VII razreda OŠ "Dr Dragiša Ivanović" - Podgorica i učenici VI razreda OŠ "Vladika Danilo" - Gornja Zeta u edukativnom dijelu djeca su imala priliku da saznaju o značaju biodiverziteta i njegove zaštite, o značaju zaštićenih područja i njihovom biodiverzitetu, a na terenu, kroz kreativan rad da vide i upoznaju karakteristične vrste u okruženju samog Skadarskog jezera.

- Realizovana je edukativna aktivnost povodom obilježavanja Svjetskog dana vidre (27. maja), organizovanjem jednočasovne vožnje brodom za učenike VI razreda iz dvije osnovne škole koje gravitiraju prostorom Parka, OŠ „Zarija Vujošević“ – Mataguži i OŠ „Vladika Danilo“ – Gornja Zeta. Tokom vožnje učenici su dobili informacije o staništima vidre, njenom načinu života, značaju u slatkovodnim ekosistemima, o tome šta je sve ugrožava i zašto je zaštićena vrsta u Crnoj Gori i Evropi. Poslije vožnje brodom, učesnici su obišli i Centar za posjetioce na Vranjini. Aktivnost je pratila i ekipa iz Dječjeg kreativnog centra Beauty koja realizuje dječju emisiju „Pčelica“ na TV „Vijesti“.

- Realizovana je edukativna aktivnost u NPSJ Svjetski dan zaštite životne sredine (05. jun). Ovim povodom, organizovane su edukativne aktivnosti za studenta PMFa (biologija), za učenike III razreda OŠ "Milorad Musa Burzan" i za predškolce iz Edukativno-kreativnog centra Mozgalica. Za studente je, na zahtjev njihovih pratećih profesora, organizovano predavanje u Centru za posjetioce na Vranjini na temu Flora i fauna Skadarskog jezera, a zatim i terenska nastava duž južne obale Skadarskog jezera sa ciljem upoznavanja ekosistema Skadarskog jezera a u skladu sa ovogodišnjom temom Dana zaštite životne sredine „Obnavljanje ekosistema“. Djeca predškolskog i školskog uzrasta su imala organizovanu vožnju brodom, tokom koje su od strane edukatora iz NPSJ dobili informacije o značaju životne sredine i njenog očuvanja, saznali o karakteristikama Skadarskog jezera, a zatim su u Centru za posjetioce imali prezentaciju i kreativni dio radionice.

- U NP Skadarsko jezero je 27. jun održana je manifestacija povodom obilježavanja Dana Skadarskog jezera. U saradnji sa Fondacijom za zaštitu čuna i lokalnim preduzetnicima, turističkim organizacijama, organizovane su razne aktivnosti. Aktivnosti su počele posmatranjem ptica na lokalitetu Stanaj u jutarnjim časovima, zatim je na prostoru Virpazara organizovna ponuda brojnih lokalnih proizvođača na štandovima, te i takmičenjem tradicionalnim drvenim čamcima – regata od Žabljaka Crnojevića do Virpazara, dodjelom nagrada i muzičkim programom.

- U NP Skadarsko jezero započet je edukativni program "Mladi čuvari parka" djeci osnovnog obrazovanja u osnovnim školama u Crnoj Gori. Program je istraživačkog tipa i podrazumijeva edukativne aktivnosti u NP kroz koje djeca uz pomoć edukatora iz NPSJ istražuju prirodne i kulturne vrijednosti ovog zaštićenog prostora i dobijaju zadatke za samostalno istraživanje. Tokom jeseni realizovane su tri istraživačke aktivnosti: Ptice Parka, Insekti Parka, Kestenova šuma .

3.6. Turizam i rekreacija

S obzirom na situaciju sa pandemijom, tokom izvještajnog perioda bila je manja posjećenost Centra za posjetioce. Tokom 2021. godine Centar za posjetioce na Vranjini obišlo je 4.350 posjetilaca. Što se tiče strukture posjetilaca, najviše je bilo Rusa (2.259), zatim Francuza (833), a na trećem mjestu su bili domaći posjetioci (323). Naplaćeno je 66

ulaznica za kajake, kao i 16 sati korišćenja jednosjeda i 29 sati dvosjeda. Organizovane su dvije ture posmatranja ptica.

U Centru za posjetioce NP Skadarsko jezero na Virpazaru otvorena je izložbene postavke „Tradicionalno privređivanje i robov na Skadarskom jezeru“. Postavka eksponata dijela kulturnog naslijeđa Skadarskog jezera ima višestruki značaj ne samo u očuvanju tradicije i kulture ovih prostora, već doprinosi i unapređenju turističke ponude Nacionalnog parka, Opštine Bar i Virpazara kao naselja koje je od nedavno proglašeno kulturnim dobrom.

U cilju dobijanja strukture posjetilaca i analize njihovog mišljenja, potreba i očekivanja, tokom turističke sezone u Centru za posjetioce na Vranjini sprovedila se anketa koja se odnosila na učestalost posjeta, dužinu boravka, utiscima o programima obilaska Parka, stanju staza, čistoći i uređenosti Parka, o promotivnom materijalu, ljubaznosti i uslužnosti osoblja. Ispunjeno je 124 anketnih listića – starih i 12 novih višestranih.

Rezultati sprovedene ankete:

Nacionalne parkove Crne Gore turisti posjećuju najviše jedan put godišnje (98%) i to su većinom jednodnevni izleti (82,3%). Što se tiče oznaka na stazama, posjetioci su se izjasnili da su jasni (81,5%), a za staze da su dobro uređene i pripremljene za posjetu (81,5%). Posjetioci su ocijenili sa najvišom ocjenom ljubaznost i uslužnost osoblja (97%), a čistoću i urednost visokom ocjenom (66%), a srednjom ocjenom (32%) Što se tiče promotivnih materijala ocijenjeno je da bi trebalo da ih bude više.

Vršena je analiza i promovisanje pješačke staze do pećine Obod.

U saradnji sa TO Bar, MZ Virpazar, konoba Badanj, konoba Winery Virpazar i ostalim lokalnim preduzetnicima organizovana je manifestacija „Priganica fest“ (24. jula), a u cilju obogaćivanja sadržaja turističke ponude Virpazara, kao i promocije gastronomske ponude i proizvoda ovog kraja. Manifestacija je obuhvatala degustaciju prignica, vina i meda, uz muzički program i kulturno umjetničko društvo.

3.7 Vanprogramske aktivnosti

Edukativnom radionicom sa djecom VII razreda osnovne škole, u NP Skadarsko jezero obilježen je „Dan zaštite Dinarida“ (07. oktobar) pod sloganom „Edukacija sada“ i posvećen je važnosti edukacije u zaštićenim područjima kao bitnom aspektu rada i funkcionisanja ovih najvrijednijih područja koje svaka država ima. U tom smjeru, Mreža Parkovi Dinarida donirala je nacionalnom parku Skadarsko jezero uređaje, projektor i štampač u boji, kao tehničku podršku u realizaciji edukativnih programa u ovom Parku. Donacija je realizovana kroz projekat „Zaštićena područja za prirodu i ljude“, a uz podršku WWF Adria.

U Centru za posjetioce na Vranjini održana je radionica sa djecom VII razreda lokalnih škola, OŠ „Milan Vukotić“- Golubovci i OŠ „Vladika Danilo“- Gornja Zeta. Obzirom da je tokom iste sedmice jedan od važnih ekoloških datuma, 04. oktobar – „Dan zaštite životinja“, edukativni dio radionice posvećen je ovoj temi sa naglaskom raznovrsnosti životinja na teritoriji Dinarskog luka. U kreativnom dijelu radionice djeca su učestvovala u edukativnom kvizu posvećenom Nacionalnim parkovima Crne Gore, a učesnici sa najviše tačnih odgovora dobili su titulu „Mladi čuvari Parka“ i imaju priliku da budu učesnici istoimenog edukativnog programa u NP Skadarsko jezero.

3.8 Uređenje prostora

Tokom programske 2021.godine na prostoru NP Skadarsko jezero rađene su aktivnosti na uređenju pješačkih, biciklističkih i edukativnih staza. U pripremi sezone urađene su aktivnosti koje se tiču popravke dotrajalog mobilijara, postavljanja novog na određenim lokacijama, a koje su najfrekventnije sa stanovišta posjete turista. U skladu sa mogućnostima rađeno je na održavanju postojeće turističke infrastrukture. U saradnji sa NVO „Psiho vodič“ i podrškom Opštine Golubovci urađena je pješačko rekreativna staza utvrđenje Oblun-Ilirska gradina.

4.NACIONALNI PARK DURMITOR

Izveštaj o radu NP Durmitor ima za cilj da objektivno prikaže sprovođenje funkcije fizičke i stručne zaštite, korišćenje dobara, pružanje usluga, aktivnosti na promotivno – edukativnim poslovima i marketingu, aktivnosti na uređenju prostora, naučno - istraživačkom radu, saradnji sa domaćim i međunarodnim organizacijama kao i izveštaj o pojedinim prijavama zbog povrede unutrašnjeg reda u parku za 2021. godinu sa posebnim osvrtom na stanje ukupnih prihoda i rashoda.

Zaštita, unapređenje i razvoj NP „Durmitor“ u 2021. godini obavljala se na osnovu Programa upravljanja NP „Durmitor“ za 2021. godinu.

4.1.Fizička zaštita i ambijentalna higijena

U NP „Durmitor“ u toku 2021. godine bilo je ukupno na svim poslovima zaposleno 57 radnika. Od ovog broja je:

- 16 zaposlenih u Službi zaštite (1 šef Službe zaštite, 14 nadzornika i 1 noćni čuvar);
- 13 radnika na održavanju ambijentalne higijene i infrastrukture (1 šef Službe održavanja ambijentalne higijene i infrastrukture, 12 zaposlenih);
- 19 radnika u Službi za stručno – administrativne poslove (9 zaposlenih po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima u toku sezone za rad na terenu, 2 zaposlena imaju ugovor o radu za radnike na naplati, 6 zaposlenih u upravnoj zgradi (sekretarica, vozač, radnik na održavanju higijene, 2 zaposlena koji još uvijek se vode kao zaposleni u hostelu Radovan luka);
- 8 radnika u Službi zajedničkih poslova.

Imajući u vidu površinu parka, njegovu otvorenost, konfiguraciju terena i nepristupačnost u pojedinim zonama, broj angažovanih radnika koji rade na poslovima fizičke zaštite trebalo bi da bude veći od broja koji je angažovan.

Posebno je potreban veći broj nadzornika, imajući u vidu činjenicu da je od postojećih jedan broj angažovan na naplatnim punktovima. Veći broj zaposlenih u Službi zaštite pored svojih redovnih poslova na zaštiti prirodnih i kulturnih dobara radi i poslove na naplati ulaznica, parkinga, kampovanja, raftinga.

Poseban problem koji otežava rad Službe zaštite je razuđenost terena, a svaki dio terena je potrebno stalno kontrolisati.

Tokom 2021. godine obavljano je stalno patroliranje preko Todorovog i Dobrog dola, a po potrebi noćno dežurstvo. Kada je postojala potreba za tim, noćno dežurstvo je organizovano na Drugom logoru - Splavištu, kao i u Dobrilovini i Žugića Luci. Služba zaštite je svakodnevno bila prisutna i na lokalitetu Škrke gdje su obavljani poslovi fizičke zaštite.

Svi zaposleni u Službi zaštite i u Službi za ambijentalnu higijenu i infrastrukturu bili su u obavezi da svakodnevno prate i osmatraju teren, u cilju blagovremene prijave eventualnog požara, kao i lično intervenisanje u slučaju požara.

U toku 2021. godine Služba zaštite je registrovala nekoliko požara

1. 08.08.2021.godine registrovan je požar na području Bunetine koji je zahvatio i dio zone nacionalnog parka. Radilo se o vrlo nepristupačnom, kanjonskom dijelu gdje se požar jako brzo širio između borovih stabala, osušene trave i busike. Gotovo danonoćno svi zaposleni iz Službi zaštite i održavanja ambijentalne higijene u saradnji sa vatrogasnom jedinicom iz Pljevalja, vojnih helikopterima gasili su požar. Nakon gotovo 10 dana aktivnog požara požar je konačno ugašen.

2. 13.08.2021. godine registrovan je požar u samoj zoni parka na lokalitetu Malog Međeda. Požar nije bio velikih razmjera i nakon dva dana, intervencijom zaposlenih Službi zaštite i održavanja ambijentalne higijene sa vatrogasnom jedinicom iz Žabljaka je lokalizovan i ugašen.

Služba zaštite je u okviru svojih aktivnosti kontinuirano na terenu pratila stanje faune krupnih sisara. Tokom zimskih mjeseci sve hranilice (ukupno 31) na staništima divokoze i srne su redovno snadbijevane hranom za prihranjivanje divljači.

Početak maja mjeseca izvršene su višednevne radne akcije zaposlenih na uređenju i čišćenju šetališta od upravne zgrade NP „Durmitor“ do Crnog jezera, okoline oko Crnog jezera, kao i staze oko Crnog jezera.

Izvršeno je čišćenje i uređenje prostora u neposrednom okruženju mosta na Đurđevića Tari i putni pravac na ulazu u park od Bistrice do Đurđevića Tare. Akcije čišćenja i uređenja prostora sprovedene su i na lokalitetima Splavišta, Žugića luke, Zabojskog jezera, Sušice, Ninkovića luke, Ćurevca, Sedla.

U pripremi ljetnje sezone izvršena je nabavka i postavljene su kontrolno – naplatne kućice: Sedlo, Todorov do, Sušica, Marina dolina, Most na Đurđevića Tari. Kontrolno – naplatnu kućicu na Đurđevića Tari dala nam je na korišćenje Opština Žabljak u saradnji sa lokalnom Turističkom organizacijom.

U pripremi ljetnje turističke sezone:

-Postavljen je i popravljen turistički mobilijar (ukupno):

- a) Info table 10 kom,
- b) Klupe 25 kom,
- c) Stolovi 17 kom,
- d) Korpe 42 kom

na sledećim lokalitetima: Marina dolina, Katun, Dobrilovina, Crnojezerski reon, Studenac, Ordeni Do, Vodeni krši, Stožina, Drugi logor, Šarban, Todorev do.

- Čišćenje terena Sedlo – Katun, čišćenje staze za krplje Crno jezero – Poljana, staze Točak – Velika kalica, staze Sušica – Skakala, raskresavanje staze Mlinski potok – Lokvice, raskresavanje puta do planinarskog doma Sušica;

-Popravka ograde oko Upravne zgrade;

- Popravka ograde oko objekta na Uljari;

-Postavljanje prepreka za četvorotočkaše na prilazima prema Zminjem jezeru;

-Opravka 4 mosta na šetalištu Crno jezero;

-Napravljen 1 novi most na Mlinskom potoku;

-Redovno uklanjanje materijala i otpada sa pješačkih staza, kao i uređenje sledećih destinacija: čišćenje niskog rastinja na Splavištu, čišćenje lokaliteta Crna poda, čišćenje rijeke Tare (sa Udruženjem raftera i stan“). Čišćenje kanjona Tare izvršeno Popravka i postavljanje novih znakova na stazi za hodanje na krpeljama Crno jezero –skijalište Savin kuk, kao i popravka mobilijara na dječijem igralištu;

-Izvršen je prenos materijala od Spremišta za čamce sa platoa kod Crnog jezera i započeta je izgradnja suvenirnice od istog materijala, kod igrališta na šetalištu Crno jezero;

-Popravka svlačionica za turiste na Žugića luki;

-Napravljene su svlačionice za turiste na raftingu na II logoru – Splavištu;

-Nasipanje pijeskom i adaptacija puta i putnog pojasa na dijelu puta od Upravne zgrade do rampe Crno jezero;

-Čišćenje planinarskog doma „Sušica“;

-Opravka krova na naplatnoj kućici na rampi Crno jezero;

-Opravka krova na kućici za nadzornike u Dobrilovini;

-Stavljanje u funkciju čamaca za rafting i registracija;

-Pripremljen veći dio krovne konstrukcija za Škrku;

-Uređena staza oko Zabojskog jezera.

-Čišćenje snijega.

je na području Splavište – Žugića luka.

Nezakonite radnje u NP „Durmitor“ u 2021. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

Redni broj	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i vrijeme obavještenja odgovornog lica o primjeni ovlaštenja	Datum i kome je proslijeđen Zapisnik
1.	IV Logor –Donja Tara 20.03.2021.godine	Bespravna sječa u privatnoj svojini	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.004172 od 20.03.2021.godine	31.03.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove Br.08-146
2.	Opština Žabljak – lokalitet Razvršje-Bazen 05.07.2021.god	Bespravno probijanje puta	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005156 od 05.07.2021.god. Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005157 od 05.07.2021.god	06.07.2021.god Uprava za inspekcijske poslove ;Komunalna policia Opštine Žabljak;Uprava policije OB Žabljak Br.08-332
3.	Opština Šavnik- lokalitet Poljanica 19.07.2021.god.	Bespravna doznaka u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005783 od 19.07.2021.	21.07.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove Br.08-360
4.	Opština Šavnik – lokalitet Komarnica 20.07.2021.	Bespravna doznaka u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br. 005122 ,br.005123,br.005124 od 20.07.2021.god	21.07.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove Br.08-360
5.	Opština Šavnik – lokalitet Poljanica – Gabelja 22.07.2021.god.	Bespravna doznaka u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005784 od 22.07.2021.god.	26.07.2021.god.Pravna služba JPNPCG br.08-368
6.	Opština Šavnik- Lokalitet Poljanica –Gabelja 24.07.2021.god.	Bespravna doznaka u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005785 od 24.07.2021.god.	27.07.2021.god. Pravna služba JPNPCG Br.08-369
7.	Opština Žabljak- lokalitet Poljana 25.07.2021.god	Bespravna gradnja	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005160 od 25.07.2021.god.	28.07.2021.god. Komunalna p. Žabljak;Direkcija za I.N.-UGI br.08-370
8.	Opština Šavnik- lokalitet Gabelja – Poljanica 04.08.2021.god.	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005786 od 04.08.2021.god.	06.08.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove Br.08-389
9.	Opština Šavnik – lokalitet Poljanica- Gabelja 15.08.2021.god.	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005787 od 15.08.2021.god.	17.08.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove Br.08-397

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

10.	Opština Šavnik- Lokalitet Poljanica- Gabelja 20.08.2021.god	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005789 od 20.08.2021.god.	23.08.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove ;Odeljenje bezbjednosti Šavnik Br.08-406
11.	Opština Šavnik – Lokalitet Poljanica- Gabelja 20.08.2021.god.	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005788 od 20.08.2021.god.	23.08.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove;Odeljenje bezbjednosti Šavnik Br.08-407
12.	Opština Šavnik- lokalitet Poljanica- Gabelja 22.08.2021.god.	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005790 od 22.08.2021.god.	24.08.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove;Odeljenje bezbjednosti Šavnik Br.08-412
13.	Opština Šavnik- lokalitet Poljanica- Gabelja 22.08.2021.god.	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005792 od 22.08.2021.god.	23.08.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove;Odeljenje bezbjednosti Šavnik Br.08-413
14.	Opština Šavnik- lokalitet Poljanica- Gabelja 22.08.2021.god	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005791 od 22.08.2021.god.	23.08.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove;Odeljenje bezbjednost Šavnik Br.08-414
15.	Opština Šavnik- Poljanica-Gabelja 18.09.2021.god	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontroli br.005798 Od 18.09.2021.god.	06.10.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove Br.08-643
16.	Opština Šavnik- lokalitet Poljanica- Gabelja 01.09.2021.god.	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapsnik o izvršenoj kontroli br.005793 od 01.09.2021.god.	03.09.2021.god. Upava policije Šavnik;Uprava za inspekcijske poslove 08-431

17.	Opština Šavnik- lokalitet Poljanica- Gabelja 01.09.2021.god.	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontrolji br.005794 od 01.09.2021.god.	03.09.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove;Uprava policije Šavnik 08-432
18.	Opština Šavnik – lokalitet Poljanica Gabelja 03.09.2021.god	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontrolji br.005795 Od 03.09.2021.god.	07.09.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove;Uprava policije Šavnik 07.09.2021.god.
19.	Opština Šavnik – lokalitet Poljanica- Gabelja 03.09.2021.	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontrolji br.005796 od 03.09.2021.god	07.09.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove;Uprava policije Šavnik 08-450
20.	Opština Šavnik- lokalitet Poljanica- Gabelja 19.09.2021.god	Bespravna sječa u spornoj zoni između NPD i Uprave za šume	Zapisnik o izvršenoj kontrolji br.005797 od 18.09.2021.god	06.10.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove Br.08-641
21.	Opština Mojkovac –lokalitet Krcijska Gradina 02.10.2021.god.	Bespravni proboj puta u granicama NPD	Zapisnik o izvršenoj kontrolji br.007541	06.10.2021.god. Uprava za inspekcijske poslove;Uprava policije Šavnik;Komunalna policija Šavnik Br.08-648

4.2. Stručna zaštita

Stručne službe JPNPCG i NP Durmitor sprovodile su aktivnosti predviđene Programom upravljanja. Izdvojene su najznačajnije realizovane aktivnosti u 2021. godini.

4.2.1. Zaštita flore

Nastavljen je rad na inventarizaciji vaskularne flore NP Durmitor. Elektronska baza je dopunjena terenskim podacima sa lokaliteta Sedlo i Barno jezero. Popisane su dijagnostičke vrste i vrste prtilice stanišnih tipova 4060 Alpske i borealne vrištine i 7230 Prelazne tresave. Iz Kataloga vaskularne flore Crne Gore, tom 2 (Čaković, Stešević, 2021), preuzeti su podaci za 127 biljnih taksona (45 rodova, 4 familije) koji su zabilježeni za različita područja i staništa ovog nacionalnog parka. Baza sadži 3093 tabelarna reda, što je ekvivalentno broju terenskih i literaturnih navoda. Uporedo su rađena nomenklatura usaglašavanja naučnih naziva sa zvaničnim evropskim listama (Flora Europaea, Euro+Med Plantbase, Med-Checklist, The Plant List). Upoređivanjem sa IUCN Red List, provjeren je i ustanovljen konzervacijski status svakog pojedinačnog taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou. Zbog obilnosti materijala ova aktivnosti se nastavlja u kontinuitetu.

Istraživanja i monitoring: Tokom 2021 godine rad stručne službe bio je usmjeren na istraživanje i kartiranje habitata 4060 Alpske i borealne vrištine na lokalitet Sedlo i 7230 Prelazne tresave na području Barnog jezera.

Barno jezero ima veoma bogatu floru briofita, sa mnogim vrstama rijetkim na prostoru Balkanskog poluostrva. Jedna od najznačajnijih vrsta pronađenih u Barnom jezeru je *Scorpidum scorpioides*. Istraživanje stručne službe je pokazalo da u okruženju Barnog jezera nije prisutna sukcesija 3 habitata (7140, 7230 i 6410), već je dominantno zastupljen habitat 7230 Prelazne tresave. Reprezentativnost habitata na ovom području je C (loša), iz razloga što se površina tresave smanjuje i počinje da zarasta drvenastim vrstama (*Picea abies*, *Pinus sylvestris* i *Juniperus communis*) i na ovom području potrebna je restauracija staništa. Od dijagnostičkih vrsta evidentirane su: *Phragmites australis* (zauzima pokrovnost veću od 1-25%), mahovine roda *Sphagnum sp* (zauzimaju pokrovnost veću od 25%), *Carex lasiocarpa* (zauzima pokrovnost veću od 1-25%), *Menyanthes trifoliata* (zauzima pokrovnost od 1-25%), *Carex rostrata* (zauzima pokrovnost veću od 1-25%), *Potentilla palustris* (zauzima pokrovnost veću 1-25%), *Carex buxbaumii* (zauzima pokrovnost od 1-25%). Od pratećih vrsta evidentirane su: *Dactylorhiza maculata*, *Juniperus communis*, *Juniperus communis subsp nana*, *Pinguicula balcanica*, *Carex nigra*, *Gymnadenia conopsea*, *Equisetum palustre*, *Dactylorhiza sacifera*, *Carex davaliana*, *Deschampsia caespitosa*, *Equisetum fluviatile*, *Pinus sylvestris* i *Luzula campeste*. Evidentno je ubrzano zarastanje Barnog jezera, što za posledicu ima ne samo njegov gubitak, već i smanjenje brojnosti populacija (u budućnosti i nestanak) vrsta koje se vezuju za tresetna staništa. Upoređujući sa ranijim nalazima očigledno je smanjenje staništa (a time i brojnosti populacije) za insektivornu i zakonom zaštićenu vrstu *Pinguicula balcanica*, za *Menianthes trifoliata*, koja je borealni relikv i zakonom zaštićena vrsta, kao i za močvarnu bijelu orhideju *Pseudorchis frivaldii*. Takođe se uočava ulazak mladica smrče i širenje njenog areala na račun tresetnih staništa. Budući monitoring treba da bude usmjeren na praćenje dinamike promjena koje se dešavaju na ovom staništu.

Habitat sa kodom 4060 Alpske i borealne vrištine kartiran je na području Durmitorskog prstena (Sedlo). Ovaj habitat evidentiran je na 6 lokaliteta na ovom području. Reprezentativnost na svim tačkama je označena sa A (odlična). Od dijagnostičkih vrsta evidentirane su: *Juniperus communis subsp alpina*, *Vaccinium myrtillus*, *Acrostaphylos uva-ursi*. Najviše je zastupljena vrsta *Juniperus communis subsp alpina*, koja na svim lokalitetima zauzima pokrovnost veću od 30%. Od pratećih vrsta evidentirane su: *Nardus stricta*, *Geum montanum*, *Linum capitatum*, *Rubus saxatile*, *Hypericum maculatum*, *Rubus idaeus*, *Agrostis capillaris*, *Avenula flexuosa*, *Arnica montana*, *Campanula scheuchzeri*, *Luzula campestre*, *Potentilla aurea*.

4.2.2. Zaštita šuma

Izvršeno je obilježavanje stabala sanitarnog karaktera za uklanjanje (doznaka stabala) u šumama u državnoj svojini. U svim prostornim cjelinama je izvršeno obilježavanje suvih, prelomljenih, izvaljenih stabala koja nemaju dalju budućnost razvoja i stabala sa izrazitim simptomima bolesti i stabala iz uzgojnih razloga kako bi se unaprijedilo zdravstveno stanje šumskih ekosistema i zaštitili okolni ekosistemi od negativnog pritiska. Ukupno je uklonjeno svega 26,68 m³ četinarara i to isključivo oko pješačkih i planinarskih staza. U drugim prostornim cjelinama su sprovedene sanitarno-uzgojne sječe i ukupno je doznačeno 215,56 m³ četinarara i 566,44 m³ liščara.

Na osnovu interne procedure za prodaju drveta ruralnom stanovništvu izvršena je prodaja sanitarno doznačenog drveta stanovnicima ruralnih područja NP Durmitor. Ukupno je bilo 120 podnešenih zahtjeva za kupovinu ogrevnog drveta. Na području Prostorne cjeline Durmitor – Sušica: odobreno je 163,55 m³ četinarara i 9,73 m³ liščara; PC Gornja Tara: odobreno je 388,56,52 m³ liščara, Donja Tara: odobreno za uklanjanje 52,01 m³ četinarara i 139,72 m³ liščara bruto drvne mase i PC Žabljak I: odobreno za prodaju 29,43 m³ liščara.

Shodno sanitarnim mjerama i drugim projektima na području NP Durmitor, iz prethodnog perioda na lagerima je preostalo 110,00 m³ četinara i 108,52 m³ lišćara.

Plan korišćenja šuma u privatnoj svojini realizovan je kroz Plan gazdovanja šumama u privatnoj svojini za 2021. godinu. Ukupno je podnijeto 58 zahtjeva, a realizovano 56 zahtjeva. Ukupno je doznačeno 2.136,80 m³ bruto drvne mase, od čega je lišćara 1.479,12 m³ i četinara 657,68 m³.

Postavljeno je 5 feromonskih klopki za prikupljanje štetnih potkornjaka koji predstavljaju prijetnju za četinarske vrste stabala (smrča i jela). Klopke su postavljene na pet lokacija u Prostornoj cjelini Žabljak I, na mjestima na kojima su evidentirane manje ili veće grupe suvih stabala. Klopke su postavljene oko Crnog jezera i to: dvije kod Centra za posjetioce (Mrestilište) i tri kod mjesta zvanog Čeline. Zavisno od lokaliteta, brojnost prikupljenih potkornjaka ukazuje na njihovu stabilnu brojnost ili smanjenje, tj. da je stanje šuma u ovoj prostornoj cjelini na zadovoljavajućem nivou.

Proces uspostavljanja multifunkcionalne baze podataka koncipiran je kao organizovanje sistema za smještaj, obradu i analizu podataka sa prostornim karakterom, kao i drugih podataka koji generišu prostornu komponentu. Prvenstveno to su podaci koji se prikupljaju na terena (GPS podaci) i postojeći podaci koji sadrže prostorni aspekt (mape, infrastruktura, satelitski snimci, mape sa granicama i zonama zaštite i dr. Vektorizovani katastarski podaci za područje nacionalnih parkova su dobijeni od Uprave za imovinu i katastar CG. Podaci se koriste za planiranje i realizaciju budućih aktivnosti i radova. Trenutno se koristi ArcMap softver. Evidentiran je nedostatak dovoljno obučenog kadra za korišćenje vektorizovanih podataka i poznatih softvera za prostorne baze podataka u cilju unapređenja rada na ovim poslovima.

4.2.3. Zaštita faune

Fauna beskičmenjaka

Započeto je istraživanje literature i sakupljanje podataka o prethodnim istraživanjima faune Lepidoptera na području NP Durmitor. Literaturni podaci o prisustvu 130 vrsta dnevnih leptira unijeti su u internu Excel bazu podataka. Dobijeni podaci značajni za sagledavanje stanja faune dnevnih leptira, po pitanju njihove prisutnosti i prostorne i vremenske distribucije.

Ihtiofauna

Durmitorska jezera posjeduju isključivo alohtonu ribu kojoj kao takvoj nije potrebna posebna zaštita. Prisustvo ihtiofaune u Crnom jezeru je opravdano samo za potrebe sportskog ribolova i iz tog razloga se povremeno poribljava kalifornijskom pastrmkom - vrstom koja nema mogućnost samostalne reprodukcije. Alohtona fauna riba je prijetnja prirodnim autohtonim vrstama riba čijoj zaštiti treba posvetiti posebnu pažnju. Riblje vrste u rijeci Tari su autohtone, pa je u cijelom vodotoku Tare važno čuvati riblji fond i adekvatno upravljati ovim vodotokom.

Fauna sisara

U izvještajnom periodu na teritoriji Parka realizovan je monitoring divokoze (*Rupicapra rupicapra*). Na području planinskog masiva Durmitor, u periodu od juna do decembra 2021. godine registrovano je 339 jedinki divokoze bez ponavljanja. Lokacije na kojima je vršen monitoring divokoze su Ranisava sa Pošćenskom dolinom i okolinom Modrog jezera, Mali i Veliki Lomni do, Šljemena, Istočni vrh, Korita, Dernek, Savin kuk, Veliki do, Osojne grede, Sedlo, Sedlena greda, Uvito ždrijelo, Surutka, Vjetrena brda, Zeleni vir, Zupci, Mliječni i Urdeni do, Duško valje, Škrka, Prutaš i Ilin do. Kao najznačajnija staništa divokoze na

istraživanom području ističu se Ranisava sa Pošćenskom dolinom i okolinom Modrog jezera, kao i vrh Šljeme. Dobijeni podaci su pokazali da je populacija divokoze u porastu, stabilna, očuvana, vitalna i zdrava.

Vršen je i monitoring mrkog medvjeda (*Ursus arctos*) na lokacijama Grabovački do, Gabelja i Dragišnice tokom ljetnjih i jesenjih mjeseci. U saradnji sa službom zaštite NP Durmitor registrovano je oko 10 jedinki mrkog medvjeda, na osnovu viđanja jedinki, kao i indirektnih pokazatelja prisustva kao što su otisci stopala i izmet.

Na istim lokcijama registrovani su i tragovi stopala sivog vuka (*Canis lupus*), koji se na ovom terenu zadnjih godina povremeno pojavljuje. Na osnovu podataka dobijenih od Službe zaštite i lokalnog stanovništva, brojnost vuka je u velikom opadanju. Uočeno je i naglo smanjenje brojnosti jedinki srne (*Capreolus capreolus*).

Monitoring vidre (*Lutra lutra*) je realizovan na području Sušice i kanjona Sušice i okoline Crnog jezera, jer su postojali podaci o njenom pojavljivanju na ovim područjima. Istraživanjem tokom 2022. nisu registrovani indirektni i direktni pokazatelji aktivnosti vidre u Sušici i okolini Crnog jezera.

Materijal sa kamera koje su montirane od strane CZIP-a na teritoriji Parka nije dostavljen stručnom saradniku za faunu u NP Durmitor, na obradu podataka sa kamera.

Terenski listići o prisutnosti vrsta sisara u parku nisu dostavljeni od strane Službe zaštite.

Kada je u pitanju istraživanje faune slijepih miševa, velika kolonija malog potkovičara (*Rhinolophus hipposideros*) koja se prema literaturnim podacima nekada nalazila unutar stare škole u Tepcima, nije registrovana u 2021. godini, niti su registrovani bilo kakvi tragovi aktivnosti koji bi ukazivali na njihovo prisustvo..

Kada su u pitanju istraživanja vrsta iz porodice *Mustelidae*, zabilježena je aktivnost male lasice (*Mustela nivalis*) kod Crnog jezera i u Grabovici. Aktivnost vidre (*Lutra lutra*) je zabilježena u Tari, dok u Sušici nije zabilježena njena aktivnost.

4.2.4. Kulturno-istorijsko nasljeđe

U NP Durmitor je izvršeno istraživanje vodenica u Pošćensko-Komarskom kraju, Vreljanskom potoku ispod Aluga i Tvrdom potoku u Kaludri. Ukupno je evidentirano 26 ostataka mlinskih objekata i to: na Motičkom potoku 1; u Prodolima na potoku Prodoli 2; u Virku na potoku Sandaljevac 1; u Pošćenskom kraju na Baktalovića potoku 2; u Striježevicama na Velikom potoku 8; u Pašinoj vodi na potoku Krstajića 2; na Vreljanskom potoku ispod Aluga 5 i na Tvrdom potoku u Kaludri 5 vodeničkih ostataka. Na ovim lokacijama je izvršeno identifikovanje, fotografisanje, GPS pozicioniranje mlinskih ostataka i prikupljanje podataka od mjesnog stanovništva. Konstatovano je da ni jedna vodenica nije u funkciji. Mlinske kolibe su propale. Kod većine objekata su očuvani temeljni ostaci (magaze) u suvomeđi i mlinsko kamenje. Tragovi nekadašnjih jaža za dotok vode primjetni su na svim lokacijama mlinova.

Istraživanja na potoku Nozdruč na Pivskoj obali Tare i na rijeci Ljutnici ispod sela Zavait i Tolja na Bosanskoj strani kanjona, predviđeni u izvještajnom periodu, obaviće se prema Programu za narednu godinu.

Za potrebe mapiranja i izrade kartografskog registra vodenica na pritokama kanjona Tare, podaci dosadašnjeg istraživanja objekata (nazivi, lokacije, koordinate, statusi, pozicije i dr.) ažurirani su u tabelama i dostavljeni kartografu.

Uvidom u digitalnu bazu podataka Umjetničkog muzeja na Cetinju, evidentirano je 6 likovnih radova sa motivima Durmitora starije generacije crnogorskih umjetnika.

Istraživanjem monografskih i kataloških izdanja skenirano je 8 reprodukovanih umjetničkih djela domaćih slikara sa durmitorskim pejzažima iz XX vijeka.

Za potrebe izlaganja i eventualno formiranje stalne postavke, Centru za posjetioce na Žabljaku je predata na raspolaganje zbirka od 35 izložbenih tabli sa 180 starih fotografija prezentovanih na izložbi *Durmitorski motivi kroz objektiv prvih istraživača 1890 -1940*, koja je upriličena na Crnom jezeru i u Muzeju Podgorice 2020. godine, povodom jubileja 40 godina NP Durmitor na UNESCO Listi svjetske baštine.

4.3. Korišćenje dobara

U NP „Durmitor“ izvršena je sanitarna doznaka (ogrevno drvo) za stanovnike u ruralnim područjima prostornih jedinica na osnovu interne procedure: zahtjeva za kupovinu ogrevnog drveta iz državnog vlasništva i potvrda ovjerenih od predsjednika mjesnih zajednica o boravku mještana u NP „Durmitor“.

U skladu sa donošenjem jednogodišnjeg programa zaštite i razvoja NP „Durmitor“ u toku 2021. godine, planom zaštite šume, planirano je izvršiti sanitarnu doznaku u prostornim jedinicama Nacionalnog parka „Durmitor“.

U narednoj tabeli dajemo pregled doznačene i realizovane drvene mase i broj izdatih ogreva u prostornim jedinicama za ruralno stanovništvo u državnim šumama NP „Durmitor“:

Prostorn jedinica	Doznačena drvena masa četinarara (m ³)	Realiz. drvena masa četinarara (m ³)	Otpremljena drvena masa četinarara(m ³)	Doznačena drvena masa lišćara (m ³)	Realizovana drvena masa lišćara (m ³)	Otpremljena drvena masa lišćara (m ³)	Broj ogreva
„Durmitor-Sušica“	163,55	65,74	65,74	9,73	5,81	5,81	15
„Gornja Tara“	-	-	-	388,56	385,28	385,28	74
Međugorje – Savin kuk	-	-	-	29,43	27,75	27,75	14
„Donja Tara“	52,01	27,50	27,50	139,72	71,76	-	17
„Žabljak I“	26,68	26,35	26,35	Napomena: Ova drvena masa je izrezana po specifikaciji za Dom u Škrči. Rezana građa složena je ispred zgrade Uprave NP Durmitor.			

U narednoj tabeli dajemo pregled sanitarne drvene mase koje se nalaze na lagerima u N.P.“Durmitor“, u prostornim jedinicama nacionalnog parka. Obrazuje se komisija koja je utvrdila količine drvene mase koje se nalaze na lagerima od 2017. do 2021. godine po rješenju br. 03-2965 zavedenom u Javnom preduzeću za Nacionalne parkove Crne Gore.

Prostorna jedinica	Naziv lagera	Četinari (m ³)	Lišćari (m ³)	Ukupno (m ³)
Žabljak I	Skakaona	45,00		45,00
Donja Tara	Tepca Ođa	65,00		65,00
Gornja Tara	Budečevica	-	108,52	108,52

Za prostornu jedinicu Žabljak I poslat je dopis 07.10.2021. godine Javnom preduzeću za Nacionalne parkove Crne Gore da je u ovoj prostornoj jedinici vršena sanitarna doznaka i sječa do 2019. godine u količini od 250 m³ do 300 m³ četinara, koja se davala kao ogrev za mještane u pograničnoj zoni parka (naselja Razvršje, Motički gaj, Virak, Pošćenski kraj, Pitomine i Bosača).

Od 2019. godine, zbog protesta građana oko građenja bungalova na Crnom jezeru i sanitarne sječe na tim mjestima, tadašnji ministar Ministarstva održivog razvoja i turizma, Pavle Radulović, usmenom naredbom je zabranio svaki vid sječe u navedenoj prostornoj jedinici.

Naime, ovo Javno preduzeće nije uspjelo pribaviti Odluku o zabrani sječe, Zapisnik sa zaključcima sa navedenog sastanka, ili bilo koji dokument koji nas obavezuje da ne sprovodimo sanitarnu sječu šume na ovom području. Pored toga od strane građana grada Žabljaka i NVO sektora imamo neformalna upozorenja, da se treba pridržavati javno donesene odluke o zabrani bilo kakve sječe na ovom području.

Javno preduzeće za nacionalne parkove se obratilo ministarstvu ekologije i prostornog planiranja da se izjasni i da nam smjernice o daljem postupanju, a u vezi zabrane sanitarne sječe na području PJ „Žabljak I“ donešene od strane prethodnog ministra ovog resornog ministarstva Pavla Radulovića.

Imajući u vidu da se u zadnje dvije godine nije realizovala planirana sanitarna sječa na području Prostorne cjeline „Žabljak I“, kao i da je na ovoj prostornoj cjelini evidentiran povećan broj suvih, izvaljenih stabala, postoji opravdan rizik pogoršanja zdravstvenog stanja šume prouzrokovan prenamnoženjem štetnih insekata ili patogenih gljiva.

U međuvremenu je organizovan i sastanak u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma kome su prisustvovali direktor Nacionalnog parka Durmitor – Pero Popović i stručni saradnik za šumarstvo Slobodan Stijepović i vd Generalne direktorice Direktorata za prirodu u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma – Tamara Brajović.

Brajović je objasnila da su ministar i administracija upoznati sa stavom prethodnog ministra Radulovića i da po pitanju sječe sanitara u PJ „Žabljak I“ moraju dobiti sve neophodne informacije gdje bi se uključile i nevladine organizacije, lokalna samouprava, Agencija za zaštitu životne sredine i stručne službe. Kazala je da će se održati i sastanak gdje bi bili pozvani svi relevantni činioци po ovom pitanju sječe sanitara kako bi se našlo odgovarajuće rješenje.

Mi smo, sa naše strane, 23.11.2021. godine poslali još dodatnih informacija oko ove sječe sanitara u PJ „Žabljak I“ u cilju adekvatnog odgovora i izjašnjavanja. Kako se radi o kraju godine a Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma još ne donosi nikakve

odluke po ovom pitanju, sanitarna sječa u PJ „Žabljak I“ (što podrazumijeva i ogreve), moguća je jedino u narednoj godini.

Planom korišćenja šuma u privatnoj svojini, u skladu sa Programom upravljanja za nacionalne parkove za 2021. godinu u obavezi smo vlasnicima privatnih šuma u ovim zaštićenim područjima odobriti uklanjanje dijela drvne mase u šumama u svojini. Utvrđuje se količina koja se odobrava za uklanjanje u skladu sa planom doznake. Prethodnih godina količina koja se odobravala je iznosila 100 m³ a Programom upravljanja za 2021. godinu, dozvoljena količina je 50 m³.

Na osnovu plana doznake šume u privatnom vlasništvu definisane su količine za uklanjanje po svakom zahtjevu posebno.

U tabelarnom prikazu dajemo doznačenu količinu drvne mase u svim prostornim jedinicama NP „Durmitor“:

Prostorna jedinica	Četinari m ³	Lišćari m ³	Ukupno m ³
Durmitor - Sušica	956,42	-	956,42
Gornja Tara	493,16	657,68	1.150,84
Žabljak I	29,54	-	29,54
U K U P N O	1.479,12	657,68	2.136,80

Planom uzgojnih radova u 2021. godini predviđeno je pošumljavanje određenih lokaliteta sadnim materijalom iz rasadnika sa autohtonim vrstama. Za realizaciju i sprovođenje ove aktivnosti korišćen je materijal iz sopstvenog rasadnika. Pošumljavanje je izvršeno u organizaciji Službe zaštite na lokacijama: prostorna jedinica Žabljak I, Vojno odmaralište i Laovića brdo.

U narednoj tabeli predstavljamo plan realizovanih radova za 2021. godinu:

Prostorna jedinica	Lokacija	Vrsta drveća	Broj sadnica
Žabljak I	Vojno odmaralište	Smrča	400
	Laovića brdo	Smrča	350
UKUPNO			750

Na održavanju rasadnika i sadnog materijala NP „Durmitor“ radove je organizovala i izvodila Služba zaštite i saradnik za šumarstvo.

4.4. Pružanje usluga

Pružanje usluga u Nacionalnom parku "Durmitor" najvećim dijelom vršeno je kroz obavljanje turističke djelatnosti. Turistički program rađen je sa posebnim osvrtom na ekskluzivnu turističku ponudu predviđeno isključivo za ljubitelje prirodnih ljepota.

Na osnovu broja prodatih ulaznica i posjećenosti objekata u parku, utvrđen je ukupan broj posjetilaca, kao i broj posjetilaca po određenim lokacijama. U narednoj tabeli, na osnovu prodatih ulaznica, dat je prikaz broja posjetilaca u parku u zadnjih 5 godina.

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj posjetilaca	184.654	221.563	270.315	28.634	179.174

Ukoliko vršimo upoređenje sa rekordnom 2019. godinom imamo ostvarenje od 66.28 % što predstavlja dobar rezultat s obzirom na još uvijek aktuelnoj pandemiji izazvanoj Covid – 19.

Jedan od najznačajnijih i najatraktivnijih programa je rafting i splavarenje rijekom Tarom o čemu najbolje svjedoče podaci o broju turista koji su preko nekog od organizatora koristili usluge raftinga i splavarenja.

Iz sledeće tabele možemo da vidimo uporedni prikaz broja posjetilaca na raftingu za 5 godina:

Godina	2017.god	2018.god	2019.god.	2020.god.	2021.god.
Broj posjetilaca	18.377	21.690	26.836	1.930	20.547

U narednoj tabeli prikazana je analitika prihoda NP „Durmitor“ u 2021. godine:

Re dni broj	Vrsta prihoda	Iznos	Učešće u ukupnim prihodima
1	Prihodi od prodaje suvenira	2.076,21 eura	0,25 %
2	Prihodi od prodaje ribolovnih dozvola	3.545,49 eura	0,43 %
3	Prihodi od izdavanja krpji i štapovanja za pješačenje	159,20 eura	0,02 %
4	Prihodi od naplate ulaznica	544.344,61 eura	65,95 %
5	Prihodi od naplate taksi za doznaku ogreva u privatnoj svojini	5.005,12 eura	0,60 %
6	Prihodi od izdavanja čamaca i kajaka na Crnom jezeru	6.495,86 eura	0,78 %
7	Prihodi od snimanja na prostoru NP Durmitor	661,16 eura	0,08 %
8	Prihodi od raftinga	210.521,00 eura	25,50 %
9	Prihodi od naknada za privremene objekte	25.527,93 eura	3,09 %

	u zoni parka		
10	Prihodi od parkinga na naplatnoj rampi Crno jezero	12.561,98 eura	1,52 %
11	Prihodi od zakupa zemljišta – stalni objekti u parku	8.664,31 eura	1,04 %
12	Prihodi od izdavanja UTU	200,00 eura	0,72 %
13	Naplaćena otpisana potraživanja	70,00 eura	0,02 %
	Ukupno	825.372,07 eura	100,00 %

Od ukupnih prihoda koje je Nacionalni Park „Durmitor“ ostvario u 2021. godini 65,95 % su prihodi od prodaje ulaznice a 25,50 % su prihodi od naplate taksi za rafting i splavarenje.

U toku 2021. godine nije vršena naplata noćenja u planinarkom domu „Škrka“ zbog loših uslova u kojima se dom nalazi a takođe je i planirana za narednu godinu rekonstrukcija i adaptacija planinarskog doma.

Na Crnom jezeru izdato je ukupno 220 ribolovne dozvole (93 za članove SRD „Crno jezero“ i 109 dnevne sportske ribolovne dozvole) i po tom osnovu je ostvaren prihod od 2.570,26 eura.

Na rijeci Tari izdato je ukupno 59 ribolovnih dozvola i po tom osnovu je ostvaren prihod od 975.21 eura

Ukupni rashodi Nacionalnog Parka „Durmitor“ na dan 31.12.2021. godine iznose 412.615,17 eura dok su ukupni prihodi na isti dan 825.372,07 eura. Ovi podaci pokazuju da je Nacionalni Park „Durmitor“ ostvario pozitivan rezultat u iznosu od 412.756,90 eura.

4.5. Turizam i rekreacija

Tokom turističke sezone u Centrima za posjetioce sprovodila se anketa o broju i strukturi posjetilaca, te na osnovu evidentiranih podataka utvrđeno je da je ukupan broj registrovanih posjetilaca na dan 30.12.2021.godine iznosio 179.174. Pored posjetilaca bio je iz Crne Gore i regiona (Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Slovenija), najveći broj posjetilaca bili su turisti iz Francuske, Rusije, Belgije, Engleske, Izraela, Češke, Poljske, Italije. Na osnovu podataka može se zaključiti da je najviše posjeta ostvareno u avgustu (33,86%), dok je najmanji broj posjetilaca zabilježen u martu (0,20%). Ukupan broj turista koji su splavarili rijekom Tarom iznosi 20.547, što je za 964,61% više u odnosu na prošlu godinu.

U Nacionalnom parku „Durmitor“ posebna pažnja je usmjerena na razvoj turizma koji je orijentisan na prirodu i koji predstavlja održivu turističku aktivnost. Zahvaljujući pejzažnim, prirodnim i kulturnim vrijednostima, Nacionalni park „Durmitor“ ima idealne uslove za razvoj različitih vidova turističkih i rekreativnih aktivnosti, koje se odvijaju na principima održivog razvoja. U cilju dobijanja strukture posjetilaca i analize njihovog mišljenja, potreba i očekivanja, tokom turističke sezone u Centru za posjetioce i rampi isprovodila se anketa koja se odnosila na učestalost posjeta, dužinu boravka, utiscima o programima obilaska Parka, stanju staza, čistoći i uređenosti Parka, o promotivnom materijalu, ljubaznosti i uslužnosti osoblja.

Na unapređenju saradnje sa mještanima Parka, preduzete su sledeće aktivnosti vezane za realizovanje socijalnih i kulturnih događaja:

- Tradicionalnom Osmomartovskom izložbom ručne radinosti pružena je podrška lokalnim proizvođačima sa područja opština: Žabljak, Plužine, Pljevlja, Šavnik i Mojkovac, da predmete ručne izrade predstave na tradicionalnoj postavci. Izložba je bila takmičarskog karaktera, od 22 učesnika, njih 12 je nagrađeno novčanim nagradama. Jedan broj eksponata je otkupljen za prodavnicu suvenira u centru za posjetioce. Organizovanje izložbe za mjestane ovih pet opština, predstavlja značajnu motivaciju za dalju i veću proizvodnju i izradu predmeta domaće radinosti, što značajno i istovremeno utiče na poboljšanje turističke ponude i unapređenja saradnje NP „Durmitor“ sa mještanima.

- 22.10.2021. godine u Upravi Parka organizovana je Sjednica socio - ekonomskog savjeta Nacionalnog parka „Durmitor“ . Na sjednici pored predstavnika NPD i JNPCG učestvovali su predsjednik opštine Žabljak Veselin Vukićević, direktorica LTO Žabljak Vanja Krgović-Šarović , direktor LTO Mojkovac Petar Vučinić a aktivno učešće u radu su imali predstavnici turističkih agencija, udruženje raftera, turističkih radnika i ostalih predstavnika lokalnih zajednica. Svi učesnici u diskusiji istakli su potrebu za češćim održavanjem ovih sastanaka i tematskih sjednica, kao i neophodnost jasnije koordinacije između nacionalnog parka kao upravljača i lokalnih struktura, sa ciljem unapređenja prirodnih vrijednosti i rijetkosti i razvoja održivog turizma

- Povodom 6. septembra, Dana NP Durmitor organizovan je promotivno - edukativni događaj pod nazivom “Nacionalni park Durmitor otvara svoja vrata”.

a. Za ljubitelje aktivnog odmora organizovana je pješačka tura: „Tri jezera – Barno, Zminje i Crno jezero“ sa stručnim vodičima iz NP “Durmitor”.

b. Za djecu iz prvog razreda OŠ „Dušan Obradović“ i vrtića „Eko bajka“ organizovana je promotivna vožnja vožićem do Crnog jezera, kao i radionica u Centru za posjetioce na temu „Divokoza”.

c. Svi posjetioci Parka mogli su da uživaju u besplatnoj vožnji kajacima i čamcima na Crnom jezeru i posjete „Izložbu leptira” u Centru za posjetioce NPD.

4.6. Edukacija i interpretacija

U okviru svojih redovnih aktivnosti predviđenih Planom upravljanja Parka:

1. U saradnji sa vrtićem „Eko bajka“, OŠ „Dušan Obradović“ i SMŠ,, 17. septembar“ održane su edukativne radionice za važne ekološke datume:

- 26.januar - Svjetski dan obrazovanja o zaštiti životne sredine
- 22.mart - Svjetski dan vode
- 22.april- Dan planete zemlje
- 22.maj - Dan zaštite biodiverziteta
- 24.maj - Dan evropskih parkova
- 6.septembar - Dan NP Durmitor
- 26.septembar - Dan čistih planina
- 4.oktobar - Svjetski dan životinja
- 7.oktobar - Dan zaštite Dinarida

2. Na temu „Prirodne i kulturne vrijednost NPD“ održana su predavanja za učenike osnovnih i srednjih škola, studenata PMF-a iz Beograda, Novog Sada, Kragujevca, Banja Luke u okviru svojih studijskih posjeta.

3. Učešće u projektu: „Natura 2000“ za kartiranje tipova staništa u Crnoj Gori od značaja za EU;

4. Učešće na seminaru na temu „ Podizanje kapaciteta za mapiranje i monitoring Natura 2000 područja“ u organizaciji Crnogorskog društva ekologa.

5. Dopuna herbarijumske zbirke, i zamjena postavke mahovina u Centru za posjetioce.

4.7. Promocija i marketing

U cilju promovisanja zimske turističke ponude:

1. Centar za posjetioce NP „Durmitor“ organizovao je u januaru promotivnu šetnju na krpeljama u okviru manifestacije „Durmitorski zimski dani“

2. Izradu i pripremu za štampu letaka koji će se dijeliti besplatno uz ulaznice

3. 24.05.2021.godine organizovana je akcija čišćenja kanjona rijeke Tare, u saradnji sa Turističkom organizacijom Žabljak, Udruženjem raftera i stanovništva NP Durmitor, NVO „Sačuvajmo Crno jezero i Taru“.

NP „Durmitor“ pomogao je u realizaciji brojnih manifestacija na prostoru parka:

1. „Green Montenegro International Film Fest (GMIFF)“, filmski festival na temu zaštite životne sredine- održan na obali Crnog jezera;

2. Podrška realizaciji Projekta DUE MARI - Next Generation Tourism Development, a u saradnji sa partnerima Albanije, Italije i Crne Gore - izrada virtuelnih mapa i ruta za oko 250 lokacija u Crnoj Gori;

3. Podrška organizaciji „Kajak fest festivala 2021.god“ na relaciji Radovan Luka – ušće Sušice;

4. Podrška organizaciji prve „Highlander Durmitor adventure“ – kroz zonu parka stazu dugu 95 km prošlo je ukupno 35 planinara iz regiona i 4 planinara iz Kanade i Velike Britanije (avgust 2021.godine);

5. Podrška organizaciji Black lake Extrime triatlona - kvalifikacione trke za Svjetsko prvenstvo u ekstremnom triatlonu ;

6. Podrška Turističkoj organizaciji u realizaciji Wild Beauty festivala (koncerti klasične muzike Crnom jezeru);

7. Učešće u Međunarodnom Danu čišćenja obala Crne Gore 2021.god. U saradnji sa Zero Waste Montenegro . Čistio se kanjon rijeke Tare na relaciji Splavište – Žugića luka kao i obala Zabojskog jezera;

8. Učešće u realizaciji humanitarne akcije „Humanitarni rafting“ za nabavku laptopova za djecu iz seoskog područja Tara koju realizuje Rotary club iz Pljevalja – 51 učesnik oslobođen plaćanja takse za rafting do Žugića luke;

9. Podrška realizaciji turnira u olimpijskom sportu tekvondo „3.Durmitor open“ u vidu besplatnog prolaska na Crno jezero;

10. Održavanje vanredne Sjednice Skupštine Crne Gore 19.septembra na platou kod Crnog jezera – obilježavanje 30 godina od proglašenja ekološke države;

11. Podrška realizaciji projekta „Sjeverom na dva točka“ u organizaciji Nevladionog udruženja „Biciklo.me“ u vidu besplatne dozvole za vožnju biciklima do Crnog jezera - 24.AVGUST.

4.8 Uređenje prostora

U skladu sa važećim Programom objekata privremenog karaktera za područje Nacionalnog parka "Durmitor" za period 2019. - 2023. godine na prostoru NP „Durmitor“ izdata su tri urbanističko - tehnička uslova i to: dva za privremene objekte postavljene na zemljištu u privatnom vlasništvu i jedni za privremene objekte postavljene na zemljištu u državnom vlasništvu. Takođe je potpisano 13 Aneksa ugovora za privremene objekte postavljene na zemljištu u državnom vlasništvu.

U NP „Durmitor“ je nakon završetka turističke sezone organizovana akcija čišćenja rijeke Tare na lokalitetima od Žugića luke do Radovan luke. Održavan je put selo Mala Crna Gora-Sušica i Sušica–Nedajno. Kod Mlinskog potoka je izgrađen most, a oko Crnog jezera je izvršena adaptacija postojećih mostova. Na Splavištu- II logoru je izgrađeno 6 kabina za presvlačenje za raftere.

Na prostoru Parka, obavljale su se redovne aktivnosti na uređenju prostora (uklanjanje otpada, uređenje prostora i održavanje staza koje su u službi posjetilaca). Pored toga vršene su i redovne aktivnosti u vezi postavljanja i održavanja info i edukativnih tabli na pješačkim i edukativnim stazama, kao i postavljanja i održavanja sitnog mobilijara (klupe, stolovi, nadstrešnice, korpe za otpatke i dr.)

5.NACIONALNI PARK BIOGRADSKA GORA

U izvještaju o radu datom kroz podatke o fizičkoj i stručnoj zaštiti, korišćenju dobara, pružanju usluga i razvoju, prikazano je realno stanje u Nacionalnom parku Biogradska gora. Aktivnosti izvedene u ovom periodu koje su pratile jednogodišnji Program upravljanja Nacionalnog parka Biogradska gora za 2021. godinu, kao i druge aktivnosti, izvršene su u skladu sa zakonima, finansijskim mogućnostima i drugim propisima.

5.1. Fizička zaštita i ambijentalna higijena

Zaštitna funkcija se zasniva na stručnim i naučnim osnovama i saznanjima o stanju i ugroženosti određenog prostora i prirodnih dobara, što je preduslov za dobro gazdovanje i upravljanje. S obzirom na karakter ovog Parka, fizička i stručna zaštita imaju poseban značaj koji mora da bude kontinuiran i sinhronizovan proces kojim se obezbjeđuje zaštita svih ekosistema, odnosno cjelovitog prostora NP Biogradska gora. Posao fizičke zaštite neposredno je realizovalo 10 nadzornika. U izvještajnom periodu Služba fizičke zaštite glavne aktivnosti usmjeravala je na sprečavanju protivpravnog korišćenja prirodnih dobara Parka (sječa šume, nedozvoljena gradnja, nezakonitog lova, izlovljavanje ribe i dr.).

Zaštita se sprovodila neprekidno 24 časa, po smjenama, pri čemu su nadzornici svakodnevno evidentirali sva dešavanja na prostoru Parka.

Na osnovu zapisnika sačinjenih od strane Službe fizičke zaštite nadležnim inspekcijama i službi za pravne i opšte poslove je proslijeđeno 20 zapisnika sa foto dokumentacijom i to:

Tabela: Pregled evidentirane devastacije prostora u NP Biogradska gora u 2021. godini.

R b	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je proslijeđen zapisnik
1.	Šiško jezero Službena zabilješka 01.09.2021.	Devastacija prostora od strane udruženja OFF ROAD BIJELO POLJE	11.09.2021. Br. 227 CB Berane 16.09.2021. Br. 194 Uprava za inspekcijske polove/ ekološka inspekcija

Tabela: Pregled evidentirane nelegalne sječe u NP Biogradska gora u 2021. godini.

R b	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je proslijeđen zapisnik
1.	Suvodo Zapisnik 0823/08/12 23.08.2021.	Bespravna sječa na privatnoj svojini	26.08.2021. Br. 248. Uprava za inspekcijske poslove/ samostalnom republičkom inspektoru

Tabela: Pregled evidentirane nelegalne gradnje u NP Biogradska gora u 2021. godini.

R b	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je proslijeđen zapisnik
1.	Šiška Zapisnik 0705/08/10 05.07.2021.	Gradnja objekta- izlivanje temelja	08.07.2021. Br. 183 Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje i Komunalana inspekcija Berane
2.	Reljina Zapisnik 0716/08/11 16.07.2021.	Gradnja objekta - izlivanje podloge za ploču	16.07.2021. Br. 193 Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje i Komunalana inspekcija Berane
3.	Šiška Zapisnik 0803/08/11 03.08.2021.	Gradnja objekta- izgradnja nadstrešnice	05.08.2021. Br. 227 Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje i Komunalana inspekcija Berane
4.	Riva Zapisnik 0810/02/01 10.08.2021.	Gradnja objekta- izgradnja kućera	10.08.2021. Br. 235 Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje i Komunalana inspekcija Kolašin

5.	Šiška Zapisnik 0907/08/13 07.09.2021.	Gradnja objekta- vikendice	izgradnja	10.09.2021. Br. 270 Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje i Komunalana inspekcija Berane
6.	Šljivlje Zapisnik 0911/05/02 11.09.2021.	Gradnja objekta- betonske ploče	izlivanje	13.09.2021. Br. 233 Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje i Komunalana inspekcija Kolašin
7.	Šiška Zapisnik 0913/08/14 13.09.2021.	Gradnja objekta- vikendice	izgradnja	15.09.2021. Br. 287 Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje i Komunalana inspekcija Berane
8.	Reljina Zapisnik 1002/08/15 02.10.2021.	Gradnja objekta- vikendice	izgradnja	06.10.2021. Br. 322 Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje i Komunalna inspekcija Berane
9.	Šiška Zapisnik 1007/08/16 07.10.2021.	Gradnja objekta- betonske ploče	izlivanje	12.10.2021. Br. 328 Direkcija za inspekcijske poslove i licenciranje i Komunalna inspekcija Berane

Tabela: Pregled evidentirane nelegalnih radnji u NP Biogradska gora u 2021. godini.

R b	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je proslijeđen zapisnik
1.	Biogradsko jezero Zapisnik 0102/03/01 02.01.2021.	Puštanje lovačkih kerova u NP (Vukota Bato Bulatović)	11.01.2021. Br. 05 Uprava za inspekcijske poslove, Radmili Rakočević
2.	Biogradsko jezero Zapisnik 0730/05/01	Puštanje lovačkih kerova u NP (Dubak Ognjen)	04.08.2021. Br. 221 222 Uprava za inspekcijske poslove, Radmili Rakočević OB Kolašin, Zoran Braunović

	30.07.2021.		
3.	Biogradsko jezero Službena zabilješka 05 27.08.2021.	Puštanje lovačkih kerova u NP (Vukota Bato Bulatović)	31.08.2021. Br. 255 I 256 Uprava za inspekcijske poslove, Radmili Rakočević OB Kolašin, Zoran Braunović
4.	Pločev potok Zapisnik 0911/06/01 11.09.2021.	Puštanje lovačkih kerova u NP (Radovan Adžić)	13.09.2021. Br. 277 I 278 Uprava za inspekcijske poslove, Radmili Rakočević OB Kolašin, Zoran Braunović
5.	Biogradsko jezero Zapisnik 1015/03/02 15.10.2021.	Puštanje lovačkih kerova u NP (Dubak Svetozar)	20.10.2021. Br. 339 I 340 Uprava za inspekcijske poslove, Radmili Rakočević OB Kolašin, Zoran Braunović
6.	Kraljevo kolo Zapisnik 1019/10/01 17.10.2021.	Puštanje lovačkih kerova u NP (Milan Bulatović)	21.10.2021. Br. 347 I 348 Uprava za inspekcijske poslove, Radmili Rakočević OB Kolašin, Zoran Braunović
7.	Biogradsko jezero Zapisnik 1020/04/02 17.10.2021.	Puštanje lovačkih kerova u NP (Aleksandar Šćepanović)	21.10.2021. Br. 353 I 354 Uprava za inspekcijske poslove, Radmili Rakočević OB Kolašin, Zoran Braunović
8.	Biogradsko jezero Zapisnik 1030/03/03 30.10.2021.	Puštanje lovačkih kerova u NP (Vladan Bulatović)	03.11.2021. Br. 361 I 362 Uprava za inspekcijske poslove, Radmili Rakočević OB Kolašin, Zoran Braunović
9.	Riva Zapisnik 1114/03/04 14.11.2021.	Nedozvoljen lov-ubistvo jelena	14.11.2021. OB Kolašin CB Berane Uprava za inspekcijske poslove

Tokom godine nadzornici kontrolišu cijelu površinu Parka, sa posebnim angažovanjem ka graničnom dijelu parka, kao i kretanje krupnih sisara. Vršer njihovu prihranu sa baliranim sijenom, mineralnom soli i žitom na lokalitetima gdje se nalaze hranilišta i solila.

Evidentiran je veći broj krupnih sisara (košuta, jelen i srna) u odnosu na 2020. godinu, što tokom cijele godine registruju foto zamke.

Posebna aktivnost službe zaštite bila je usmjerena na dio rijeke Tare u dužini od 2,5 km kojom gazduje NP, kao i lokalitetu uz rijeku pored magistralnog puta od kampa Rakočević do Štitaričke rijeke zbog jednog broja krupnih sisara čije je stanište na tom području u zimskim mjesecima.

Na vodama Biogradskog jezera nije evidentiran nedozvoljeni ribolov. Od 15.05.2021. do 01.10.2021. godine dozvoljeno je obavljanje sportskog ribolova, na osnovu Zakona o slatkovodnom ribarstvu. Tokom trajanja ribolova inspektor za ribarstvo je izvršio par kontrolnih obilazaka gdje je zatečeno stanje bilo uredno. Prirodna reprodukcija ribljeg fonda u Biogradskom jezeru, zbog opadanja nivoa vode, nije u potpunosti uspješno završena.

Po prvi put je zabilježeno jato kormorana (10-12) koji su tokom ljetnjih mjeseci svakodnevno boravili na Biogradskom jezeru i hranili se ribom iz jezera, što predstavlja ozbiljan problem za riblji fond.

Takođe, u u oktobru mjesecu nivo jezera je bio na najnižem zabilježenom nivou od postojanja.

Počekom avgusta na teritoriji Parka koja pripada opštini Berane i Mojkovac, uspješno su lokalizovana dva manja požara.

U šumskom kompleksu, na teritoriji parka koja se nalazi na strani opštine Berane, odjeljenja 1, 2 i 3 evidentiran je veći broj izvala o čemu je sačinjena službena zabilješka sa foto dokumentacijom, koja je rezultirala doznakom od starne šumarskog inženjera JPNPCG u bruto masi od 93,15 m³. Odlukom br 01- 2762 od 14.09.2021. godine donešeno je 15 pojedinačnih rješenja o prodaji drveta iz državnog vlasništva u dubećem stanju.

Izvršeno je i uklanjanje dijela stabala koja su potencijalna opasnost za posjetioce parka. Uklanjanje je izvršeno na Biogradskom jezeru kod objekata Službe zaštite, dok na parking prostoru i oko bungalova nije izvršeno uklanjanje. Doznačena bruto masa od 12,28 m³. Stablo koje je ugrožavalo bezbjednost ljudi i objekta na Biogradskom jezeru, po nalogu inspektora za šumarstvo, uklonjeno je 27.05.2021. godine.

U dijelu prašumskog rezervata evidentiran je veći broj vjetro i snjego izvala, kao i preloma, posebno na putnom pravcu Biogradsko jezero- Dolovi Lalevića, kao i dijelu pješačke staze Biogradsko jezero- katun Goleš. Sva drvna masa je rasječena radi nesmetanog prolaza vozila i pješaka i ostavljena na lice mjesta.

Problemi koje je imala Služba zaštite u obavljanju svojih poslova odnose se na odluke lovačkih društava iz Kolašina, Mojkovca i Berana, a to je dozvoljen lov na svojim teritorijama do same granice parka, što rezultira ulaskom lovačkih kerova u park koji razgone i uznemiravaju divljač u Parku.

Održani su sastanci sa predstavnicima lovačkog društva iz Kolašina, načelnicima OB Kolašin i OB Mojkovac, gdje se razgovaralo o problemima koji se dešavaju u Parku zbog dozvoljenog lova do same granice Parka. Na sastancima su dogovoreni konkretni potezi. Napominjemo izuzetnu saradnju sa načelnikom OB Kolašin.

Pored redovnih aktivnosti služba zaštite je bila angažovana na pripremi turističke sezone. Čišćenje putnog pravca Kraljevo kolo- Biogradsko jezero, edukativne staze, parking prostora

i lokaliteta oko objekata koji su u funkciji posjetilaca, rasijecanju putnog pravca Biogradsko jezero- Dolovi Lalevića, detaljno rasijecanje putnog pravca Kraljevo kolo- Biogradsko jezero, uklanjanje palih stabala u Biogradskom jezeru, otoci i delti Biogradske rijeke.

5.2. Stručna zaštita

5.2.1. Zaštita flore

Nastavljen je rad na inventarizaciji vaskularne flore NP Biogradska gora. Elektronska baza je dopunjena terenskim podacima sa 5 lokaliteta (koordinati) koji odgovaraju habitatima 7230 Alkalne tresave i 7140 Prelazne tresave. Popisane su dijagnostičke vrste i vrste pratilice tih stanišnog tipova, uz ocjenu njihove reprezentativnosti. Iz Kataloga vaskularne flore Crne Gore, tom 2 (Čaković, Stešević, 2021), preuzeti su podaci za 87 biljnih taksona (43 roda, 5 familija) koji su zabilježeni za različita područja i staništa ovog nacionalnog parka. Baza sadži 1032 tabelarna reda, što je ekvivalentno broju terenskih i literaturnih navoda. Uporedo je rađena nomenklatura usaglašavanja naučnih naziva sa zvaničnim evropskim listama (Flora Europaea, Euro+Med Plantbase, Med-Checklist, The Plant List). Upoređivanjem sa IUCN Red List, provjeren je i ustanovljen konzervacijski status svakog pojedinačnog taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou. Zbog obilnosti materijala ova aktivnosti se nastavlja u kontinuitetu.

Istraživanja i monitoring: Tokom 2021. godine rad stručne službe bio je usmjeren na istraživanje i kartiranje habitata 7230 Alkalne tresave i 7140 Prelazne tresave. U NP Biogradska gora i uopšte u Crnoj Gori tresave su u širem smislu rijetke, raštrkane i na malim površinama. Ovo jasno ukazuje na njihovu osjetljivost, ugroženost i značaj njihove zaštite. Ovi habitati su toku terenskih istraživanja evidentirani na 5 lokaliteta (4 lokaliteta prelaznih i jedan lokalitet alkalnih tresava):

Lokalitet 1 (42.85314 19.68655) - na njemu je evidentiran habitat 7140 sa reprezentativnošću B (dobra). Na ovom lokalitetu nije potrebna restauracija habitata. Od dijagnostičkih vrsta evidentirane su *Potentilla palustris* (pokrovnost 1- 25%), *Eriophorum angustifolium* (pokrovnost veća od 25%), *Carex lasiocarpa* (pokrovnost 1-25%), *Carex rostrata* (pokrovnost veća od 25%). Pored njih evidentirane su i mahovine roda *Sphagnum* sp. Od pratećih vrsta evidentirane su: *Deschampsia caespitosa*, *Pinguicula balcanica*, *Carex lepidocarpa*, *Carex flava*. Kao najdominantnija vrsta na ovom lokalitetu javlja se *Carex rostrata*, koja prema Pešića jezeru gotovo da gradi monodominantne zajednice.

Lokalitet 2 (42.855951 19.674104) - na njemu je evidentiran habitat 7230 sa reprezentativnošću B (dobra). Kao dominantne vrste evidentirane su *Carex davalliana* (pokrovnost veća od 25%) i *Eriophorum latifolium* (pokrovnost veća od 25%). Kao prateće vrste evidentirane su: *Deschampsia caespitosa*, *Epipactis palustris*, *Parnassia palustris*, *Potentilla palustris*.

Lokalitet 3 (48.88107 19.67562) - na njemu je evidentiran habitat 7140 sa reprezentativnošću A (odličan). Kao dominantne vrste evidentirane su mahovine roda *Sphagnum* sp. (sa pokrovnošću većom od 25%), *Eriophorum angustifolium* (sa pokrovnošću većom od 25%), *Carex buxbaumii* (sa pokrovnošću od 1-25%). Kao prateće vrste na ovom lokalitetu evidentirane su *Parnassia parnisifolia*, *Epilobium hirsutum*, *Caltha palustris* i *Deschampsia caespitosa*.

Lokalitet 4 (42.88130 19.67543) - na njemu je evidentiran habitat sa kodom 7140 i reprezentativnošću A (odlična). Od dijagnostičkih vrsta evidentirane su: mahovine roda *Sphagnum* sp. (sa pokrovnošću većom od 25%) i *Eriophorum angustifolium* (sa

pokrovnošću od 1-25%). Od pratećih vrsta na ovom lokalitetu identifikovane su: *Epipactis palustre*, *Pinguicula balcanica* i *Deschampsia caespitosa*.

Lokalitet 5 (42.89299 19.68654) na kojem je evidentiran habitat sa kodom 7140. Na ovom lokalitetu evidentiran je tip *Menyanthemum trifoliatae*. Reprerzentativnost habitata je B (dobra). Od dijagnostičkih vrsta evidentirane su *Menyanthes trifoliata* (sa pokrovnošću većom od 50%) i *Carex rostrata* (sa pokrovnošću većom od 25%). Vrsta *Carex rostrata* je evidentirana uz samu obalu Ševarite lokve, dok je vodeni dio prekriven dominantnom vrstom *Menyanthes trifoliata*.

5.2.2. Zaštita šuma

U PJ Suvodo-Šiška postavljene su feromonske klopke. Cilj postavljanja ovakih klopki je da na osnovu mirisnih komponenti feromona privuče i zadrži odraslog imaga u klopki do prebrojavanja i uništavanja, kao i da se dugoročno ustanovi dinamika populacija najčešćih vrsta smrčinih potkornjaka kako bi se uspostavila pravilna i pravovremena dijagnoza, razrada preventivnih, profilatičkih i terapijskih mjera suzbijanja i prognoza daljeg razvoja štetnih vrsta. Na osnovu analize i upoređivanja ranijih podataka konstatovano je da nema prenamnoženja smrčinog potkornjaka.

U zoni prašumskog rezervata tokom 2021. godine evidentiran je veliki broj oborenih stabala vjetroizvala, snjegoizvala kao i preloma i to na putnom pravcu od Biogradskog jezera do Dolova Lalevića. Ukupno je palo cca 13 stabala bukve u bruto masi od 30-35 m³, kao i osušena stabla jasena u neposrednoj blizini objekta Službe zaštite i bungalova. U vezi sa ovim problemom je kontaktirana šumarska inspekcija kao i Agencija za zaštitu životne sredine. Što se tiče spornih stabala oko bungalova, pošto se nalaze u III zoni zaštite ona su se doznačila u ukupnoj drvnjoj masi od 12,28m³.

U PJ Suvodo-Šiška u Odeljenjima 1,2 i 3 evidentirana je određena količina izvaljene drvene mase smrče prouzrokovane velikim vetrom. Količina doznačene drvene mase četinarara je 65,35m³. Od ukupne drvene mase stabala, 90% čine izvale, a ostalih 10% čine prelomi i nalegla stabla.

U skladu sa godišnjim Programima upravljanja za 2020. godinu, kao i sa Planom gazdovanja šumama u privatnoj svojini (br.05-1363 od 18.06.2020.godine, odobren od strane UO JPNPCG), Javno preduzeće je u obavezi da vlasnicima privatnih šuma u nacionalnim parkovima daje odobrenje za uklanjanje drvene mase u šumama koje se nalaze u privatnom vlasništvu. Zavisno od toga koju količinu zahtevaju vlasnici da uklone iz svojih šuma, u kojim se zonama ona nalazi i kakva je struktura traženih drvnih sortimenata, utvrđuju se količine koje se odobravaju za uklanjanje. Doznaka je izvršena na osnovu stručne procjene i izračunata je drvena masa za uklanjanje po određenim bonitetima. Ukupno je doznačeno 193,01m³.

Izvršeno je utvrđivanje granica rezervata Biogradska gora. Dosadašnji podaci govore o površini od 1600 ha. Preliminarnim kartiranjem rezervatskog basena ustanovljeno je da je realna površina rezervata preko 2600 ha. Korišćena su poznata softverska rješenja (ArcGIS) kako bi se utvrdila granica i površina rezervata. U narednom periodu će se raditi na terenskom obilježavanju i izdvajanju ovog kompleksa kao prašumskog rezervata i upisa u Registar zaštićenih područja.

5.2.3. Zaštita faune

Fauna beskičmenjaka

Realizovana su terenska istraživanja u cilju rekognosciranja faune dnevnih leptira sa posebnim osvrtom na zakonom zaštićene i Natura vrste. Na transektima Zekova glava -

Pešića jezero i Vranjak – Šiško jezero u toku septembra mjeseca registrovano je 19 vrsta dnevnih leptira svrstanih u 5 familija. Od registrovanih vrsta samo je *Parnassius apollo* – apolonov leptir zakonom zaštićena vrsta, a nađena je na lokaciji katun Reljine. Ova vrsta je zaštićena prema Rješenju o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta. Apolonov leptir je ujedno i jedina Natura vrsta koja je registrovana tokom terenskih istraživanja. Započeto je istraživanje literature i sakupljanje podataka o prethodnim istraživanjima faune Lepidoptera na području NP Biogradska gora. Literaturni podaci o prisustvu 32 vrste dnevnih leptira unijeti su u internu Excel tabelu podataka. Dobijeni podaci značajni za sagledavanje stanja faune dnevnih leptira, po pitanju njihove prisutnosti i distribucije.

Ihtiofauna

U izvještajnom periodu predložene su odgovarajuće mjere i potrebna istraživanja za Biogradsko jezero u cilju utvrđivanja stanja i zaštite ihtiofaune Biogradskog jezera. Takođe, dat je predlog za uveze mlađ autohtone pastrmke iz Srbije kako bi se izvršilo približavanje Biogradskog jezera. U jednom dijelu godine je zbog niskog vodostaja i bojazni da bi dodatne sportsko ribolovne aktivnosti ugrozilo predstojeći mrijest potočne pastrmke uvedena zabrana ribolova na Biogradskom jezeru.

Fauna sisara

Sproveden je monitoring porodijske kolonije malog potkovičara. Kolonija se nalazi u potkrovlju kuće na ulazu u nacionalni park, na lokalitetu Kraljevo kolo, a koristi je Služba zaštite i Služba ambijentalne higijene. Registrovano je povećanje broja jedinki malog potkovičara (*Rhinolophus hipposideros*) - 232 jedinki. Mali potkovičar je strogo zaštićena vrsta prema nacionalnom zakonodavstvu, ali i prema brojnim internacionalnim konvencijama i direktivama (Bernska konvencija, Bonselova konvencija, EU Habitat direktiva, EUROBATS sporazum), a označen je kao „Gotovo ugrožena“ vrsta (kategorija NT) prema IUCN Crvenoj listi na mediteranskom dijelu Evrope. Ova kolonija predstavlja najveću do sada poznatu porodijsku koloniju potkovičara u Crnoj Gori.

Realizovane su aktivnosti u cilju inventarisanja vrsta iz porodice *Mustelidae* upotrebom foto-zamki i metodama transekata. Foto-zamkama registrovani su jazavac (*Meles meles*) i kuna bjelica (*Martes foina*) na više lokaliteta u Parku. Metodom transekta uz obalu Biogradskog jezera i rijeku Jezeršticu registrovani su tragovi prisutnosti vidre (*Lutra lutra*).

U prethodnoj godini izvršena je obuka zaposlenih u Službi fizičke zaštite za korišćenje nekomercijalne mobilne aplikacije iMammalia. Ova aplikacija koristi se za bilježenje tragova prisutnosti divljih sisara.

Na teritoriji Parka postavljene su foto-zamke, pored onih koje se nalaze kod hranilišta na Lalevom potoku, na sljedećim lokalitetima: Ganovača, Solila, Stijene i Lokvine. Zabilježene su sljedeće vrste divljih sisara: divlja svinja (*Sus scrofa*), srna (*Capreolus capreolus*), jelen (*Cervus elaphus*), kuna bjelica (*Martes foina*), lisica (*Vulpes vulpes*) i vuk (*Canis lupus*).

5.2.4. Kulturno-istorijsko nasljeđe i etnografsko nasljeđe

U izvještajnom periodu vršeno istraživanje litaraturne građe o tradicionalnoj planinskoj arhitekturi kolašinsko-mojkovačkog kraja i prikupljanje starijeg foto materijala u digitalnoj formi, kroz raspoloživu bibliotečku građu, za potrebe terenskih istraživanja, zakonske zaštite potencijalnih kulturnih dobara i organizovanja izložbi;

Takođe je obavljeno i istraživanje umjetničkih slika sa motivima Bjelasice i Biogradske gore domaćih likovnih stvaralaca, nastalih u XX vijeku. U fundusu Zavičajnog muzeja u Kolašinu evidentirana su 4 rada i 5 reprodukovanih u monografskim i kataloškim izdanjima.

5.3. Promocija i marketing

Promocija i edukacija

U izvještajnom periodu realizovane realizovane su tematske radionice u cilju obilježavanja važnih datuma i to:

- 10. Maj Dan ptica i drveća
- 05. Jun Dan zaštite životne sredine
- 26. Septembar Dan čistih planina
- 04. Oktobar Dan zaštite životinja

Sprovedeni su i interpretativni program obilaska parka za djecu predškolskog i školskog uzrasta i to za djecu iz Svetionika Bar 26. jula, djecu iz Zelenog karavana 03. avgusta, djecu iz KUD-a Sv. Trojica 23. avgusta.

Vanprogramske aktivnosti

U organizaciji Saveza sportsko ribolovnih organizacija Crne Gore i tehničkog organizatora NP Biogradska gora na Biogradskom jezeru i rijeci Tari (04. jul) održano je takmičenje u Mušičarenju (Fly Fishing).

U NP Bioradska gora sprovedena je aktivnost „Šuma za čitanje“, gdje je na različitim lokacija postavljeno pet ležaljki sa kutijama za knjige. Knjige za šumu za čitanje poklonili su zaposleni JPNCG, zaposleni Nacionalnog parka Biogradska gora, Narodna biblioteka „Ljubo Anđelić“ iz Kolašina, NVO Društvo prijatelje biblioteke Njegoš iz Nikšića, Nacionalna biblioteka „Radosav Ljumović“ iz Podgorice, članovi društva Mntenegro Phototrakking itd.

5.4. Turizam i rekreacija

Nacionalni park Biogradska gora u kontinuitetu ostvaruje saradnju sa domaćim i inostranim organizacijama i institucijama. U programskoj godini unaprijeđena je saradnja sa sljedećim organizacijama i institucijama: Opština Kolašin, NTO, OB Kolašin, OB Mojkovac, LTO Kolašin, LTO Mojkovac, NVO Parkovi Dinarida, NVO Natura, Skijalista Crne Gore, TA Explorer, Lovačko društvo ' Lovac' Kolašin i SRK ' Tara'.

Izvršene je analiza stanja pješačke (grebenska-lokalna) staze „Laništa-Jarčeve strane-Razvršje-Svatovsko groblje“ kako bi se utvrdilo stanje na terenu i izvršena fotodokumentacija i GPS.

5.5. Saradnja sa domaćim i stranim organizacijama i institucijama

Nacionalni park Biogradska gora u kontinuitetu ostvaruje saradnju sa domaćim i inostranim organizacijama i institucijama. U 2021. Godini ostvarena je saradnja sa sljedećim organizacijama i institucijama, koja bi trebala da se nastavi i u 2022. godini: Opština Kolašin, NTO, OB Kolašin, OB Mojkovac, LTO Kolašin, LTO Mojkovac, NVO Parkovi Dinarida, NVO Natura, Skijalista Crne Gore, TA Explorer, Lovačko društvo "Lovac" Kolašin, SRK "Tara".

Naučna konferencija Antieroziona zaštita Biogradskog jezera i rješavanje hidroloških problema u slivu Biogradske rijeke i Biogradskog jezera održana je 02. 06. 2021. godine, a na njoj su učestvovali eminentni stručnjaci iz Crne Gore i regiona. Realizovana je pod

pokroviteljstvom Svjetske organizacije za zaštitu zemljišta i voda i uz podršku Elektroprivrede Crne Gore, CEDIS-a i Ministarstva poljoprivrede, šumarstava i vodoprivrede. Konferencija je imala za cilj pronalaženje rješenja i predloga, kako u pravcu daljih istraživanja i mjera sanacije na samom jezeru, njegovim pritokama i otokama, ali i obezbjeđivanju sredstava za izradu Glavnog projekta sanacije i definisanje dinamike budućih naučno-istraživačkih radova uz paralelnu izradu Procjene uticaja na životnu sredinu.

Održan je i Socio-ekonomski forum 17.09.2021. godine uz prisustvo predstavnika relevantnih institucija i organizacija u cilju analize turističke sezone, sa predlogom mjera za narednu. Date su generalne smjernice u vezi sa pripremom aktivnosti za narednu godinu koja će se realizovati u sinergiji sa ključnim subjektima.

10.11.2021. godine u Upravnoj zradi Nacionalnog parka Biogradska gora održan je sastanak sa predstavnicima Uprave za inspeksijske poslove, Odsjek za šumarstvo i lovstvo. Tom prilikom su određeni planovi pristupanja vezani za sprječavanje nelegalnih aktivnosti na teritoriji NP Biogradska gora, sa akcentom na sprječavanje ulaska lovačkih pasa u Park. Iz ove intenzivne saradnje rezultiralo je procesuiranje više lica, odnosno vlasnika lovačkih kerova sa područja opština Kolašin, Mojkovac i Berane.

5.6. Korišćenje dobara i pružanje usluga

Turističko-rekreativna funkcija u ovom Parku opredijeljena je specifičnostima i očuvanošću ekosistema u kojem je dominantna zaštitna funkcija. Valorizacija ove funkcije ostvaruje se kroz postojeći izletnički, rekreativno-Sportski i zdravstveni turizam, koji treba dopuniti novim sadržajima. U ukupnoj prezentaciji nacionalnog parka, Centar za posjetioce je veoma bitan segment.

Kroz svoj rad Centar treba da ostvari informativnu i edukativnu funkciju, prezentirajući prirodne i kulturne vrijednosti Parka.

Broj registrovanih posjetilaca u Nacionalnom parku tokom **2021.** godine iznosio je **60.522** posjetioca, botaničku baštu Dulovine posjetilo 441 posjetilac.

Protekle turističke sezone ostvaren je finansijski prihod od ulaznica u iznosu od 183.083,75€ dok je u 2020. godini bio 28.389,90€. U 2021 godini, smještajni kapaciteti se nijesu naplaćivali u NP "Biogradska gora", izdati su pod zakup.

Ostale privredne aktivnosti odnose se na prodaju propagandnog materijala i suvenira, kampovanja, ribolovnih dozvola, kajakarenja, izdavanje bicikala, korišćenje čamaca i naplata džiping tura.

Prihod od prodaje propagandnog materijala i suvenira, iznosio je u 2021. 7.893,34€. Zaliha propagandnog materijala i suvenira iznosila je na dan 31.12.2021. godine 11.268,87€ (po nabavnim cijenama). Prihodi ostvareni po osnovu ribolovnih dozvola iznosili su 2.800,00€. Po osnovu izdavanja čamaca ostvaren je prihod od 8.704,00€. Po osnovu naplate za kampovanje u 2021. godini ostvareno je 4.638,00 € (bez boravišne takse). Po osnovu kajakarenja ostvareno 1.491,00€, po osnovu iznajmljivanja bicikala ostvareno 120,00€, ukupno ostvareno po osnovu džiping tura 2.490,00€.

U nastavku slijedi tabelarni prikaz prihoda po godinama:

	2019	2020	2021

Ribolovne dozvole	2.860,00€	2.180,00€	2.800,00€
Izdavanje čamaca	5.224,00€	4.144,00€	8.704,00€
Naplata kampovanja	4.559,80€	204,00€	4.638,00€
Prodaja propagandnog materijala i suvenira	7.371,40€	1.866,00€	7.893,34€
Kajaci	534,00€	197,00€	1.491,00€
Bicikla	220,00€	40,00€	120,00€
Jeep safari	7.200,00€	600,00€	2.490,00€
Ulaznice	211.944,25€	28.389,90€	183.083,75€

Ukupno ostvareni prihodi u 2021 godini od prodaje ulaznica i prodaje suvenirnice Biogradsko jezero iznosili su **211.220,09€**. Bez odbijenog PDV-a 7% i 21%.

5.7. Uređenje prostora

Na prostoru NP Biogradska gora izdati su urbanističko-tehnički uslovi za postavljanje odnosno građenje jednog objekta privremenog na zemljištu u državnoj svojini.

Shodno programskoj aktivnosti u vezi zaštite zemljišta i voda, 2. i 3. juna organizovana je naučna konferencija sa temom „Antieroziona zaštita i rješavanje hidroloških problema u slivu Biogradske rijeke i Biogradskog jezera“. Učešće na konferenciji su, pored stručnjaka iz JP NP CG, imali naučni radnici iz Crne Gore i inostranstva. U radu konferencije učestvovali su predstavnici Geološkog zavoda Crne Gore, Biotehničkog instituta CG, Građevinskog fakulteta iz Podgorice, PMF-a iz Podgorice, kao i predstavnici renomiranih naučnih institucija iz inostranstva. S obzirom na kompleksnost problema u vezi oscilacija vodostaja Biogradskog jezera konferencija je imala za cilj da alarmira državne institucije i ostalu zainteresovanu javnost da se uključe u definisanje rješavanja ovog, po svim parametrima kompleksnog hidrološkog problema. S tim u vezi sa konferencije su date određene naučne smjernice i preporuke.

6. NACIONALNI PARK PROKLETIJE

Izveštaj o radu NP „Prokletije“ ima za cilj da objektivno prikaže sprovođenje funkcije fizičke i stručne zaštite, korišćenje dobara, pružanje usluga, aktivnosti na promotivno – edukativnim poslovima i marketingu, aktivnosti na uređenju prostora, saradnji sa domaćim i međunarodnim organizacijama kao i izvještaj o pojedinim prijavama zbog povrede unutrašnjeg reda u parku za 2021. godinu sa posebnim osvrtom na stanje ukupnih prihoda i rashoda.

Zaštita, unapređenje i razvoj NP „Prokletije“ u 2021. godini obavljala se na osnovu Programa upravljanja NP „Prokletie“ za 2021. godinu.

6.1. Fizička zaštita i ambijentalna higijena

U Nacionalom parku „Prokletije“ u toku 2021. godine bilo je ukupno na svim poslovima zaposleno 30 radnika. Od ovog broja je:

- 10 zaposlenih u Službi fizičke zaštite (1 šef Službe zaštite, 9 nadzornika).
- 5 radnika na održavanju Ambijentalne higijene i infrastrukture (1 šef Službe održavanja ambijentalne higijene i infrastrukture, 4 zaposlenih);
- 15 radnika u Administrativno tehnički poslovi

Imajući u vidu površinu parka, njegovu otvorenost, konfiguraciju terena i nepristupačnost u pojedinim zonama, broj angažovanih radnika koji rade na poslovima fizičke zaštite trebalo bi da bude veći od broja koji je angažovan. Posebno je potreban veći broj nadzornika, imajući u vidu činjenicu da je od postojećih jedan broj angažovan na naplatnim punktovima. Veći broj zaposlenih u Službi zaštite pored svojih redovnih poslova na zaštiti prirodnih i kulturnih dobara radi i poslove na naplati ulaznica. Poseban problem koji otežava rad Službe zaštite je razuđenost terena, a svaki dio terena je potrebno stalno kontrolisati.

Tokom 2021. godine obavljano je stalno patroliranje , a po potrebi noćno dežurstvo. Shodno potrebi organizovana su noćna dežurstva na lokalitetima: Gradina, Babino polje , Ribljak. Svi zaposleni u Službi zaštite i u Službi za ambijentalnu higijenu i infrastrukturu bili su u obavezi da svakodnevno prate i osmatraju teren, u cilju blagovremene prijave pojave požara, kao i lični angažman u slučaju istog.

U toku 2021. godine Služba zaštite je registrovala požar dana 09.08.2021 na prostornoj cjelini Horolac, požar je uspješno lokalizovan u saradnji sa Lokalnom službom zaštite i spašavanja i Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova CG.

Služba zaštite je u okviru svojih aktivnosti kontinuirano na terenu pratila stanje faune krupnih sisara. Tokom zimskih mjeseci sve hranilice na staništima divokoze i srne su redovno snabdijevane hranom za prihranjivanje divljači.

Nezakonite radnje u NP „Prokletije“ u 2021. godine, prikazane su u tabelama:

R.br.	Lokacija i datum izvršenja	Zakonski osnov	Datum i kome je proslijeđen zapisnik
1.	Grebaje, Gusinje 16.11.2021 Službena zabilješka	Devastacija prostora – kopanje kanala za vodu privatno vlasništvo Đerđ Vukelj	16.11.2021 • Min.ekologije, prostornog planiranja i urbanizma • Opština

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

	1267/21		Gusinje, Komunalna inspekcija
2.	Grebaje, Gusinje 16.11.2021 Službena zabilješka 1266/21	Devastacija prostora - kopanje kanala za vodu i rupa za bazen Beogradski dom Vlajko Kotlajić	16.11.2021 • Min. ekologije, prostornog planiranja i urbanizma • Opština Gusinje, Komunalna inspekcija
3.	Grebaje, Gusinje 16.11.2021 Službena zabilješka 1265/21	Nelegalna gradnja, devastacija prostora – zidanje kamenog zida dužine 15. metara 60. cm visine Samir Pjetrović	16.11.2021 • Min. ekologije, prostornog planiranja i urbanizma • Opština Gusinje, Komunalna inspekcija
4.	Babino Polje, Bogićevica, Plav. 29.09.2021 Službena zabilješka 1076/21	Nelegalna gradnja vikendice Miralem Tošić	29.09.2021. • Opština Plav, Komunalna inspekcija
5.	Grebaje, Gusinje 08.11.2021 Službena zabilješka 1235/21	Nelegalna gradnja betonska polča sa temeljima 5x4 m Rafet Deljanin	08.11.2021 • Min. ekologije, prostornog planiranja i urbanizma • Opština Gusinje, Komunalna inspekcija
6.	Grebaje, Gusinje 08.11.2021 Službena zabilješka 1234/21	Nelegalna gradnja bungalovi drvena konstrukcija sa betonskim stopama Škendija Ahmetaj	08.11.2021 • Min. ekologije, prostornog planiranja i urbanizma • Opština Gusinje, Komunalna inspekcija
7.	Grebaje, Gusinje 25.10.2021 Službena zabilješka 1195/21	Nelegalna gradnja drvena konstrukcija sa betonskim stopama 9x7,5 m Faro Toskić	25.10.2021 • Opština Gusinje, Komunalna inspekcija
8.	Kukića bor, Gusinje 27.09.2021. Službena zabilješka 1052/21	Devastacija zemljišta – kopanje temelja za vikendicu 7x4 m NN lice	27.09.2021 • Opština Gusinje, Komunalna inspekcija

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

9.	Radončića bor, Gusinje 13.08.2021. Službena zabilješka 812/21	Devastacija zemljišta Šaćir Radončić	16.08.2021 • Min.ekologije,prostornog planiranja i urbanizma
10.	Babino Polje, Plav 25.08.2021 Službena zabilješka 906/21	Nelegalna gradnja česme od tvrdog materijala Dževad Purišić	25.08.2021 Opština Plav, Komunalna inspekcija
11.	Grebaje, Gusinje 05.05.2021. Službena zabilješka 309/21	Nelegalna gradnja objekta dimenzije 4x6 m Rusmin Laličić	05.05.2021 • Min.ekologije,prostornog planiranja i urbanizma • Opština Gusinje,Komunalna inspekcija

IZVJEŠTAJ O NELEGALNOJ SJEČI NP PROKLETIJE

R.br.	Lokacija i datum izvršenja	Nadzornik	Prijava na lice	Količina m ³	Kome prosljeđen zapisnik
1.	Rešetak. 06.09.2021	Miralem Markišić	NN	2.68 bukovina	Uprava policije i ODT
2.	Čadar jela 08.09.2021	Adis Purišić	NN	8.129 čamovina	Uprava policije i ODT
3.	Rešetak 27.08.2021	Miralem Markišić	NN	1.83 bukovina	Uprava policije i ODT
4.	Rešetak 20.09.2021	Miralem Markišić	NN	4.57 bukovina	Uprava policije i ODT
5.	Zamov laz 20.09.2021	Enko Rugovac	NN	4.81 čamovina	Uprava policije i ODT
6.	Zabelj 27.09.2021	Miralem Markišić	NN	5.48 bukovina	Uprava policije i ODT
7.	Kukića bor 27.09.2021	Ramo Bektešević	NN	4.26 bukovina	Uprava policije i ODT
8.	Šćapica	Miralem Markišić	Selmir	0.34	Uprava policije i

	04.10.2021		Šarovović	bukovina	ODT
9.	Krcića kofiljača 11.11.2021	Adis Purišić	NN	4.212 čamovina	Uprava policije i ODT
10.	Babino polje 22.11.2021	Enko Rugovac	NN	2.997 čamovina	Uprava policije i ODT
11.	Košutica 23.11.2021	Nedžad Šarkinović	NN	16.141 čamovina	Uprava policije i ODT

ČAMOVINA: 36,289 BUKOVINA: 19,16 UKUPNO: 55,449

Stanje: 23,46m³ (zajedno sa 9,72 m³ odvojeno za naše potrebe).

6.2. Stručna zaštita

6.2.1. Zaštita flore

Nastavljen je rad na inventarizaciji vaskularne flore NP Prokletije. Elektronska baza je dopunjena terenskim podacima sa lokaliteta Krš Bogićevce, tokom istraživanja i kartiranja habitata 7250* Zapadno balkanske alpijske tresave (*Narthecon scardici*). Popisane su dijagnostičke vrste i pratilice tih stanišnog tipova. Iz Kataloga vaskularne flore Crne Gore, tom 2 (Čaković, Stešević, 2021), preuzeti su podaci za 87 biljnih taksona (43 roda, 5 familija) koji su zabilježeni za različita područja i staništa ovog nacionalnog parka. Baza trenutno sadrži 1758 tabelarnih redova, što je ekvivalentno broju terenskih i literaturnih navoda. Uporedo su rađena nomenklaturna usaglašavanja naučnih naziva sa zvaničnim evropskim listama (Flora Europaea, Euro+Med Plantbase, Med-Checklist, The Plant List). Upoređivanjem sa IUCN Red List, provjeren je i ustanovljen konzervacijski status svakog pojedinačnog taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou. Zbog obilnosti materijala ova aktivnosti se nastavljaju u kontinuitetu.

Istraživanja i monitoring: Tokom 2021. godine rad stručne službe bio je usmjeren na istraživanje i kartiranje habitata 7250* Zapadno balkanske alpijske tresave (*Narthecon scardici*). Reliktne umjereno bogate oromediteranske tresave visokih planina zapadnog Balkana sa dominacijom balkanske endemične i reliktno vrste *Narthecon scardicum*, koja predstavlja i ciljnu vrstu za implementaciju Panevropske ekološke mreže (PEEN), evidentirane su na lokalitetu Krš Bogićevce. Reprezentativnost habitata na ovom lokalitetu je označena sa A (odlična). Habitat ne zahtijeva nikakvu dodatnu restauraciju na ovom lokalitetu. Dijagnostičke vrste ovog habitata koje su evidentirane: *Narthecon scardicum* i *Pinguicula balcanica* (obije zauzimaju pokrovnost veću od 25%). Kao prateće vrste na ovom habitatu evidentirane su: *Potentilla palustris*, *Carex rostrata*, *Eriophorum angustifolium*, *Carex nigra*, *Trollius europaeus*, *Gentiana punctata*, *Carex lasiocarpa*, *Parnassia palustris*. Ovaj tip staništa sa pratećom vegetacijom je generalno slabo proučen. Sreće se lokalizovano, na manjim površinama, nerijetko mozaično u vidu fragmenata manjih od 2 m² zajedno sa fragmentima vegetacije *Montio-Cardaminetalia*, *Calthion* ili *Cirsietalia appendiculati*. Uočeno je da se manji, gusti tepisi sa *Narthecon scardicum* lokalno razvijaju i na vlažnim stijenama pored potoka i vodopada. Dosadašnjim istraživanjima ovaj habitat je evidentiran na Bogićevici i Hridskom jezeru.

6.2.2. Zaštita šuma

Tokom 2021. godine postavljeno je 5 feromonskih klopki za prikupljanje potkornjaka koji predstavljaju prijetnju za četinarske vrste stabala (smrča i jela). Klopke su postavljene na pet lokacija u Prostornoj cjelini Babino polje - Treskavac, na mjestima na kojima su evidentirane manje ili veće grupe suvih stabala. Klopke su postavljene dvije lokacija. Zavisno od lokaliteta, brojnost prikupljenih potkornjaka ukazuje na njihovu stabilnu brojnost ili smanjenje, tj. da je stanje šuma u ovoj prostornoj cjelini na zadovoljavajućem nivou.

Izvršeno je obilježavanje stabala sanitarnog karaktera u šumama u državnoj svojini. Na području PC Babino polje - Treskavac i PC Trokuz - Ribljak, izvršeno je obilježavanje izvaljenih, prelomljenih i suvih stabala oko lokalnih puteva na području Parka. Doznaka stabala je sprovedena angažovanjem inženjera šumarstva koji je shodno Ugovoru o djelu realizovao ove aktivnosti šumama u državnoj svojini. Niske temperature vazduha i jaki udari vjetra prouzrokovali su izvaljivanja i lomljenja velikog broja stabala na prostoru Parka. Ukupno je doznačeno 1.831,11 m³, bruto drvne mase četinara (smrča/jela). Od ukupne sanitarno doznačene bruto drvne mase, 994,61 m³ je tehničko drvo neto drvne mase i 258,27 m³ je prostorno drvo neto drvne mase. Ukupna neto drvna masa je 1.252,88 m³ četinara. Za doznačenu drvna masa, po osnovu sanitarne doznake iz 2020. godine, dobijena je saglasnost od Vlade CG za prodaju šume na panju. Trenutno je u proceduri priprema javnog poziva za prikupljanje najboljih ponuda za kupovinu sanitarnog drveta doznačenog 2020. godine.

Plan korišćenja šuma u privatnoj svojini realizovan je u skladu sa Planom gazdovanja šumama u privatnoj svojini. Doznaka i odobravanje sječe šume u privatnim šumama se realizuje na osnovu zahtjeva vlasnika šume koja se nalazi na teritoriji Parka, kao i zdravstvenog stanja i kvaliteta šume. Plan je donešen od strane Upravnog odbora ovog Javnog preduzeća. U skladu sa tim, ukupno je podnešeno 64 zahtjeva, a izvršena je doznaka stabala za uklanjanje za 41 vlasnika. Ukupno je doznačeno 2.131,34 m³ drvne mase, od čega je 1.821,74 m³ četinara – tehničkog drveta i 309,60 m³ lišćari – ogrevnog drveta.

U toku je formiranje prostorne baza podataka, se sa ciljem se kroz nju da prikaz i analiza prikupljenih podataka sa terena. Terenski podaci su prvenstveno oni koji definišu pozicioniranje značajnih biljnih vrsta, zatim podaci o opožarenim i izgorelim površinama, kao i manji broj evidentiranih nelegalnih aktivnosti na terenu. Obradom i analizom podataka se lakše planiraju zaštitne mjere, sanacione aktivnosti i utvrđivanje rizika od različitih negativnih pritisaka i hazarda.

6.2.3. Fauna

Fauna beskičmenjaka

Započeto je istraživanje literature i sakupljanje podataka o prethodnim istraživanjima faune Lepidoptera na području NP Prokletije. Literaturni podaci o prisustvu 83 vrste dnevnih leptira unijeti su u internu Excel tabelu podataka. Dobijeni podaci značajni za sagledavanje stanja faune dnevnih leptira, po pitanju njihove prisutnosti i distribucije.

Fauna sisara

U cilju proučavanja prisustva faune slijepih miševa, primjenom ultrazvučne detekcije vršena su istraživanja na području doline Grebaje. Registrovane su sljedeće vrste slijepih miševa: *Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus ferrumequinum*, *Myotis sp.*, *Nyctalus leisleri* i *Pipistrellus pygmaeus*. Takođe, pregledano je je više objekata na teritoriji NP Prokletije, ali

nije registrovano slijepih miševa u ovim objektima. U toku 2021. godine je u staroj kuli u selu Ribljak registrovano 40 jedinki vrste *Rhinolophus hipposideros*.

Za potrebe aktivnosti istraživanja krupnih karnivora i kartiranja njihovih značajnih teritorija, postavljene su 2 foto-zamke koje su registrovale mrkog medvjeda (*Ursus arctos*). Foto-zamkama nije zabilježen vuk (*Canis lupus*), ali pronađeni su tragovi u neposrednoj blizini kamera. Takođe, foto zamke zabilježile su aktivnost srne (*Capreolus capreolus*), divlje svinje (*Sus scrofa*) i lisice (*Vulpes vulpes*). Kad je u pitanju balkanski ris (*Lynx lynx balcanicus*), još uvijek ne postoji čvrst dokaz da ova vrsta koristi teritoriju NP Prokletije, ali je u toku 2020. godine, na svega 1.5km udaljenosti od granice, registrovana na kamera-zamkama u Albaniji.

Pored navedenih vrsta, na lokalitetu Starac, registrovano je krdo od 6 jedinki divokoze (*Rupicapra rupicapra balcanica*).

Za potrebe istraživanja vrsta iz porodice *Mustelidae*, u NP Prokletije postavljeno je pet foto-zamki marke Browning . Registrovane su vrste kuna bjelica (*Martes foina*) i kuna zlatica (*Martes martes*).

U 2020. godini nastavljena su istraživanja u cilju registrovanja zaštićene Natura 2000 vrste šareni tvor (*Vormela peregusna*). Vrsta je uočena tokom 2019. od ostrane lokalnog stanovništva, ali još uvijek nije registrovana na kamerama u Parku.

U cilju bilježenja tragova prisutnosti divljih sisara u NP odabrana je nekomercijalna aplikacija iMammalia i održana je obuka zaposlenih u Službi fizičke zaštite za korišćenje aplikacije.

6.2.4. Kulturno-istorijsko nasljeđe

Za NP Prokletije je u izvještajnom periodu vršeno istraživanje litaraturne građe o tradicionalnom graditeljstvu Plavsko-Gusinjskog kraja i evidentiranje i skeniranje starih fotografija, kroz raspoloživu bibliotečku građu, za potrebe terenskih istraživanja, zakonske zaštite potencijalnih kulturnih dobara i organizovanja izložbi.

Takođe je obavljeno i istraživanje umjetničkih slika XX vijeka sa motivima Prokletija i okoline Plava i Gusinja, domaćih likovnih stvaralaca, od kojih je skenirano 7 reprodukovanih radova iz monografskih i kataloških izdanja.

6.3. Korišćenje dobara i pružanje usluga

1. Izvještaj o doznaci šuma u NP „Prokletije“ sa pravom svojine na osnovu plana gazdovanja šumama u privatnoj svojini za 2021. godinu, dato je u tabeli:

Prostorna jedinica	Doznačena drvena masa četinarara (m ³)	Otpremljena drvena masa četinarara (m ³)	Ostalo za realizaciju (m ³)	Doznačena drvena masa liščara (m ³)	Otpremljena drvena masa liščara (m ³)	Ostalo za realizaciju (m ³)
Čitava teritorija parka	1821,74	886,82	594,96	309,6	70,55	63,79

2. Izveštaj o doznaci sanitara u šumama NP „Prokletije“ u Državnoj svojini za 2021. godinu. dato je u tabeli:

Prostorna jedinica	Doznačena drvena masa četinarara (m ³)	Otpremljena drvena masa četinarara(m ³)	Ostalo za realizaciju (m ³)
Babino treskavac Polje	1377,62	345,08	154,87

Realizovanjem, ove procedure ostavrena je prodaja drveta u dubjećem stanju, stanovništvu u ruralnom području NP Prokletije. Za definisani period 30.09-29.11.2021 godine urađeno je 35 rješenja i to 11 rešenja po cijeni od 10,89€. Ukupna masa prodana po ovoj cijeni je 115,858 m³ što je 1.261,61€. Takođe je urađena su 24 rješenja po cijeni od 29,04€, a količina prodana po ovoj cijeni iznosi 229,942 m³ što je 6943,20€. Ukupan prihod od prodaje drvnih sortimenata je 8204,81€.

Broj prodatih ulaznica u parku u zadnjih 5 godina prikazan je u narednoj tabeli:

MJESEC	2017	2018	2019	2020	2021
JANUAR	0	0	0	0	0
FEBRUAR	0	0	0	0	0
MART	0	0	0	0	0
APRIL	0	0	0	0	0
MAJ	0	329	135	0	199
JUN	47	842	2322	255	1806
JUL	2651	4301	5941	362	6637
AVGUST	5777	5387	7345	592	7804
SEPTEMBAR	1344	3019	2810	293	2896
OKTOBAR	53	0	566	2	413
NOVEMBAR		0	0	0	0
DECEMBAR		0	0	0	56
ukupno	9872	13878	19119	1504	19811

U toku 2021. godine po osnovu ulaznica i prodaje suvenira u Centru za posjetioce ukupno je naplaćeno 20.742,16€. ulaznica u NP Prokletije ukupno je naplaćeno 20.216€. Dnevni ulaznica po cijeni od jedan euro prodato je 19.811 komada. Godišnjih ulaznica po cijeni od 13,50 € prodato je 30 komada u iznosu od 405,00€ U Centru za posjetioce NP

Prokletije promet od prodaje suvenira je iznosio 526,16€. Po sistemu za elektronsku naplatu ulaznica stoji da je ukupan promet u 2021. godini bio 20.224,00€.

R.br.	STAVKA	IZNOS €
1.	DRŽAVNE ŠUME	8204,81
2.	PRIVATNE ŠUME	6447,89
3.	DNEVNE ULAZNICE	19811,00
4.	GODIŠNJE ULAZNICE	405,00
5.	CENTAR ZA POSJETIOCE (SUVENIRI)	526,16
	UKUPNO	35394,86

6.4. Edukacija i promocija

Urađena je analiza i izvještaj planinarskih staza:

- Maja Podgojs/ Podgoja (2.021 mnv)
 - Dolja - Gropa Vezirova - Čafa Brade - Maja Podgojs/Podgoja (2.021 mnv)
 - Katun Vezirove Brade
 - Dolja - Gropa Vezirova - Čafa/Sedlo, Svatovsko groblje - Katun Vezirove Brade
 - Horolac (2.199 mnv)
 - Plav - Paljevi (Kofiljača) - Treskavica - Orlov krš - vrh Horolac (2.199 mnv)
 - Hridsko jezero - šumskom pješačkom stazom
 - Plav - Babino Polje - Bajrovića katun - Hridsko jezero
 - dio trase Vrhovi Balkana (Peaks of the Balkans), Vusanje - Theth (kroz Ropojansku dolinu, dio teritorije našeg Nacionalnog Parka, koja se nastavlja dalje u Albaniju)
 - Vusanje - Ropojana – Zastan
 - Vusanje - Ropojana - Ropojansko jezero
 - Bajrovića katun - Hridsko jezero
 - Staza za Kolate : Vusanje - Zarusnice - Fuš Širma - Čafa Borit
 - Obilazak staze Grebaje- Popadija - Talijanka - Maja e Can (tzv. Hamdova staza).
- Fotografije s terena slate PR službi. Objavljene na stranici Nacionalnih parkova.
- U saradnji sa Opštinom Plav, u ime Nacionalnog parka uzeto je učešće u formiranju tradicionalnog pohoda "Putaćama Hrida" (25. jul).
 - Uzeto učešće na pripremi tradicionalnog pohoda, i češće u pohodu, u saradnji sa TO Plav, Opštinom Plav i planinarskim društvima: "Putaćama Hrida" (održavanje 25. jula).
 - Učešće na pohodu "Hamdova staza 2021" napravljene fotografije i izvještaj sa pohoda.

U izvještajnom periodu unaprijeđena saradnja sa arheolozima iz Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore. Nedavno je završen rad o petroglifima na Volušnici, a sada se radi na fotogrametrijskom snimanju Vezirove Brade i priprema za spektralnu analizu naredne godine.

6.5. Turizam i rekreacija

Obilježene lokacije svih planinskih grobalja na prostoru Nacionalnog parka, napravljen je fotografije i tekstualni opis svakog od njih. U saradnji sa TO Gusinje, radiće se brošura vezano za to.

Kada je riječ o broju posjetilaca u Centru za posjetioce zabilježen je rast u odnosu na prethodnu godinu.

Posjetioci iz sljedećih zemalja: Njemačka, Švajcarska, Rusija, Izrael, Poljska, Austrija, Francuska, Češka, Belgija, Mađarska, Ukrajina, Indija, Novi Zeland, Engleska, Bugarska, Slovenija, Makedonija, Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Kosovo.

U strukturi ukupnih posjeta Centru, najviše posjeta su ostvarili posjetioci iz evropskih zemalja (najviše iz Njemačka), dok najmanji promet u ukupnoj strukturi čine domaći gosti, mada je i u tom dijelu došlo do kvalitativnog i kvantitativnog pomaka, pa je i domaćih gostiju bilo znatno više nego ranijih godina. Takvu situaciju produkovala je bolja promocije na nivou Crne Gore, a i činjenica da je otvoren novi granični prelaz preko Albanije, koji znatno je skratio put Podgorica – Gusinje, čime je unaprijeđena dostupnost Prokletija kao destinacije.

Nepostojanje table (ili drugih vidova oznaka) koja bi upućivala na Centar doprinijelo je manjem broju posjeta Centru nego se očekivalo.

6.6 Uređenje prostora

NP Prokletije nema usvojeni Program objekata privremenog karaktera, pa se svi privremeni objekti koji su trenutno u izgradnji, kao i ostale promjene identifikuju kao nelegalne aktivnosti. Izuzetak su objekti koji dobijaju odobrenja od nadležnih institucija, a u skladu sa PPPN za NP Prokletije.

U pripremi ljetnje turističke sezone na prostoru parka, a u sklopu aktivnosti na uređenju prostora urađene su sledeće aktivnosti: uređenje pješčkih, planinarskih i deukativnih staza, uređenje parkovskog mobilijara, postavljanje info tabli, kao i održavaanje lokalnih puteva na najfrekventnijim lokalitetima na prostoru parka.

ZAVRŠNA RAZMATRANJA

Može se zaključiti da je ukupno poslovanje Javnog preduzeća u programskoj 2021.godini bilo relativno stabilno i da su u uslovima pandemije KOVIDA 19 ostvareni određeni rezultati i sačuvano vitalno funkcionisanje parkova po svim segmentima rada. Realizacija planiranih aktivnosti je imala svoju dinamiku, a zahvaljujući relativno dobroj turističkoj sezoni i izdašnoj podršci od strane države finansijsko poslovanje se može kvalifikovati kao stabilno.

Kao rezultat poslovanja u svim sektorima izdvajaju se određeni segmenti:

➤ Obezbeđeno je funkcionisanje svih poslovnih funkcija koje su iskazane kroz realizaciju i praćenje cjelokupnih aktivnosti predviđenih programom upravljanja za 2021.godinu i finansijskim planom sa istu;

- Shodno novoj sistematizaciji formirane su nove službe u okviru segmenta zajedničkih poslova: Služba za međunarodnu saradnju, Služba za monitoring i Služba za logističku podršku;
- Optimalnim korišćenjem svih raspoloživih resursa i zahvaljujući primarno podršci države ostvarena je finansijska stabilnost preduzeća, redovno su izmirivane sve obaveze prema zaposlenim, a dio sredstava je uložen u pripremu turističke sezone;
- U skladu sa mogućnostima rađeno je na revitalizaciji turističke infrastrukture i putem raspoloživih alata rađeno je na adekvatnoj promociji turističke ponude nacionalnih parkova;
- JPNPCG je aktivno participiralo prilikom donošenja zakona koji direktno ili indirektno utiču na rad i funkcionisanje preduzeća, aktivno učešće u javnim raspravama vezanim za novi Prostorni plan Crne Gore, Strategiju razvoja turizma sa akcionim planom (2021-2025.godina), kao i drugim dokumentima od značaja za rad JPNPCG;
- Organizacionim, kadrovskim i drugim mjerama i materijalno-tehničkim poboljšanjima konstantno se radilo na povećanju efikasnosti zaštite i unapređenju prostora parkova;
- Unaprijeđen je rad Službi fizičke zaštite kroz kadrovsko jačanje, nabavku novih, materijalno tehničkih sredstava (patrolni čamci, visoko sofisticirana oprema kao što su kamere za video nadzor i dr);
- Tokom 2021.godine kroz različite projektne aktivnosti unaprijeđena je prekogranična i regionalna saradnja sa zaštićenim područjima u regiji i inostranstvu;
- Služba za međunarodnu saradnju pripremila je i konkurisala na više projekata koji se finansiraju iz dostupnih EU fondova (IPA CBC, INTERREG);
- Pripremljena je neophodna dokumentaciona baza i urađen program rada, čime su se stekli uslovi da Nacionalni parkovi dobiju licencu kao naučno istraživačka ustanova koja je spremna da aplicira za projekte naučne izvrsnosti. Postupak nije doveden do kraja iz administrativnih razloga;
- Nakon kraćeg prekida (uslovljenog pandemijom Kovida 19) nastavljena je i unaprijeđena saradnja sa lokalnim strukturama (putem pojedinačnih sastanaka i kroz formu organizovanja Socio ekonomskih foruma). S tim u vezi nastavljena je saradnja sa domicilnim stanovništvom koje živi u granicama parkova ili mu gravitira, lokalnim samoupravama, Lokalnim turističkim organizacijama, NTO CG, turističkim agencijama i NVO sektorom. Sve te aktivnosti su doprinijele realizaciji brojnih aktivnosti iz oblasti očuvanja biodiverziteta, zaštiti prostora nacionalnih parkova, prevenciji nelegalnih aktivnosti, kao i suzbijanju i lokalizovanju požara kojim su prostori nacionalnih parkova bili pogođeni u avgustu mjesecu 2021.godine, kao i kvalitetnijoj realizaciji turističke sezone;

PREPORUKE:

1. Kao prioritetna aktivnost nameće se potreba za konačnim usvajanjem Kolektivnog ugovora u 2022.godini
2. Usvajanje Programa upravljanja u zakonski definisanom roku
3. Efikasan Plan javnih nabavki i blagovremeno sprovođenje postupaka po Javnim nabavkama
4. Kapitalne investicije u NP Lovćen (izgradnja toaleta sa bioprečišćivačima i izgradnja i uređenje parking prostora) neophodno je realizovati u što kraćem roku, zbog urgentne potrebe i konstantnog rasta broja posjetilaca.

5. Angažovanje stručnih lica na pozicijama stručni saradnik za ornitologiju, herpetologiju i kulturno-istorijsko nasljeđe Službe za zaštitu prirodne i kulturne aktivnosti u narednom periodu, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji JPNPCG

6. Nabavka službenog vozila za potrebe Službe za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj radi efikasnije realizacije terenskih aktivnosti

ANALIZA REALIZACIJE PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI

Nacionalni park Skadarsko jezero

Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj je Programom upravljanja za NP Skadarsko jezero za 2021. godinu planirala 40 aktivnosti. Od toga je tokom 2021.godine realizovano 25 aktivnosti, a nije realizovano 15 aktivnosti. Stepen realizacije programskih aktivnosti je 63%. Aktivnosti vezane za ornitološka istraživanja i monitoring nisu realizovane iz razloga što nije angažovano stručno lice na poziciji stručni saradnik za ornitologiju, kako je planirano kroz novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Služba za promociju, marketing i turizam je Programom upravljanja za NP Skadarsko jezero za 2021. godinu planirala 32 aktivnosti. Od toga je u izvještajnom periodu realizovano šest, nerealizovano 18, a djelimično realizovano osam aktivnosti. Stepen realizacije programskih aktivnosti za ovaj Park je 19%.

Služba za projekte i međunarodnu saradnju je Programom upravljanja za NP Skadarsko jezero za 2021.godinu planirala jednu aktivnosti koja i realizovana tokom 2021.godine.

Služba fizičke zaštite i Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture planirale su deset aktivnosti za 2021.godinu. Od toga je tokom 2021.god. realizovano 3 aktivnosti, djelimično realizovano 3, a nijesu realizovane 4 aktivnosti. Stepen realizacije aktivnosti je 30%. Aktivnost vezana za povećanje broja zaposlenih u navedene dvije službe nije realizovana jer nije bilo raspisivanja adekvatnog konkursa.

Od ukupno 83 aktivnosti, realizovano je 35 aktivnosti (42%), djelimično realizovano 11 (13%) i nerealizovano 37 (45%).

Nerealizovane aktivnosti posljedica kašnjenja javnih nabavki za 2021.godinu, kasnog usvajanja Programa upravljanja, kao i epidemioloških mjera vezano za pandemiju korona virusa COVID -19.

Nacionalni park Durmitor

Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj je usvojenim Programom upravljanja za NP Durmitor za 2021. godinu planirala 41 aktivnost. Od toga je tokom 2021.godine realizovano 27 aktivnosti, nije realizovano 13 aktivnosti, dok je jedna aktivnost djelimično realizovana. Stepen realizacije programskih aktivnosti je 66% (nerealizovanih 32%).

Aktivnosti vezane za ornitološka i herpetološka istraživanja i monitoring nisu realizovane jer nije angažovano stručno lice na poziciji stručni saradnik za ornitologiju, kako je planirano kroz novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Služba za promociju, marketing i turizam je Programom upravljanja planirala 38 aktivnosti. Od toga je u izvještajnom periodu realizovano 16, nerealizovano 12, a djelimično realizovano 10 aktivnosti. Stepen realizacije programskih aktivnosti za ovaj Park je 42%.

Služba za projekte i međunarodnu saradnju je Programom upravljanja za 2021.godinu planirala 4 aktivnosti od čega su realizovane dvije, odnosno 50%.

Kada su u pitanju aktivnosti organizacione jedinice NP Durmitor, od 10 planiranih aktivnosti, realizovano je 6 aktivnosti (stepen realizacije 60 %).

Od ukupno 93 aktivnosti, realizovano je 51 aktivnost (55%), djelimično realizovano 11 (12%) i nerealizovano 31 (33%).

Nerealizovane aktivnosti posljedica kašnjenja javnih nabavki za 2021.godinu, kasnog usvajanja Programa upravljanja, kao i epidemioloških mjera vezano za pandemiju korona virusa COVID -19.

Nacionalni park Biogradska gora

Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj je Programom upravljanja za NP Biogradska gora za 2021. planirala 32 aktivnosti. Od toga je realizovano 17 aktivnosti, a nije realizovano 15 aktivnosti. Stepen realizacije programskih aktivnosti je 53%.

Služba za promociju, marketing i turizam je Programom upravljanja planirala 24 aktivnosti. Od toga je u izvještajnom periodu realizovano devet, nerealizovano 12, a djelimično realizovano tri aktivnosti. Stepen realizacije programskih aktivnosti za ovaj Park je 38%.

Služba za projekte i međunarodnu saradnju je Programom upravljanja planirala 3 aktivnosti, od toga su realizovane dvije aktivnosti, odnosno 67%.

Kada su u pitanju aktivnosti predviđene u okviru službi NP Biogradska gora, planirano je 8 aktivnosti. Od toga je realizovano 2 aktivnosti, djelimično je realizovana 1 aktivnost, a nije realizovano 5 aktivnosti.

Od ukupno 67 aktivnosti, realizovano je 30 aktivnosti (45%), djelimično realizovano 4 (6%) i nerealizovano 33 (49%).

Nerealizovane aktivnosti posljedica kašnjenja javnih nabavki za 2021.godinu, kasnog usvajanja Programa upravljanja, kao i epidemioloških mjera vezano za pandemiju korona virusa COVID -19.

NP Prokletije

Službe u okviru parka su Programom upravljanja za 2021 godinu planirale 19 aktivnosti. Od toga je realizovano 8 aktivnosti, 9 aktivnosti nije realizovano i 2 aktivnosti su djelimično realizovane. Nerealizovane aktivnosti su uglavnom vezane za obuke zaposlenih, povećanje broja nadzornika, investicione radove, učešće na sajmovima i sl.

Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj je planirala 33 aktivnosti. Od toga je tokom 2021.godine realizovano 19 aktivnosti, a nije realizovano 14 aktivnosti. Stepen realizacije programskih aktivnosti je 58%. Aktivnosti vezane za ornitološka i herpetološka istraživanja i monitoring nisu realizovane jer nije angažovano stručno lice na poziciji stručni saradnik za ornitologiju, kako je planirano kroz novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Služba za projekte i međunarodnu saradnju je Programom upravljanja za NP Prokletije za 2021.godinu planirala 3 aktivnosti. Od toga realizovane su dvije aktivnosti.

Služba za promociju, marketing i turizam je Programom upravljanja za NP Prokletije planirano je 27 aktivnosti. Od toga u izvještajnom periodu realizovano je šest aktivnosti, nerealizovano osam, a djelimično realizovano 13 aktivnosti. Stepenn realizacije programskih aktivnosti za ovaj Park je 22%.

Od ukupno 82 aktivnosti, realizovano je 35 aktivnosti (43%), djelimično realizovano 15 (18%) i nerealizovano 32 (39%).

Nerealizovane aktivnosti posljedica kašnjenja javnih nabavki za 2021.godinu, kasnog usvajanja Programa upravljanja, kao i epidemioloških mjera vezano za pandemiju korona virusa COVID -19.

NP Lovćen

Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj je Programom upravljanja za NP Lovćen za 2021. godinu planirala 29 aktivnost. Od toga je realizovano 17 aktivnosti, nije realizovano 12 aktivnosti. Stepenn realizacije programskih aktivnosti je 59% (nerealizovanih 41%). Aktivnosti vezane za ornitološka i herpetološka istraživanja i monitoring nisu realizovane jer nije angažovano stručno lice na poziciji stručni saradnik za ornitologiju, kako je planirano kroz novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Služba za promociju, marketing i turizam je planirala 31 aktivnost. Od toga u izvještajnom periodu realizovano je šest, nerealizovano 20, a djelimično realizovano pet aktivnosti. Stepenn realizacije programskih aktivnosti za ovaj Park je 19%.

Služba za projekte i međunarodnu saradnju je Programom upravljanja za 2021.godinu planirala 3 aktivnosti, a tokom 2021.godine realizovana je jedna aktivnost.

Kroz stratešku oblast 6. Služba u NP Lovćen su realizovale dvije aktivnosti, dok je jedna aktivnost djelimično realizovana. Takođe, tokom 2021.godine nije bilo realizovanih kapitalnih investicija.

Od ukupno 66 aktivnosti, realizovano je 26 aktivnosti (39%), djelimično realizovano 5 (8%) i nerealizovano 35 (53%).

Nerealizovane aktivnosti posljedica kašnjenja javnih nabavki za 2021.godinu, kasnog usvajanja Programa upravljanja, kao i epidemioloških mjera vezano za pandemiju korona virusa COVID -19.

PRILOG I: TABELARNI PRIKAZ STATUSA PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI

NP LOVČEN

Strateška oblast 1.: Istraživanje, praćenje, obnova i unapređenje ekosistema, staništa i vrsta	
Cilj 1.1.	Zaštita i održivo korišćenje vodnih resursa
Aktivnost 1.1.1.	Monitoring hidroloških objekata
Opis aktivnosti	U saradnji sa Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju i Upravom za vode, vršiče se monitoring hidroloških objekata u skladu sa važećom zakonskom regulativom.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Ispitan kvalitet vode vodoizvorišta Ivanova korita obezbijeđena dugoročna zaštita i održivo korišćenje</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka
Cilj 1.2.	Sprječavanje nastanka otpada
Aktivnost 1.2.1.	Sanacija neuređenih odlagališta otpada na području Parka
Opis aktivnosti	Vršiče se kontrola stanja na terenu kako bi se spriječilo nastajanje nelegalnih odlagališta i prikupljaće se podaci o lokacijama, vrstama, količinama i porijeklu otpada.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj nelegalnih odlagališta i procjena količine otpada</i>
Status realizacije	5 nelegalnih odlagališta otpada
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka, Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture
Cilj 1.3.	Izvršena analiza i revizija podataka o flori i vegetaciji, sa posebnim osvrtom na prioritetne vrste i staništa i endemske vrste
Aktivnost 1.3.1.	Izvršiti obuku stručnih saradnika za floru i vegetaciju za rad u Geografsko informacionom sistemu
Opis aktivnosti	Za potrebe ažuriranja baze sa kompletnim setom podataka o flori i vegetaciji, izvršiče se obuka stručnih saradnika za rad u GIS-u.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Stručni saradnici osposobljeni za rad u GIS-u.</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.3.2.	Izraditi mobilnu aplikaciju u cilju boljeg monitoringa i prikupljanja podataka
Opis aktivnosti	Za potrebe monitoringa i prikupljanjataksonomskih i stanišnih

	podataka izradiće se mobilna aplikacija.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Funkcionalna mobilna aplikacija</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.3.3.	Nastaviti inventarizaciju nacionalno i/ili međunarodno značajnih biljnih taksona
Opis aktivnosti	<p>Nastaviće se sa unosom literaturnih i terenskih podataka u Excel-bazu, na sređivanju i sistematizaciji taksonomskih i drugih podataka, na nomenklaturnim usaglašavanjima unijetih taksona sa važećim evropskim listama (Flora Europaea, Catalogue of Life, TheEuro+MedPlantBase i ThePlant List). Definisanjem važećeg naziva (accepted name) riješiće se problem sinonima i utvrditi konačan broj popisanih taksona na nivou vrste i podvrste. Upoređivanjem sa EU IUCN listom utvrdiće se konzervacijski status taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou. Sređivanjem i sistematizacijom podataka baza postaje upotrebljiva za pretragu i pružanje svih neophodnih podataka, (ukupan broj popisanih taksona, broj taksona koji imaju nacionalni i/ili međunarodni značaj i nivoe zaštite, distribucija taksona po lokalitetima i stanišnim tipovima, itd).</p> <p>Nepostojanje ili zastarelost podataka za određeni značajni takson ili stanište, odnosno područje, biće osnovni kriterijum pri odabiru lokaliteta na kojima će se uraditi popis značajnih taksona, utvrditi stanje i distribucija.</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenim podacima</i>
Status realizacije	Urađen izveštaj
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.4.	Kartirano i definisano stanje značajnih stanišnih tipova i dijagnostičkih vrsta u ugroženim Natura staništima
Aktivnost 1.4.1.	Kartirati stanišni tip *3180 Povremena kraška jezera (turlozi) na prostoru Jezera ispod Jezerskog vrha
Opis aktivnosti	Identifikacija staništaće se raditi u skladu sa Priručnikom za identifikaciju tipova staništa Crne Gore od značaja za Evropsku Uniju. Biće određene: dijagnostičke vrste, njihova pokrovnost, pratilice i reprezentativnost. Dobiće se podaci za monitoring i prema potrebi provoditi mjere za sprečavanjevegetacijske sukcesije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj sa kartom stanišnog tipa na prostoru Parka, unešeni podaci u GIS bazu podataka i izveštaji monitoringa</i>
Status realizacije	Izrađena je karta stanišnog tipa na prostoru Jezera i izveštaj monitoringa
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.4.3.	Kartirati stanišni tip *4090 Endemične oromediteranske ježolike vrištine
Opis aktivnosti	Identifikacija staništaće se raditi u skladu sa Priručnikom za identifikaciju tipova staništa Crne Gore od značaja za Evropsku Uniju. Biće određene: dijagnostičke vrste, njihova pokrovnost, pratilice i reprezentativnost. Pratiće se stanje stanišnog tipa i prema potrebi provoditi mjere za sprečavanje vegetacijske sukcesije.

<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj sa kartom stanišnog tipa na prostoru Parka, unešeni podaci u GIS bazu podataka i izvještaji monitoringa</i>
Status realizacije	Urađen je sa izvještajem o dijagnostičkim i pratećim vrstama, sa kartom rasprostranjenja stanišnog tipa na prostoru parka
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.5.	Kontrolisano ubiranje divlje flore u komercijalne svrhe i očuvanje staništa
Aktivnost 1.5.1.	Izraditi mobilnu aplikaciju za rad na terenu
Opis aktivnosti	Za potrebe monitoringa i prikupljanja podataka o ubiranju divlje flore u komercijalne svrhe izradiće se mobilna aplikacija.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Aplikacija instalirana u mobilne uređaje koje zadužuju radnici službe zaštite NP i stručne službe JPNPCG</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP
Aktivnost 1.5.2.	Obučiti nadzornike za korišćenje mobilne aplikacije
Opis aktivnosti	Izvršiće se obuka nadzornika za korišćenje mobilne aplikacije a u cilju lakšeg prikupljanja podataka o lokalitetima ubiranja ljekovite flore, samoniklog jestivog bilja i gljiva na prostoru NP obučiće se nadzornici u Parku za korišćenje mobilne aplikacije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Služba zaštite obučena da u terenskom radu koriste mobilnu aplikaciju</i>
Status realizacije	Nerealizovano (nadovezuje se na prethodnu aktivnost)
Odgovornost	Služba zaštite NP, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.5.3.	Kontrolisati stanje na terenu i unositi podatke u bazu podataka
Opis aktivnosti	Svi podaci koji se odnose na ubiranje divlje flore u komercijalne svrhe, dobijeni radom nadzornika na terenu, korišćenjem mobilne aplikacije, biće unijeti u bazu podataka, uradiće se analiza i kartografski prikaz.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o stanju sa mapom staništa na kojima su vršena ubiranja</i>
Status realizacije	Nerealizovano (nadovezuje se na prethodnu aktivnost)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP, Direktor NP
Cilj 1.6.	Aktivna zaštita šumskih ekosistema
Aktivnost 1.6.1.	Sprovesti sanitarno-higijenske aktivnosti
Opis aktivnosti	Izvršiće se uklanjanje stabala u cilju adekvatne i efikasne zaštite, održavanja i unapređivanja šumskih ekosistema: <ul style="list-style-type: none"> - sa izrazitim simptomima zaraze, - izvaljenih i suvih stabala, snjegolomova i vjetrolomova, - stabla koja nemaju mogućnost daljeg razvoja i

	<p>- stabla koja ugrožavaju nesmetan prolaz posjetioca kroz Park i dovode u opasnost oštećenje infrastrukturnih objekata i imovine.</p> <p>Izvršice se prodaja ogrevnog drveta lokalnom stanovništvu sa područja Parka, iz izdanačkih lišćarskih šuma i sanitara kod četinarskih šuma.</p> <p>Po potrebi, izvršice se popunjavanje šumskih ekosistema sadnjom autohtonih sadnica u količini do 1000 komada.</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Količina doznačene bruto drvne mase. Količina doznačene bruto drvne mase za prodaju lokalnom stanovništvu. Broj posađenih sadnica.</i>
Status realizacije	Ukupno je doznačeno 25,97 m ³ , od čega 22,83 m ³ bruto bukovo drveće i 3,14 m ³ bruto crnog bora.
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi i razvoj, Služba zaštite Parka
Aktivnost 1.6.2.	Sprovesti preventivne mjere u cilju zaštite od požara
Opis aktivnosti	U cilju preventivnih mjera zaštite, kao i efikasnog reagovanja, izvršice se nabavka potrebne opreme, instalacija infrastrukture i distanciono praćenje požara uz pomoć GIS tehnologije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nabavljena i instalirana protivpožarna sredstva i softver. Izveštaj o požarima na području Parka</i>
Status realizacije	Urađen Izveštaj o požarima na području Parka
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.6.3.	Uspostaviti i sprovesti dijagnozno-prognozne protokole
Opis aktivnosti	Izvršice se uspostavljanje dijagnozno-prognoznih protokola u cilju blagovremenog otkrivanja prijetnji, evidentiranja pritisaka, reagovanje i monitoringa indikatora šumskih ekosistema. Protokol sadrži adekvatne upitnike i/ili aplikacije u kojima se evidentiraju promjene u prostoru i adekvatno prosljeđuju nadležnim službama na dalje reagovanje i postupanje.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađen protokol dijagnozno-prognozne procedure</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite Parka
Aktivnost 1.6.4.	Izraditi interaktivnu bazu podataka prikupljenih tokom terenskih aktivnosti
Opis aktivnosti	Izvršice se nabavka softvera (ArcGIS) i specijalizovanih GPS uređaja kojima će se vršiti prikupljanje i skladištenje vektorizovanih podataka sa terenskih obilazaka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nabavljeno 5 softvera ArcGIS i 5 GPS uređaja specijalizovanih performansi</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.6.5.	Uraditi Plan gazdovanja šuma u privatnoj svojini

Opis aktivnosti	Izvršiće se odobravanje određene količine šume za sječu u šumama u privatnoj svojini. Odobravanje bruto drvene mase za uklanjanje će se realizovati na osnovu: podnesenog zahtjeva sa potrebnom dokumentacijom od strane vlasnika šume, zdravstvenog stanja i kvaliteta šume u svojini. Dostavljanje zahtjeva za sječu u privatnoj svojini će se prihvatati do 30.12.2020. godine, za plansku 2021. godinu. Nakon dostavljanja zahtjeva komisijski će se donijeti Plan gazdovanja šuma u privatnoj svojini.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Donijet Plan gazdovanja šumama u privatnoj svojini</i>
Status realizacije	Donijet Plan gazdovanja šumama u privatnoj svojini
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite
Cilj 1.7.	Monitoring šuma
Aktivnost 1.7.1.	Sprovesti monitoring opšteg zdravstvenog stanja šuma
Opis aktivnosti	Shodno Baznoj studiji za upravljanje šumskim ekosistemima, vršiće se praćenje opšteg zdravstvenog stanja šumskih ekosistema. Vršiće se praćenje dekolorizacije i defolijacije asimilacionih organa šumskih vrsta.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenim podacima dekolorizacije i defolijacije sa terena</i>
Status realizacije	Urađen Izveštaj o prikupljenim podacima dekolorizacije i defolijacije sa terena
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.8.	Kvalitativni i kvantitativni monitoring ornitofaune
Aktivnost 1.8.1.	Izvršiti kvalitativni i kvantitativni monitoring vrsta na gniježdenju
Opis aktivnosti	U toku dva godišnja aspekta (prolječni i ranoljetnji) vršiti monitoring gniježđenja na unaprijed zadatim lokalitetima
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađen izveštaj sa podacima</i>
Status realizacije	Nerealizovano (tokom 2021. godine nije riješeno pitanje angažovanja ornitologa)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.9.	Istraženi speleološki i drugi objekti važni za očuvanje značajnih kolonija slijepih miševa (<i>Chiroptera</i>) i sprovedene mjere zaštite ugroženih kolonija
Aktivnost 1.9.1.	Izraditi bazu speleoloških objekata na osnovu literaturnih podataka
Opis aktivnosti	Izradiće se baza speleoloških objekata na osnovu literaturnih podataka, i predstaviti u GIS-u. Baza speleoloških i drugih objekata bitnih za slijepe miševe biće osnova za dalji monitoring i zaštitu određenih kolonija slijepih miševa.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađena baza i karta speleoloških i drugih objekata</i>
Status realizacije	Izrađena baza i karta speleoloških i drugih objekata
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.9.2.	Izvršiti nabavku opreme za istraživanje slijepih miševa

Opis aktivnosti	Izvršiće se nabavka opreme za hvatanje slijepih miševa koja će se koristiti na terenu prilikom hvatanja i determinacije vrsta slijepih miševa. <i>*Napomena-Nabavljena oprema će se koristiti na teritoriji svih 5 NP.</i>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nabavljena oprema (šipke i nevidljive mreže) za hvatanje slijepih miševa</i>
Status realizacije	Nerealizovano (zbog kašnjenja budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.9.3.	Nadzirati pristup jamama i pećinama, evidentirati i kontrolisati speleološke aktivnosti
Opis aktivnosti	U koordinaciji sa Službom zaštite evidentiraće se i kontrolisati aktivnosti naučnih istraživanja u spelološkim objektima na prostoru Parka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o broju naučnih istraživanja u spelološkim objektima; Broj izvršenih kontrola</i>
Status realizacije	Nije bilo poznatih posjeta speleološkim i drugim objektima na teritoriji NP
Odgovornost	Služba zaštite NP, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.9.4.	Istražiti rasprostranjenost i utvrditi važna područja za očuvanje slijepih miševa
Opis aktivnosti	Primjenom nevidljivih mreža i ultrazvučnom detekcijom utvrdiće se rasprostranjenost slijepih miševa i odrediti najznačajnija staništa na području Parka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj registrovanih vrsta slijepih miševa na području NP</i>
Status realizacije	Izrađen izvještaj, karte staništa, registrovano 6 vrsta na 3 lokaliteta
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.10.	Istražena fauna krupnih sisara i kartirana najznačajnija staništa
Aktivnost 1.10.1.	Izvršiti nabavku opreme za istraživanje (foto-zamke, zvučnici i ostala oprema neophodna za akustičnu metodu)
Opis aktivnosti	Izvršiće se nabavku opreme za istraživanje krupnih sisara koja će se koristiti na terenu za registrovanje prisustva ovih vrsta.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nabavljene 5 Browing/Cuddeback/Bushnell foto-zamke</i>
Status realizacije	Nerealizovano (zbog kašnjenja budžeta i javnih nabavki za 2021 godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.10.2.	Izvršiti kartiranje značajnih staništa za krupne sisare
Opis aktivnosti	Uradići terenska istraživanja uz pomoć foto-zamki, detektovati prisutnost krupnih sisara na teritoriji Parka i njihova najznačajnija staništa.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj registrovanih vrsta krupnih sisara; Broj značajnih staništa na području Parka.</i>

Status realizacije	Registrovani tragovi aktivnosti mrkog medvjeda, izrađen izvještaj, unijeto u bazu podataka
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.10.3.	Izraditi bazu podataka nultog stanja i definisati potrebne mjere konzervacije
Opis aktivnosti	Na osnovu terenskih istraživanja primjenom različitih metoda izradiće se baza podataka sa prisutnim vrstama na osnovu koje će se definisati potrebne mjere konzervacije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Istražena fauna sisara, izrađena baza podataka, definisane mjere zaštite</i>
Status realizacije	Pokrenuta izrada baze podataka
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.10.4.	Organizovati istraživačke kampove
Opis aktivnosti	Stručni saradnici će u saradnji sa naučnom zajednicom kako nacionalnom tako i internacionalnom, ali i sa prepoznatljivim NVO organizacijama organizovati istraživačke kampove na teritoriji NP.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj održanih kampova</i>
Status realizacije	Nerealizovano (epidemiološke mjere)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 1.10.5.	Obnavljati i održavati hranilišta za krupne sisare i jarebicu kamenjarku
Opis aktivnosti	Na teritoriji NP će se obnoviti i održavati hranilišta za krupne sisare i jarebicu kamenjarku. Vršiće se prihrana sisara i jarebica na području Parka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj mjesta koja su predviđena za prihranu sisara</i>
Status realizacije	Vršena je prihrana krupnih sisara.
Odgovornost	Služba zaštite NP, Služba ambijentalne higijene, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Dopunske programske aktivnosti	
Aktivnost	Istražiti i sakupiti literaturne podatke o fauni Lepidoptera i Coleoptera
Opis aktivnosti	Istraživanje literature i sakupljanje podataka o prethodnim istraživanjima faune Lepidoptera i Coleoptera
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o stanju istraženosti faune Leidoptera i Coleoptera i preporuke u vezi daljih istraživanja</i>
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost	Izvršiti uvid u stanje dnevnih leptira na području Parka
Opis aktivnosti	Realizovaće se terenska istraživanja u cilju rekognosciranja faune dnevnih leptira sa posebnim osvrtom na zakonom zaštićene i Natura

	vrste
Status realizacije	Realizovano
Indikator aktivnosti	Izveštaj o istraživanjima faune dnevnih leptira Parka
Odgovornost	Drugi i treći kvartal
Strateška oblast 2.	Očuvanje, unapređivanje i promocija kulturno-istorijskih i etnografskih vrijednosti i potencijala
Cilj 2.1.	Istraženi, valorizovani i zaštićeni najznačajniji elementi materijalne kulturne baštine Parka
Aktivnost 2.1.1.	Finalizovati istraživanje i publikovanje gumana, ublova i kaptiranih voda na području Lovćena
Opis aktivnosti	Nastaviće se evidentiranje predmetnih objekata i prikupljati podaci od lokalnog stanovništva, započeto u prethodnom planskom periodu. Za potrebe publikovanja istraživačkog rada u ovoj godini uradiće se kartiranje baze podataka na osnovu dosadašnjih istraživanja.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o evidentiranju i mapiranju objekata tradicionalnog graditeljstva</i>
Status realizacije	Urađen Izveštaj o terenskom istraživanju, mapiranje objekata nastaviće se u tekućoj godini
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 2.2.	Promovisana i prezentovana materijalna kulturna baština Parka
Aktivnost 2.2.1.	Prikupljati stariju foto građu i umjetničke slike akademskih likovnih stvaralaca u digitalnoj formi
Opis aktivnosti	Istraživaće se i sakupljati digitalizovane stare fotografije i umjetnička djela sa motivima Lovćena, u institucijama i kod pojedinaca koji ih posjeduju.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenom materijalu</i>
Status realizacije	Obavljeno evidentiranje digitalizovane građe, koje će se nastaviti u tekućoj godini
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 2.3.	Zaštićena, valorizovana, promovisana i popularizovana nematerijalna kulturna baština
Aktivnost 2.3.1.	Inventarisati nematerijalnu kulturnu baštinu Parka
Opis aktivnosti	Markiranje elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o markiranim elementima nematerijalnog kulturnog nasljeđa (NKN)</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 2.3.2.	Popunjavati upitnike za identifikaciju elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa
Opis aktivnosti	Prikupit će se podaci od pojedinaca koji čuvaju znanja i vještine koje se manifestuju kroz kontinuitet živog nasljeđa.

<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenim podacima</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 2.3.3.	Uputiti inicijative za uspostavljanje zaštite na osnovu istraživačkih nalaza i drugih dokaza o svojstvu, osobnosti i značaju nematerijalnog kulturnog dobra
Opis aktivnosti	U zavisnosti od istraživačkih nalaza na terenu i stručne procjene uputiće se inicijative za uspostavljanje zaštite NKN.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj upućenih inicijativa</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 2.3.4.	Organizovati manifestacije i učestvovati na sajmovima, izložbama i kulturno-umjetničkim programima koji se oslanjaju na etnografsko nasljeđe
Opis aktivnosti	Organizovaće se manifestacija „Dan koprive” kako bi se promovisao značaj ove ljekovite biljke. S tim u vezi uspostaviće se kontakti i saradnja sa lokalnim stanovništvom. Prikupiće se autentični gastronomski recepti zasnovani na upotrebi koprive.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Održana manifestacija. Izveštaj o prikupljenim autentičnim gastronomskim receptima.</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 2.3.5.	Inicirati projekte zaštite i valorizacije nematerijalne kulturne baštine pod pokroviteljstvom relevantnih institucija
Opis aktivnosti	U skladu sa usvojenim programskim aktivnostima institucija iz oblasti kulturnog nasljeđa, iniciraće se projektne aktivnost na zaštiti i valorizaciji nematerijalne kulturne baštine.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Upućena inicijativa projekata zaštite i valorizacije NKN</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam, MK; CANU; UZKD
Aktivnost 2.3.6.	Kreirati programe u Parku za obilježavanje „Dana evropske baštine”
Opis aktivnosti	Pod okriljem inicijative „Dani evropske baštine”za 2021.god, na zadatu ovogodišnju temu, kreiraće se i realizovati program obilježavanja ove značajne manifestacije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Realizovana manifestacija „Dani evropske baštine“</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam

Strateška oblast 3. Edukacija, interpretacija prirodnih i kulturnih vrijednosti parka i razvoj turizma orijentisanog ka prirodi

Cilj 3.1.	Razvijena edukacija i interpretacija. Lokalno stanovništvo i posjetioci su kvalitetno edukovani o vrijednostima NP Lovćen
Aktivnost 3.1.3.	Obilježiti značajne ekološke datume
Opis aktivnosti	U saradnji sa školama, organizovaće se interaktivne tematske radionice, u cilju obilježavanja značajnih datuma: 22. april – Dan planete Zemlje 24. maj – Dan evropskih parkova 05. jun – Svjetski dan zaštite životne sredine 03.oktobar – Dan zaštite životinja
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj održanih edukativnih i tematskih radionica; Broj učenika koji je prisustvovao organizovanim radionicama</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Materijal za održavanje radionice
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.1.4.	Osmisliti i sprovesti ciljne interpretativne programe obilaska parka
Opis aktivnosti	Osmisliće se i sprovesti ciljani interpretativni program obilaska parka prilagođen djeci školskog uzrasta.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj sprovedenih interpretativnih obilazaka Parka</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i četvrti kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Materijal za održavanje radionice
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.1.6.	Održavati i unaprijediti postojeće edukativne i tematske staza
Opis aktivnosti	Na „Stazi vuka” koja se nalazi ispred centra za posjetioce izvršiće se postavljanje edukativnih table i interaktivnog mobilijara. Neophodno je izvršiti i reprint folija za edukativne table.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o uređenju „Staze vuka”, koja je spremna za prijem posjetilaca</i>
Vrijeme realizacije	Prvi i drugi kvartal

Odgovornost	Direktor Parka; Služba zaštite; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture; Služba za promociju, edukaciju i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Štampa i montaža folija za edukativne table
Status realizacije	Nerealizovano
Cilj 3.2.	Park je uspješno promovisan na tržištu
Aktivnost 3.2.1.	Sprovesti PR kampanje (Odnosi sa javnošću)
Opis aktivnosti	Kontinuirano preko štampanih i elektronskih medija, društvenih mreža (Instagram i Facebook), kao i sajta JPNPCG promovisaće se projekti i aktivnosti koje se implementiraju u Parku, njegove prirodne i kulturne vrijednosti, važni ekološki datumi, manifestacije i događaji.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Press clipping (broj postavljenih objava na društvenim mrežama i sajtu)</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; direktor Parka; direktor JPNPCG
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.2.2.	Učestvovati na turističkim sajmovima
Opis aktivnosti	Uzeće se učešće na lokalnim, regionalnim i internacionalnim sajmovima turizma koji se budu oglašavali tokom programske godine.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj sajmova sa učešćem JPNPCG</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Zakup sajamskog prostora, priprema i brendiranje štandova
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.2.3.	Organizovati manifestacije i događaje
Opis aktivnosti	Organizovaće se manifestacija Dan koprive, kojom će se promovisati ljekovite biljke i gastronomski recepti sa akcentom na koprivu.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o organizovanoj manifestaciji</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; direktor Parka; direktor JPNPCG; Zaposleni Centar za posjetioce
	Troškovi organizacije i promocija manifestacije
Status realizacije	Realizovano

Aktivnost 3.2.4.	Izraditi promotivni materijal
Indikator aktivnosti	<i>Broj izrađenih publikacija</i>
Opis aktivnosti	Izrada promotivnog materijala (brošura, kataloga, flajera, postera i sl.) u elektronskom obliku.
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.2.5.	Izraditi autentični suvenir Parka
Opis aktivnosti	Organizovaće se konkurs za izradu autentičnog suvenira Parka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izabran autentični suvenir Parka</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Troškovi objave konkursa i otkup autentičnog suvenira Parka
Status realizacije	Nerealizovano

Strateška oblast 4. Turizam zasnovan na aktivnom odmoru u prirodi

Cilj 4.1.	Unaprijeđena i razvijena turistička infrastruktura Parka je usklađena sa principima zaštite prirode i u funkciji je posjetilaca
Aktivnost 4.1.1.	Adaptirati postojećeg Centara za posjetioce na Ivanovim koritima
Opis aktivnosti	Izvršiće se adaptacija Centra za posjetioce na Ivanovim koritima. Adaptacija podrazumijeva skidanje edukativnih folija sa zidova i radove krečenja i gipsanje zidova, izradu polica za potrebe suvenirnice. Izradu i montažu novih folija.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izvještaj o izvršenim radovima</i>
Vrijeme realizacije	Prvi i drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Angažovanje stručnih lica za izvođenje molersko-zanatskih radova. Dizajn, priprema za štampu, štampa i montaža novih folija.
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.5.	Izgraditi kontrolno-naplatne punktove
Opis aktivnosti	Izrada projektnog rješenja izgradnje kontrolno-naplatnog punkta na Međuvršju. Izrada kontrolno-naplatnog punkta prema projektnom

	rješenju.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Projektno rješenje izgradnje kontrolno-naplatnog punkta. Izveštaj o izrađenom kontrolno-naplatnom punktu Međuvršje.</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Angažovanje projektanta. Izrada kontrolno-naplatnog punkta prema projektnom rješenju.
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.6.	Postaviti i dopuniti najavne, glavne i informativne table ka/i u Parku
Opis aktivnosti	Izradiće se tri najavne table koje upućuju posjetioce na NP Lovćen i to na putnim pravcima Podgorica – Cetinje, Budva – Cetinje i Kotor – Cetinje. Izradiće se 3 glavne table u Parku i to na Cetinju na skretištu prema Ivanovim koritima, na ulazu u naselje Ivanova korita iz pravca Bjeloši i na raskrsnici kod Međuvršja. Izradiće se informativna tabla na lokalitetu izvor Ivanova Korita.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađene i postavljane 3 najavne, 3 glavne i 1 informativna tabla.</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.7.	Unaprijediti postojeći sistem informativnih tabli i smjerokaza
Opis aktivnosti	Prilikom izgradnje lokalnog asfaltnog puta Krstac - Ivanova korita došlo je do oštećenja informativnih tabli i smjerokaza koji su bili postavljeni duž ovog puta. S tim u vezi izradiće se 10 metalnih stubova kako bi se informativne table i smjerokazi ponovo postavili. Izradiće se i postaviti smjerokaz na lokalitetu Krstac sa usmjerenjem na Međuvršje.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o postavljenim informativnim tablama i smjerokazima</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Nabavka 10 metalnih stubova. Izrada i montaža smjerokaza
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.8.	Unaprijediti pješačke staze

Opis aktivnosti	Uradiće se analiza stanja pješačkih staza „Kružna tura do Kuka” radi utvrđivanja stanja staze (prohodnost, markacija, mobilijar, informativne table itd.) i dati plan njenog uređenja. Uz izvještaj će se priložiti fotografije sa terena i GPS snimak.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o analizi stanja pješačke staze</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, jedan terenski izlazak
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.1.9.	Unaprijediti biciklističke staze
Opis aktivnosti	U saradnji sa Biciklističkim savezom Crne Gore izvršiće se analiza stanja biciklističke staze „Ivanova korita – Dolovi – Vjetreni mlin – Babina glava – Treštenički vrh – Ivanova korita“, radi utvrđivanja stanja staze (prohodnost, markacija, mobilijar, informativne table i td.) i dati plan njenog uređenja. Uz izvještaj će se priložiti fotografije sa terena i GPS snimak.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o analizi stanja biciklističke staze</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, jedan terenski izlazak
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.10.	Urediti vidikovce
Opis aktivnosti	Izvršiće se analiza stanja vidikovaca Jezerski vrh, Kuk, Babina glava, Kraljevo počivalo i Treštenik.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o analizi stanja vidikovaca</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, jedan terenski izlazak
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.14.	Glavne atrakcije u parku učiniti dostupnim za posjete osoba sa invaliditetom
Opis aktivnosti	Izraditi projektno rješenje kako bi se objekat Centra za posjetioce na Ivanovim koritima prilagodio osobama sa invaliditetom.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Urađen idejni projekat</i>

Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Angažovanje projektanta
Status realizacije	Nerealizovano
Cilj 4.2.	Unaprijeđena turistička ponuda koja je zasnovana na aktivnom odmoru
Aktivnost 4.2.3.	Unaprijediti turističku ponudu „šuma za čitanje“
Opis aktivnosti	Odabrace se pogodna lokacija za instaliranje ležaljki i kutija sa knjigama i časopisima. Nabaviće se knjige i časopisi za potrebe turističke ponude „šuma za čitanje“.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Turistička ponuda „šuma za čitanje“ je stavljena u funkciju posjetilaca</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Nabavka knjiga i časopisa
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.2.4.	Unaprijediti dječije igralište
Opis aktivnosti	Popravka i farbanje elementi dječijeg igrališta koje je instalirano ispred Centra za posjetioce na Ivanovim koritima.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o radovima na popravci i farbanju elemenata dječijeg igrališta</i>
Vrijeme realizacije	Prvi i drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Sredstva za popravku i farbanje igrališta
Status realizacije	Djelimično realizovano
Cilj 4.3.	Upravljanje posjetiocima
Aktivnost 4.3.1.	Analizirati strukturu, mišljenje, potrebe i očekivanja posjetilaca
Opis aktivnosti	U Centru za posjetioce sprovodiće se anketiranje posjetilaca uz pomoć unaprijed pripremljenih anketnih listića, na osnovu kojih će se dobiti informacija o strukturi, mišljenju, potrebi i očekivanjima posjetilaca u Parku.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj popunjenih anketnih listova. Izveštaj o analizi strukture, mišljenja, potreba i očekivanja posjetilaca</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano

Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Anketni listići
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.3.2.	Analizirati uticaj posjetilaca na prirodne i kulturne vrijednosti
Opis aktivnosti	Pripremiće se anketni listovi za Službu zaštite, u kojima će se upisivati uticaj i broj posjetilaca na područje naselja Ivanova korita koji je najposjećenije tokom turističke sezone. Utvrdiće se vrste uticaja posjetilaca i predložiti mjere zaštite.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izvještaj o eventualnom uticaju posjetilaca na područje naselja Ivanova korita</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba zaštite; Služba zaštite NP Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Anketni listići
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.3.3.	Analizirati korišćenje postojećeg sistema staza
Opis aktivnosti	U saradnji sa planinarskim savezima analiziraće se korišćenje postojećeg sistema staza, te koje staze su najčešće posjećene od strane planinara i posjetioca Parka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izvještaj o analizi korišćenja postojećeg sistema staza</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, četiri terenska izlaska
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.3.4.	Istražiti i odrediti prihvatne kapacitete pojedinih najposjećenijih lokaliteta u skladu sa smjernicama zaštite prirode, pratiti i regulisati broj posjetilaca
Opis aktivnosti	Uradiće se studija prihvatnih kapaciteta za najposjećenije lokalitete u skladu sa smjernicama zaštite prirode, pratiti i regulisati broj posjetilaca.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađena Studija</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Angažovanje stručnog lica za izradu Studije

Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.3.6.	Razviti programe obilaska Parka (bazirane na prirodnim i kulturnim vrijednostima parka) za različite ciljne grupe
Opis aktivnosti	U saradnji sa TO Cetinje osmisliće se programi obilaska Parka (bazirani na prirodnim i kulturnim vrijednostima Parka).
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađen program obilaska Parka</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Troškovi prevoza i organizacije sastanaka
Status realizacije	Nerealizovano

Strateška oblast 5. Međunarodna i lokalna saradnja i socio-ekonomski razvoj

Aktivnost 5.2.2.	Inicirati uspostavljanje sertifikata za lokalne proizvode
Opis aktivnosti	Organizovati sastanke sa predstavnicima relevantnih institucija, kako bi se uspostavili sertifikati za lokalne proizvode sa područja Parka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Inicirano je uspostavljanje sertifikata za lokalne proizvode</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Troškovi organizacije sastanaka sa predstavnicima relevantnih institucija
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 5.2.3.	Podržati lokalno stanovništvo (proizvođače) da izrade karakteristične suvenire i rukotvorine, te otkupiti i distribuirati proizvedene predmete u suvenirnice Parka
Opis aktivnosti	Kontaktirati proizvođače i lokalno stanovništvo, koji od prirodnih materijala proizvode predmete. Dati sugestije i predloge za izradu suvenira i rukotvorina. Izvršiti odabir i postojeći asortiman suvenirnice dopuniti suvenirima i rukotvorinama karakterističnim za Park.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj izrađenih karakterističnih suvenira i rukotvorina koji su distribuirani u suvenirnice Parka</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/

Status realizacije	Nerealizovano
--------------------	---------------

NP SKADARSKO JEZERO

Strateška oblast 1.	Istraživanje, praćenje, obnova i unapređenje ekosistema, staništa i vrsta
Cilj 1.1.	Zaštita i održivo korišćenje vodnih resursa
Aktivnost 1.1.1.	Monitoring hidroloških objekata
Opis aktivnosti	U saradnji sa Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju i Upravom za vode, vršiće se monitoring hidroloških objekata u skladu sa važećom Zakonskom regulativom.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Ispitan kvalitet vode na području parka</i>
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Status realizacije	Urađen izvještaj o kvalitetu vode
Cilj 1.2.	Sprječavanje nastanka otpada
Aktivnost 1.2.1.	Sanacija neuređenih odlagališta otpada na području Parka
Opis aktivnosti	Vršiće se kontrola stanja na terenu kako bi se spriječilo nastajanje nelegalnih odlagališta i prikupljati podataka o lokacijama, vrstama, količinama i porijeklu otpada.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj nelegalnih odlagališta i procjena količine otpada</i>
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka, Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Status realizacije	12 nelegalnih odlagališta
Cilj 1.3.	Izvršena analiza i revizija podataka o flori i vegetaciji, sa posebnim osvrtom na prioritetne vrste i staništa i endemske vrste
Aktivnost 1.3.1.	Izvršiti obuku stručnih saradnika za floru i vegetaciju za rad u Geografsko informacionom sistemu
Opis aktivnosti	Za potrebe ažuriranja baze sa kompletnim setom podataka o flori i vegetaciji, izvršiće se obuka stručnih saradnika za rad u GIS-u
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Stručni saradnici osposobljeni za rad u GIS-u</i>
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Vrijeme realizacije	Prvi kvartal
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Aktivnost 1.3.2.	Izraditi mobilnu aplikaciju u cilju boljeg monitoringa i prikupljanja podataka
Opis aktivnosti	Za potrebe monitoringa i prikupljanja taksonomskih i stanišnih podataka izradiće se mobilna aplikacija.

<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Funkcionalna mobilna aplikacija</i>
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Vrijeme realizacije	Prvi kvartal
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Aktivnost 1.3.3.	Nastaviti inventarizaciju nacionalno i/ili međunarodno značajnih biljnih taksona
Opis aktivnosti	<p>Nastaviće se sa unosom literaturnih i terenskih podataka u Excel-bazu, na sređivanju i sistematizaciji taksonomskih i drugih podataka, na nomenklaturnim usaglašavanjima unijetih taksona sa važećim evropskim listama (Flora Europaea, Catalogue of Life, The Euro+Med PlantBase i The Plant List). Definisanjem važećeg naziva (accepted name) riješiće se problem sinonima i utvrditi konačan broj popisanih taksona na nivou vrste i podvrste. Upoređivanjem sa EU IUCN listom utvrdiće se konzervacijski status taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou. Sređivanjem i sistematizacijom podataka baza postaje upotrebljiva za pretragu i pružanje svih neophodnih podataka, (ukupan broj popisanih taksona, broj taksona koji imaju nacionalni i/ili međunarodni značaj i nivoe zaštite, distribucija taksona po lokalitetima i stanišnim tipovima, itd).</p> <p>Osnovni kriterijum pri odabiru lokaliteta na kojima će se uraditi popis značajnih taksona, utvrditi stanje i distribucija, biće nepostojanje ili zastarjelost podataka za takson ili stanište, odnosno područje.</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenim podacima</i>
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Status realizacije	Urađen izveštaj
Cilj 1.4.	Obavljen monitoring i analiza stanja biljnih vrsta koje se nalaze na listama HD (Annex II i IV) i BC (Anex I)
Aktivnost 1.4.1	Pratiti stanje na staništu <i>Marsilea quadrifolia</i> na lokalitetu Moračica, zbog mogućeg zarastanja i gubitka staništa
Opis aktivnosti	Dvije subpopulacije <i>Marsilea quadrifolia</i> uz obale rijeke Moračice su novi nalazi ove vrste za Crnu Goru. Zbog nacionalnog i međunarodnog značaja, kao rijetke vrste ugrožene zarastanjem staništa, nastaviće se praćenje stanja populacije i eventualnih promjena na staništu.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaji monitoring sa kartom transekata</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Urađen izveštaj sa kartom transekata
Aktivnost 1.4.2.	Nastaviti istraživanja za vrstu <i>Caldesia parnassifolia</i> na lokalitetima Pančeva oka i Crni žar
Opis aktivnosti	<i>Caldesia parnassifolia</i> je identifikovana na dva lokaliteta na području Skadarskog jezera. Zbog nacionalnog i međunarodnog značaja, kao rijetke i ugrožene (zarastanjem staništa) vrste, nastaviće se praćenje stanja populacije i eventualnih promjena na evidentiranim staništima i istraživanja na potencijalnim staništima.

<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaji monitoring sa kartom transekata</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Urađen izvještaj sa kartom transekta
Cilj 1.5.	Izvršen monitoring u ugroženim Natura staništima i uspostavljen sistem upravljanja
Aktivnost 1.5.1	Nastaviti aktivnosti na očuvanju vrste i zajednice skadarskog hrasta na stanišnom tipu 92A0
Opis aktivnosti	Na osnovu prethodnih istraživanja, uspostaviće se monitoring tzv. stabala budućnosti i parcela na kojima je ustanovljen spontani proces revitalizacije zajednice skadarskog hrasta.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Unijeti podaci u GIS bazu podataka i izvještaji monitoringa sa kartom istraživnog područja</i>
Vrijeme realizacije	Četvrti kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	GIS baza sa unijetim podacima i izvještajem sa kartom istraživanja
Cilj 1.6.	Utvrđeno stanje i uticaji invazivnih vrsta i definisane mjere za njihovu kontrolu i suzbijanje
Aktivnost 1.6.1	Nastaviti istraživanja distribucije invazivnih vrsta sa akcentom na <i>Amorpha fruticosa</i> i <i>Egeria densa</i>
Opis aktivnosti	Dosadašnja istraživanja stručne službe JPNPCG su pokazala da je zabrinjavajuća dinamika širenja invazivnih vrsta <i>Amorpha fruticosa</i> na plavnim staništima sjeverne obale Skadarskog jezera i <i>Egeria densa</i> u vodotoku rijeke Šegrtnice i u rijeci Plavnici. Nastaviće se istraživanja distribucije ovih vrsta na drugim plavnim područjima i vodotocima Skadarskog jezera.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaji monitoringa sa kartom istraživnog područja</i>
Vrijeme realizacije	Četvrti kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Urađen izvještaj sa kartom istraživnog područja
Aktivnost 1.6.2.	Upravljanje invazivnim vrstama sprovoditi u koordinaciji sa nadležnim institucijama
Opis aktivnosti	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj će izvjestiti Agenciju za zaštitu prirode i životne sredine o stanju na terenu i primjenjivati mjere nadgledanja ili eventualnog uklanjanja u skladu sa dobijenim preporukama.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj prema Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine o stanju i uticaju invazivnih vrsta <i>Amorpha fruticosa</i> i <i>Egeria densa</i> na autohtona staništa</i>
Vrijeme realizacije	Četvrti kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Nerealizovano. Još uvijek nije sprovedena puna implementacija

	Zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama
Cilj 1.7.	Kontrolisano ubiranje divlje flore u komercijalne svrhe i očuvanje staništa
Aktivnost 1.7.1	Izraditi mobilnu aplikaciju za rad na terenu
Opis aktivnosti	Angažovati IT stručnjaka za izradu mobilne aplikacije, koja bi obezbijedila prikupljanje terenskih podataka o ubiranju ljekovite flore, samonikloj jestivog bilja i gljiva u komercijalne svrhe na području NP.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Aplikacija instalirana u mobilne uređaje koje zadužuju radnici službe zaštite NP i stručne službe JPNPCG</i>
Vrijeme realizacije	Prvi kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Aktivnost 1.7.2	Obučiti nadzornike za korišćenje mobilne aplikacije
Opis aktivnosti	Zbog lakšeg prikupljanja podataka o lokalitetima ubiranju ljekovite flore, samonikloj jestivog bilja i gljiva na prostoru NP obučiti nadzornike u Parku za korišćenje mobilne aplikacije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nadzornici obučeni da u terenskom radu koriste mobilnu aplikaciju</i>
Vrijeme realizacije	Prvi kvartal
Odgovornost	Služba zaštite NP, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Nerealizovano - nadovezuje se na prethodnu aktivnost
Aktivnost 1.7.3	Kontrolisati stanje na terenu i unositi podatke u Excel bazu
Opis aktivnosti	Svi podaci koji se odnose na ubiranje divlje flore u komercijalne svrhe, dobijeni radom nadzornika na terenu, korišćenjem mobilne aplikacije, biće unijeti u bazu podataka, uradiće se analiza i kartografski prikaz.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o stanju sa mapom staništa na kojima su vršena ubiranja</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP, direktor NP
Status realizacije	Nerealizovano jer se nadovezuje na prethodnu aktivnost
Cilj 1.8.	Uspostavljen integralni pristup upravljanja šumama
Aktivnost 1.8.1.	Sprovesti preventivne mjere u cilju zaštite od požara
Opis aktivnosti	U cilju preventivnih mjera zaštite, kao i efikasnog reagovanja, odradiće se nabavka potrebne opreme, instalacija potrebne infrastrukture i distanciono praćenje požara uz pomoć GIS tehnologije
Indikator aktivnosti	Izveštaj o realizovanoj aktivnosti
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za promociju, edukaciju i turizam

Status realizacije	Urađen izvještaj o aktivnostima
Cilj 1.10.	Kontinuirano praćenje stanja šumskih ekosistema
Aktivnost 1.10.1.	Pratiti stanje značajnih šumskih vrsta lovora (<i>Laurus nobilis</i>) i skadarskog hrasta (<i>Quercus robur ssp scutariensis</i>)
Opis aktivnosti	Na unaprijed evidentiranim lokacijama vrši će se kontinuirani monitoring lovora (<i>Laurus nobilis</i>) i skadarskog hrasta (<i>Quercus robur ssp scutariensis</i>)
Indikator aktivnosti	Izveštaj o monitoringu šumskih vrsta
Vrijeme realizacije	Treći i četvrti kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Urađen izvještaj o monitoringu šumskih vrsta
Cilj 1.11.	Uređen održivi ribolov na Skadarskom jezeru
Aktivnost 1.11.1.	Sertifikovati i markirati ribolovne alate
Opis aktivnosti	Na terenu će se zajedno sa ribarskim udruženjima markirati ribarski alati
Indikator aktivnosti	Broj sertifikovanih ribarskih alata u privrednom ribolovu
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 1.11.2.	Vršiti evidenciju ulova u bazi podataka kroz saradnju sa udruženjima ribara
Opis aktivnosti	Organizovaće se sastanci i obučiti lokalni ribolovci kako treba ispunjavati evidencione kartone o ulovu.
Indikator aktivnosti	Baza podataka o ulovu u slatkovodnom ribarstvu
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 1.11.3.	Sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede raditi na daljem uređenju privrednog ribolova
Opis aktivnosti	Učešće na radionicama, sastancima, radnim grupama i skupovima prekogranične saradnje u cilju unapređenja slatkovodnog ribarstva
<i>Indikator</i>	<i>Nove uredbe i pravila u slatkovodnom ribarstvu</i>
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Status realizacije	Organizovana dva sastanka radne grupe za ribarstvo, Akcioni plan za krivolov, izmjenjena Naredba o ribolovnim pravilima
Aktivnost 1.11.4.	Vršiti istraživanja diverziteta ihtiofaune u saradnji sa naučnim institucijama
Opis aktivnosti	Sarađivaće se sa istraživačima PMF-a kroz aktivno učešće u istraživačkim aktivnostima.
<i>Indikator</i>	<i>Realizovana saradnja na istraživanju ihtiofaune sa naučnim</i>

	<i>institucijama</i>
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Status realizacije	5 istraživanja na terenu u saradnji sa istraživačima PMF-a
Aktivnost 1.11.5	Održavati redovne kontakte sa ribarskim udruženjima
Opis aktivnosti	Održavaće se sastanci sa ribarima, najmanje jednom u dva mjeseca, kako bi se uspješnije implementirala nova pravila ribolova
<i>Indikator</i>	<i>Broj održanih sastanaka, Izveštaj o održanim sastancima</i>
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Status realizacije	3 sastanka sa predstavnicima udruženja ribara
Cilj 1.14.	Istraženi speleološki i drugi objekti važni za očuvanje značajnih kolonija slijepih miševa (Chiroptera) i sprovedene mjere zaštite ugroženih kolonija
Aktivnost 1.14.1	Izraditi bazu speleoloških objekata na osnovu literaturnih podataka
Opis aktivnosti	Izradiće se baza speleoloških objekata na osnovu literaturnih podataka, i predstaviti u GIS-u. Baza speleoloških i drugih objekata bitnih za slijepu miševu biće osnova dalji monitoring i zaštitu značajnih kolonija slijepih miševa.
Indikator aktivnosti	Izrađena baza i karta speleoloških i drugih objekata
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Vrijeme realizacije	Prvi kvartal
Status realizacije	Formirana je baza do sada poznatih speleoloških i drugih objekata
Aktivnost 1.14.2	Izvršiti nabavku opreme za istraživanje slijepih miševa
Opis aktivnosti	Izvršiće se nabavka opreme za hvatanje slijepih miševa koja će se koristiti na terenu prilikom hvatanja i determinacije vrsta slijepih miševa <i>*Napomena- nabavljena oprema koristiće se za istraživanja slijepih miševa na teritoriji svih NP</i>
Indikator aktivnosti	Nabavljena oprema (šipke i nevidljive mreže) za hvatanje slijepih miševa
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Aktivnost 1.14.3.	Izvršiti obuku stručnih saradnika za faunu za rad u Geografsko-informacionom sistemu
Opis aktivnosti	Angažovaće se GIS ekspert koji će stručne saradnike obučiti za rad u GIS-u. Obuka za korišćenje GIS-a će omogućiti kvalitetnije predstavljanje podataka prikupljenih tokom istraživanja.

Indikator aktivnosti	Stručni saradnik osposobljen za rad u GIS-u
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Vrijeme realizacije	Prvi i drugi kvartal
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Aktivnost 1.14.4.	Nadzirati pristup jamama i pećinama, evidentirati i kontrolisati speleološke aktivnosti
Opis aktivnosti	U koordinaciji sa Službom zaštite evidentiraće se i kontrolisati aktivnosti posjetilaca u spelološkim objektima i njihovom okruženju
Indikator aktivnosti	Broj evidentiranih posjetilaca u zoni speleoloških objekata
Odgovornost	Služba zaštite NP, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Status realizacije	Nije bilo poznatih posjeta speleološkim objektima
Aktivnost 1.14.6.	Istražiti rasprostranjenost i utvrditi važna područja za očuvanje slijepih miševa
Opis aktivnosti	Utvrdiće se rasprostranjenost slijepih miševa i odrediti najznačajnija staništa na području Parka.
Indikator aktivnosti	Broj registrovanih vrsta slijepih miševa; broj najznačajnijih staništa na području Parka.
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Vrijeme realizacije	Treći i četvrti kvartal
Status realizacije	Formirana baza podataka, kartirana staništa. U 2 pećine registrovano 8 vrsta slijepih miševa.
Cilj 1.15.	Očuvanje vidre i njenih staništa
Aktivnost 1.15.1.	Evidentirati prethodna istraživanja i formirati bazu podataka
Opis aktivnosti	Na osnovu istraživanja u ranijim planskim periodima, formiraće se baza podataka o lokalitetima na kojima je bilo evidentirano prisustvo vidre.
Indikator aktivnosti	Formirana baza podataka
Vrijeme realizacije	Prvi kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Urađena baza podataka za vidru
Aktivnost 1.15.4.	Vršiti monitoring i kartirati staništa vidre
Opis aktivnosti	U saradnji sa Službom zaštite, stručni saradnici će istraživati prisutnost vidre i kartirati njena najznačajnija staništa.
Indikator aktivnosti	Kartirana staništa vidre UTM kvadrantima
Vrijeme realizacije	Treći i četvrti kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Urađena karta staništa vidre

Aktivnost 1.15.5.	Organizovati istraživačke kampove u saradnji sa naučnom zajednicom
Opis aktivnosti	Stručni saradnici će u saradnji sa Prirodno-matematičkim fakultetom i drugim nacionalnim i međunarodnim naučno-stručnim organizacijama organizovati istraživačke kampove na teritoriji NP
Indikator aktivnosti	Broj organizovanih istraživačkih kampova
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za promociju, edukaciju i turizam
Status realizacije	Nerealizovano (epidemiološke mjere)
Cilj 1.16.	Monitoring i istraživanje kolonijalnih vrsta ptica
Aktivnost 1.16.1.	Vršiti istraživanje i monitoring kolonijalnih vrsta ptica u Specijalnim rezervatima prirode
Opis aktivnosti	Sprovoditi kontinuirani monitoring kolonijalnih vrsta u toku dva godišnja aspekta
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj</i>
Vrijeme realizacije	Prvi i drugi kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Nerealizovano (tokom 2021. godine nije riješeno pitanje angažovanja ornitologa)
Aktivnost 1.16.2.	Vršiti istraživanje i monitoring kolonijalnih vrsta ptica na cjelokupnom prostoru jezera sa akcentom na bjelobradu čigru
Opis aktivnosti	Izvršiće se monitoring bjelobrade čigre na lokalitetima koji su označeni u prethodnim godinama kao mjesta kolonija kao i druga radi utvrđivanja broja kolonija i utvrđivanje eventualnih novih kolonija
Indikator aktivnosti	Broj kolonija bjelobrade čigre; izvještaj
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Nerealizovano. U 2021. godini nije angažovan ornitolog (kako je planirano kroz novu sistematizaciju)
Cilj 1.17.	Očuvanje diverziteta ptica i njihovih staništa
Aktivnost 1.17.1.	Vršiti utvrđivanje zimskog cenzusa vodenih ptica (IWC)
Opis aktivnosti	Izvršiće se utvrđivanje zimskog cenzusa vodenih ptica (IWC)
Indikator aktivnosti	<i>Izvršen zimski cenzus; izvještaj</i>
Vrijeme realizacije	Prvi kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Nerealizovano. U 2021. godini nije angažovan ornitolog (kako je planirano kroz novu sistematizaciju)
Aktivnost 1.17.2.	Sprovoditi monitoring populacija ptica u toku proljećnog i ljetnjeg godišnjeg aspekta

Opis aktivnosti	Pratiće se populacije najznačajnijih gnjezdarica Parka u toku dva godišnja aspekta
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj monitoringa</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Nerealizovano. U 2021. godini nije angažovan ornitolog (kako je planirano kroz novu sistematizaciju)
Aktivnost 1.17.3.	Sprovesti monitoring populacije pelikana (<i>Pelecanus crispus</i>) cjelo-godišnji aspekt
Opis aktivnosti	Kontinuirano sprovesti monitoring u svim godišnjim aspektima; monitoring uspješnosti gniježđenja; prostorna distribucija; vitalnost populacije; prstenovanje mladih
Indikator aktivnosti	Izveštaj monitoringa populacije pelikana
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Status realizacije	Nerealizovano. U 2021. godini nije angažovan ornitolog (kako je planirano kroz novu sistematizaciju)
Aktivnost 1.17.4.	Implementirati mjere konzervacije na staništima gnjezdeće populacije pelikana
Opis aktivnosti	Stalno unapređivanje vještačkih platformi u funkciji gniježđenja pelikana
Indikator aktivnosti	<i>Optimalni uslovi za gniježđenje: broj funkcionalnih platformi</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 1.17.5.	Pratiti stanje indikatorskih vrsta ptica
Opis aktivnosti	Shodno predhodno definisanom listom indikatorskih vrsta, pratiće se stanje njihovih populacija na Jezeru, a po potrebi definisati mjere zaštite
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaji i preporuke</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Urađen izvještaj sa preporukama
Dopunske aktivnosti	
Aktivnost	Istražiti i sakupiti literaturne podatke o fauni Lepidoptera i Coleoptera
Opis aktivnosti	Istraživanje literature i sakupljanje podataka o prethodnim istraživanjima faune Lepidoptera i Coleoptera
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o stanju istraženosti faune Lepidoptera i Coleoptera i preporuke u vezi daljih istraživanja</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj

Status realizacije	Urađen izvještaj o stanju faune <i>Lepidoptera i Coleoptera</i>
--------------------	---

Strateška oblast 2: Očuvanje, unapređivanje i promocija kulturno-istorijskih i etnografskih vrijednosti i potencijala	
Cilj 2.1.	Istraženi, valorizovani i zaštićeni najznačajniji elementi materijalne kulturne baštine Parka
Aktivnost 2.1.1.	Finalizovati istraživanje i publikovanje mlinova i starih kamenih mostova na vodotocima Skadarskog jezera
Opis aktivnosti	<p>Obaviće se završna faza identifikovanja mlinova, započetog u prethodnom planskom periodu. Terensko evidentiranje vršiće se na rječnim tokovima Cijevne, Limštice i Sojačkog potoka, kao i prikupljanje podataka od lokalnog stanovništva.</p> <p>Vršiće se i arhivsko istraživanje građe kroz fondove Državnog arhiva Crne Gore na Cetinju.</p> <p>Uradiće se kartografski registar i mapiranje mlinova i mostova, započeto u minuloj godini.</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o obavljenim istraživanjima i kartiranju predmetnih objekata</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Urađen Izvještaj o terenskom istraživanju, mapiranje objekata nastaviće se u tekućoj godini
Aktivnost 2.1.4.	Održavati utvrđene komplekse Žabljak Crnojevića, Lesendro i Grmožur od obrastanja vegetacijom
Opis aktivnosti	<p>Vršiće se uklanjanje rastinja na najposjećenijim tvrđavama Jezera. Aktivnost se obavlja u vrijeme vegetacione sezone, kao jedna od važnih mjera zaštite bedema od agresivnog bujanja vegetacije.</p> <p>Za potrebe nastavka arheoloških istraživanja na Žabljaku Crnojevića, koji sprovodi Centar za arheologiju i konzervaciju Crne Gore od 2018. godine tokom jula i prvom polovinom avgusta, obaviće se detaljno uklanjanje vegetacije na centralnom platou utvrđenja, kao i na manjem platou lijevo od ulazne kapije, na kojima se vrše iskopavanja.</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izvršeno uklanjanje rastinja na najposjećenijim tvrđavama Jezera</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture; Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Uklonjeno rastinje na najposjećenijim tvrđavama
Cilj 2.2.	Promovisana i prezentovana kulturna baština Parka
Aktivnost 2.2.1.	Adaptirati izložbene prostore i uraditi stalne postavke tematskih zbirki kulturno-istorijske prošlosti Skadarskog jezera u Centrima za posjetioce na Virpazaru i Vranjini
Opis aktivnosti	Implementacijom projekta INTERREG - PACON izvršiće se adaptacija izložbenog prostora u Centru za posjetioce na Virpazaru,

	<p>prema urađenom Projektu i izložiti postavka "Tradicionalno privređivanje okoline Skadarskog jezera".</p> <p>Uradiće se projektno rješenje i adaptirati sala za projekcije u Centru za posjetioce na Vranjini za postavku "Istorijat plovidbe na Skadarskom jezeru".</p> <p>U Upravnoj zgradi na Vranjini iznaći će se mogućnost smještaja zbirke "Domaća radinost skadarske krajine", kao i postavke panela "Kulturna dobra Skadarskog jezera".</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	Adaptirani izložbeni prostori i urađene postavke
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; Direktor Parka; Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj; Služba za promociju, edukaciju i turizam
Status realizacije	Adaptiran izložbeni prostor na Virpazaru i izložena postavka
Aktivnost 2.2.2	Pratiti stanje i preduzimati neophodne konzervatorske mjere na eksponatima tematskih zbirki kulturno-istorijskog nasljeđa u Centrima za posjetioce
Opis aktivnosti	Izvršiće se priprema predmeta za izlaganje (čišćenje, poliranje i premazivanje zaštitnim sredstvima).
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Zaštićeni i pripremljeni eksponati za postavku</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Svi eksponati pripremljeni za izlaganje u postavci
Aktivnost 2.2.4	Prikupljati stariju foto građu i umjetničke slike akademskih likovnih stvaralaca u digitalnoj formi
Opis aktivnosti	Istraživaće se i sakupljati digitalizovane stare fotografije i umjetnička djela sa motivima Skadarskog jezera i okoline, u institucijama i kod pojedinaca koji ih posjeduju.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenom materijalu</i>
Vremenski okvir	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Status realizacije	Obavljeno evidentiranje digitalizovane građe, koje će se nastaviti i u tekućoj godini
Cilj 2.3 Zaštićena, valorizovana, promovisana i popularizovana nematerijalna kulturna baština	
Aktivnost 2.3.1	Inventarisati i dokumentovati nematerijalnu kulturnu baštinu Parka
Opis aktivnosti	Markiranje elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa- stari zanat pletarstvo i iz domena gastronomije dopuna autentičnih recepata
<i>Indikator</i>	<i>Izveštaj o markiranim elementima nematerijalnog kulturnog nasljeđa (NKN)</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal

Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Terenski izlasci 2 (troškovi službenog putovanja)
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 2.3.2	Uputiti inicijative za uspostavljanje zaštite na osnovu istraživačkih nalaza i drugih dokaza o svojstvu, osobnosti i značaju nematerijalnog kulturnog dobra
Opis aktivnosti	<p>Uputiće se inicijativa za uspostavljanje zaštite na osnovu istraživačkih nalaza i drugih dokaza o svojstvu, osobnosti i značaju nematerijalnog kulturnog dobra.</p> <p>Aktivnost je uslovljena istraživačkim nalazima na terenu (jer svaki elemenat NKN ne podrazumijeva zakonsku zaštitu) i stručne procjene.</p>
<i>Indikator</i>	<i>Broj zaštićenih elemenata NKN</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Terenski izlasci 1 (troškovi službenog putovanja)
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 2.3.3	Unaprijediti nematerijalno kulturno nasljeđe kroz osmišljavanje i realizovanje manifestacija, sajмова, izložbi i kulturno-umjetničkih programa
Opis aktivnosti	<p>Prikupiće se fotografski materijal iz privatne kolekcije, koji prezentuje bogato etnografsko nasljeđe, s ciljem popularizacije, promocije i edukacije javnosti, a koje će se prikazati u okviru kreiranja programa obilježavanja važnih datuma i dešavanja u Parku.</p> <p>Osmisliće se prezentacija etnografskog nasljeđa Parka na tradicionalnoj manifestaciji „Dan krapa“</p>
<i>Indikator</i>	<i>Izveštaj o prikupljenom etnografskiom materijalu. Učešće na manifestaciji „Dan krapa“</i>
Vrijeme realizacije	Prvi i drugi kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Terenski izlasci 2 (troškovi službenog putovanja)
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 2.3.4	Prikupiti podatke od nosioca nematerijalnih kulturnih dobara
Opis aktivnosti	Prikupiće se podaci od pojedinaca koji čuvaju običajnu praksu znanja i vještine, koji se manifestuju kroz kontinuitet živog nasljeđa Parka
<i>Indikator</i>	<i>Izveštaj o prikupljenim podacima</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Terenski izlasci 2 (troškovi službenog putovanja)
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 2.3.5	Izvršiti popunjavanje upitnika za identifikaciju elemenata

nematerijalnog kulturnog nasljeđa	
Opis aktivnosti	Popunjavanje obrazaca u vidu upitnika za svaki evidentirani elemenat NKN
<i>Indikator</i>	<i>Popunjeni upitnici</i>
Vrijeme realizacije	Treći i četvrti kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 2.3.6	Uputiti inicijative za uspostavljanje zaštite na osnovu istraživačkih nalaza i drugih dokaza o svojstvu, osobnosti i značaju nematerijalnog kulturnog dobra
Opis aktivnosti	Relevantnim institucijama uputiće se inicijativa za uspostavljanje zaštite elemenata nematerijalnog kulturnog dobra, na osnovu istraživačkih nalaza, osobnosti i značaja koje ima to nematerijalno kulturno dobro
<i>Indikator</i>	Upućena inicijativa
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Terenski izlasci 4 (troškovi službenog putovanja)
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 2.3.7	Kreirati programe u Parku za obilježavanje "Dana evropske baštine"
Opis aktivnosti	Pod okriljem inicijative "Dani evropske baštine" za 2021.god, na zadatu ovogodišnju temu, kreiraće se i realizovati program obilježavanja ove značajne manifestacije
<i>Indikator</i>	<i>Izveštaj o realizaciji manifestacije „Dani evropske baštine“</i>
Vrijeme realizacije	Teći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Troškovi realizacije programa obilježavanja „Dana evropske baštine)
Status realizacije	Nerealizovano

Strateška oblast 3 Edukacija, interpretacija prirodnih i kulturnih vrijednosti parka i razvoj turizma orijentisanog ka prirodi

Cilj 3.1 Promovisan Park sa unaprijeđenim edukativno-interpretativnim sadržajima	
Aktivnost 3.1.1	Sprovoditi uspostavljene edukativne programe i Izraditi edukativne materijale

Opis aktivnosti	<p>Organizovaće se edukativne radionice po programu „Obradujmo prirodu – NP skadarsko jezero“.</p> <p>Organizovaće se edukativne radionice i akcije po programu „mladi čuvari NP Skadarsko jezero“</p> <p>Organizovaće se edukativne radionice na temu „Ribolovni zabran“</p>
Indikator	<i>Broj održanih radionica i aktivnosti. Broj djece koja su učestvovala u edukativnim radionicama i akcijama</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Materijal i oprema za održavanje edukativnih radionica.
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 3.1.2	Obilježiti značajne ekološke datume
Opis aktivnosti	<p>Osmisliće se i organizovati interaktivne tematske radionice, u cilju obilježavanja važnih datuma i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 02.februar- Svjetski dan vlažnih staništa • 22.mart – Svjetski dan voda • 22. april - Dan planete zemlje • 22.maj Svjetski dan biodiverziteta • 24.maj– Evropski dan parkova • zadnja nedelja maja - Svjetski dan vidre • 05. jun - Dan zaštite životne sredine • druga nedelja juna - Dan Skadarskog jezera <p>Ovi događaji biće objavljeni na zvaničnoj stranici JPNPCG i društvenim mrežama.</p>
Indikator	<i>Broj održanih edukativnih i tematskih radionica; Broj učenika na radionicama</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Nabavka materijala za održavanje radionice
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.1.3	Osmisliti i sprovesti ciljane interpretativne programe obilaska parka
Opis aktivnosti	Osmisliće se i sprovesti ciljani interpretativni program obilaska Parka
Indikator	<i>Broj sprovedenih interpretativnih obilazaka Parka</i>
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Potrebno za realizaciju	Plovilo NPSJ
Status realizacije	Nerealizovano

Aktivnost 3.2.1	Sprovoditi PR kampanje (Odnosi sa javnošću)
Opis aktivnosti	Kontinuirano preko štampanih i elektronskih medija, društvenih mreža (Instagram i Facebook), kao i sajta JPNPCG promovisaće se projekti i aktivnosti koje se implementiraju u Parku, njegove prirodne i kulturne vrijednosti, važni ekološki datumi, manifestacije i događaji.
Indikator	<i>Press clipping; broj postavljenih objava na društvenim mrežama i sajtu.</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.2.2	Izraditi promo-video materijale i fotografije prirodnih i kulturnih vrijednosti
Opis aktivnosti	Izradiće se video materijal i fotografije prirodnih i kulturnih vrijednosti Parka
Indikator	<i>Broj izrađenih video materijala i fotografija</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Angažovanje profesionalnog fotografa i snimatelja
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.2.3	Učestvovati na turističkim sajmovima
Opis aktivnosti	Učešće na lokalnim, regionalnim i internacionalnim sajmovima turizma koji se budu oglašavali tokom godine
Indikator	<i>Broj nacionalnih, regionalnih i internacionalnih turističkih sajmova na kojima je JPNPCG učestvovao</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Zakup sajamskog prostora, priprema i brendiranje štandova
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.2.4	Organizovati manifestacije i događaje
Opis aktivnosti	Organizovaće se događaj „Dan Skadarskog jezera“ , u okviru koje će se promovisati open door aktivnosti (pješačenja, kajakarenje, posmatranje ptica)
Indikator	<i>Organizovan događaj „Dan Skadarskog jezera“</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce

Potrebno za realizaciju	Troškovi organizacije događaja.
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.2.5.	Izraditi promotivni materijal
Opis aktivnosti	Izrada promotivnog materijala (brošura, kataloga, flajera, postera i sl.) u elektronskom obliku.
Indikator aktivnosti	<i>Broj izrađenih publikacija</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.2.6	Izraditi autentični suvenir Parka
Opis aktivnosti	Organizovaće se konkurs za izradu autentičnog suvenira Parka u umjetničkoj formi pelikana i lokvanja.
<i>Indikator</i>	<i>Odabran autentični suvenir Parka</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Objava konkursa i otkup autentičnog suvenira Parka
Status realizacije	Nerealizovano

Strateška oblast 4 Turizam zasnovan na aktivnom odmoru u prirodi

Cilj 4.1 Unaprijeđena i razvijena turistička infrastruktura Parka je usklađena sa principima zaštite prirode i u funkciji je posjetilaca	
Aktivnost 4.1.1	Unaprijediti Centre za posjetioce na Vranjini, Virpazaru i Podhumu
Opis aktivnosti	Preko INTEREG projekta PACON, izvršiće se adaptacija Centra za posjetioce na Vranjini i adaptacija Centra za posjetioce u Virpazaru. Izvršiće se zamjena folija u Centru za posjetioce na Vranjini i cerada na Upravnoj zgradi NP Skadarsko jezero u kojoj je smješten Centar za posjetioce
<i>Indikator</i>	<i>Izveštaj o preuzetim aktivnostima na adaptaciji i unapređenju centara za posjetioce na Vranjini i u Virpazaru.</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za promociju, marketing i turizam, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Potrebno za realizaciju	Dizajn, priprema za štampu, štampa i montaža folija i cerada. Sredstva za adaptaciju centara za posjetioce biće obezbijeđena preko PACON projekta.
Status realizacije	Djelimično realizovano

Aktivnost 4.1.2	Unaprijediti Expo prostor na Vranjini
Opis aktivnosti	Izvršiće se zamjena folija na Expo prostoru na Vranjini
<i>Indikator</i>	<i>Broj zamijenjenih folija</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Dizajn, priprema za štampu, štampa i montaža folija
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.4	Postaviti i dopuniti najavne, glavne i informativne table ka/i u Parku
Opis aktivnosti	Izradiće se četiri najavne table koje upućuju posjetioce na NP Skadarsko jezero i to na putnom pravcu Podgorica – Petrovac (u oba smjera) i Podgorica- Cetinje (u oba smjera). Izradiće se 2 glavne table u Parku i to kod stanice Zeta (u blizini Vranjine) i na Carevom laz Izradiće se dvije informativne table na Virpazaru
<i>Indikator</i>	<i>Izrađene i postavljene 4 najavne, 2 glavne i 2 informativna tabla.</i>
Vrijeme realizacije	Prvi i drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Izrada i montaža 4 najavne, 2 glavne i 2 informativne table
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.5	Unaprijediti postojeći sistem informativnih tabli i smjerokaza
Opis aktivnosti	Izvršiće se zamjena folija na informativnim tablama triangli, i informativnim tablama prirodne i kulturne vrijednosti na Vranjini, u Virpazaru, na Rijeci Crnojevića i Žabljaku Crnojevića
<i>Indikator</i>	<i>Izvršena zamjena folija na informativnim tablama</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Dizajn, priprema za štampu, štampa i montaža folija
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.6	Unaprijediti pješačke staze
Opis aktivnosti	U okviru INTEREG-ovog projekta PACON, urediće se pješačka staza (šetalište) u Virpazaru. Uradiće se Studija povezivanja 3 postojeće pješačke staze: dolinom rijeke Orahovštica, dolinom rijeke Sutorman i pješačka staza Zebes – Godinje.
<i>Indikator</i>	<i>Uređena pješačka staza (šetalište) u Virpazaru. Izrađena Studija povezivanja 3 staze</i>

Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Za uređenje pješačke staze (šetališta) u Virpazaru sredstva su obezbijeđena preko PACON projekta. četiri terenska izlaska.
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.1.7	Uspostaviti novu rutu za pješačku stazu „Dolinom rijeke Orahovštice“
Opis aktivnosti	Nakon urušavanja mosta „Mare Neškove“ ruta pješačke staze „Dolinom rijeke Orahovštice“ je promijenjena. Uspostaviće se nova ruta i uraditi GPS snimak.
<i>Indikator</i>	Uspostavljena nova ruta za pješačku stazu „Dolinom rijeke Orahovštice“
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Dva terenska izlaska
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.9	Održavati i unaprijediti postojeće edukativne i tematske staze
Opis aktivnosti	Na osnovu analize stanja „Edukativno-rekreativne staze Obod“ izvršiće se čišćenje staze i zamijeniti mobilijar na stazi.
<i>Indikator</i>	Uređena „Edukativno-rekreativna staza Obod“ i postavljen novi mobilijar
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za održavanje infrastrukture i ambijentalne higijene; Zaposleni Centar za posjetioce ; Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Potrebno za realizaciju	Izrada i montaža jednog smjerokaza i 5 informativnih tabli. Izrada i montaža sigurnosne sajle u blizini mjesta Skakala i 1 tabla upozorenja.
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.10	Unaprijediti biciklističke staze
Opis aktivnosti	U okviru INTEREG-ovog projekta PACON, urediće se biciklistička staza Virpazar – Ckla. Uređenje podrazumijeva izradu i montažu informativnih tabli i smjerokaza. PACON projektom predviđena je i nabavka 10 električnih bicikala i 10 solarnih stanica za njihovo punjenje
<i>Indikator</i>	<i>Uređena biciklistička staza i nabavka električna bicikla i solarne stanice.</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Služba za

	zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Potrebno za realizaciju	Sredstva obezbijeđena PACON projektom
Status realizacije	Nerealizovano
Cilj 4.2. Unaprijeđena turistička ponuda koja je zasnovana na aktivnom odmoru	
Aktivnost 4.2.1	Unaprijediti turistički proizvod posmatranje ptica
Opis aktivnosti	U okviru INTEREG-ovog projekta PACON, izvršiće se sanacija osmatračnice na Stanaju i izgraditi nova osmatračnica na Radušu.
<i>Indikator</i>	<i>Izvršena sanacija osmatračnice na Stanaju i izgrađena nova osmatračnica na Radušu.</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Potrebno za realizaciju	Sredstva obezbijeđena PACON projektom
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.2.2	Osmisliti nove koncepte u Centrima za posjetioce
Opis aktivnosti	Nakon adaptacije Centra za posjetioce u Virpazaru osmislīće se novi koncept izložbe, koji se odnosi na etno zbirku kulturnog nasljeđa sa prostora NP Skadarsko jezero. Nakon adaptacije Centra za posjetioce na Vranjini, u sadašnjoj sali za projekcije postaviće se etno zbirka kulturnog nasljeđa sa prostora NP Skadarsko jezero
<i>Indikator</i>	<i>Instalirana nova postavka</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka
Status realizacije	Djelimično realizovano
Cilj 4.3 Upravljanje posjetiocima	
Aktivnost 4.3.1	Analizirati strukturu, posjetilaca primjenom „karte zadovoljstva“
Opis aktivnosti	U centrima za posjetioce sprovodiće se anketiranje posjetilaca uz pomoć unaprijed pripremljenih anketnih listića, na osnovu kojih će se dobiti informacija o strukturi, mišljenju, potrebi i očekivanjima posjetilaca u Parku.
<i>Indikator</i>	<i>Broj popunjenih anketnih listova. Analizirana struktura, mišljenje, potrebe i očekivanje posjetilaca.</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Kontinuirano

Potrebno za realizaciju	Anketni listići
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.3.2	Analizirati uticaj posjetilaca na prirodne i kulturne vrijednosti
Opis aktivnosti	Pripremiće se anketni listići za zaposlene na naplatnim punktovima, u kojima će se upisivati broj posjetilaca i turistička ruta na dnevnom nivou, u toku turističke sezone.
<i>Indikator</i>	<i>Izveštaj o analizi uticaja posjetilaca na prirodne i kulturne vrijednosti Parka.</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Potrebno za realizaciju	Anketni listići
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.3.3	Istražiti i odrediti prihvatne kapacitete pojedinih najposjećenijih lokaliteta u skladu sa smjernicama zaštite prirode, pratiti i regulisati broj posjetilaca
Opis aktivnosti	Uradiće se studija prihvatnih kapaciteta za najposjećenije lokalitete u skladu sa smjernicama zaštite prirode, pratiti i regulisati broj posjetilaca
<i>Indikator</i>	<i>Izrađena Studija</i>
Odgovornost	Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Potrebno za realizaciju	Angažovanje stručnog lica za izradu Studije
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.3.4	Razviti programe obilaska Parka (bazirane na prirodnim i kulturnim vrijednostima parka) za različite ciljne grupe
Opis aktivnosti	U saradnji sa TO Bar, TO Cetinje, TO Podgorica i TO Tuzi osmišleće se programi obilaska Parka (bazirani na prirodnim i kulturnim vrijednostima Parka)
<i>Indikator</i>	<i>Osmišljen program obilaska Parka.</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Potrebno za realizaciju	Troškovi prevoza i organizacije sastanaka
Status realizacije	Nerealizovano

Cilj 5.2 Definisani zajednički prioriteti i realizovani projekti sa lokalnim zajednicama u cilju razvoja područja i lokalnih zajednica

Aktivnost 5.2.2	Inicirati uspostavljanje sertifikata za lokalne proizvode
------------------------	--

Opis aktivnosti	Organizovaće se sastanci sa predstavnicima relevantnih institucija, kako bi se uspostavili sertifikati za lokalne proizvode sa područja NP Skadarsko jezero
Indikator	<i>Inicirano je uspostavljanje sertifikata za lokalne proizvode</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Troškovi organizacije sastanaka sa predstavnicima relevantnih institucija
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 5.2.3	Podržati lokalno stanovništvo (proizvođače) da izrade karakteristične suvenire i rukotvorine, te otkupiti i distribuirati proizvedene predmete u suvenirnice Parka
Opis aktivnosti	Kontaktirati proizvođače i lokalno stanovništvo, koji od prirodnih materijala proizvode predmete. Dati sugestije i predloge za izradu suvenira i rukotvorina. Izvršiti odabir i postojeći asortiman suvenirnice dopuniti suvenirima i rukotvorinama karakterističnim za Park.
Indikator	<i>Izrađeni karakteristični suveniri i rukotvorine su distribuirani u suvenirnicama Parka.</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Nerealizovano

Strateški cilj 6: Unapređenje fizičke zaštite i infrastrukture	
Cilj 6.1	Poboljšan nivo fizičke zaštite prostora i unaprijeđeni postojeći i budući infrastrukturni segmenti
Aktivnost 6.1.1	Povećati broj izvršilaca u Službi zaštite i Službi za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture
Opis aktivnosti	Zbog povećanog priliva posjetilaca tokom ljetnje turističke sezone angažovaće se dodatni broj izvršilaca na poslovima naplate ulaznica, ambijentalne higijene i infrastrukture shodno obimu posla i potrebama
Indikator aktivnosti	<i>Povećan broj izvršilaca u Službi zaštite i Službi za održavanje ambijentalne higijene</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 6.1.2	Izvršiti stručno usavršavanje Službe zaštite i obuku i osposobljavanje za profesionalan pristup prema posjetiocima

Opis aktivnosti	U cilju usavršavanja nadzornika, stručne službe će u skladu sa potrebama, kroz predavanja, obuke, konsultacije i dr. vršiti obučavanje Službe zaštite za profesionalan rad i odnos prema posjetiocima
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj obučenih nadzornika za rad sa posjetiocima</i>
Vrijeme realizacije	Prvi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za pravne poslove Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za promociju edukaciju i turizam
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 6.1.3	Izvršiti nabavku potrebnih materijalno-tehničkih sredstava
Opis aktivnosti	U cilju unapređenja radnog procesa, potrebno je izvršiti nabavku opreme: <ul style="list-style-type: none"> - Vanbrodski motori od 115 ks (kom 2) - Metalna plovila dužine 7 m (kom 2) - Terensko vozilo - Protivpožarna oprema - Uniforme - Prsluci za spasavanje - Dvogledi - Ribarske čizme - Kosačice, trimeri - Ogrijevno drvo - Video nadzor
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nabavljena materijalno-tehnička sredstva za potrebe Službe zaštite NP</i>
Vrijeme realizacije	Prvi i drugi kvartal
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za administrativno-tehničku podršku i poslove kontrole
Status realizacije	Nerealizovano (osim jednog limenog plovila)
Aktivnost 6.1.4.	Obavljati koordinaciju kontrole nelegalnih aktivnosti sa Upravom policije i nadležnim inspeksijskim službama
Opis aktivnosti	Organizovaće se sastanci sa inspeksijskim službama, (šumarstvo, lovstvo i zaštita bilja, slatkovodno ribarstvo, zaštita životne sredine, zaštita prostora, turistička i građevinska inspekcija) cilju koordinacije aktivnosti u prostoru Parka i efikasnijeg procesuiranja evidentiranih nezakonitih radnji.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj organizovanih sastanaka</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor parka
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 6.1.5	Koordinisati kontrolu nelegalnih aktivnosti sa Upravom policije nadležnim inspeksijskim službama
Opis aktivnosti	Održavanje sastanaka, kao i zajedničke aktivnosti u mješovitim patrolama na teritoriji Parka
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Smanjen krivolov na području Parka</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano

Odgovornost	Direktor Parka, Služba za pravne poslove, šef Službe zaštite
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 6.1.6	Unapređivati saradnju sa nadležnim sudovima i osnovnim tužilaštvima
Opis aktivnosti	Unaprijediće se saradnja sa nadležnim sudovima i osnovnim tužilaštvima, u cilju procesuiranja osoba koje su zatečene u krivolovu
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Uspostavljena saradnja sa nadležnim sudovima i osnovnim tužilaštvima</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za pravne poslove
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 6.1.7	Izvršiti detaljno obilježavanje granica nacionalnog parka na terenu
Indikator aktivnosti	<i>Izrađen Elaborat o detaljnim granicama NPD. Obilježene granice na terenu</i>
Opis aktivnosti	Detaljno obilježavanje granica izvršiće Komisija koju čine predstavnici Ministarstva, JPNPCG, organa državne uprave nadležnih za poslove šumarstva i zaštite životne sredine, organa uprave nadležnog za poslove katastra i opština na čijoj se teritoriji se nalazi Park
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	MORT, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Uprava za šume, Opštinske uprave, direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za pravne poslove, Služba zaštite NP
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnosti 6.1.8	Formirati nove parking prostore
Opis aktivnosti	Angažovati projektanta za potrebe izrade projekta za izgradnju novih parking mjesta na prostoru NP.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izgrađeni novi parking prostori</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 6.1.9	Dopunjavati sistem mobilijara za otpad
Opis aktivnosti	U cilju sprečavanja nelegalnog odlaganja otpada, na prostoru Parka će se dopuniti sistem mobilijara za otpad, kao i obnoviti već dotrajali, ukoliko se ukaže potreba za tim.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Dopunjen sistem mobilijara za otpad</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture
Status realizacije	Djelimično realizovano

Aktivnost 6.1.10	Izraditi nove informativno-naplatne punktove
Opis aktivnosti	Izgradiće se informativno-naplatni punkt koji će biti montažno-demontažnog karaktera zbog oscilacija u vodostaju na tom prostoru
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađen novi informativno-naplatni punkt</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka
Status realizacije	Djelimično realizovano

NP DURMITOR

STRATEŠKA OBLAST 1: ISTRAŽIVANJE, PRAĆENJE, OBNOVA I UNAPREĐENJE EKOSISTEMA, STANIŠTA I VRSTA	
Cilj 1.1.	Kontinuirano upravljanje na svim nivoima korištenja i zaštite hidroloških objekata
Aktivnost 1.1.1.	Monitoring hidroloških objekata u NP Durmitor.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Ispitan kvalitet vode na području Parka</i>
Opis aktivnosti	U saradnji sa <i>Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju i Upravom za vode</i> , vršiće se monitoring hidroloških objekata u skladu sa važećom Zakonskom regulativom.
Status realizacije	Urađen izvještaj o kvalitetu vode
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka
Cilj 1.2.	Sprječavanje nastanka otpada
Aktivnost 1.2.1.	Sanacija otpada na području Parka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj nelegalnih odlagališta i procjena količine otpada</i>
Opis aktivnosti	Vršiće se kontrola stanja na terenu kako bi se spriječilo nastajanje nelegalnih odlagališta i prikupljaće se podaci o lokacijama, vrstama, količinama i porijeklu otpada.
Status realizacije	15 nelegalnih odlagališta
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka, Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture
Cilj 1.3.	Uspostavljanje integralnog pristupa u upravljanju šumama
Aktivnost 1.3.1.	Sprovoditi sanitarno-higijenske aktivnosti
Indikator aktivnosti	<i>Količina (drvena masa i/ili broj) uklonjenih stabala. Količina prodate drvene mase lokalnom stanovništvu. Broj posađenih sadnica. Izvještaj o ostvarenoj zaštiti i revitalizaciji staništa</i>

Opis aktivnosti	<p><u>I Sanitarne aktivnosti</u> Izvršice se obilježavanje četinarskih i lišćarskih stabala sa izrazitim simptomima zaraze, izvaljena i suva stabla, snjegolomovi i vjetrolomovi, prevršena i oštećena stabla, koja nemaju mogućnost daljeg razvoja u cilju zaštite i unapređivanja šumskih ekosistema. Aktivnost će se sprovesti na osnovu izvještaja Službe zaštite sa terena nakon čega stručna služba preduzima dalje mjere</p> <p>Izvršice se prodaja ogreva lokalnom stanovništvu na teritoriji Parka, iz izdanačkih lišćarskih šuma i sanitara kod četinarskih šuma.</p> <p><u>II Uzgojne aktivnosti</u> Po potrebi, izvršice se popunjavanje šumskih ekosistema sadnjom sadnica u količini od 1000 sadnica smrče i jele, starosti 2+0 i 2+2. Sadnja će se izvršiti kopanjem rupa propisanih dimenzija (otvor širine 7-20 cm i dubine 30-40 cm). Preferirati kontejnerske sadnice.</p>
Status realizacije	<p>Ukupno je doznačeno 215,56 m³ četinara i 567,44 m³ liščara Prodaja lokalnom stanovništvu je izvršena u količini od 197,56 m³, četinara i 567,44 m³ liščara Sadnja: popunjavanjem je izvršena sadnja 750 sadnica četinara</p>
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite Parka
Aktivnost 1.3.2.	Sprovesti preventivne mjere u cilju zaštite od požara
Indikator aktivnosti	<i>Nabavljena i instalirana protivpožarna sredstva. Izvještaj o požarima na području Parka</i>
Opis aktivnosti	U cilju preventivnih mjera zaštite, kao i efikasnog reagovanja, izvršice se nabavka potrebne opreme, instalacija potrebne infrastrukture i distanciono praćenje požara uz pomoć GIS tehnologije
Status realizacije	Nabavljena i instalirana protivpožarna sredstva
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za promociju, edukaciju i turizam
Aktivnost 1.3.3.	Sprovesti biološke i biotehničke mjere zaštite šuma
Indikator aktivnosti	<i>Broj tretiranih lokaliteta</i>
Opis aktivnosti	Shodno izvještajima službe zaštite, izvršice se obilazak terena i procjena za potrebom tretiranja panjeva biološkim sredstvom "rootstop". Sredstvo se koristi za zaustavljanje širenje parazitske gljive <i>Hetreobasidion annosum</i> , a koja izaziva trulež korijena četinarskih vrsta. Sredstvo se nanosi na gornju površinu panjeva posječenih stabala.
Status realizacije	Zasađeno 750 sadnica četinara
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite Parka.
Aktivnost 1.3.5.	Sprovesti mjere gajenja i sanacije degradiranih šuma
Indikator aktivnosti	<i>Površina i broj saniranih područja</i>
Opis aktivnosti	Izvršice se sanacija degradirani šumskih ekosistema, nastalih prvenstveno usled požara i drugih biotičkih i abiotičkih faktora
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj

Aktivnost 1.3.6.	Uraditi Plan gazdovanja šuma u privatnoj svojini
Indikator aktivnosti	<i>Odobrena količina bruto drvne mase za sječu u privatnoj svojini. Donešen Plan gazdovanja šumama u privatnoj svojini.</i>
Opis aktivnosti	Izvršiće se odobravanje određene količine šume za sječu u šumama u privatnoj svojini. Odobravanje bruto drvne mase za uklanjanje će se realizovati na osnovu: podnesenog zahtjeva sa potrebnom dokumentacijom od strane vlasnika šume, zdravstvenog stanja i kvaliteta šume u svojini. Dostavljanje zahtjeva za sječu u privatnoj svojini će se prihvatati do 30.12.2020. godine, za plansku 2021. Godinu. Nakon dostavljanja zahtjeva komisijski će se donijeti Plan gazdovanja šumama u privatnoj svojini.
Status realizacije	Donešen plan gazdovanja šumama u privatnoj svojini. Odobreno 1.479,12 m ³ , četinarara i 657,68 m ³ , liščara.
Odgovornost	Uprava Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite Parka
Cilj 1.4	Smanjeni i ublaženi efekti klimatskih promjena na šumske ekosisteme
Aktivnost 1.4.1.	Sprovoditi adekvatne mjere prilagođavanja i adaptacije
Indikator aktivnosti	<i>Sprovedene mjere u cilju adaptacije i prilagođavanje šumskih ekosistema na klimatske promjene.</i>
Opis aktivnosti	Imajući u vidu značaj mjera adaptacije i prilagođavanja šumskih ekosistema na globalne promjene klime, sprovođiće se kontinuirani monitoring šumskih ekosistema. Takođe, mjere adaptacije i prilagođavanja će se sprovođiti kontinuirano u zavisno od evidentirani promjena u ekosistemima.
Status realizacije	Izvršeno pošumljavanje, popunjavanjem, sadnicama četinarara na području PC Žabljak I
Odgovornost	Uprava Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite Parka
Cilj 1.5	Izvršena analiza i revizija podataka o flori i vegetaciji, sa posebnim osvrtom na prioritetne vrste i staništa i endemske vrste
Aktivnost 1.5.1.	Izvršiti obuku stručnih saradnika za floru i vegetaciju za rad u Geografsko informacionom sistemu
Indikator aktivnosti	<i>Broj osposobljenih stručnih saradnika za rad u GIS-u</i>
Opis aktivnosti	Za potrebe ažuriranja baze sa kompletnim setom podataka o flori i vegetaciji, izvršiće se obuka stručnih saradnika za rad u GIS-u.
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.5.2.	Izraditi mobilnu aplikaciju u cilju boljeg monitoringa i prikupljanja podataka
Indikator aktivnosti	<i>Instalirana mobilna aplikacija</i>
Opis aktivnosti	Za potrebe monitoringa i prikupljanja taksonomskih i stanišnih podataka izradiće se mobilna aplikacija.
Status realizacije	Nerealizovano - nadovezuje se na prethodnu aktivnost

Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.5.3.	Nastaviti inventarizaciju nacionalno i/ili međunarodno značajnih biljnih taksona
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o prikupljenim, unijetim i revidovanim podacima</i>
Opis aktivnosti	<p>Nastaviće se sa unosom literaturnih i terenskih podataka u Bazu podataka, na sređivanju i sistematizaciji taksonomskih i drugih podataka, na nomenklaturnim usaglašavanjima unijetih taksona sa važećim evropskim listama (Flora Europaea, Catalogue of Life, The Euro+Med PlantBase i The Plant List). Definisanjem važećeg naziva (accepted name) riješiće se problem sinonima i utvrditi konačan broj popisanih taksona na nivou vrste i podvrste. Upoređivanjem sa EU IUCN listom utvrdiće se konzervacijski status taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou. Sređivanjem i sistematizacijom podataka baza postaje upotrebljiva za pretragu i pružanje svih neophodnih podataka, (ukupan broj popisanih taksona, broj taksona koji imaju nacionalni i/ili međunarodni značaj i nivoe zaštite, distribucija taksona po lokalitetima i stanišnim tipovima, itd).</p> <p>Nepostojanje ili zastarelost podataka za određeni značajni takson ili stanište, odnosno područje, biće osnovni kriterijum pri odabiru lokaliteta na kojima će se uraditi popis značajnih taksona, utvrditi stanje i distribucija.</p>
Status realizacije	Urađen Izveštaj o prikupljenim, unijetim i revidovanim podacima
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.6.	Kartirano i definisano stanje značajnih stanišnih tipova i dijagnostičkih vrsta u ugroženim Natura staništima
Aktivnost 1.6.1.	Kartirati stanišni tip 4060 planinske i borealne vrištine i sprovesti analizu stanja
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj sa kartom stanišnog tipa na prostoru Parka, unešeni podaci u GIS bazu podataka</i>
Opis aktivnosti	Identifikacija staništa će se raditi u skladu sa Priručnikom za identifikaciju tipova staništa Crne Gore od značaja za EU. Odrediće se granice, dobiće se podaci za monitoring i prema potrebi provoditi mjere za sprječavanje vegetacijske sukcesije.
Status realizacije	Urađen Izveštaj sa kartom stanišnog tipa na prostoru Parka, unešeni podaci u GIS bazu podataka
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.6.2.	Izraditi analizu stanja dijagnostičkih vrsta stanišnog tipa alpskih i borealnih vriština (4060)
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj monitoringa</i>
Opis aktivnosti	Uspostaviće se monitoring dijagnostičkih vrsta u svrhu praćenja i očuvanja povoljnih stanišnih uslova za ciljne i ostale značajne vrste habitata. Aktivnost će se realizovati u sklopu Aktivnosti 1.6.1
Status realizacije	Urađen Izveštaj monitoringa
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.6.3.	Dati kartografski prikaz stanišnih tipova (7140, 7230 i 6410) na Barnom jezeru, sprovesti monitoring sukcesije i dati mjere

	njihovog očuvanja
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj stanišnog tipa na prostoru Parka, unešeni podaci u GIS bazu podataka, izrađena mapa staništa</i>
Opis aktivnosti	Identifikacija staništa će se raditi u skladu sa Priručnikom za identifikaciju tipova staništa Crne Gore od značaja za Evropsku Uniju. Odrediće se granice, dobiće se podaci za monitoring i prema potrebi provoditi mjere za sprečavanje vegetacijske sukcesije.
Status realizacije	Urađen Izveštaj stanišnog tipa na prostoru Parka, unešeni podaci u GIS bazu podataka, izrađena mapa staništa
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.6.4.	Izraditi analizu stanja dijagnostičkih vrsta stanišnih tipova na Barnom jezeru (7140, 7230 i 6410)
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj monitoringa</i>
Opis aktivnosti	Uspostaviće se monitoring dijagnostičkih vrsta u svrhu očuvanja povoljnih stanišnih uslova za ciljne i ostale značajne vrste habitata. <i>Aktivnost će se realizovati u sklopu aktivnosti 1.6.3</i>
Status realizacije	Urađen Izveštaj monitoringa
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.7.	Kontrolisano ubiranje divlje flore u komercijalne svrhe i očuvanje staništa
Aktivnost 1.7.1	Izraditi mobilnu aplikaciju za rad na terenu
Indikator aktivnosti	<i>Instalirana aplikacija u mobilne uređaje zaposlenih Službe zaštite NP i stručne službe JPNPCG</i>
Opis aktivnosti	Za potrebe monitoringa i prikupljanja podataka o ubiranju divlje flore u komercijalne svrhe izradiće se mobilna aplikacija.
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP
Aktivnost 1.7.2.	Obučiti nadzornike za korišćenje mobilne aplikacije
Indikator aktivnosti	<i>Broj obučenih nadzornika da koriste mobilnu aplikaciju</i>
Opis aktivnosti	Izvršiće se obuka nadzornika za korišćenje mobilne aplikacije, a u cilju lakšeg prikupljanja podataka o lokalitetima ubiranja ljekovite flore, samonikloj jestivog bilja i gljiva na prostoru Parka.
Status realizacije	Nerealizovano - nadovezuje se na prethodnu aktivnost
Odgovornost	Služba zaštite NP, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.7.3.	Kontrolisati stanje na terenu i unositi podatke u Excel bazu
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o stanju sa mapom staništa na kojima su vršena ubiranja</i>
Opis aktivnosti	Svi podaci koji se odnose na ubiranje divlje flore u komercijalne svrhe, dobijeni radom nadzornika na terenu, korišćenjem mobilne aplikacije, biće unijeti u bazu podataka, uradiće se analiza i kartografski

	prikaz.
Status realizacije	Nerealizovano - nadovezuje se na prethodnu aktivnost
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP, direktor NP
Cilj 1.8.	Kontinuirano praćenje stanja šumskih ekosistema
Aktivnost 1.8.1.	Sprovesti monitoring opšteg zdravstvenog stanja šuma
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o dekolorizacije i defolijacije asimilacionih podataka</i>
Opis aktivnosti	Na utvrđenim bioindikacijskim tačkama izvršiće se prikupljanje podataka o opštem zdravstvenom stanju šumskih ekosistema na prostoru PC Žabljak I
Status realizacije	Urađen Izveštaj o dekolorizaciji i defolijaciji asimilacionih podataka
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.8.2.	Sprovesti monitoring potkornjaka i parazitskih i saprofitskih gljiva
Indikator aktivnosti	<i>Postavljeno 5 feromonskih klopki</i>
Opis aktivnosti	Izvršiće se postavljanje feromonskih klopki u cilju praćenja brojnosti potkornjaka, procijene rizika od prenamnoženja i smanjivanja brojnosti štetnih vrsta potkornjaka. Feromonske klopke će se postaviti u okolini žarišta suvih stabala koja se smatraju kao najrizičnija za pojavu prenamnoženja potkornjaka.
Status realizacije	Postavljeno 5 feromonskih klopki na terenu
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.9.	Uređen sportski ribolov na durmitorskim jezerima
Aktivnost 1.9.1.	Vršiti analizu stanja ihtiofaune i u skladu sa potrebama sportskog ribolova poribljavati Crno jezero
Indikator aktivnosti	<i>Broj komada poribljene pastrmke.</i>
Opis aktivnosti	Vršiti monitoring ihtiofaune i dalje postupati u skladu sa rezultatima monitoringa
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.9.2.	Evidentirati ulov i unositi podatke u jedinstvenu bazu koju vodi Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
Indikator aktivnosti	<i>Količina ulova evidentirana kroz bazu podataka</i>
Opis aktivnosti	Kroz regulative koje propisuje Ministarstvo, a u saradnji sa sportskim ribolovcima vršiće se evidentiranje ulova ribe u vodenim objektima Parka
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj

Aktivnost 1.9.3.	Odrediti lokacije sa kojih će se obavljati sportski ribolov
Indikator aktivnosti	<i>Broj lokacija za sportski ribolov</i>
Opis aktivnosti	Odrediće se lokacije na kojima se odobrava ribolov na rijeci Tari i Crnom jezeru
Status realizacije	Definisane dvije lokacije za sportski ribolov
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka
Cilj 1.10.	Izvršena procjena stanja i reintrodukcija značajne herpetofaune durmitorskih jezera
Aktivnost 1.10.3	Izvršiti reintrodukciju tritona iz Valovitog u Modro jezero
Indikator aktivnosti	<i>Broj reintrokovanih jedinki tritona</i>
Opis aktivnosti	Vršiti monitoring tritona u Valovitom i Modrom jezeru, i dalje postupati u skladu sa rezultatima monitoringa
Status realizacije	Nerealizovano. U 2021. godini nije angažovan herpetolog (kako je planirano kroz novu sistematizaciju)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.11.	Očuvane i stabilne populacije mrkog medvjeda (<i>Ursus arctos</i>) i divokoze (<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>)
Aktivnost 1.11.1	Izraditi mobilnu aplikaciju za terenski rad u cilju boljeg monitoringa
Indikator aktivnosti	<i>Instalirana aplikacija u mobilne uređaje radnika službe zaštite NP Durmitor i stručne službe JPNPCG</i>
Opis aktivnosti	Kreirane se mobilna aplikacija za potrebe prikupljanja i praćenja populacija faune
Status realizacije	Preuzeta je dizajnirana aplikacija iMammalia
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite Parka
Aktivnost 1.11.2	Izvršiti obuku nadzornika za korišćenje mobilne aplikacije
Indikator aktivnosti	<i>Broj obučanih nadzornika za korišćenje mobilne aplikacije</i>
Opis aktivnosti	Izvršiće se obuka nadzornika od strane stručne službe za korišćenje mobilne aplikacije u cilju registrovanja tragova životinja i prisutnosti vrsta na terenu.
Status realizacije	Izvršena je obuka zaposlenih u Službi fizičke zaštite
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP
Aktivnost 1.11.3	Izvršiti obuku stručnog saradnika za uspostavljanje monitoringa mrkog medvjeda
Indikator aktivnosti	<i>Izrađen monitoring protokol i broj obučanih stručnih saradnika</i>
Opis aktivnosti	Organizovaće se obuka stručnih saradnika za uspostavljanje monitoring protokola mrkog medvjeda

Status realizacije	Kroz projekat Bear in Mind koji sprovodi NVO CZIP izvršena je obuka stručnim saradnicima
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.11.4	Izvršiti obuku nadzornika za uspostavljanje monitoringa mrkog medvjeda
Indikator aktivnosti	<i>Broj obučениh nadzornika za korišćenje mobilne aplikacije</i>
Opis aktivnosti	Izvršiće se obuka nadzornika od strane stručnih saradnika za korišćenje mobilne aplikacije u cilju boljeg registrovanja tragova prisutnosti vrste na terenu. <i>Aplikacija će se realizovati u sklopu Aktivnosti 1.11.2.</i>
Status realizacije	Kroz projekat Bear in Mind koji sprovodi NVO CZIP izvršena je obuka zaposlenih u Službi fizičke zaštite
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite Parka
Aktivnost 1.11.5	Izvršiti nabavku opreme za istraživanje mrkog medvjeda
Indikator aktivnosti	<i>Nabavljeno 5 Browning/Cudde back/ Bushnell foto-zamki</i>
Opis aktivnosti	Nabaviće se foto-zamke za istraživanje krupnih vrsta sisara.
Status realizacije	NVO CZIP je u okviru projekta Bear in Mind donirao 5 foto-zamki Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.11.6.	Sprovoditi monitoring mrkog medvjeda i divokoze utvrditi najznačajnija staništa za njegovo očuvanje
Indikator aktivnosti	<i>Broj registrovanih vrsta mrkog medvjeda i divokoze; Izveštaj o staništima mrkog medvjeda i divokoze</i>
Opis aktivnosti	Realizovaće se terenska istraživanja uz pomoć foto-zamki, u cilju detektovanja prisutnost i utvrditi staništa mrkog medvjeda i divokoze na teritoriji Parka.
Status realizacije	Sproveden je monitoring mrkog medvjeda, staništa kartirana u Google Earth-u. 10 jedinki mrkog medvjeda i 339 jedinki divokoze
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.12.	Istraženi speleološki i drugi objekti važni za očuvanje značajnih kolonija slijepih miševa (<i>Chiroptera</i>) i sprovedene mjere zaštite ugroženih kolonija
Aktivnost 1.12.1.	Izraditi bazu speleoloških objekata na osnovu literaturnih podataka
Indikator aktivnosti	<i>Izrađena baza i karta speleoloških objekata</i>
Opis aktivnosti	Izradiće se prostorna baza podataka (GIS) speleoloških objekata na osnovu literaturnih podataka i dopuniti sa terenskim istraživanjima. Baza speleoloških i drugih objekata će se koristiti za uspostavljanje budućeg monitoringa i zaštitu određenih kolonija slijepih miševa.
Status realizacije	Započet je rad na bazi do sada poznatih i istraženih speleoloških objekata na teritoriji NP

Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.12.2.	Izvršiti nabavku opreme za istraživanje slijepih miševa
Indikator aktivnosti	<i>Nabavljena oprema (šipke i nevidljive mreže) za hvatanje slijepih miševa</i>
Opis aktivnosti	Izvršiće se nabavka nevidljivih mreža i šipki za hvatanje slijepih miševa i to: 4 para šipki i 4 nevidljive mreže od 3m, 6m, 9m i 12m i druga prateća oprema. Nabavljena oprema e se koristiti za potrebe istraživanja u svih pet nacionalnih parkova.
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.12.3.	Izvršiti obuku stručnog saradnika za faunu za rad u Geografsko informacionom sistemu
Indikator aktivnosti	<i>Stručni saradnik osposobljen za rad u GIS-u</i>
Opis aktivnosti	Izvršiće se obuka stručnog saradnika za rad u GIS-u, angažovanjem GIS eksperta. Aktivnost će se realizovati u sklopu Aktivnosti 1.5.1.
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.12.4.	Nadzirati pristup jamama i pećinama, evidentirati i kontrolisati speleološke aktivnosti
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o broju posjetilaca u zoni jama i pećina</i>
Opis aktivnosti	U koordinaciji sa Službom zaštite evidentiraće se i kontrolisati aktivnosti u speleološkim objektima na prostoru Parka
Status realizacije	Nije poznato da je bilo posjeta speleološkim objektima u toku 2021. godine
Odgovornost	Služba zaštite NP, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.12.5.	Istražiti rasprostranjenost i utvrditi važna područja za očuvanje slijepih miševa
Indikator aktivnosti	<i>Broj registrovanih vrsta slijepih miševa na području Parka</i>
Opis aktivnosti	Primjenom nevidljivih mreža i ultrazvučnom detekcijom utvrdiće se rasprostranjenost slijepih miševa i odrediti najznačajnija staništa na području Parka.
Status realizacije	Djelimično relizovano- terenski izvještaj, u staroj školi u Tepcima nije zabilježeno prisustvo slijepih miševa
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.13.	Istražena fauna <i>Mustelidae</i> i kartirana najznačajnija staništa
Aktivnost 1.13.1	Na osnovu literaturnih podataka evidentirati prethodna istraživanja formirati bazu podataka
Indikator aktivnosti	<i>Izrađena baza podataka, brojnost unešenih podataka</i>
Opis aktivnosti	Na osnovu dosadašnjih literaturnih podataka izradiće se baza podataka vrsta i staništa. baza će se kontinuirano dopunjavati novim

	podacima.
Status realizacije	Formirana baza dosadanih istraživanja
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.13.3.	Izvršiti kartiranje značajnih staništa za <i>Mustelidae</i>
Indikator aktivnosti	<i>Broj registrovanih vrsta iz porodice Mustelidae</i>
Opis aktivnosti	Realizovaće se terenska istraživanja u cilju utvrđivanja prisutnosti vrsta. Aktivnost će biti realizovana u sklopu Aktivnošću 1.12.5.
Status realizacije	Terenski izvještaj, baza podataka
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite Parka
Cilj 1.14.	Stabilne populacije značajnih vrsta gnjezdarica
Aktivnost 1.14.1.	Izraditi Protokol monitoring za gnjezdarice
Indikator aktivnosti	<i>Izrađen protokol monitoringa za određene vrste gnjezdarica</i>
Opis aktivnosti	Na osnovu protokola koji je predložen u okviru projekta „BEAR in Mind: Bringing environmental actions for the biodiversity protection across the borders“, izradiće se protokol za određene vrste na prostoru Parka
Status realizacije	Nerealizovano. U 2021. godini nije angažovan ornitolog (kako je planirano kroz novu sistematizaciju)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.14.2.	Sprovesti monitoring gnjezdarica
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o monitoringu</i>
Opis aktivnosti	Na osnovu protokola, pratiće se stanje značajnih vrsta gnjezdarica na području Parka
Status realizacije	Nerealizovano. U 2021. godini nije angažovan ornitolog (kako je planirano kroz novu sistematizaciju)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj

STRATEŠKA OBLAST 2: OČUVANJE, UNAPREĐIVANJE I PROMOCIJA KULTURNO-ISTORIJSKIH I ETNOGRAFSKIH VRIJEDNOSTI I POTENCIJALA

Cilj 2.1.	Istraženi, valorizovani i zaštićeni najvrjedniji elementi materijalne kulturne baštine Parka
Aktivnost 2.1.1.	Finalizovati terensko i literaturno istraživanje vodenica na pritokama kanjona Tare
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o obavljenim istraživanjima vodenica</i>
Opis aktivnosti	Obaviće se završna faza identifikovanja vodenica, započetog u prethodnom planskom periodu. Terensko evidentiranje i prikupljanje podataka od mjesnog stanovništva vršiće se na lokacijama Vreljanski potok ispod Aluga; potoku Nozdruč na pivskoj obali Tare i Suvodolu ispod sela Zavait i Tolja na bosanskoj strani kanjona.

	<p>Vršiće se i arhivsko istraživanje građe kroz fondove Državnog arhiva na Cetinju.</p> <p>Uradiće se kartografski registar i mapiranje vodenica, započeto u prethodnoj godini</p>
Status realizacije	Urađen Izveštaj o terenskom istraživanju, mapiranje objekata nastaviće se u tekućoj godini
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 2.2.	Promovisana i adekvatno prezentovana kulturna baština u svrhu podizanja većeg značaja kulturno-istorijskih i graditeljskih vrijednosti i potencijala Parka
Aktivnost 2.2.1.	Organizovati tematske izložbe povodom značajnih datuma
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o prikupljenom materijalu</i>
Opis aktivnosti	Istraživaće se i sakupljati digitalizovane stare fotografije i umjetnička djela sa motivima Durmitora, u institucijama i kod pojedinaca koji ih posjeduju.
Status realizacije	Obavljeno evidentiranje digitalizovane građe, koje će se nastaviti u tekućoj godini
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 2.3. Zaštićena, valorizovana i promovisana nematerijalna kulturna baština	
Aktivnost 2.3.1.	Inventarisati i dokumentovati nematerijalnu kulturnu baštinu Parka
Opis aktivnosti	Izvršiće se markiranje elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenom nematerijalnom nasljeđu</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 2.3.2.	Prikupiti podatke od nosioca nematerijalnih kulturnih dobara
Opis aktivnosti	<p>Izvršiće se posjeta pojedinaca koji čuvaju znanja i vještine, a koje se manifestuju kroz ručni rad vunom, u okviru domaće radinosti (pletenje, heklanje, vez).</p> <p>Prikupiće se reprezentativni fotografski materijal iz privatnih kolekcija. Fotografije će se prezentovati kao dopuna postojećim elementima prezentacije u Centrima za posjetioce, ali i kao materijal za druge vidove prezentacija na otvorenom kao što su različite prigode izložbe i proslave događaja u Parku i šire.</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenim podacima</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam

Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 2.3.3.	Izvršiti popunjavanje upitnika za identifikaciju elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa
Opis aktivnosti	Popunjavaće se obrasci u vidu upitnika za svaki evidentirani elemenat nematerijalnog kulturnog nasljeđa (NKN)
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj popunjenih upitnika</i>
Vrijeme realizacije	Treći i četvrti kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 2.3.4.	Uputiti inicijative za uspostavljanje zaštite na osnovu istraživačkih nalaza i drugih dokaza o svojstvu, osobnosti i značaju nematerijalnog kulturnog dobra
Opis aktivnosti	Relevantnim institucijama uputiće se inicijativa za uspostavljanje zaštite elemenata nematerijalnog kulturnog dobra, na osnovu istraživačkih nalaza, osobnosti i značaja koje ima to nematerijalno kulturno dobro
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Upućena inicijativa</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 2.3.5.	Unaprijediti nematerijalno kulturno nasljeđe kroz osmišljavanje i realizovanje manifestacija, sajмова, izložbi i kulturno-umjetničkih programa
Opis aktivnosti	Organizovaće se tradicionalna manifestacija "Dani katuna" kako bi se promovisao i prezentovao način života i običaji lokalnog stanovništva. Pružiće se podrška lokalnim proizvođačima da predmete ručne izrade izlože na tradicionalnoj postavci.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj izlagača na Osmomartovskoj izložbi ručnih radova</i>
Vrijeme realizacije	Prvi kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 2.3.6.	Učestvovati u kreiranju projekata zaštite i valorizacije nematerijalne kulturne baštine pod pokroviteljstvom relevantnih institucija zaštite
Opis aktivnosti	U skladu sa usvojenim programskim aktivnostima institucija iz oblasti kulturnog nasljeđa, iniciraće se projektne aktivnosti na zaštiti i valorizaciji nematerijalne kulturne baštine (NKN)

<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Pokrenuta inicijativa projekata zaštite i valorizacije NKN</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam, MK; CANU; UZKD
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 2.3.7.	Kreirati programe u organizovanja važnih datuma i dešavanja u Parku (realizacija inicijativa Savjeta Evrope za obilježavanje "Dana evropske baštine")
Opis aktivnosti	Pod okriljem inicijative "Dani evropske baštine" za 2021.god, kreiraće se i realizovati program obilježavanja ove značajne manifestacije ukoliko zadata tema bude korespondirala sa konkretnim Parkom
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Realizovana manifestacija „Dani evropske baštine“</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Status realizacije	Realizovano

STRATEŠKA OBLAST 3: EDUKACIJA, INTERPRETACIJA PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI PARKA I RAZVOJ TURIZMA ORIJENTISANOG KA PRIRODI

Cilj 3.1. Promovisan Park sa unaprijeđenim edukativno-interpretativnim sadržajima	
Aktivnost 3.1.1	Izraditi edukativne programe
Opis aktivnosti	Izradiće se edukativni program „Obradujmo prirodu – NP Durmitor“ po uzoru na edukativne programe Obradujmo prirodu koji se sprovode u NP Skadarsko jezero i NP Biogradska gora
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Osmišljen edukativni program „Obradujmo prirodu – NP Durmitor“</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.1.2.	Izraditi edukativne materijale
Opis aktivnosti	Pripremiće se tekstovi i fotografije za izradu edukativnog bukleta „Obradujmo prirodu – NP Durmitor“ (Program grantova za zaštićena područja - Parkovi Dinarida NP Durmitor/ Np Sutjeska)
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Pripremljeni tekstovi i fotografije za izradu edukativnog bukleta</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam

Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.1.3.	Obilježiti značajne ekološke datume
Opis aktivnosti	Osmisliće se i organizovati interaktivne tematske radionice, u cilju obilježavanja važnih datuma i to: <ul style="list-style-type: none"> - 26. januar-Svjetski dan obrazovanja o zaštiti životne sredine - 22. april - Dan planete Zemlje - 22. maj- Svjetski dan zaštite biodiverziteta - 24. Maj - Evropski dan parkova - 06. septembar – Dan NP Durmitor - 04. oktobar – Dan zaštite životinja - 11. decembar - Dan planina
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj održanih edukativnih i tematskih radionica; Broj učenika koji je prisustvovao organizovanim radionicama</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Zaposleni u Centru za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.1.4.	Osmisliti i sprovesti ciljane interpretativne programe obilaska parka
Opis aktivnosti	Osmisliće se i sprovesti ciljani interpretativni program obilaska parka prilagođen djeci školskog uzrasta
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj sprovedenih interpretativnih obilazaka Parka</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i četvrti kvartal
Odgovornost	Zaposleni u Centru za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Nabavka materijala za održavanje radionice
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.1.6.	Održavati i unaprijediti postojeće edukativne i tematske staze
Opis aktivnosti	Na edukativnoj stazi oko Crnog jezera izvršiće se sanacija staze i mostova. Postaviće se table zabrane pristupa potencijalno opasnim mjestima na stazi. Izradiće se i montirati folije na edukativnim i informativnim tablama. Izradiće se informativna tabla za označavanje Titove pećine.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Edukativna staza oko Crnog jezera spremna za prijem posjetilaca</i>
Vrijeme realizacije	Prvi i drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba zaštite; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture; Služba za promociju, edukaciju i turizam; Zaposleni u Centru za posjetioce
Status realizacije	Nerealizovano
Cilj 3.2. Park je uspješno promovisan na tržištu	

Aktivnost 3.2.1.	Redovno održavati interakciju sa javnosti i medijima
Opis aktivnosti	Kontinuirano preko štampanih i elektronskih medija, društvenih mreža i sajta JPNPCG promovisaće se projekti i aktivnosti koje se implementiraju u Parku
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj Press clipping-a; Broj postavljenih objava na društvenim mrežama i sajtu</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam;
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.2.2.	Učestvovati na turističkim sajmovima
Opis aktivnosti	Učešće na lokalnim, regionalnim i internacionalnim sajmovima turizma i turističkim berzama
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj učešća na sajmovima</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.2.3.	Organizovati manifestacije i događaje
Opis aktivnosti	<p>Organizovaće se manifestacija „Durmitorski zimski dani“ , u okviru koje će se organizovati šetnja krpljama markiranom stazom od Crnog jezera do Savinog kuka i čajanka na obali Crnog jezera.</p> <p>Organizovaće se tradicionalna Osmomartovska izložba ručne radinosti u Upravnoj zgradi NP.</p> <p>Učešće u organizaciji manifestacije „Dani planinskog cvijeća“</p> <p>U saradnji sa TO Žabljak organizovaće se događaj Dan NP Durmitor (6. septembar) kojim će se promovisati „open door“ aktivnosti (pješačenje, biciklizam, kajakarenje, vožnja drvenim čamcima i sl.), kao i sajam tradicionalnih domaćih proizvoda lokalnih proizvođača sa područja Durmitora.</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj i izvještaj o organizovanim manifestacijama. Broj posjetilaca manifestacija i događaja</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.2.4.	Izraditi promotivni materijal
Opis aktivnosti	Izrada promotivnog materijala (brošura, kataloga, flajera, postera i sl.) u elektronskom obliku

<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj izrađenih publikacija</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 3.2.5.	Izraditi marketinški materijal za suvenirnice
Opis aktivnosti	Izrada marketinškog materijala koji će biti plasiran kroz suvenirnicu NP Durmitor materijala (olovke, planeri, vrećice i majice) sa logom i motivima NP Durmitor
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađen marketinški materijal</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 3.2.6.	Izraditi autentični suvenir Parka
Opis aktivnosti	Organizovaće se konkurs za izradu autentičnog suvenira Parka
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Odabran autentični suvenir Parka</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Status realizacije	Nerealizovano

STRATEŠKA OBLAST 4: TURIZAM ZASNOVAN NA AKTIVNOM ODMORU U PRIRODI

Cilj 4.1. Unaprijeđena i razvijena turistička infrastruktura Parka usklađena sa principima zaštite prirode i u funkciji je posjetilaca

Aktivnost 4.1.3.	Izgraditi kontrolno -naplatne punktove
Opis aktivnosti	Izradiće se projektno rješenje izgradnje kontrolno - naplatnog punkta Dobri do, Todorov do I Splavište (II logor)
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađeno projektno rješenje tri kontrolno-naplatna punkta</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam

Potrebno za realizaciju	Angažovanje projektanta
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.1.4.	Postaviti, odnosno dopuniti najavne, glavne i informativne table ka i u Parku
Opis aktivnosti	Izradiće se dvije najavne table koje upućuju posjetioce na NP Durmitor na putnom pravcu Mojkovac – Žabljak i Nikšić – Žabljak. Izradiće se 2 glavne table u Parku i to na početku staze za Škrčka jezera i u Žabljaku Izradiće se informativna tabla na lokalitetu Crna poda.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađene i postavljene 2 najavne, 2 glavne i 1 informativna tabla</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni u Cenru za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka (izrada i montaža 2 najavne, 2 glavne i 1 informativne table)
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.5.	Unaprijediti postojeći sistem informativnih tabli i smjerokaza
Opis aktivnosti	Izvršiće se zamjena folija na edukativnim i informativnim tablama na edukativnoj stazi oko Crnog jezera, i na prirodnim tablama i trianglima
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izvršena zamjena folija na informativnim tablama oko Crnog jezera; prirodnim tablama i trianglima. Broj zamijenjenih folija</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni u Cenru za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka (dizajn, štampa i montaža folija)
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.6.	Unaprijediti pješačke staze
Opis aktivnosti	Uradiće se analiza stanja pješačkih staza „Žabljak – Zmijanje jezero – Ališnica – Planinica“, „Zminje jezero – Barno jezero – Crno jezero“ i „Momčilov grad – Jablan jezero“ radi utvrđivanja stanja staze (prohodnost, markacija, mobilijar, informativne table i td.) i dati plan njenog uređenja. Uz izvještaj će se priložiti fotografije sa terena i GPS snimak. Obnoviće se markacija pješačke staze koja vodi do Sedlana grede Izvršiti čišćenje staze i obnoviti markaciju pješačke staze do Crvene grede Pokrenuće se procedura rekonstrukcije planinarskog skloništa Lokvice, koje se nalazi na raskršću više planinarsko-pješačkih staza.

<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o analizi stanja pješačkih staza. Izveštaj o uređenju staze do Sedlane grede i Crvene grede. Pokrenuta procedura rekonstrukcije planinarskog skloništa Lokvice</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, 1 terenski izlazak, Sredstva potrebna za markiranje i čišćenje staze.
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.1.7.	Unaprijediti biciklističke staze
Opis aktivnosti	Analiziraće se stanje "crosscountry" i "freeraide" staza koje polaze od Crnog jezera radi utvrđivanja stanja staze (prohodnost, markacija, smjerokazi, piktogrami, informativne table) i dati plan njenog uređenja. Uz izveštaj će se priložiti fotografije sa terena i GPS snimak.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o analizi stanja crosscountry i freeride staze</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture, Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, 2 terenska izlaska,
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.1.8.	Urediti vidikovce
Opis aktivnosti	Obnoviće se postojeći mobilijar na vidikovcu Čurevac. Farbanje zaštitne ograde, zamjena folije na informativnoj tabli. Popravka odmorišnog mobilijara
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o uređenju mobilijara na vidikovcu Čurevac</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture; Služba za promociju, marketing i turizam Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Materijal za farbanje zaštitne ograde i obnovu klupe
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.11.	Izraditi odmorišta za pješake i bicikliste
Opis aktivnosti	Izradiće se informativna tabla i postaviće se kapija na ulasku u Ledenu peći
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Postavljena informativna tabla i kapija na ulasku u pećinu</i>

Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka(izrada i postavljanje kapije i informativne table)
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.12.	Izraditi odmorišta za pješake i bicikliste
Opis aktivnosti	Izradiće se idejni projekat za objekat odmorišta za pješake i bicikliste
<i>Inikator aktivnosti</i>	<i>Urađen idejni projekat</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Angažovanje projektanta
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.1.14.	Izvršiti adaptaciju škola na teritoriji parka koje nisu u funkciji i izvršiti prenamjenu istih (u funkciju posjetilaca)
Opis aktivnosti	Pokrenuće se inicijativa (kod nadležnih institucija) da stare škole na teritoriji Parka, koje su van funkcije, budu u vlasništvu NP Durmitor, kako bi se izvršila njihova prenamjena i stavljanje u funkciju posjetilaca.
Indikator aktivnosti	<i>Pokrenute inicijative. Dobijeno vlasništvo</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, edukaciju i turizam; Direktor Parka; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.15.	Prilagoditi glavne atrakcije u parku (učiniti ih dostupnim) za posjete osoba sa invaliditetom
Opis aktivnosti	Izradiće se projektno rješenje kako bi se objekat Centra za posjetioce u Upravnoj zgradi NP Durmitor prilagodio osobama sa invaliditetom
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Urađeno idejno rješenje projekta</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Angažovanje projektanta

Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.16.	Unaprijediti infrastrukturu za splavarenje i rafting rijekom Tarom
Opis aktivnosti	Izradiće se projektno rješenje za izgled Info pult u blizini mosta na Đurđevića Tari
Indikator aktivnosti	<i>Urađeno idejno rješenje</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka
Potrebno za realizaciju	Angažovanje projektanta
Status realizacije	Realizovano
Cilj 4.2. Unaprijeđena turistička ponuda koja je zasnovana na aktivnom odmoru	
Aktivnost 4.2.4.	Unaprijediti turističku ponudu „šuma za čitanje“
Opis aktivnosti	Odabrace se pogodna lokacija za instaliranje ležaljki i kutija sa knjigama i časopisima. Nabaviće se knjige i časopisi za potrebe turističke ponude „šuma za čitanje“.
Indikator aktivnosti	<i>Turistička ponuda „šuma za čitanje“ je stavljena u funkciju posjetilaca. Nabavljena oprema</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Nabavka knjiga i časopisa
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.2.5.	Unaprijediti dječije igralište
Opis aktivnosti	Izvršiće se popravka i farbanje elemenata dječijeg igrališta koje se nalazi na putu prema Crnom jezeru
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Adaptirano dječije igralište</i>
Vrijeme realizacije	Prvi i drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka (sredstva za popravku i adaptaciju igrališta)
Status realizacije	Djelimično realizovano
Cilj 4.3. Upravljanje posjetiocima	
Aktivnost 4.3.1.	Analizirati strukturu, mišljenje, potrebe i očekivanja posjetilaca

Opis aktivnosti	U centrima za posjetioce sprovodiće se anketiranje posjetilaca pomoću anketnih listića, na osnovu kojih će se dobiti informacija o strukturi, mišljenju, potrebi i očekivanjima posjetilaca u Parku
Indikator aktivnosti	<i>Broj popunjenih anketnih listova. Analizirana struktura, mišljenje, potrebe i očekivanje posjetilaca.</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Anketni listići
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.3.2.	Analizirati uticaj posjetilaca na prirodne i kulturne vrijednosti
Opis aktivnosti	Pripremiće se protokoli za Službu zaštite, u kojima će se upisivati uticaj i broj posjetilaca na lokacijama na edukativnoj stazi oko Crnog jezera koje su najposjećenije tokom turističke sezone. Utvrdiće se vrste uticaja posjetilaca na edukativnu stazu i predložiti mjere zaštite
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o eventualnom uticaju posjetilaca na edukativnu stazu oko Crnog jezera</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Anketni listići
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.3.3.	Analizirati korišćenje postojećeg sistema staza
Opis aktivnosti	U saradnji sa planinarskim savezima analiziraće se korišćenje postojećeg sistema staza, te koje staze su najčešće posjećene od strane planinara i posjetioca Parka
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o analizi korišćenja planinarskih i pješačkih staza</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, 4 terenska izlaska
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.3.4.	Istražiti i odrediti prihvatne kapacitete pojedinih najposjećenijih lokaliteta u skladu sa smjernicama zaštite prirode, pratiti i regulisati broj posjetilaca
Opis aktivnosti	Uradiće se studija prihvatnih kapaciteta za najposjećenije lokalitete u

	skladu sa smjernicama zaštite prirode, pratiti i regulisati broj posjetilaca
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađena Studija</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Angažovanje stručnog lica za izradu Studije
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.3.6.	Razviti programe obilaska Parka (bazirane na prirodnim i kulturnim vrijednostima) za različite ciljne grupe
Opis aktivnosti	U saradnji sa TO gradova na kojima se prostire Park osmisljeće se programi obilaska Parka (bazirani na prirodnim i kulturnim vrijednostima Parka)
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Osmišljen program obilaska Parka</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Uprava Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; TO Žabljak, TO Plužine, TO Šavnik, TO Pljevlja i TO Mojkovac
Potrebno za realizaciju	Troškovi prevoza i organizacije sastanaka, 5 obilazaka

STRATEŠKA OBLAST 5: MEĐUNARODNA I LOKALNA SARADNJA I SOCIO-EKONOMSKI RAZVOJ REGIONA

Cilj 5.2.	Definisani zajednički prioriteti i realizovani projekti sa lokalnim zajednicama u cilju razvoja područja i lokalnih zajednica
Aktivnost 5.2.1.	Izraditi prijedloge projekata u skladu sa pozivima u partnerstvu sa opštinama koje gravitiraju Parku
Indikator aktivnosti	<i>Broj dostavljenih predloga projekata, Broj odobrenih projekata</i>
Opis aktivnosti	Shodno pozivima za projekte, a u partnerstvu sa lokalnim samoupravama, izvršiće se pisanje predloga projekata iz relevantnih oblasti.
Status realizacije	Nije realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, pomoćnik direktora za zaštitu, održivi razvoj i turizam, direktor Parka, Služba za promotivno-edukativne poslove i turizam, Odjeljenje za projekte i međunarodnu saradnju
Potrebno za realizaciju	Službeni auto, 1 odlazak u Park
Aktivnost 5.2.2.	Pružiti podršku lokalnom stanovništvu kroz udruživanje u klastere i kooperative
Indikator aktivnosti	<i>Broj održanih sastanaka</i>
Opis aktivnosti	Iniciraće se sastanci sa lokalnim stanovništvom i relevantnim institucijama u cilju koncipiranja zajedničkih projektnih ideja.

Status realizacije	Nije realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Odjeljenje za projekte i međunarodnu saradnju
Cilj 5.3.	Uključivanje svih relevantnih zainteresovanih strana u rad Socio-ekonomskog foruma
Aktivnost 5.3.1.	Izraditi Protokol Socio-ekonomskog foruma i proširiti listu učesnika u forumu
Indikator aktivnosti	<i>Izgrađen protokol Socio-ekonomskog foruma i proširena lista učesnika foruma. Broj održanih sastanaka</i>
Opis aktivnosti	Zajedničkim aktivnostima sa domaćim organizacijama i lokalnim zajednicama radiće se na unapređenju kvaliteta turističke ponude Parka i šire okoline. Obezbiđiće se participiranje (u skladu sa zakonom) lokalnih samouprava i organizacija, kao i drugih relevantnih subjekata u procesima donošenja planova i njihove implementacije u praksi.
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, Direktor Parka, služba direktora JPNPCG, stručni saradnik za odnose sa lokalnim zajednicama
Status realizacije	Realizovano
Cilj 5.4. Unaprijeđena saradnja sa lokalnim proizvođačima	
Aktivnost 5.4.1.	Inicirati uspostavljanje sertifikata za lokalne proizvode
Opis aktivnosti	Organizovaće se sastanci sa predstavnicima relevantnih institucija, kako bi se uspostavili sertifikati za lokalne proizvode sa područja NP Durmitor
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Upućena inicijativa za uspostavljanje sertifikata</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 5.4.2.	Podržati lokalno stanovništvo (proizvođače) da izrade karakteristične suvenire koje će se distribuirati u suvenirnicama Parka
Opis aktivnosti	Kontaktiraće se proizvođači i lokalno stanovništvo koji proizvode suvenire te će se istim dopunjavati suvenirnice Parka
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Odabrani karakteristični suveniri i distribuirani u suvenirnicama Parka</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Realizovano

STRATEŠKA OBLAST 6: UNAPREĐENJE FIZIČKE ZAŠTITE I INFRASTRUKTURE

Cilj 6.1.	Poboljšan nivo fizičke zaštite prostora i unaprijeđeni postojeći i budući infrastrukturni segmenti
Aktivnost 6.1.1	Izvršiti povećanje broja izvršilaca u Službi zaštite
Indikator aktivnosti	<i>Broj zaposlenih u Službi zaštite</i>
Opis aktivnosti	U skladu sa Pravilnikom o organizaciji i sistematizacijom radnih mjesta izvršiće se povećanje broja zaposlenih u Službi zaštite
Status realizacije	Nije realizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka
Aktivnost 6.1.2.	Izvršiti stručno usavršavanje Službe zaštite kroz obuke i osposobljavanje za profesionalan pristup prema posjetiocima
Indikator aktivnosti	<i>Održane dvije radionice; Broj nadzornika koji su učestvovali u radionicama</i>
Opis aktivnosti	Organizovaće se dvije jednodnevne radionice u cilju povećanja nivoa znanja nadzornika o prirodnim i kulturnim vrijednostima Parka
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za promociju, marketing i turizam, Služba za pravne poslove
Aktivnost 6.1.3.	Izvršiti nabavku potrebnih materijalno-tehničkih sredstava
Indikator aktivnosti	<i>Nabavljena sredstva i oprema</i>
Opis aktivnosti	Nakon sagledavanja potreba, izvršiće se nabavka neophodne opreme i sredstava
Vrijeme realizacije	Nije realizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za administrativno- tehničku podršku i poslove kontrole
Aktivnost 6.1.4.	Održavati redovni kontakte i koordinaciju kontrole nelegalnih aktivnosti sa nadležnim inspeksijskim službama
Indikator aktivnosti	<i>Broj sastanaka sa inspektorima Uprave za inspeksijske poslove</i>
Opis aktivnosti	Održavaće se redovni kontakti sa službama inspeksijskih poslova kroz sastanke i druge vidove komunikacije
Vrijeme realizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor Parka
Aktivnost 6.1.5.	Održavati redovne kontakte sa MUP-om
Indikator aktivnosti	<i>Broj održanih sastanaka i kontakata sa predstavnicima MUP-a</i>

Opis aktivnosti	Održavaće se redovni kontakti i konsultacije sa starješinama CB Opština na kojima se prostire Park.
Vrijeme realizacije	Direktor Parka, šef Službe zaštite
Odgovornost	Realizovano
Aktivnost 6.1.6.	Jačati saradnju sa nadležnim tužilaštvom
Indikator aktivnosti	<i>Broj procesuiranih slučajeva</i>
Opis aktivnosti	Uspostaviće se saradnja sa nadležnim tužilaštvom kako bi se pravovremeno rješavali problemi iz oblasti zaštite prostora NP Durmitor.
Vrijeme realizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za pravne i opšte poslove
Aktivnost 6.1.7.	Postaviti komunalni mobilijar
Indikator aktivnosti	<i>Postavljen planiran broj komunalnog mobilijara</i>
Opis aktivnosti	Izvršiće se postavljanje 20 korpi i 20 klupa na prostoru Parka i 3 eko-kabine toaleta na Splavištu.
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG i direktor Parka
Aktivnost 6.1.8.	Izgraditi nove hranilice za krupne sisare
Indikator aktivnosti	<i>Izgrađeno 10 hranilica</i>
Opis aktivnosti	Izgradiće se 10 hranilica za krupne sisare.
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, šef Službe zaštite
Aktivnost 6.1.9.	Izvršiti detaljno obilježavanje granica nacionalnog parka
Indikator aktivnosti	<i>Izrađen Elaborat o detaljnim granicama NPD. Obilježene granice na terenu.</i>
Opis aktivnosti	Detaljno obilježavanje granica NP Durmitor izvršiće Komisija koju čine predstavnici Ministarstva, JPNPCG, NP Durmitor, organa državne uprave nadležnih za poslove šumarstva i zaštite životne sredine, organa uprave nadležnog za poslove katastra i opština na čijoj se teritoriji se nalazi Park
Status realizacije	Nije realizovano
Odgovornost	MORT, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Uprava za šume, Opštinske uprave (Žabljak, Šavnik, Pljevlja, Mojkovac i Plužine), direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za pravne poslove, Služba zaštite NP
Aktivnost 6.1.10.	Urediti kamp prostor i parking
Indikator aktivnosti	<i>Uređen kamp prostor i parking</i>

Opis aktivnosti	Na utvrđenoj lokaciji urediće se kamp prostor i parking.
Vrijeme realizacije	Nije realizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka

NP BIOGRADSKA GORA

Strateška oblast 1: Istraživanje, praćenje, obnova i unapređenje ekosistema, staništa i vrsta	
Cilj 1.1.	Izvršena analiza i revizija podataka o flori i vegetaciji, sa posebnim osvrtom na prioritetne vrste i staništa i endemske vrste
Aktivnost 1.1.1.	Izvršiti obuku stručnih saradnika za floru i vegetaciju za rad u Geografsko informacionom sistemu
Opis aktivnosti	Angažovati GIS experta za obuku stručnih saradnika u GIS-u i instalacija Arch GIS programa.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Stručni saradnici osposobljeni za rad u GIS-u</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.1.2.	Izraditi mobilnu aplikaciju u cilju boljeg monitoringa i prikupljanja podataka
Opis aktivnosti	Angažovati IT stručnjaka za izradu mobilne aplikacije koja će omogućiti prikupljanje taksonomskih i stanišnih podataka u terenskom radu
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Funkcionalna mobilna aplikacija</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.1.3.	Nastaviti inventarizaciju nacionalno i/ili međunarodno značajnih biljnih taksona
Opis aktivnosti	Nastaviće se sa unosom literaturnih i terenskih podataka u Excel-bazu, na sređivanju i sistematizaciji taksonomskih i drugih podataka, na nomenklaturnim usaglašavanjima unijetih taksona sa važećim evropskim listama (Flora Europaea, Catalogue of Life, The Euro+Med PlantBase i The Plant List). Definisanjem važećeg naziva (accepted name) riješiće se problem sinonima i utvrditi konačan broj popisanih taksona na nivou vrste i podvrste. Upoređivanjem sa EU IUCN listom utvrdiće se konzervacijski status taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou. Sređivanjem i sistematizacijom podataka baza postaje upotrebljiva za pretragu i pružanje svih neophodnih podataka, (ukupan broj popisanih taksona, broj taksona koji imaju nacionalni i/ili međunarodni značaj i nivoe zaštite, distribucija taksona po lokalitetima i

	<p>stanišnim tipovima, itd).</p> <p>Nepostojanje ili zastarelost podataka za određeni značajni takston ili stanište, odnosno područje, biće osnovni kriterijum pri odabiru lokaliteta na kojima će se uraditi popis značajnih taksona, utvrditi stanje i distribucija.</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenim podacima</i>
Status realizacije	Realizovano, napravljen izveštaj
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.2	Kartirano i definisano stanje značajnih stanišnih tipova i dijagnostičkih vrsta u ugroženim Natura staništima
Aktivnost 1.2.1	Kartirati stanišni tip 7230 Alkalne tresave
Opis aktivnosti	Identifikacija staništa će se raditi u skladu sa Priručnikom za identifikaciju tipova staništa Crne Gore od značaja za Evropsku Uniju. Odrediće se granice, dobiće se podaci za monitoring i prema potrebi provoditi mjere za sprečavanje vegetacijske sukcesije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Karta stanišnog tipa na prostoru Parka, uneseni podaci u GIS bazu podataka i izvještaji monitoringa</i>
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.2.3	Kartirati stanišni tip 7140 Prelazne tresave
Opis aktivnosti	Identifikacija staništa će se raditi u skladu sa Priručnikom za identifikaciju tipova staništa Crne Gore od značaja za Evropsku Uniju. Odrediće se granice, dobiće se podaci za monitoring i prema potrebi provoditi mjere za sprečavanje vegetacijske sukcesije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Karta stanišnog tipa na prostoru Parka, uneseni podaci u GIS bazu podataka i izvještaji monitoringa</i>
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.3	Kontrolisano ubiranje divlje flore u komercijalne svrhe i očuvanje staništa
Aktivnost 1.3.1	Izraditi mobilnu aplikaciju za rad na terenu
Opis aktivnosti	Angažovati IT stručnjaka za instaliranje mobilne aplikacije, koja bi obezbijedila prikupljanje terenskih podataka o ubiranju ljekovite flore, samonikloj jestivog bilja i gljiva u komercijalne svrhe na području NP.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Aplikacija instalirana u mobilne uređaje koje zadužuju radnici službe zaštite NP i stručne službe JPNPCG</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP
Aktivnost 1.3.2	Obučiti nadzornike za korišćenje mobilne aplikacije
Opis aktivnosti	Zbog lakšeg prikupljanja podataka o lokalitetima ubiranja ljekovite flore, samonikloj jestivog bilja i gljiva na prostoru NP obučiti nadzornike u Parku za korišćenje mobilne aplikacije.

<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nadzornici obučeni da u terenskom radu koriste mobilnu aplikaciju</i>
Status realizacije	Nerealizovano, jer se nadovezuje na prethodnu aktivnost
Odgovornost	Služba zaštite NP, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.3.3	Kontrolisati stanje na terenu i unositi podatke u Excel bazu
Opis aktivnosti	Svi podaci koji se odnose na ubiranje divlje flore u komercijalne svrhe, dobijeni radom nadzornika na terenu, korišćenjem mobilne aplikacije, biće unijeti u bazu podataka, uradiće se analiza i kartografski prikaz.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o stanju sa mapom staništa na kojima su vršena ubiranja</i>
Status realizacije	Nerealizovano, jer se nadovezuje na prethodnu aktivnost
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP, Direktor NP
Cilj 1.4	Aktivna zaštita šumskih ekosistema
Aktivnost 1.4.1	Sprovoditi sanitarno-higijenske aktivnosti
Opis aktivnosti	<p>Izvršiće se uklanjanje stabala u cilju adekvatne i efikasne zaštite, održavanja i unapređivanja šumskih ekosistema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sa izrazitim simptomima zaraze, • izvaljenih i suvih stabala, snjegolomova i vjetrolomova, • stabla koja nemaju mogućnost daljeg razvoja i • stabla koja ugrožavaju nesmetan prolaz posjetioca kroz Park i dovode u opasnost oštećenja materijalne imovine u okruženju <p>Aktivnost će se sprovoditi u saradnji sa službom zaštite a na osnovu njihovog izvještaja sa terena, nakon čega će stručna služba provjeriti stanje i preduzeti dalje mjere.</p> <p>Aktivnosti sječe i transporta drvnih sortimenata realizovaće se na osnovu Zakona o šumama (Sl. list CG broj 47/15) i drugih unutrašnjih akata JPNPCG</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o realizovanoj aktivnosti u državnim šumama</i>
Status realizacije	Realizovano, napisan Izveštaj
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi i razvoj, Služba zaštite Parka
Aktivnost 1.4.2	Sprovoditi preventivne mere u cilju zaštite od požara
Opis aktivnosti	U cilju preventivnih mjera zaštite, kao i efikasnog reagovanja, odradiće se nabavka potrebne opreme, instalacija potrebne infrastrukture i distanciono praćenje požara uz pomoć GIS tehnologije
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o realizovanoj aktivnosti</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za promociju, edukaciju i turizam
Aktivnost 1.4.3	Izraditi interaktivnu bazu podataka prikupljenih tokom terenskih aktivnosti

Opis aktivnosti	Izvršiće se obezbjeđivanje softverskih rešenja u kojem će se uskladištiti vektorizovani postojeći i terenski podaci. Upoređivanjem i preklapanjem postojećih i prikupljenih terenskih podataka će se obezbijediti adekvatnije i efikasnije donošenje odluka u cilju zaštite i unapređenja stanja šumskih ekosistema.
<i>Indikator aktivnosti</i>	Izrađena interaktivna baza
Status realizacije	Realizovano, izrađena baza
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.4.4	Uraditi Plan gazdovanja šuma u privatnoj svojini
Opis aktivnosti	Na osnovu podnetih Zahtjeva sa potrebnom dokumentacijom, zdravstvenog stanja i kvaliteta šume, izvršiće se odobravanje korišćenja šuma u privatnoj svojini. Status realizacije zahtjeva će se regulisati na osnovu stručne procjene stanja šume i donošenja rješenja za svaki zahtjev posebno. Dostavljanje zahtjeva za sječu u privatnoj svojini će se prihvatati do 15.12.2019. godine, za plansku 2021. godinu, kako je definisano Zakonom o šumama (Sl. List 47/15) Nakon dostavljanja zahtjeva, direktor Javnog preduzeća obrazuje komisiju koja će donijeti Plan gazdovanja šuma u privatnoj svojini.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Urađen i realizovan Plan gazdovanja šuma u privatnoj svojini</i>
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite
Aktivnost 1.4.5	Obezbediti drvene sortimente iz reda sanitara, za potrebe lokalnom stanovništvu, a u skladu sa zakonom
Opis aktivnosti	U cilju unapređivanja saradnje sa lokalnim stanovništvom, a u skladu sa zakonom, izvršiće se dodjela drvnih sortimenata iz reda sanitara po prikupljenim zahtevima
<i>Indikator aktivnosti</i>	Izveštaj o dodeljenoj količini drvnih sortimenata po zahtjevima lokalnog stanovništva i broj napravljenih rešenja
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Pravna služba
Cilj 1.5	Monitoring šuma
Aktivnost 1.5.1.	Sprovoditi monitoring opšteg zdravstvenog stanja šuma
Opis aktivnosti	Postaviće se dvije feromonske klopke u prostornoj cjelini Suvodo – Šiška, kao područje sa najizraženijim uslovima za pojavu prenamnoženja potkornjaka. Prikupljanjem potkornjaka sa feromonskim klopkama će se analizirati brojnost i vitalnost populacija potkornjaka i utvrdiće se mjere koje treba sprovesti, u cilju smanjenja brojnosti ovih štetnih insekatskih vrsta
<i>Indikator aktivnosti</i>	Postavljene feromonske klopke i napravljen izveštaj o prikupljenim podacima
Status realizacije	Realizovano, postavljene klopke na datim lokalitetima

Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.6	Kontrolisan sportski ribolov na Biogradskom jezeru
Aktivnost 1.6.1	Izvršiti poribljavanje Biogradskog jezera za potrebe sportskog ribolova
Opis aktivnosti	Procijenice se količine ribe koje su potrebne za Biogradskog jezera i srazmjerno tome izvršiti poribljavanje crnomorskom pastrmkom
Indikator aktivnosti	Broj komada poribljene pastrmke
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Odgovornost Direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.7	Stabilne populacije mrmoljaka
Aktivnost 1.7.1	Vršiti monitoring stanja mrmoljaka u jezeru i okolnim barama
Opis aktivnosti	Izvršice se istraživanje okolnih bara i vodotokova sa ciljem detektovanja postojanja mrmoljaka
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o lokalitetima na kojima je nađen mrmoljak</i>
Status realizacije	Nerealizovano. U 2021. godini nije angažovan herpetolog (kako je planirano kroz novu sistematizaciju)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.8	Istraženi speleološki i drugi objekti važni za očuvanje značajnih kolonija slijepih miševa (<i>Chiroptera</i>) i sprovedene mjere zaštite ugroženih kolonija
Aktivnost 1.8.1	Izraditi bazu speleoloških objekata na osnovu literaturnih podataka
Opis aktivnosti	Izraditi bazu speleoloških objekata na osnovu literaturnih podataka, dopuniti terenskim istraživanjima, unijeti u Excel bazu i predstaviti u GIS-u. Baza speleoloških i drugih objekata bitnih za slijepu miševu olakšaće istraživanja, dalji monitoring i zaštitu određenih kolonija slijepih miševa.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađena baza i karta speleoloških i drugih objekata</i>
Status realizacije	Formirana baza
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.8.2	Izvršiti nabavku opreme za istraživanje slijepih miševa
Opis aktivnosti	Izvršiti nabavku opreme za hvatanje slijepih miševa- šipke i nevidljive mreže za hvatanje slijepih miševa (4 para šipki, 4 nevidljive mreže- od 3m, 6m, 9m i 12m) koje će se koristiti na terenu radu hvatanja i determinacije vrsta slijepih miševa. Jednom nabavljena oprema koristiće se u svim parkovima
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nabavljena oprema (šipke i nevidljive mreže) za hvatanje slijepih miševa</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.8.3	Izvršiti obuku stručnih saradnika za faunu za rad u Geografsko-

	informacionom sistemu
Opis aktivnosti	Angažovati GIS eksperta koji će stručne saradnike obučiti za rad u GIS-u. Obuka za korišćenje GIS-a omogućiti će stručnom saradniku kvalitetnije predstavljanje podataka istraživanja.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Stručni saradnici osposobljeni za rad u GIS-u</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta za 2021. godine)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.8.4	Nadzirati pristup jamama i pećinama, evidentirati i kontrolisati speleološke aktivnosti
Opis aktivnosti	Zaposleni u NP kontrolišu pristup jamama i pećinama, kontrolisanje speleoloških aktivnosti. Na taj način evidentiraće se frekvencija posjećivanja ovih objekata kao i pritisak na faunu koja živi na ovim lokalitetima.
<i>Indikator aktivnosti</i>	Evidentirane posjete jamama i pećinama
Status realizacije	Nije bilo poznatih posjeta
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP
Aktivnost 1.8.5	Istražiti rasprostranjenost i utvrditi važna područja za očuvanje slijepih miševa
Opis aktivnosti	Terenka istraživanja slijepih miševa na teritoriji NP uz pomoć nevidljivih mreža i ultrazvučne detekcije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj registrovanih vrsta slijepih miševa na području NP</i>
Status realizacije	Izvršen monitoring do sada najveće poznate porodijske kolonije, registrovano 232 jedinke
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.9	Očuvanje vrsta iz porodice <i>Mustelidae</i> (kune) kroz očuvanje njihovih staništa
Aktivnost 1.9.1	Nabavka opreme za istraživanje <i>mustelidae</i> (foto-zamke, živolovke)
Opis aktivnosti	Nabavka foto-zamki za istraživanje vrsta iz porodice <i>Mustelidae</i>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Posjedovanje 5 Browning/Cudde back/ Bushnell foto-zamki</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.9.2	Izvršiti kartiranje potencijalnih staništa <i>Mustelidae</i>
Opis aktivnosti	Na osnovu literaturnih podataka utvrditi na kojim lokalitetima su se vršila istraživanja ove grupe životinja u NP Biogradska gora
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Kartirana potencijalna staništa koja će omogućiti bolja dalja istraživanja i monitoring</i>
Status realizacije	Izvršeno kartiranje staništa vidre - Biogradsko jezero, Jezerštica
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj

Aktivnost 1.9.3.	Odrediti nulto stanje vrsta iz porodice <i>Mustelidae</i> I sprovesti dalji monitoring
Opis aktivnosti	Terenskim radov detektovati sve vrste iz porodice <i>Mustelidae</i> prisutne u NP
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj vrsta detektovanih u NP</i>
Status realizacije	Do sada registrovane 3 vrste
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.10	Stabilne populacije krupnih sisara
Aktivnost 1.10.1	Izraditi mobilnu aplikaciju za terenski rad u funkciji boljeg nadziranja stanja populacija
Opis aktivnosti	Angažovati IT stručnjaka za instaliranje mobilne aplikacije, koja bi obezbijedila prikupljanje terenskih podataka o stanju faune u NP
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Aplikacija instalirana u mobilne uređaje koje zadužuju radnici službe zaštite NP i stručne službe JPNPCG</i>
Status realizacije	Preuzeta aplikacija iMammalia
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP
Aktivnost 1.10.2	Izvršiti obuku nadzornika za korišćenje mobilne aplikacije
Opis aktivnosti	Stručni saradnik izvršiće obuku nadzornika u NP za korišćenje mobilne aplikacije
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nadzornici obučeni za korišćenje mobilne aplikacije</i>
Status realizacije	Održana obuka zaposlenima u Službi fizičke zaštite
Odgovornost	Služba zaštite NP, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.10.3.	Izvršiti nabavku opreme za istraživanje prisutnosti krupnih sisara (foto-zamke)
Opis aktivnosti	Nabavka foto-zamki za istraživanje vrsta krupnih sisara
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Posjedovanje 5 Browning/Cudde back/ Bushnell foto-zamki</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.10.4.	Sprovesti monitoring krupnih sisara i utvrditi najznačajnija staništa za njihovo očuvanje
Opis aktivnosti	U saradnji sa Službom zaštite NP obilaziće se teren, postavljace se foto-zamke registrovace se prisutnog krupnih sisara na teritoriji NP i definisace se njihova najugroženija staništa
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Registrovane vrste na teritoriji NP</i>
Status realizacije	Registrovan vuk i medvjed. Kartirana staništa
Odgovornost	Služba zaštite NP, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.11.	Kontinuirano upravljanje na svim nivoima korištenja i zaštite

	hidroloških objekata
Aktivnost 1.1.1.	Monitoring hidroloških objekata u NP Biogradska gora
Opis aktivnosti	U saradnji sa <i>Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju i Upravom za vode</i> , vršiti monitoring hidroloških objekata u skladu sa važećom Zakonskom regulativom.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Ispitan kvalitet vode na području parka</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka

Dopunske programske aktivnosti za faunu

Aktivnost	Istražiti i sakupiti literaturne podatke o fauni Lepidoptera i Coleoptera
Opis aktivnosti	Istraživanje literature i sakupljanje podataka o prethodnim istraživanjima faune Lepidoptera i Coleoptera
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o stanju istraženosti faune Leidoptera i Coleoptera i preporuke u vezi daljih istraživanja</i>
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost	Izvršiti uvid u stanje dnevnih leptira na području Parka
Opis aktivnosti	Realizovaće se terenska istraživanja u cilju rekognosciranja faune dnevnih leptira sa posebnim osvrtom na zakonom zaštićene i Natura vrste
Status realizacije	Realizovano
Indikator aktivnosti	Izveštaj o istraživanjima faune dnevnih leptira Parka
Odgovornost	Drugi i treći kvartal

Strateška oblast 2: Očuvanje, unapređivanje i promocija kulturno-istorijskih i etnografskih vrijednosti i potencijala

Cilj 2.1.	Istraženi, valorizovani i zaštićeni najznačajniji elementi materijalne kulturne baštine Parka
Aktivnost 2.1.1	Finalizovati terensko istraživanje katunskog graditeljstva na području Bjelasice
Opis aktivnosti	Nastaviće se evidentiranje stočarskih koliba na području Parka i okoline i prikupljati podaci od lokalnog stanovništva, započeti u prethodnom planskom periodu.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o identifikovanju i pregledu stanja tradicionalne planinske arhitekture</i>

Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 2.1.2	Inicirati i učestvovati u projektima istraživanja, sprovođenja mjera zaštite i prezentovanja kulturnog nasljeđa, koje implementiraju nadležne institucije
Opis aktivnosti	Sa stručnim timom Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore obaviće se arheološko rekognosciranje potencijalnih arheoloških lokaliteta na prostoru Parka i užeg okruženja, kao prva faza budućih istraživanja.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o arheološkom rekognosciranju Parka</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 2.2	Promovisana i prezentovana materijalna kulturna baština Parka
Aktivnost 2.2.1	Prikupljati stariju foto građu i umjetničke slike akademskih likovnih stvaralaca u digitalnoj formi
Opis aktivnosti	Istraživaće se i prikupljati digitaizovane stare fotografije i umjetnička djela sa motivima Biogradske gore i Bjelasice u institucijama i kod pojedinaca koji ih posjeduju.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenom materijalu</i>
Status realizacije	Obavljeno evidentiranje digitalizovane građe, koje će se nastaviti u tekućoj godini
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 2.3	Zaštićena, valorizovana, promovisana i popularizovana nematerijalna kulturna baština
Aktivnost 2.3.1	Inventarisati nematerijalnu kulturnu baštinu Parka
Opis aktivnosti	Dokumentovaće se tradicionalne igre kolaškingskog kraja (maglica i tanac) i pjevanje „naglas“
Indikator aktivnosti	Prikupljeni i sistematizovani podaci i njihova dalja opservacija
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Terenski izlazak
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 2.3.2.	Prikupiti podatke od nosioca nematerijalnih kulturnih dobara
Opis aktivnosti	Prikupiće se podaci od pojedinaca koji čuvaju običajnu praksu znanja i vještine, koji se manifestuju kroz ručni rad sa vunom (pređenje i tkanje), kao i u okviru domaće radinosti (pletanje, heklanje, vez). Prikupiće se etnografski materijal (fotografije, audio i video snimci) iz privatnih kolekcija
Indikator aktivnosti	Prikupljeni i sistematizovani podaci i njihova dalja opservacija

Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Dva terenska izlaska, smještaj, terensko vozilo
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 2.3.3.	Popunjavati upitnike za identifikaciju elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa
Opis aktivnosti	Izvršiće se popunjavanje obrazaca u vidu upitnika za svaki evidentirani element NKN
Indikator aktivnosti	Popunjeni upitnici
Vrijeme realizacije	Treći i četvrti kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 2.3.4.	Organizovati manifestacije i učestvovati na sajmovima, izložbama i kulturno-umjetničkim programima koji se oslanjaju na etnografsko nasljeđe
Opis aktivnosti	Prikupiće se etnografski materijal (fotografije, audio i video) iz privatne kolekcije. Ovaj materijal će naći svoju primjenu za unapređenje NKN kroz osmišljavanje i realizovanje neke buduće manifestacije koja će biti od značaja za Park
Indikator aktivnosti	Prikupljen etnografski materijal
Vrijeme realizacije	Prvi kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Dva terenska izlaska, smještaj
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 2.3.5.	Inicirati projekte zaštite i valorizacije nematerijalne kulturne baštine pod pokroviteljstvom relevantnih institucija
Opis aktivnosti	U skladu sa usvojenim programskim aktivnostima institucija iz oblasti kulturnog nasljeđa, iniciraće se projektne aktivnost na zaštiti i valorizaciji nematerijalne kulturne baštine.
Indikator aktivnosti	Pokrenuta inicijativa projekata zaštite i valorizacije NKN
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam, MK; CANU; UZKD
Potrebno za realizaciju	Četiri terenska izlaska, smještaj
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 2.3.6.	Kreirati programe u Parku za obilježavanje "Dana evropske baštine"

Opis aktivnosti	Pod okriljem inicijative "Dani evropske baštine" za 2021.god, na zadatu ovogodišnju temu, kreirane se i realizovati program obilježavanja ove značajne manifestacije.
Indikator aktivnosti	Realizovana manifestacija „Dani evropske baštine“
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Troškovi realizacije programa obilježavanja „Dana evropske baštine“
Status realizacije	Djelimično realizovano

Strateška oblast 3: Edukacija, interpretacija prirodnih i kulturnih vrijednosti parka i razvoj turizma orijentisanog ka prirodi

Cilj 3.1.	Razvijena edukacija i interpretacija. Lokalno stanovništvo i posjetioци su kvalitetno edukovani o vrijednostima NP Biogradska gora
Aktivnost 3.1.3.	Obilježiti značajne ekološke datume
Opis aktivnosti	Osmisliće se i organizovati interaktivne tematske radionice, u cilju obilježavanja važnih datuma i to: <ul style="list-style-type: none"> - 10. maj – Dan ptica i drveća - 05. jun - Dan zaštite životne sredine - 26. septembar – Dan čistih planina - 04. oktobar – Dan zaštite životinja
<i>Indikator aktivnosti</i>	Broj održanih edukativnih i tematskih radionica; Broj učenika koji je prisustvovao organizovanim radionicama
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Nabavka materijala za održavanje radionice
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.1.4.	Osmisliti i sprovesti ciljane interpretativne programe obilaska parka
Opis aktivnosti	Osmisliće se i sprovesti ciljani interpretativni program obilaska Parka prilagođen djeci školskog uzrasta
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj sprovedenih interpretativnih obilazaka Parka</i>
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Drugi i četvrti kvartal
Potrebno za realizaciju	Nabavka materijala za održavanje radionice

Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.1.6.	Održavati i unaprijediti postojeće edukativne i tematske staza
Opis aktivnosti	Izrada. Štampa i montaža folija na edukativnim i informativnim tablama na edukativnoj stazi oko Biogradskog jezera i tematskoj stazi „Ljeto u katunu - odakle dolaze naši domaći proizvodi“
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Edukativna i tematska staza spremne za prijem posjetilaca</i>
Odgovornost	Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Potrebno za realizaciju	Dizajn, štampa i montaža folija na edukativnim i informativnim tablama
Status realizacije	Nerealizovano
Cilj 3.2	Park je uspješno promovisan na tržištu
Aktivnost 3.2.1	Sprovesti PR kampanje (Odnosi sa javnošću)
Opis aktivnosti	Kontinuirano preko štampanih i elektronskih medija, društvenih mreža (Instagram i Facebook), kao i sajta JPNPCG promovisaće se projekti i aktivnosti koje se implementiraju u Parku, njegove prirodne i kulturne vrijednosti, važni ekološki datumi, manifestacije i događaji.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Press clipping; Broj postavljenih objava na društvenim mrežama i sajtu.</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.2.2.	Učestvovati na turističkim sajmovima
Opis aktivnosti	Uzeće se učešće na lokalnim, regionalnim i internacionalnim sajmovima turizma koji se budu oglašavali tokom programske godine
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Park je promovisan na nacionalnim, regionalnim i internacionalnim turističkim sajmovima</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Zakup sajamskog prostora, priprema i brendiranje štandova
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.2.3	Organizovati manifestacije i događaje
Opis aktivnosti	Organizovati Prvomajsko otvaranje Parka. Pozvati lokalne proizvođače da svoje autentične proizvode izlože i prezentuju posjetiocima manifestacije

<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Organizovan je događaj Prvomajsko otvaranje Parka</i>
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Nabavka i transport štandova
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.2.4.	Izraditi promotivni materijal
Opis aktivnosti	Izrada promotivnog materijala (brošura, kataloga, flajera, postera i sl.) u elektronskom obliku.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj izrađenih publikacija</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.2.5	Izraditi autentični suvenir Parka
Opis aktivnosti	Organizovaće se konkurs za izradu autentičnog suvenira Parka
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Odabran autentični suvenir Parka</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Troškovi objave konkursa i otkup autentičnog suvenira Parka
Status realizacije	Nerealizovano

Strateška oblast 4: Turizam zasnovan na aktivnom odmoru u prirodi

Cilj 4.1.	Unaprijeđena i razvijena turistička infrastruktura Parka je usklađena sa principima zaštite prirode i u funkciji je posjetilaca
Aktivnost 4.1.3	Izgraditi kontrolno-naplatne punktove
Opis aktivnosti	Izrada projektnog rješenja izgradnje kontrolno - naplatnog punkta Vranjak i Suvodo
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađeno projektno rješenje izgradnje kontrolno-naplatnog punkta</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka
Potrebno za realizaciju	Angažovanje projektanta
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.4	Postaviti, dopuniti i obnoviti najavne, glavne, informativne

	table i smjerokaze ka/i u Parku
Opis aktivnosti	<p>Izradiće se dvije najavne table koje upućuju posjetioce na NP Biogradska gora. Najavne table će se postaviti na putnom pravcu Kolašin – Mojkovac u oba smjera.</p> <p>Izradiće se informativna tabla „slijepi miševi NP Biogradska gora“ koja će se postaviti na lokalitetu Kraljevo kolo.</p> <p>Izradiće se i postaviti informativna tabla na Upravnoj zgradi NP Biogradska gora u Kolašinu.</p> <p>Izvršiće se zamjena folija na informativnim tablama i bilbordima u Parku.</p> <p>Izvršiće se zamjena dotrajalih smjerokaza na pješačko-planinarskoj stazi „Vidici Bjelasice“.</p>
Indikator aktivnosti	<i>Izrađene, dopunjene i obnovljene table i smjerokazi u NP Biogradska gora</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.5	Unaprijediti pješačke staze
Opis aktivnosti	U saradnji sa planinarskim savezom razmotriće se mogućnost razvoja planinarsko-pješačke staze Suvodo - Ursulovac - Pešića jezero
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o mogućnosti razvoja planinarsko-pješačke staze „Suvodo - Ursulovac - Pešića jezero“</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, dva terenska izlaska
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.6	Unaprijediti biciklističke staze
Opis aktivnosti	Uspostaviće se komunikacija sa biciklističkim savezom Crne Gore i drugim stakeholder-ima radi davanja predloga za uspostavljanje biciklističkih staza u NP Biogradska Gora. Finalni proizvod će biti plan sa predlogom za uspostavljanje najmanje 1 biciklističke staze.
Indikator aktivnosti	Pripremljen plan uređenja i formiranja jedne biciklističke staze
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, četiri terenska izlaska, fotoaparati
Status realizacije	Nerealizovano

Cilj 4.3.	Upravljanje posjetiocima
Aktivnost 4.3.1.	Analizirati strukturu, mišljenje, potrebe i očekivanja posjetilaca
Opis aktivnosti	U centrima za posjetioce na Biogradskom jezeru i Edukativnom centru u Kolašinu sprovodiće se anketiranje posjetilaca uz pomoć unaprijed pripremljenih anketnih listića, na osnovu kojih će se dobiti informacija o strukturi, mišljenju, potrebi i očekivanjima posjetilaca u Parku.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj popunjenih anketnih listova. Analizirana struktura, mišljenje, potrebe i očekivanje posjetilaca</i>
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Potrebno za realizaciju	Anketni listići
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.3.2.	Analizirati uticaj posjetilaca na prirodne i kulturne vrijednosti
Opis aktivnosti	Nadzornici će u okviru svojih redovnih patrolnih aktivnosti, u anketnim listićima, koji su osmišljeni u prethodnom planskom period, upisivati
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Utvrđen eventualni uticaj posjetilaca na edukativnu stazu oko Biogradskog jezera</i>
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Potrebno za realizaciju	Anketni listići
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.3.3	Analizirati korišćenje postojećeg sistema staza
Opis aktivnosti	Običi će se pješačka (grebenska-lokalna) staza „Laništa-Jarčeve strane-Razvršje-Svatovsko groblje“ kako bi se utvrdilo stanje na terenu i predložio dalji razvoj staze ili njeno eliminisanje iz ponude NP Biogradska Gora. Tokom obilaska, napraviće se fotodokumentacija i snimak GPS lokacije. Analiziraće se korišćenje crosscountry i freeride staze za bicikliste, na osnovu koje će se predložiti dalji razvoj i promocija staze ili njeno eliminisanje iz ponude NP Biogradska Gora.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Analizirano stanje staze „Laništa - Jarčeve strane – Razvršje - Svatoovsko groblje“. Izvršena je analiza korišćenja crosscountry i freeride staze</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, četiri terenska izlaska
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.3.6.	Razviti programe obilaska Parka (bazirane na prirodnim i

	kulturnim vrijednostima parka) za različite ciljne grupe
Opis aktivnosti	U saradnji sa TO Kolašin i TO Mojkovac osmisliće se programi obilaska Parka (bazirani na prirodnim i kulturnim vrijednostima Parka)
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Osmišljen program obilaska Parka.</i>
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Potrebno za realizaciju	Troškovi prevoza i organizacije sastanaka
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 5.2.3	Inicirati uspostavljanje sertifikata za lokalne proizvode
Opis aktivnosti	Organizovati sastanke sa predstavnicima relevantnih institucija, kako bi se uspostavili sertifikati za lokalne proizvode sa područja Parka
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Inicirano je uspostavljanje sertifikata za lokalne proizvode</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Troškovi organizacije sastanaka sa predstavnicima relevantnih institucija
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 5.2.4.	Podržati lokalno stanovništvo (proizvođače) da izrade karakteristične suvenire i rukotvorine, te otkupiti i distribuirati proizvedene predmete u suvenirnice Parka
Opis aktivnosti	Kontaktirati proizvođače i lokalno stanovništvo koji od prirodnih materijala proizvode predmete. Dati sugestije i predloge za izradu suvenira i rukotvorina. Izvršiti odabir i postojeći asortiman suvenirnice dopuniti suvenirima i rukotvorinama karakterističnim za Park.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađeni karakteristični suveniri i rukotvorine su distribuirani u suvenirnicama Parka</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Realizovano

Strateška oblast 6: Unapređenje fizičke zaštite i infrastrukture	
Cilj 6.1	Poboljšan nivo fizičke zaštite prostora i unaprijeđeni postojeći i budući infrastrukturni segmenti
Aktivnost 6.1.1	Izvršiti stručno usavršavanje službe zaštite kroz obuke

Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa upravljanja za 2021. godinu

Opis aktivnosti	U cilju usavršavanja nadzornika, stručne službe će u skladu sa potrebama, kroz predavanja, obuke, konsultacije i dr. vršiti obučavanje Službe zaštite za profesionalan rad i odnos prema posjetiocima
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izvršena obuka</i>
Stepen realizacije	Djelimično realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za pravne poslove, Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 6.1.2	Opremiti službe neophodnim materijalno tehničkim sredstvima
Opis aktivnosti	Shodno Pravilniku o uniformi, naoružanju i identifikacionoj oznaci izvršiće se nabavka materijalno tehnička sredstava za Službu zaštite i Službu ambijentalne higijene i infrastrukture
<i>Indikator aktivnosti</i>	Opremljena Služba zaštite i Služba ambijentalne higijene i infrastrukture
Stepen realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Direktor JP NPCG, direktor Parka
Aktivnost 6.1.3	Održavati kontakte i koordinaciju kontrole nelegalnih aktivnosti sa nadležnim inspeksijskim službama
Opis aktivnosti	Organizovaće se sastanci sa inspeksijskim službama, u cilju koordinacije aktivnosti na prostoru Parka i efikasnijeg procesuiranja evidentiranih nezakonitih radnji
<i>Indikator aktivnosti</i>	Izveštaj sa održanih sastanaka
Stepen realizacije	Realizovano
Potrebno za realizaciju	Organizacija sastanaka
Aktivnost 6.1.4	Održavati redovne kontakte sa MUP-om
Opis aktivnosti	Organizovaće se sastanci sa MUP-om u cilju koordinacije aktivnosti na sprječavanju nelegalnih radnji i koordinacije aktivnosti u slučaju vanrednih situacija.
<i>Indikator aktivnosti</i>	Izveštaj Službe o realizovanim aktivnostima
Stepen realizacije	Realizovano
Potrebno za realizaciju	Organizovanje sastanaka, Izveštaj o aktivnostima
Aktivnost 6.1.6	Izgraditi nova hranilišta za krupne sisare
Opis aktivnosti	Na novim lokacijama, a po Planu privremenih objekata izgrađiće se nova hranilišta za krupne sisare
<i>Indikator aktivnosti</i>	Izgrađena hranilišta za krupne sisare
Stepen realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Direktor Parka, šef Službe zaštite, Služba za ambijentalnu higijenu i infrastrukturu
Aktivnost 6.1.7	Izvršiti detaljno obilježavanje granica Parka
Opis aktivnosti	U saradnji sa nadležnim institucijama odradiće se aktivnosti na detaljnom obilježavanju granica Parka

<i>Indikator aktivnosti</i>	Izvršeno obilježavanje granica
Stepen realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	MORT, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za pravne poslove, Služba zaštite
Aktivnost 6.1.8	Zamijeniti dotrajale nadstrešnice (Guvno i Ražanj na parking prostoru)
Opis aktivnosti	Izvršice se zamjena nadstrešnica na parking prostoru Guvno i Ražanj
<i>Indikator aktivnosti</i>	Izvršena zamjena nadstrešnica
Stepen realizacije	Nerealizovano
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka
Cilj 6.2	Sprječavanje nastanka otpada
Aktivnost 6.2.1	Sanacija neuređenih odlagališta otpada na području Parka
Opis aktivnosti	Vršiće se kontrola stanja na terenu kako bi se spriječilo nastajanje nelegalnih odlagališta i prikupljaće se podaci o lokacijama, vrstama, količinama i porijeklu otpada.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj nelegalnih odlagališta i procjena količine otpada</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka, Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture
Vrijeme realizacije	Kontinuirano

NP PROKLETIJE

Strateška oblast 1	Istraživanje, praćenje, obnova i unapređenje ekosistema, staništa i vrsta
Cilj 1.1	Zaštita i održivo korišćenje vodnih resursa
Aktivnost 1.1.1	Monitoring hidroloških objekata u NP Prokletije
Opis aktivnosti	U saradnji sa Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju i Upravom za vode vršiće se monitoring hidroloških objekata u skladu sa važećom Zakonskom regulativom.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Ispitan kvalitet vode na području Parka</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka

Cilj 1.2	Sprječavanje nastanka neuređenih odlagališta otpada
Aktivnost 1.2.1	Sanacija neuređenih odlagališta otpada na području Parka
Opis aktivnosti	Vršiće se kontrola stanja na terenu kako bi se spriječilo nastajanje nelegalnih odlagališta i prikupiće se podaci o lokacijama, vrstama, količinama i porijeklu otpada.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj nelegalnih odlagališta i procjena količine otpada</i>
Status realizacije	Broj nelegalnih odlagališta 6
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Direktor Parka, Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture,
Cilj 1.3	Izvršena analiza i revizija podataka o flori i vegetaciji, sa posebnim osvrtom na prioritetne vrste i staništa i endemske vrste
Aktivnost 1.3.1	Izvršiti obuku stručnih saradnika za floru i vegetaciju za rad u Geografsko informacionom sistemu
Opis aktivnosti	Za potrebe ažuriranja baze sa kompletnim setom podataka o flori i vegetaciji, izvršiće se obuka stručnih saradnika u GIS-u.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Stručni saradnici osposobljeni za rad u GIS-u</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.3.2	Izraditi mobilnu aplikaciju u cilju boljeg monitoringa i prikupljanja podataka
Opis aktivnosti	Za potrebe monitoring i prikupljanja taksonomskih i stanišnih podataka izradiće se mobilna aplikacija.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Funkcionalna mobilna aplikacija</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.3.3	Nastaviti inventarizaciju nacionalno i/ili međunarodno značajnih biljnih taksona
Opis aktivnosti	Nastaviće se sa unosom literaturnih i terenskih podataka u bazu, na sređivanju i sistematizaciji taksonomskih i drugih podataka, nomenklaturnim usaglašavanjima unijetih taksona sa važećim evropskim listama (Flora Europaea, Catalogue of Life, The Euro+MedPlantBase i The Plant List). Definisanjem važećeg naziva (accepted name) riješiće se problem sinonima i utvrditi konačan broj popisanih taksona na nivou vrsta i podvrsta. Upoređivanjem sa EU IUCN listom utvrdiće se konzervacijski status taksona na nivou Evrope i na globalnom nivou.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenim podacima</i>
Status realizacije	Formiran izvještaj, podaci unijeti u bazu
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj

Cilj 1.4	Kartirano i definisano stanje značajnih stanišnih tipova i dijagnostičkih vrsta u ugroženim Natura 2000 staništima
Aktivnost 1.4.1	Kartirati stanišni tip *3180 Povremena kraška jezera (turlozi) na prostoru Ropojanskog jezera
Opis aktivnosti	Identifikacija staništa će se raditi u skladu sa Priručnikom za identifikaciju tipova staništa Crne Gore od značaja za EU. Odrediće se granice, dobiće se podaci za budući monitoring i prema potrebi sprovoditi mjere za sprečavanje vegetacijske sukcesije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj sa kartom stanišnog tipa na prostoru Parka, unešeni podaci u GIS bazu podataka</i>
Status realizacije	Izrađena karta sa stanišnim tipom
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.4.3	Kartirati stanišni tip *7250 Zapadno balkanske alpijske tresave (<i>Narthecion scardici</i>)
Opis aktivnosti	Identifikacija staništa će se raditi u skladu sa Priručnikom za identifikaciju tipova staništa Crne Gore od značaja za EU. Odrediće se granice, dobiće se podaci za budući monitoring i prema potrebi provoditi mjere za sprečavanje vegetacijske sukcesije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj sa kartom stanišnog tipa na prostoru Parka, unešeni podaci u GIS bazu podataka</i>
Status realizacije	Stanišni tip kartiran, podaci unijeti u bazu
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.5	Kontrolisano ubiranje divlje flore u komercijalne svrhe i očuvanje staništa
Aktivnost 1.5.1	Izraditi mobilnu aplikaciju za rad na terenu
Opis aktivnosti	Za potrebe monitoringa o ubiranju ljekovite flore, samoniklog jestivog bilja i gljiva u komercijalne svrhe na području NP izradiće se mobilna aplikacija.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Aplikacija instalirana u mobilne uređaje Službe zaštite NP i stručne službe JPNPCG</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP
Aktivnost 1.5.2	Obučiti nadzornike za korišćenje mobilne aplikacije
Opis aktivnosti	Zbog lakšeg prikupljanja podataka o lokalitetima o ubiranju ljekovite flore, samoniklog jestivog bilja i gljiva na prostoru NP obučiće se nadzornici u Parku za korišćenje mobilne aplikacije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nadzornici obučeni da u terenskom radu koriste mobilnu aplikaciju</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj,

	Služba zaštite NP
Aktivnost 1.5.3	Kontrolisati stanje na terenu i unositi podatke u bazu
Opis aktivnosti	Svi podaci koji se odnose na ubiranje divlje flore u komercijalne svrhe, korišćenjem mobilne aplikacije biće unijeti u bazu podataka; uradiće se analiza i kartografski prikaz.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o stanju sa mapom staništa na kojima su vršena ubiranja</i>
Status realizacije	Formiran izveštaj
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP, direktor NP
Cilj 1.6	Monitoring šumskih ekosistema
Aktivnost 1.6.1	Sprovesti monitoring opšteg zdravstvenog stanja šuma
Opis aktivnosti	Na području PJ Babino polje – Treskavac i PJ Trokuz-Ribljak vršiće se praćenje brojnosti populacije potkornjaka postavljanjem feromonskih klopki. Na osnovu prikupljenih uzoraka će se odrediti mjere zaštite koje bi trebalo realizovati u slučaju kalamiteta (prenamnoženja vrste).
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Postavljeno 5 klopke i sačinjen Izveštaj o brojnosti potkornjaka</i>
Status realizacije	Postavljeno 5 klopki i sačinjen izveštaj o brojnosti potkornjaka
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, direktor Parka
Aktivnost 1.6.2	Sprovesti monitoring dendrometrijskih i ekoloških aspekata šumskih ekosistema
Opis aktivnosti	Izvršiće se prikupljanje podataka o zdravstvenom stanju šumskih ekosistema. Podaci će se prikupljati sa područja na kojima su evidentirane ili primijećene određene promjene u šumskim ekosistemima.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o monitoringu</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.7	Aktivna zaštita šumskih ekosistema
Aktivnost 1.7.1	Sprovesti sanitarno-higijenske mjere
Opis aktivnosti	<p>Izvršiće se uklanjanje stabala u cilju zaštite i unapređenja sanitarno-higijenske funkcije šuma. Izvršiće se uklanjanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabala sa izrazitim simptomima zaraze, - izvaljenih i suvih stabala, snjegolomova i vjetrolomova, - stabala koja nemaju mogućnost daljeg razvoja - stabala koja ugrožavaju nesmetan prolaz posjetioca kroz Park i dovode u opasnost oštećenja materijalne- tehničke infrastrukture. <p>Aktivnost će se sprovesti na osnovu izveštaja Službe zaštite, nakon čega će stručna služba provjeriti stanje i preduzeti dalje mjere.</p> <p>Aktivnosti sječe i transporta drvnih sortimenata realizovaće se</p>

	na osnovu Zakona o šumama (Sl. list CG broj 47/15) i drugih unutrašnjih akata JPNPCG.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o sanitarno-higijenskim mjerama sprovedenim u državnim šumama. Količina obilježene (doznačene) bruto drvne mase</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi i razvoj, Služba zaštite Parka
Aktivnost 1.7.2	Sprovoditi preventivne mjere u cilju zaštite od požara
Opis aktivnosti	Shodno Planu zaštite i spašavanja, a u cilju preventivnih mjera zaštite, izvršice se nabavka potrebne opreme, instalacija iste i uspostaviće se distanciono praćenje požara uz pomoć GIS tehnologije
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o sprovedenim preventivnim mjerama u cilju zaštite od požara. Količina nabavljene i instalirane opreme</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 1.7.3	Uvođenje i implementacija informacionih sistema u šumama NP Prokletije
Opis aktivnosti	Uspostaviće se prostorna baza podataka (Geografsko informativni sistem – GIS) za potrebe prikupljanja i analize terenskih i drugih podataka. Terenski podaci će se prikupljati specijalizovanim GPS uređajem. Aktivnost vezana sa Aktivnosti (1.3.1. i 1.9.3.)
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Formirana prostorna baza podataka, nabavljeno 5 GPS uređaja</i>
Status realizacije	Formirana baza podataka
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka (5 ArcGIS softvera i 5 GPSa), prevoz, smještaj i prateća logistika potrebna za terensko prikupljanje podataka
Aktivnost 1.7.5	Obezbijediti drvene sortimente iz reda sanitara, za potrebe lokalnom stanovništvu, a u skladu sa zakonom
Opis aktivnosti	Shodno zakonu i Internoj proceduri za prodaju šume lokalnom stanovništvu, izvršice se prodaja drvnih sortimenata ruralnom stanovništvu sa područja Parka..
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o dodijeljenoj količini drvnih sortimenata po zahtjevima lokalnog stanovništva. Količina prodate bruto drvne mase.</i>
Status realizacije	Izveštaj o dodijeljenoj količini drvnih sortimenata po zahtjevu lokalnog stanovništva. Ukupno je prodato 345,8m ² lišćara i četinara
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.8	Stabilne populacije značajnih vrsta ptica

Aktivnost 1.8.1	Vršiti monitoring ornitofaune
Opis aktivnosti	Izradiće se protokol monitoringa za najznačajnije vrste grabljivica te u skladu sa protokolom sprovodiće se monitoring u karakterističnim ekosistemima
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađen protokol monitoringa; izvršen monitoring grabljivica-izveštaj</i>
Status realizacije	Nerealizovano. U 2021. godini nije angažovan ornitolog (kako je planirano kroz novu sistematizaciju)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.9	Istraženi speleološki i drugi objekti važni za očuvanje značajnih kolonija slijepih miševa (<i>Chiroptera</i>) i sprovedene mjere zaštite ugroženih kolonija
Aktivnost 1.9.1	Izraditi bazu speleoloških objekata na osnovu literaturnih podataka
Opis aktivnosti	Izradiće se baza speleoloških objekata na osnovu literaturnih podataka i predstaviti u GIS-u. Baza speleoloških i drugih objekata bitnih za slijepce miševa biće osnova za dalji monitoring i zaštitu određenih kolonija slijepih miševa.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađena baza i karta speleoloških i drugih objekata</i>
Status realizacije	Formirana baza
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.9.2	Izvršiti nabavku opreme za istraživanje slijepih miševa
Opis aktivnosti	Izvršiti nabavku opreme za hvatanje slijepih miševa koja će se koristiti na terenu prilikom hvatanja i determinacije vrsta slijepih miševa
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nabavljena oprema (šipke i nevidljive mreže) za hvatanje slijepih miševa</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.9.3	Izvršiti obuku stručnih saradnika za faunu za rad u Geografsko-informacionom sistemu
Opis aktivnosti	Angažovati GIS eksperta koji će stručne saradnike obučiti za rad u GIS-u. Obuka za korišćenje GIS-a će omogućiti stručnim saradnicima kvalitetnije predstavljanje podataka prikupljenih tokom istraživanja.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Stručni saradnici osposobljeni za rad u GIS-u</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.9.4	Nadzirati pristup jamama i pećinama, evidentirati i kontrolisati speleološke aktivnosti

Opis aktivnosti	U koordinaciji sa Službom zaštite evidentiraće se i kontrolisati aktivnosti posjetilaca speleoloških objekata na prostoru Parka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj izvršenih kontrola speleoloških objekata i neposrednog okruženja;</i>
Status realizacije	Nije bilo poznatih posjeta speleološkim objektima na teritoriji NP
Odgovornost	Služba zaštite NP Prokletije, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.9.5	Istražiti rasprostranjenost i utvrditi važna područja za očuvanje slijepih miševa
Opis aktivnosti	Primjenom nevidljivih mreža i ultrazvučnom detekcijom utvrdiće se rasprostranjenost slijepih miševa i odrediti najznačajnija staništa na području Parka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj registrovanih vrsta slijepih miševa; Broj najznačajnijih staništa na području Parka</i>
Status realizacije	Sačinjen izvještaj, kartirana staništa
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.10	Istražena fauna krupnih sisara i kartirana najznačajnija staništa
Aktivnost 1.10.1	Izvršiti nabavku opreme za istraživanje (foto-zamke, zvučnici i ostala oprema neophodna za akustičnu metodu)
Opis aktivnosti	Izvršiće se nabavka opreme za istraživanje krupnih sisara koja će se koristiti na terenu za registrovanje prisustva ovih vrsta.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nabavljene 5 Browning/Cudde back/Bushnell foto-zamke</i>
Status realizacije	Nerealizovano (kašnjenje budžeta i javnih nabavki za 2021. godinu)
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.10.2	Izvršiti kartiranje značajnih staništa za krupne sisare
Opis aktivnosti	Uraditi terenska istraživanja uz pomoć foto-zamki, detektovati prisutnost krupnih sisara na teritoriji Parka i njihova najznačajnija staništa
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj registrovanih vrsta krupnih sisara; Broj značajnih staništa na području Parka.</i>
Status realizacije	Registrovana aktivnost vuka i mrkog medvjeda. Kartirana staništa
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.11	Stabilne populacije divokoze (<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>)
Aktivnost 1.11.1	Izraditi mobilnu aplikaciju za terenski rad u funkciji boljeg nadziranja stanja populacija
Opis aktivnosti	Kreiraće se mobilna aplikacija koja će biti u funkciji praćenja stanja populacija faune, a koja su predmet monitoringa.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Aplikacija instalirana u mobilne uređaje koje zadužuju radnici</i>

	<i>službe zaštite NP Prokletije i stručne službe JPNPCG</i>
Status realizacije	Preuzeta mobilna aplikacija iMammalia
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP
Aktivnost 1.11.2	U odnosu na prethodna istraživanja sprovesti dalji monitoring divokoza
Opis aktivnosti	Terenska istraživanja populacije divokoze na teritoriji NP Prokletije
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Registrovana brojnost populacije divokoze</i>
Status realizacije	Registrovano krdo od 6 jedinki
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 1.12	Očuvanje vrsta iz porodice <i>Mustelidae</i> kroz očuvanje njihovih staništa
Aktivnost 1.12.1	Na osnovu literaturnih podataka evidentirati prethodna istraživanja vrsta i napraviti bazu podataka
Opis aktivnosti	Na osnovu literaturnih podataka izradiće se baza podataka sa prisutnim vrstama na ovom području i njihovim staništima.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađena baza podataka</i>
Status realizacije	Formirana baza
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 1.12.2	Utvrđivanje staništa i kartiranje u GIS-u
Opis aktivnosti	Terenska istraživanja prisutnosti vrsta u saradnji sa zaposlenima u Službi zaštite NP Prokletije.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj registrovanih vrsta iz porodice <i>Mustelidae</i></i>
Status realizacije	Registrovano je 4 vrste iz porodice <i>Mustelidae</i>
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba zaštite NP Prokletije

DOPUNSKE PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

Aktivnost	Istražiti i sakupiti literaturne podatke o fauni Lepidoptera i Coleoptera
Opis aktivnosti	Istraživanje literature i sakupljanje podataka o prethodnim istraživanjima faune Lepidoptera i Coleoptera
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o stanju istraženosti faune Lepidoptera i Coleoptera i preporuke u vezi daljih istraživanja</i>
Status realizacije	Formiran izvještaj

Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost	Izvršiti uvid u stanje dnevnih leptira na području Parka
Opis aktivnosti	Realizovaće se terenska istraživanja u cilju rekognosciranja faune dnevnih leptira sa posebnim osvrtom na zakonom zaštićene i Natura vrste
Indikator aktivnosti	<i>Izveštaj o istraživanjima faune dnevnih leptira Parka</i>
Status realizacije	Formiran izvještaj
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj

Strateška oblast 2	Očuvanje, unapređivanje i popularizacija kulturno-istorijskih i etnografskih vrijednosti i potencijala
Cilj 2.1	Istraženi, valorizovani i zaštićeni najznačajniji elementi materijalne kulturne baštine Parka
Aktivnost 2.1.1	Finalizovati terensko istraživanje katunskog graditeljstva na području Parka
Opis aktivnosti	Nastaviće se evidentiranje katunskih koliba na prostoru Parka i prikupljati podaci od lokalnog stanovništva, započeto u prethodnom planskom periodu.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o identifikovanju i pregledu stanja tradicionalne planinske arhitekture</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Aktivnost 2.1.2	Inicirati i učestvovati u projektima istraživanja, sprovođenja mjera zaštite i prezentovanja kulturnog naslijeđa, koje implementiraju nadležne institucije
Opis aktivnosti	Sa stručnim timom Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore obaviće se pregled stanja praistorijskih crteža na lokalitetima Vezirova brada i Volušnica, kao prva faza budućih detaljnih istraživanja i iskopavanja.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o pregledu stanja praistorijskih crteža sa predlogom mjera</i>
Status realizacije	Nerealizovano
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 2.2	Promovisana i prezentovana materijalna kulturna baština Parka
Aktivnost 2.1.2	Prikupljati stariju foto građu i umjetničke slike akademskih likovnih stvaralaca u digitalnoj formi
Opis aktivnosti	Istraživaće se i sakupljati digitalizovane stare fotografije i umjetnička djela sa motivima plavsko-gusinjske regije, u institucijama i kod pojedinaca koji ih posjeduju.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenom materijalu</i>

Status realizacije	Obavljeno evidentiranje digitalizovane građe, koje će se nastaviti u tekućoj godini
Odgovornost	Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj
Cilj 2.3	Zaštićena, valorizovana, promovisana i popularizovana nematerijalna kulturna baština
Aktivnost 2.3.1	Inventarisati i dokumentovati nematerijalnu kulturnu baštinu Parka
Opis aktivnosti	Markiranje NKN i njihov upis u Nacionalni registar nematerijalnog kulturnog nasljeđa Crne Gore
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o popisanom nematerijalnom kulturnom nasljeđu (NKN)</i>
Status realizacije	Djelimično realizovano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 2.3.2	Prikupiti podatke od nosioca nematerijalnih kulturnih dobara
Opis aktivnosti	Tokom istraživačkog rada prikupit će se podaci od pojedinaca koji čuvaju običajnu praksu znanja i vještine, koji se manifestuju kroz kontinuitet živog nasljeđa
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Prikupljeni i sistematizovani podaci</i>
Status realizacije	Djelimično realizovano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 2.3.3	Izvršiti popunjavanje upitnika za identifikaciju elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa
Opis aktivnosti	Popunjavanje obrazaca u vidu upitnika za svaki evidentirani element NKN
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Popunjeni upitnici</i>
Status realizacije	Djelimično realizovano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 2.3.5	Unaprijediti nematerijalno kulturno nasljeđe kroz osmišljavanje i realizovanje manifestacija, sajмова, izložbi i kulturno-umjetničkih programa
Opis aktivnosti	Organizovaće se manifestacija "Dani katuna" kako bi se promovisao i prezentovao način života i običaji lokalnog stanovništva. S tim u vezi uspostaviće se kontakti i saradnja sa lokalnim proizvođačima. Prikupiće se autentični gastronomski recepti prokletijskog kraja i izvršiti odabir tradicionalnih specijaliteta koji će biti predstavljeni na manifestaciji
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o prikupljenim gastronomskim receptima. Izveštaj o prezentaciji tradicionalnih specijaliteta na manifestaciji „Dani katuna“.</i>
Status realizacije	Djelimično realizovano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 2.3.6	Učestvovati u kreiranju projekta zaštite i valorizacije nematerijalne kulturne baštine pod pokroviteljstvom

	relevantnih institucija zaštite
Opis aktivnosti	U skladu sa usvojenim programskim aktivnostima institucija iz oblasti kulturnog nasljeđa, iniciraće se projektne aktivnost na zaštiti i valorizaciji nematerijalne kulturne baštine.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Pokrenuta inicijativa projekata zaštite i valorizacije NKN</i>
Status realizacije	Nealizovano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam, MK; CANU; UZKD
Aktivnost 2.3.7	Kreirati programe organizovanja važnih datuma i dešavanja u Parku (realizacija inicijativa Savjeta Evrope za obilježavanje "Dana evropske baštine")
Opis aktivnosti	Pod okriljem inicijative "Dani evropske baštine" za 2021. godinu na zadatu temu kreiraće se i realizovati program obilježavanja manifestacije
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Realizovana manifestacija „Dani evropske baštine“</i>
Status realizacije	Nealizovano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam

Strateška oblast 3 Edukacija, interpretacija prirodnih i kulturnih vrijednosti parka i razvoj turizma orijentisanog ka prirodi

Cilj 3.1 Promovisan Park sa unaprijeđenim edukativno-interpretativnim sadržajima	
Aktivnost 3.1.3	Obilježiti značajne ekološke datume
Opis aktivnosti	Osmisliće se i organizovati interaktivne edukativne i tematske radionice, u cilju obilježavanja važnih ekoloških datuma i to: <ul style="list-style-type: none"> - 21. mart - Svjetski dan šuma - 22. april - Dan planete zemlje - 22. maj - Svjetski dan biodiverziteta - 05. jun - Dan zaštite životne sredine - 31. jul - Dan NP Prokletije - 26. septembar - Dan čistih planina - 04. oktobar - Svjetski dan zaštite životinja
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj održanih edukativnih i tematskih radionica; broj učenika na radionicama</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Materijal za održavanje radionice
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.1.4	Osmisliti i sprovesti ciljane interpretativne programe obilaska parka
Opis aktivnosti	Osmisliće se i sprovesti ciljani interpretativni program obilaska parka

	prilagođen djeci školskog uzrasta
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj sprovedenih interpretativnih obilazaka Parka</i>
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Drugi i četvrti kvartal
Potrebno za realizaciju	Materijal za održavanje radionice
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 3.1.5	Formirati nove edukativne i tematske staze
Opis aktivnosti	Uradiće se prijedlog projekta formiranja edukativne staze u dolini Grebaje.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađen Prijedlog projekta uređenja edukativne staze u doline Grabaje</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Drugi kvartal
Potrebno za realizaciju	Terenski izlasci 4
Status realizacije	Djelimično realizovano
Cilj 3.2 Park je uspješno promovisan na tržištu	
Aktivnost 3.2.1	Redovno održavati interakciju sa javnosti i medijima
Opis aktivnosti	Kontinuirano preko štampanih i elektronskih medija, društvenih mreža i sajta JPNPCG, promovisaće se projekti i aktivnosti koje se implementiraju u Parku, njegove prirodne i kulturne vrijednosti, važni ekološki datumi, manifestacije i događaji.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj postavljenih objava u štampanim i elektronskim medijima, društvenim mrežama i sajtu.</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 3.2.2	Učestvovati na turističkim sajmovima
Opis aktivnosti	Učešće na lokalnim, regionalnim i internacionalnim sajmovima turizma
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj sajmova sa učešćem JPNPCG</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Zakup sajamskog prostora, priprema i brendiranje štandova
Status realizacije	Nerealizovano

Aktivnost 3.2.3	Organizovati manifestacije i događaje
Opis aktivnosti	<p>Organizovaće se manifestacija “Dani katuna” u funkciji promocije običaja lokalnog stanovništva. Osmisliće se program manifestacije koja će uključiti i izložbu autentičnih proizvoda. Izradiće se promotivni materijal.</p> <p>U saradnji sa TO Gusinje i PD Očnjak organizovaće se planinarski pohod Zijova staza.</p> <p>U saradnji sa PD Karanfil i organizovaće se planinarski pohod Hamdova staza</p>
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Održana manifestacije i pohodi sa učešćem JPNPCG</i>
Vrijeme realizacije	Treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terenski izlasci 2, nabavka štandova, izrada flajera i postera
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 3.2.4.	Izraditi promotivni materijal
Opis aktivnosti	Izrada promotivnog materijala (brošura, kataloga, flajera, postera i sl.) u elektronskom obliku.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj izrađenih publikacija</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 3.2.5.	Izraditi marketinški materijal za suvenirnice
Opis aktivnosti	Izrada marketinškog materijala koji će biti plasiran kroz suvenirnicu NP Prokletije
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađen marketinški materijal</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor Parka; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka
Status realizacije	Djelimično realizovano

Strateška oblast 4 Turizam zasnovan na aktivnom odmoru u prirodi

Cilj 4.1 Unaprijeđena i razvijena turistička infrastruktura Parka je usklađena sa principima zaštite prirode i u funkciji je posjetilaca

Aktivnost 4.1.1	Unaprijediti postojeći Centar za posjetioce u Gusinju novim sadržajima
Opis aktivnosti	Izradiće se skulptura karakteristične životinje Parka.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Skulptura karakteristične životinje Parka je instalirana ispred Centra za posjetioce u Gusinju</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Troškovi angažovanja vajara. Terenski izlasci 3
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.7	Postaviti i dopuniti najavne, glavne, informativne table i smjerokazi ka/i u Parku
Opis aktivnosti	Izradiće se dvije najavne table koje upućuju posjetioce na NP Prokletije Izvršiti zamjenu folija na postojećim informativnim tablama u Parku
<i>Indikator aktivnosti</i>	Izrađene i postavljene 2 najavne table. Izvršena zamjena folija na informativnim tablama
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Javna nabavka
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.1.9	Unaprijediti pješačke staze
Opis aktivnosti	Analiziraće se stanje staze „Volušnica-Popadija-Talijanka” na osnovu koje će se predložiti plan njenog uređenja. Analiziraće se stanje dionica pješačke staze od sela Vusanje do Ropojanskog jezera, odakle vodi glavna staza za „Peaks of the Balkans” i od Ropojane do Vusanjskog Zastana gdje idu staze za „Maja e Rosit” i „Maje Jezerce” i dati prijedlog njenog uređenja (info table i smjerokazi). Analiziraće se planinarske staze koje vode prema Kolatama i dati prijedlog njihovog uređenja
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o analizi stanja staza sa prijedlogom njihovog uređenja</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Terenskih izlazaka 6
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.1.10	Unaprijediti biciklističke staze
Opis aktivnosti	Analiziraće se stanje staze Vusanje – Ropojana - Zastan na osnovu koje će se predložiti plan njenog uređenja. Napraviće se fotodokumentacija i snimak GPS staze.

<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o analizi stanja staze Vusanje – Ropojana – za staze sa prijedlogom njenog uređenja</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, dva terenska izlaska
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost 4.1.11	Izgraditi vidikovce na lokacijama: Kofiljača, Horolac, Vezirova brada, Bogičevica
Opis aktivnosti	Odabrace se najpogodnija lokacija na kojoj ce se izraditi vidikovac na Bogičevici. Uradiće se projektno rješenje izgradnje i uređenja vidikovca
<i>Indikator</i>	<i>Urađeno projektno rješenje izgradnje i uređenja vidikovca Bogičevica; Izgrađen vidikovac na Bogičevici</i>
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce
Potrebno za realizaciju	Terensko vozilo, tri terenska izlaska. Angažovanje projektanta za izradu projektnog rješenja. Angažovanje izvođača radova za izradu i uređenje vidikovca prema projektnom rješenju.
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.1.16	Izvršiti rekonstrukciju i/ili adaptaciju karaula na teritoriji Parka koje nisu u funkciji i izvršiti prenamjenu istih (u funkciji posjetilaca)
Opis aktivnosti	Zapoceće se realizacija projektnog rješenja rekonstrukcije i adaptacije bivše vojne karaule Gradina.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izvršena rekonstrukcija i adaptacija bivše vojne karaule Gradina</i>
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Odgovornost	Direktor JPNPCG; direktor Parka, Služba za promocija, marketing i turizam
Potrebno za realizaciju	Kapitalna investicija
Status realizacije	Nerealizovano
Cilj 4.3 Upravljanje posjetiocima	
Aktivnost 4.3.1	Analizirati strukturu, mišljenje, potrebe i očekivanja posjetilaca
Opis aktivnosti	U Centru za posjetioce sprovodiće se anketiranje posjetilaca uz pomoć unaprijed pripremljenih anketnih listića, na osnovu kojih ce se dobiti informacija o strukturi, mišljenju, potrebi i očekivanjima posjetilaca u Parku.
<i>Indikator</i>	<i>Broj popunjenih anketnih listova. Analizirana struktura, mišljenje, potrebe i očekivanje posjetilaca.</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Potrebno za realizaciju	Anketni listići

Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.3.2	Analizirati uticaj posjetilaca na prirodne i kulturne vrijednosti
Opis aktivnosti	Nadzornici Parka će registrovati eventualne negativne uticaje posjetilaca na području Hridskog jezera kroz standardni protokol JPNPCG
<i>Indikator</i>	<i>Popunjeni protokol i sačinjen Izveštaj o uticaju posjetilaca na lokalitet Hridsko jezero</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Vrijeme realizacije	Drugi i treći kvartal
Potrebno za realizaciju	Izrada standardnih protokola
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.3.3	Analizirati korišćenje postojećeg sistema staza
Opis aktivnosti	U saradnji sa planinarskim klubovima sa područja Prokletija, uradiće se analiza posjećenosti postojećeg sistema pješačkih staza.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izveštaj o analizi korišćenja postojećeg sistema staza</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Potrebno za realizaciju	/
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost 4.3.4	Istražiti i odrediti prihvatne kapacitete pojedinih najposjećenijih lokaliteta u skladu sa smjernicama zaštite prirode, pratiti i regulisati broj posjetilaca
Opis aktivnosti	Uradiće se studija prihvatnih kapaciteta za najposjećenije lokalitete u skladu sa smjernicama zaštite prirode, pratiti i regulisati broj posjetilaca
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađena Studija prihvatnih kapaciteta</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Vrijeme realizacije	Kontinuirano
Potrebno za realizaciju	Angažovanje stručnog lica za izradu Studije
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost 4.3.6	Razviti programe obilaska Parka (bazirane na prirodnim i kulturnim vrijednostima parka) za različite ciljne grupe
Opis aktivnosti	U saradnji sa TO Plav i TO Gusinje osmisliće se programi obilaska Parka (bazirani na prirodnim i kulturnim vrijednostima)
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Izrađen Program obilaska Parka</i>
Odgovornost	Direktor Parka; Zaposleni Centar za posjetioce; Služba za promociju, marketing i turizam
Vrijeme realizacije	Kontinuirano

Potrebno za realizaciju	Troškovi prevoza i organizacije sastanaka
Status realizacije	Realizovano

Strateška oblast 5	Međunarodna i lokalna saradnja i socio-ekonomski razvoj
Cilj 5.1	Učešće na međunarodnim pozivima za otvorene grantove u funkciji realizacije projekata i razmjene znanja i dobrih praksi
Aktivnost 5.1.1	Izraditi prijedloge projekata u skladu sa pozivima
Opis aktivnosti	Na osnovu objavljenih poziva, pristupiće se izradi projekata iz relevantnih oblasti
<i>Indikator aktivnosti</i>	Broj podnešenih aplikacija
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Odjeljenje za projekte i međunarodnu saradnju
Aktivnost 5.1.2	Organizovati obuke za zaposlene, razmjenu iskustava
Opis aktivnosti	Pratiti seminare i obuke koje su od značaja za pisanje međunarodnih projekata
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Učešće na seminarima i obukama</i>
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Odjeljenje za projekte i međunarodnu saradnju ontinuirano
Cilj 5.2	Definisani zajednički prioriteti i realizovani projekti sa lokalnim zajednicama u cilju razvoja područja i lokalnih zajednica
Aktivnost 5.2.1	Pružiti podršku lokalnom stanovništvu kroz udruživanje u klastere i kooperative
Opis aktivnosti	U saradnji sa relevantnim institucijama i predstavnicima lokalnih zajednica, organizovati sastanke u vezi sa projektnim predlozima
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj održanih sastanaka</i>
Status realizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Odjeljenje za projekte i međunarodnu saradnju
Cilj 5.3.	Unaprijeđena saradnja sa lokalnim proizvođačima
Aktivnost 5.3.1	Inicirati uspostavljanje sertifikata za lokalne proizvode
<i>Indikator</i>	<i>Izveštaj o organizovanim sastancima</i>
Opis aktivnosti	Organizovati sastanke sa predstavnicima relevantnih institucija, kako bi se uspostavili sertifikati za lokalne proizvode sa područja NP Prokletije
Status realizacije	Djelimično realizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za promociju, marketing i turizam
Aktivnost 5.3.2	Podržati lokalno stanovništvo (proizvođače) da izrade karakteristične suvenire i rukotvorine, te otkupiti i distribuirati proizvedene predmete u suvenirnice Parka

<i>Indikator</i>	<i>Broj izrađeni karakterističnih suvenira i rukotvorina koji su distribuirani u suvenirnice Parka.</i>
Opis aktivnosti	Dati sugestije i predloge proizvođačima za izradu suvenira i rukotvorina koje će dopuniti asortiman suvenirnica u Parku.
Status realizacije	Nije realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za promociju, marketing i turizam

Strateška oblast 6	Unapređenje fizičke zaštite i infrastrukture
Cilj 6.1	Poboljšan nivo fizičke zaštite prostora i unaprijeđeni postojeći i budući infrastrukturni segmenti
Aktivnost 6.1.1	Izvršiti povećanje broja izvršilaca u Službi zaštite
Opis aktivnosti	U skladu sa Pravilnikom o organizaciji i sistematizacijom radnih mjesta izvršiće se povećanje broja zaposlenih u Službi zaštite
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Povećan broj zaposlenih u Službi zaštite</i>
Status realizacije	Nije realizovano
Odgovornost	Direktor JPNP CG, direktor Parka
Aktivnost 6.1.2	Izvršiti stručno usavršavanje Službe zaštite kroz obuke i osposobljavanje za profesionalan pristup prema posjetiocima
Opis aktivnosti	Organizovaće se dvije jednodnevne radionice u cilju povećanja nivoa znanja nadzornika o prirodnim i kulturnim vrijednostima Parka
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj realizovanih radionica; broj nadzornika koji su učestvovali u radionicama</i>
Status realizacije	Nije realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za promociju, marketing i turizam, Služba za pravne poslove
Aktivnost 6.1.3	Izvršiti nabavku potrebnih materijalno-tehničkih sredstava
Opis aktivnosti	Nakon sagledavanja potreba, izvršiće se nabavka neophodne opreme i sredstava
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Nabavljena sredstva i oprema</i>
Status realizacije	Nije realizovano
Odgovornost	Direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za administrativno- tehničku podršku i poslove kontrole
Aktivnost 6.1.4	Održavati redovne kontakte i koordinaciju kontrole nelegalnih aktivnosti sa nadležnim inspeksijskim službama
Opis aktivnosti	Održavaće se redovni kontakti sa službama inspeksijskih poslova kroz sastanke i druge vidove komunikacije
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj sastanaka sa službama inspeksijskih poslova</i>
Status Relizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor Parka

Aktivnost 6.1.5	Održavati redovne kontakte sa MUP-om
Opis aktivnosti	Ostvarivanje redovnih kontakata i saradnje sa MUPom prilikom prijave nelegalnih aktivnosti, posebno kroz kontrolu prelaska posjetilaca na prekograničnoj stazi PEAKS OF PROKLETIJE
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj registrovanih nelegalnih aktivnosti</i>
Status Relizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za pravne poslove, šef Službe zaštite
Aktivnost 6.1.6	Jačati saradnju sa tužilaštvom
Opis aktivnosti	Uspostaviće se saradnja sa nadležnim tužilaštvom kako bi pravovremeno rješavali probleme iz oblasti zaštite prostora NP Prokletije
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj procesuiranih slučajeva</i>
Status Relizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za pravne poslove
Aktivnost 6.1.7	Postaviti komunalni mobilijar
Opis aktivnosti	izvršiti postavljanje komunalnog mobilijara na najfrekventnijim lokacijama i redovno održavati
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Postavljeni mobilijar</i>
Status relizacije	Djelimično realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba za ambijentalnu higijenu
Aktivnost 6.1.8	Izgraditi nove hranilice za krupne sisare
Opis aktivnosti	Izvršiće se izgradnja i postavljanje hranilica na značajnim staništima
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Broj postavljenih hranilica za krupne sisare</i>
Status relizacije	Realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, šef Službe zaštite
Aktivnost 6.1.9	Izvršiti detaljno obilježavanje granica nacionalnog Parka
Opis aktivnosti	Obilježiće se granice Parka u saradnji sa relevantnim državnim institucijama
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Obilježene granice NP Prokletije</i>
Status relizacije	Nije realizovano
Odgovornost	MORT, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, direktor JPNPCG, direktor Parka, Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, Služba za pravne poslove, Služba zaštite NP
Aktivnost 6.1.10	Urediti kamp prostor i parking
Opis aktivnosti	U skladu sa PPPN za NP Prokletije, urediće se i obilježiti prostor predviđen za kamping i parking.
<i>Indikator aktivnosti</i>	<i>Uređena mjesta za kamp prostor i parking</i>
Status relizacije	Nije realizovano
Odgovornost	Direktor Parka, Služba zaštite

